

294529837 101 Københavns kommune

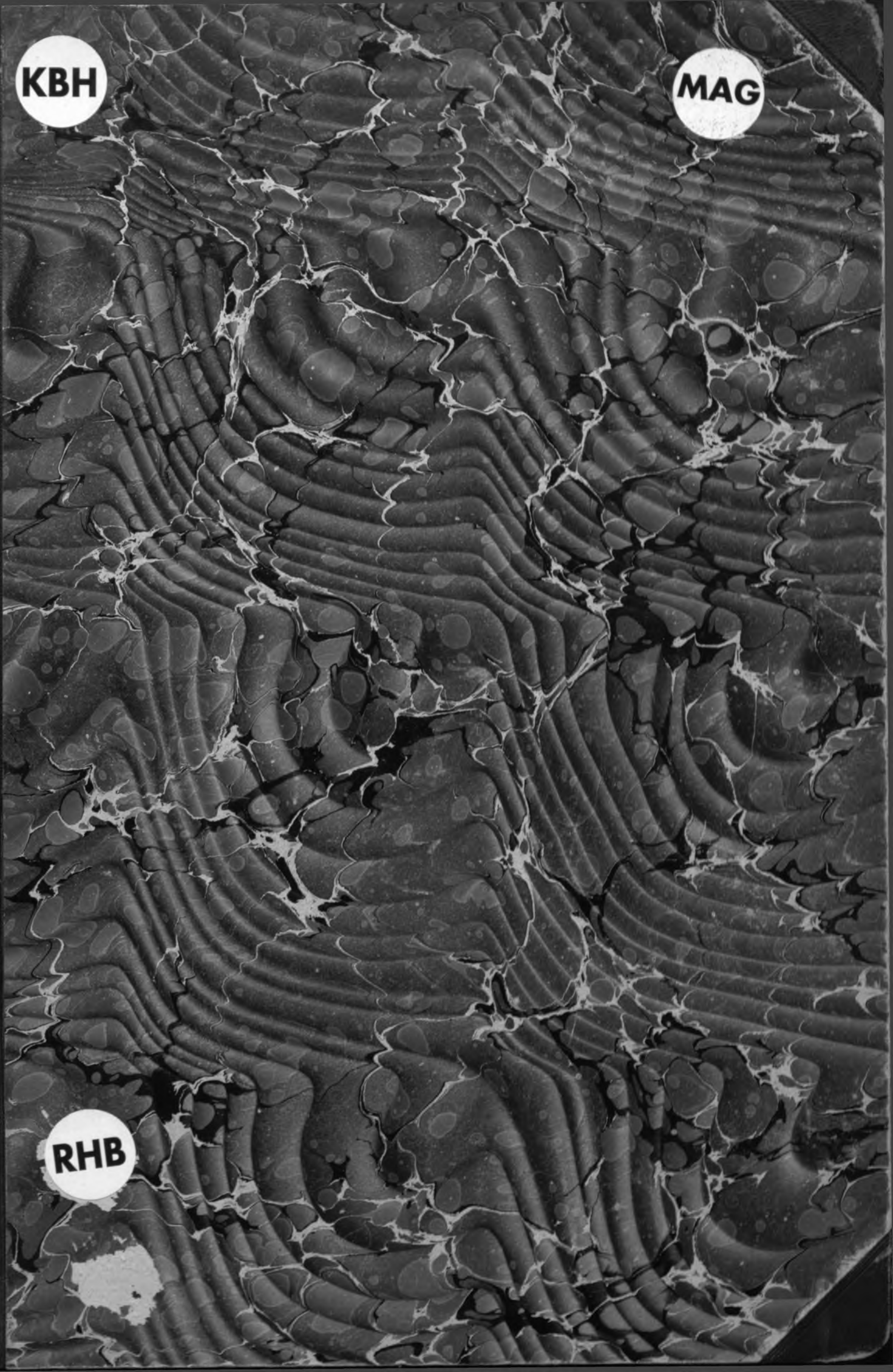

46.305

KBH

MAG

RHB

FORSKØNNELSEN

ILLUSTRERET TIDSSKRIFT
UDGIVET AF FORENINGEN TIL
HOVEDSTADENS FORSKØNNELSE

Ⓢ IX. AARGANG Ⓢ

KJØBENHAVN · MCMXIX

KØBENHAVNS
KOMMUNEBIBLIOTEKET
HOVEDBIBLIOTEKET

5 09.705

Fo 61

Bd. 9

ex. 1

REDIGERET AF OTTO ASMUSSEN

NIELSEN & LYDICHE (AXEL SIMMELKIÆR)

INDHOLDSFORTEGNELSE

(* betegner, at den paagældende Artikel er illustreret)

	Side
Blaagaardsplads	1
Thorvaldsens Museum	7
*Gamle Gravmæler paa St. Johanns og St. Rochus Kirkegaarde i Nürnberg. Af GEORG NYGAARD	9
Dyrehaven	17, 36
*Et og andet om Gader, Parker og Monumenter. Af P. JOHANSEN	25, 37
*Spredte Indtryk af Stockholmske Forskønnelsesbestræbelser. III. Plakater. Af HEN- NING BRØCHNER	45
*Rosenborg Have	53, 61, 76
Børns Ødelæggelseslyst	65
*Frederiksberg Have og Søndermarken	69
Byens Haver af J. P. ANDERSEN	75
*Omdannede Fæstningsværker (Ørstedsparken — Botanisk Have — Østre Anlæg — Kastelsparken — Christianshavns Vold)	77
Martin Nyrop	83
*Ombygning af et Hus i Nybrogade	83
*Plakatrevu. Af HENNING BRØCHNER	85
Omdannede Fæstningsværker. Af AAGE HANSEN	91
Skilte. Af SVEND AAGE HANSEN	92
AF BYENS DAGBOG.	
Byens Renlighed	3, 6
*PRÆMIEREDE NYBYGNINGER	8, 42, 52
*BLADE AF BYENS BILLEDBOG	67, 68
FORENINGSMEDDELELSER.	
Fordeling af Kunstværker	5
Til Medlemmerne (Forskønnelsen)	7
Nye Medlemmer	24, 35, 60, 67
Gaver til Foreningen	16, 24, 36
Ekstrakt af Aarsberetningen for 1918	19
Generalforsamlingen ^{27/2} 1919	35
Foreningens Aarsmedaille	36
Besøg paa Christiansborg	44
Salg af Kunstblade	44
MEDLEMSFORTEGNELSE	I—XXX

BILLEDFORTEGNELSE

	Side		Side
Paladshotellet paa Raadhushuspladsen	8	Leon Welamson: Konsumentbladet	47
Gamle Gravmæler fra Nürnberg:		do. : Landstorm och skytte	47
Wenzel Jamnitzers Epitafium	9	Wilh. Kåge: Atelje-fåsten	47
Udsigt over St. Johannis Kirkegaard	9	Eigil Schwab: Svart och hvitt	48
Albrecht Dürers Grav	10	Einar Nermann: Ronny Johansson	49
Den saakaldte »Hans Sachs Grav«	10	Eigil Schwab: Mercedes	50
Fru Barbara v. Wolkensteins Epitafium	11	K. F. U. M.'s Bygning i Rosenborggade	52
Gravplade med Udsmykning i gothisk Stil	11	Ombygningen af Ejendommen Strandgade	52
Elias Lenckers Gravplade	12	36	52
Alexius Müntzers Gravmæle	12	Rosenborg (Vignet)	53
Peter Vischers Epitafium	13	Udsigt over Plænen foran Matzens Mindes-	54
Epitafium fra Slutn. af 17. Aarhundrede	13	mærke i Rosenborg Have	54
Georg Schnäbels Epitafium	14	Udsigt mod Marmorkirken fra Rosenborg	55
Eksempel paa Epitafium med mønstret		Have	55
Baggrund	14	Herkules Pavillonens Bagside	56
Karakteristisk Gravplade fra første Halv-	15	Herkules Pavillonen	57
del af 16. Aarhundrede	15	H. C. Andersen Statuen	57
Gravplade over en ung Mand. Første	15	Porten mod Landemærket	58
Halvdel af 16. Aarhundrede	15	Porten mod Kunstmuseet	59
Balthasar Schweiffas' Gravplade	15	Plan over Rosenborg Have	60
Indgangen fra Rosenborg Have fra Kron-	25	Ejendommen Vandkunsten 8	67
prinsessegade	25	Dør paa Arkitekt G. Tvedes Ejendom, Ny-	68
Trærække langs Østerbrogade paa Stræk-	27	brogade 18	68
ningen mellem Stockholmsgade og Øster-	27	Frederiksberg Slot	69
farimagsgade	27	Parti fra Frederiksberg Have	71
Østergade	27	do.	73
Gade i Nyboder	28	do.	75
A. Clemmensens Forslag til en Bygning med	29	Fra Ørstedsparken	77
Buegange paa Nikolai Plads	29	do.	78
Nytorv	29	Fra Botanisk Have	79
Heerings Gaard i Overgaden n. V.	30	Fra Østre Anlæg	80
Stanleys Gaard i Overgaden o. V.	31	Fra Kastelsparken	80
Fra Christianshavns Kanal	33	Fra Christianshavns Vold	81
Frederik VI's Statue i Frederiksberg Have	37	do.	82
To af Meuniers Broncestatuer ved Ny Carls-	39	4 Billeder af Ejendommen Nybrogade 8 før	83
berg Glyptoteket	39	og efter Ombygningen	83
Dronning Caroline Amalie Statuen i Rosen-	40	Danske Plakater:	
borg Have	40	Oluf Nielsen: Handelsstandens Forsik-	86
Mindesmærket for Professor H. Matzen i	41	rings A/S	86
Rosenborg Have	41	do. : Arbejdernes Fællesorgani-	87
Hesten paa Kongens Nytorv (Vignet)	42	sations Brændselsforr. A/S	87
Manufakturhandlerforeningens Stiftelse i	42	Ulk-Jensen: Politiken	88
Bragesgade	42	Thor Bøgelund: Flyveudstilling	88
Ejendommen Amagerbrogade 136	43	do. : Edderkoppen	88
Ejendom paa Hjørnet af Chr. IX' Gade og	43	Sven Brasch: World Cinema	89
Ny Østergade	43	Axel Nygaard: Forening for Kunsthånd-	89
Seruminstitutets Administrationsbygning	44	værk	89
Svenske Gadeplakater:		do. : C. Th. Rom. Haveredska-	89
Wilh. Kåge: Utställing av äldre kyrklig	45	ber	89
konst	45	Vald. Andersen: Sønderjysk Landsind-	90
Eigil Schwab: Läs Naggan	46	samling	90

BLAAGAARDS PLADS

». Fra de Kunstnere*), der har haft med denne Sag at gøre, er der indkommet et Forslag om visse Ændringer, deriblandt et Forslag som han ikke tvivlede om vilde blive taget til Følge, nemlig om Flytning af det Nødtørftshus, som skæmmer Pladsen Personlig var han ikke nogen Tilhænger af Udsmykningen af Blaagaardsplads. Han havde ingen Smag for raffineret Kunst og troede at den Befolkning der bor deromkring, i alt Fald i lange Tider ikke vil faa Smag for saadan raffineret Kunst. Derfor kunde han personlig uden i nogen Maade at ville opkaste sig til Smagsdommer kun sige, at der var én Ting ved Forslaget, der tiltalte ham, nemlig at det i væsentlig Grad gaar ud paa at dække den Udsmykning, der er paa Pladsen, med Grønt. Jo mere der kunde komme af dette, desto mere følte han sig tiltalt af Ordningen; saa syntes han ganske vist, man kunde have sparet det, der er under det grønne.»

Borgmester KAPER i Borgerrepræsentationens Møde den 27. November 1918.

MAN vil maaske huske (eller maaske husker man det ikke; thi der sker fra Dag til Dag i disse Tider saa meget, at en menneskelig Hjerne maatte sprænges, hvis den skulde opbevare det altsammen), at der for en halv Snes Aar siden var Tale om at anbringe en dekorativ Brønd paa Blaagaardsplads. Skitsen var udført af Maleren TH. PHILIPSEN og fremstillede to Bryggerknægte, der bar et Øltræ, ud af hvis Spunds Vandet skulde springe. Det var en Gentagelse af den Idé om offentlige Pladsers Udsmykning, som i tyske Byer har sat saa mange henrivende Spor og bidraget til at gøre de syd- og mellemtyrsk Byer morsomme at færdes i. Planen var anbefalet af Fællesudvalget til kunstneriske Formaaes Fremme og syntes en Tid at have de bedste Udsigter til at blive gennemført; men saa begyndte de spidsborgerlige Indvendinger at gøre sig gældende. Ædruelighedsmoralen blev ført i Marken; en »Temperenzler« spurgte i »Soc. Dem.«, om det var »rigtigt i vore Afholdstider at rejse et saadant Springvand«, og i dette fortvivlet ulogiske Spor førtes Debatten Spalte op og Spalte ned i en Række københavnske Dagblade. Det eneste Spørgsmaal, som i denne Sag burde have haft nogen Vægt, om Gruppen var god set fra et kunstnerisk Standpunkt, blev skubbet fuldstændig til Side; at et saadant Monu-

ment »forherligede Drikkeriet«, var det eneste Synspunkt, som dets Modstandere kunde finde, og dette Vrøvl fik omsider Planen kvalt. Der staar i Dresden en overordentlig morsom Figur »Der Gänse dieb«. Den forestiller en middelalderlig tysk Skolar, der holder en baskende Gaas under sin højre Arm, mens han med den venstre Haand griber en, der søger at flygte bort mellem hans Fødder. Det er en højst forkastelig Handling at stjæle Gæs; der er dem, der anser den for nok saa forkastelig som at drikke det Øl, man har betalt; men der er ingen Forsvarer af den personlige Ejendomsret, der betragter »Der Gänse dieb« som en Forherligelse af Tyveri. I det hele taget er det en Misforstaaelse af enhver Skulptur der opstilles i fri Luft at forlange, at den skal »forherlige« et eller andet Begreb. Man kan for at forherlige et eller andet Menneske opstille et Monument, en Portrætstatue el. l.; saadanne bliver just ikke altid til Forherligelse for den paagældende; men det ligger da i, at Kunstneren ikke har magtet Opgaven. Hvor et Begreb skal forherliges i Skulptur, mislykkes det saa at sige altid; man betragte Danmarksmonumentet eller TEGNERS Gruppe til Forherligelse af NIELS FINSSENS Opdagelse af Lysets lægende Kraft.

Da de filistrøse Indvendinger havde besejret Philipsens Bryggerknægte, trængte Spørgsmaalet sig i Forgrunden, hvad man da skulde anbringe

*) Arkitekt IVAR BENTSEN og Billedhugger KAI NIELSEN. Red.

paa Blaagaardsplads, og man søgte da efter noget, man kunde forherlige. Blaagaardsplads ligger i et Arbejderkvarter, og den Tanke laa da nær, at det maatte være noget, der kunde glæde de Mennesker, som efter Dagens Hedsøgte Hvile paa dette Kvarters eneste aabne Plads. Man kunde have rejst et Monument over en Arbejderfører; var det blevet et godt Monument, havde næppe nogen, paa hvilket politisk Standpunkt han end stod, haft noget derimod at indvende, og afpasset efter Rummet kunde en kraftig og karakteristisk Mandsstatue godt have dannet et behageligt Midtpunkt paa Pladsen, samtidig med at den forherligede den Idé, som Arbejderføreren havde kæmpet for. Men man valgte at forherlige selve Arbejdets Idé i symbolske Skikkelser, og dermed var det paa Forhaand givet, at hele Værket maatte mislykkes. Havde man valgt at opstille realistisk opfattede Arbejdertyper langs Pladsens Sider, svarende til MEUNIERS prægtige Arbejderskikkelser, vi kender fra Afstøbningerne i Glyptotekshaven, saa var Symboliken jo ganske vist bleven noget fattig; men man havde da kunnet faa nogle Kunstværker, som var umiddelbart forstaaelige for det Publikum, som var nærmest til at se paa dem, og selv om den symbolske Forherligelse af Arbejdet vilde gaa hen over Hovederne paa dette Publikum, vilde det dog have noget at glæde sine Øjne ved, hvilket dog til syvende og sidst er Kunstens egentlige Maal.

KAI NIELSEN er en original og betydelig Kunstner, vel en af vor Tids betydeligste. Han er en af dem, som ingen der har kunstneriske Følelse, gaar ligegyldig forbi. Hans Buste af BINDESBØLL er bisar; man kan, den første Gang man ser den, blive — for at bruge et godt dansk Ord — galhovedet over den; men alene det, at den ikke efterlader den Følelse af Tomhed og uendelig Ligegyldighed, som f. Ex. de langs Frue Plads opstillede Portrætbuster efterlader, viser, at dens Ophavsmand er alt andet end en Dusinkunstner. Det samme viser hans Udsmykning af Blaagaardsplads; men her havde netop en Dusinkunstner gjort bedre Fyldest, hvormed just ik-

ke skal være sagt, at man med Flid skulde have udsøgt en Dusinkunstner til at løse Opgaven, som den — ud fra vage og halvt gennemtænkte Forudsætninger — var kommen til at foreligge.

Hele Arrangementet er tænkt som en Arbejdets Forherligelse. Det er ganske ubegribeligt, at han ikke, saa snart han havde den første Gruppe færdig i Ler, saa, at den udtrykte det stik modsatte. Nedtrykthed, Tynge, Underkastelse under det uundgaelige udtrykker disse Skikkelser baade ved deres unaturligt sammenbøjede og sammentrængte Holdning og ved deres Ansigtstudtryk, der vidner om Forkuelse og dump Haabløshed. Saa langt som muligt fra en Symbolisering endsige en Forherligelse af den moderne Arbejderbevægelse, der netop er rank — og har vældigt Albuerum.

Dette fik være. Af dem, der er jævnlige Gæster paa Pladsen, forstaa vist kun de færreste Symboliken. Hvad de derimod forstaa, er, at de Skikkelser, som sidder der, er hæslige, og der hører en højere kunstnerisk Kultur til at forstaa det hæsliges Berettigelse i Kunsten, end man kan forlange af de 95 % af Danmarks ja af hele den civiliserede Verdens Befolkning. De vil ikke kendes ved de mongolske Ansigtstyper, de grove Lemmer, de skaldede Hoveder og den — i alt Fald i deres Øjne — ganske umotiverede Mangel paa Beklædning, som disse »Figurer« udviser. For dem er alt dette kun Grimheden i potenseret Skikkelse, og Folket hader Grimheden, som den hader Armoden. Arbejdernes Stræben og Kamp har jo netop det Maal at komme bort fra Armoden og dennes uadskillelige Følgesvend Hæsligheden, og det røber en ufattelig Mangel paa Forstaaelse af Arbejderstandens Følelser, at man har ment netop at vise denne Stand en Ære ved at anbringe et saadant Panoptikon dér, hvor den færdes.

Vi har lades os fortælle nogle Bemærkninger af en velklædt Arbejder i Rosenborg Have en Gang i Sommer. »Se«, sagde han til en Kamerat, idet han pegede paa TEGNERS Danserindebrønd, »den skal staa her! Vi skal nøjes med de grimme Figurer paa

Blaagaardsplads« — og hans Bitterhed mod det uretfærdige Samfund afmalede sig tydeligt i hans Ansigt.

Her har vi netop Sagens Kærne. Det er det lette, det legende, det yndefulde, som det overvældende Fler-tal ønsker at finde i Kunsten. Derfor er Drengen med Svanen i Rosenborg Have populær. Han hverken symboliserer eller forherliger nogetsomhelst, men vi allesammen staar stille og ser paa ham og glæder os over det Liv, der straalere ud fra ham, som over det rislende Vand, der — paa Trods af al Mulighed — straalere ud af Svanens Næb.

Blandt Avisindlægene imod PHILIPSENS Bryggerknægte findes et af senere afdøde GEORG ACHEN, hvori han foreslaar en Tommelise med Sommerfuglen paa Grundlag af V. PEDERSENS bekendte Tegning, opstillet paa Blaagaardsplads. Det var i alt Fald en Idé, der havde enhver Forudsætning for at finde den rette Forstaaelse hos unge og gamle. Men den behøvede jo ikke at spænde Ben for Bryggerknægtene, her er Pladser nok i Kjøbenhavn, som trænger til Kunst, og Bryggerknægtene var ogsaa nok bleven forstaaede, ligesom den afholdsmæssige Forargelse over dem nok havde tabt sig. Det kunde jo være et Hvidtølsanker de bar.

Der er en paaskønnelsesværdig Iver for at delagtiggøre »de brede Lag« i Kulturens ideelle Goder fremme i Tiden; men denne Iver synes i mange Tilfælde at være om ikke just

blind saa dog uendelig kortsynet. De bestemmende Folk synes, hvor der skal opstilles Kunst paa alfar Vej, altfor tidt at lade sig lede af deres egne Forestillinger om, hvad god Kunst er, Forestillinger, der ofte snarere hidrører fra, hvad de har ladet sig fortælle, end fra deres eget sunde Syn paa Sagen. De vil give Folket det bedste, men bemærker ikke, at det, som de, der er mættede af Kunst af alle Arter og Kategorier lige fra Antiken til den nyeste europæiske Storfølskunst, anser for det bedste, ikke er det bedste for dem, der ikke har Lejlighed til at fordybe sig i raffineret og gennemræsonneret Kunstydelser. Det skal være en kulinarisk Nydelse af Rang at spise Kaviar, men allerede Shakespeare vidste, at den store Hob ikke sætter Pris paa den Nydelse. Et Stykke Fedtebrød med Spegepølse er meget bedre.

Der er meget mere latent Kunstforstand i hele det brede Folk, end man bilder sig ind. Den kan ikke give sig Udtryk i Ord, men instinktmæssigt griber den det rette, naar den staar overfor den fuldendte Kendsgerning. Kunsten skal ikke lefle for den ukultiverede og ofte vildledte Smag, men hvor den vil tale til Folket, skal den tale et Sprog Folket forstaaer, og ukultiveret Smag er ikke det samme som fordærvet Smag. Tværtimod — den ukultiverede Smag kan kultiveres; men Blaagaardsplads i dens nuværende Skikkelse kultiverer intet.

AF BYENS DAGBOG

BYENS RENLIGHED

KJØBENHAVN har altid været regnet for at være en snavset By. I »Ulysses von Ithacia« siger Chilian til Trojaneren: »... Er Gaderne ellers noget rene hos Jer?« og Trojaneren svarer: »Ja i Juli Maaned er de upaa-klagelige; men Resten af Aaret kan man næppe gaa ud uden Fare for at drukne i Skarn. Kunde man gøre saadanne Anstalter, at det aldrig skulde regne, da vilde jeg trodse nogen By at være saa ren som vores.«

I Holbergs Tid var Gaderne altsaa »upaa-klagelige« i tørt Vejr; d. v. s. man druknede ikke i Snavs, naar det ikke regnede, men den Gang som nu indaandede man det pulveriserede Snavs, hvilket man i sin Ukendskab til Bacillernes Liv og Virksomhed fandt sig i.

Kjøbenhavn regnes vedblivende for en daarlig renholdt By. I tørt Vejr er Urenligheden ikke stærkt synlig; man har ikke som i Frederik III's Tid Bryggernes, Bagernes og Slag-

ternes »extraordinære Møddinger« liggende paa alfar Vej og Gade, og det vilde i det hele taget være uretfærdigt ikke at erkende, at der siden hin Tid er sket store Fremskridt. Men i de senere Aartier synes der paa dette Felt at være indtraadt en Stagnation, som i den aller-sidste Tid endog synes at være udartet til Tilbagegang.

Det forekommer os, at denne Tilbagegang især er iøjnefaldende, hvor det drejer sig om Bortskaffelsen af Sne. I Firserne i forrige Aarhundrede syntes Snekørselen i Kjøbenhavn at være ganske ideelt organiseret, hvorimod Berlinerrejsende ved at fortælle om den Forbavselse, det vakte, naar de efter et Snefald i det for sin Renlighed berømte Berlin saa Gaderne henligge i et ubeskriveligt Uføre en hel Uge, medens Køretøjer, der saa ud til at stamme fra den store Kurfyrstes Dage, gjorde et velment men forgæves Forsøg paa at hidføre bedre Tilstande. Disse kom med Tøvejret. Naar dette havde virket en Ugestid, saaat de med Heste forspændte Fejemaskiner kunde komme til at virke, varede det ikke en Dag, før Berlin atter var en ren By. Hvad Renholdelse angaar, kunde Kjøbenhavn i Slutningen det 19. Aarhundrede visselig lære overordentlig meget i og af Berlin; men der er noget tragisk i, at det netop skulde være paa Snekørselens Omraade, at man hentede sin Belæring der. Nu er det her som i Firsernes Berlin Naturmagterne, der udfører den væsentlige Del af denne Virksomhed, og efter et nogenlunde betydeligt Snefald kan man se de sorte Driver ligge langs Fortovene i Dagevis. Naar Tøvejret har gjort sin Gerning, er der i de moderat befærdede Gader nogenlunde fremkommeligt for Fodgængere, men Kørebanerne er de fleste Steder dækkede af et Lag Slam, som man maa vade igennem, hvis man — hvad der kan være nødvendigt — skal over paa det andet Fortov — et Lag Slam, som det mindste Regnfald forvandler til det frygteligste Pløre, der af Køretøjerne sprøjtes ind paa de værgeløse Fodgængere paa Fortovene og højt op ad Husenes Façader, hvor det sine Steder saa kan faa Lov at sidde i Aarevis.

Nu maa det indrømmes, at Forholdene f. T. er særlig vanskelige. Det flade Terræn, som Kjøbenhavn er bygget paa, medfører, at det af Fugtigheden opsvulmede Snavs bliver liggende, indtil det bortføres ved særlige Foranstaltninger, og til disses Iværksættelse udkræves der et stort Vognmateriel med tilhørende Heste. I et Interview med »Dagens Nyheder«^{20/12 18} udtaler Borgmester MØLLER: »Selv om man faar Sneen og Snavset fejlet sammen i Bunker, saa er det meget svært at faa disse kort bort.

Kommunens Kørselsafdeling . . . og de Vognmænd, der bistaar dem, kan ikke opfylde de Krav, som man stiller til en hurtig Bortkørsel. Det er den sørgelige Mangel paa Heste, der her gør sig gældende.«

Men selv om man kan give de af Krigen skabte Forhold en Del af Skylden, saa er Sagen ikke udtømt dermed. Forholdene var heller ikke tilfredsstillende før 1914. Vi har foran os liggende en Bunke Dagbladsindlæg lige fra 1910 og alle synger de den samme Vise. Om Sommeren handler den om Støv, om Vinteren om bundløst Pløre og hæslige Snedriver. Det synes heraf at fremgaa, at de kommunale Myndigheder af Grunde, der ikke har noget med Krigen at gøre, er kommen ind i en Slendrian, som de af Krigen skabte Forhold selvfølgelig ikke har gjort det lettere at komme ud af; men det tør antages, at Forholdene ikke — selv under Krigsforholdene — var bleven slet saa skandaløse, som de er for Øjeblikket, hvis man inden Krigen havde haft Mod og Evne til at gennemføre de allerede den Gang i høj Grad paakrævede Forbedringer. Om man f. Ex. i større Omfang havde anskaffet Fejemaskiner! Det er ifølge Politivedtægten Grundejerns Pligt at holde Gaderne rene hver ud for sin Façade; men mon Grundejerne egentlig skulde have noget imod at afløse denne Pligt imod et aarligt kontant Vederlag, der aldrig kunde rage vidt? Det var dog maaske et Forsøg værd, og selv om Modstanden fra Grundejerns Side — hvad vi tvivler om — skulde være saa stærk, at en mindelig Overenskomst var uigennemførlig, saa kan en Politivedtægt dog ændres. Det er gjort gældende, at Grundejerne er i høj Grad efterladende med Udførelsen af denne Pligt, og at Politiet er i høj Grad efterladende med at paatale Grundejerns Efterladenhed; men dette Forsøg paa at gøre Ansvar et lige saa flydende, som Fejeskarnet alt i Forvejen er, naar det regner, bør kun tages som det, det er: en tom Undskyldning. Er de private Grundejere efterladende, afgiver de offentlige Myndigheder, hvor disse fremtræder som Grundejere, et i denne Forbindelse særdeles beklageligt Eksempel til Efterfølgelse. Just i disse Dage har der i Dagspressen været fremført en i høj Grad berettiget Klage over den Tilstand, hvori Slots-holmen henligger. Vi kunde for at nævne endnu et Par Eksempler som enhver Kjøbenhavner kender, fremhæve den med et meget mildt Udtryk malprope Tilstand, hvori Raadhus-pladsen eller Kvarteret ved den nye Centralpostgaard (Bernstorffsgade, Tietgensgade) befinder sig. Eller Gyldenløvesgade langs Jærnbaneterrænet og Vesterbros Passege, af hvilket sidste Sted vi i 1912 (altsaa længe før Krigen)

bragte et i sig selv tilstrækkeligt oplysende Billede (»Forskønnelsen«, 1912, Side 15). Alertydeligst træder Forholdet maaske frem i en Gade som Gotersgade langs Muren ved Eksercerpladsen og i Kronprinsessegade langs Rosenborg Have. Medens Grundejerne paa den modsatte Side i disse Gader altid holder deres Fortov i god Stand, er Fortovet langs Muren og Haven altid i fugtigt Vejr dækket af et tommetykt Lag sejgt Dynd.

I det store og hele bunder Misæren vel i, at Systemet er forældet. Hvad der er god Koutume i en lille By, kan være aldeles forkasteligt i en stor, og Regelen om, at Hvermand skal feje for sin egen Dør, passer afgjort ikke i en By med 600,000 Indbyggere. Det er en byden- de Nødvendighed, at de kommunale Myndigheder overtager dette Arbejde og Ansvar for dets forsvarlige Udførelse helt og holdent.

Det er indlysende, at den af Krigen skabte Situation ikke er gunstig for et indgribende Systemskifte netop nu; men det uhyre Antal Arbejdsløse maa kunne afgive en Kraft, som var tilstrækkelig til selv uden indgribende Ændring i selve Systemet at hidføre blot taalelige Tilstande. I Borgerrepræsentationen paapegede det socialdemokratiske Medlem HEDEBOL, at der er Tusinder af ledige Mennesker, der gerne vil have dette Arbejde, saa naar Borgmester MØLLER beklagede, at der ved sidste Snefald ikke havde meldt sig tilstrækkelig Arbejdskraft, maa der paa det ene eller andet Punkt ligge en Fejl i Organisationen. Det, der først og fremmest maa sørges for, er at de sammenfejede Skarnbunker, der aldrig er ble-

ven bortførte straks efter Sammenfejningen, ikke bliver splittede af Gadefærdsel, inden de kan anbringes i Dagrenovationsvognene. Zinkbeholdere paa Hjul, der nemt kunde transporteres af en eller to Mand, kunde maaske anvendes, indtil Renovationsvognen kunde komme tilstede og optage deres Indhold (jfr. bl. a. »Forskønnelsen«, 1916, Side 54).

HEDEBOL pegede vel paa den Løsning, som en Gang maa komme: Gadernes Skylning; men denne Løsning kræver et større Vandforbrug end Byens Vandværker for Tiden er i Stand til at dække, og i disse Tider, hvor Kul ikke alene er kostbare men særdeles vanskelige at tilvejebringe i tilstrækkelig Mængde, ømmer man sig uvilkaarlig ved Tanken om det yderligere store Forbrug af Brændsel, som Foranstaltningen, saa ønskelig den i sig selv er, vilde foranledige. Desuden kræver den formentlig en betydelig Forøgelse af Nedfaldsbrøndenes Antal og Størrelse, maaske ogsaa en Ændring af deres Tilslutning til Hovedkloaken. Naar Tiderne en Gang — det ske snart — bedrer sig, vil et Vandværk, der tager Vandet fra Sundet, blive en nødvendig Forudsætning for Idéens Virkeliggørelse; men inden det naaes, vil meget Vand løbe i Stranden, og i Mellemtiden maa der gøres adskilligt andet. Hvad dette skal bestaa i, bliver det de kommunale Myndigheders Sag at udgranske; vi kan ikke tage det for gode Varer, at Opgaven er uløselig. Det er et Herkulesarbejde; men Kommunalbestyrelsen kender sikkert det lærerige Sagn om Augias Stald, som Herkules rensede.

FORDELINGEN AF KUNSTVÆRKER BLANDT FORENINGENS MEDLEMMER

SOM meddelt i sidste Hæfte af FORSKÖNNELSEN vil de til den planlagte men paa Grund af Justitsministeriets Nægtelse af Bevilling opgivne Bortlodning skænkede Kunstværker blive fordelt blandt Foreningens Medlemmer i Forhold til det Antal nye Medlemmer, de har indmeldt i Foreningen i Tidsrummet $\frac{1}{1}$ 1918— $\frac{31}{1}$ 1919. Fordelingen vil foregaa paa den Maade, at det Medlem, der har indmeldt det højeste Antal nye Medlem-

mer vælger først blandt de til Raadighed værende Kunstværker, dernæst vælger det Medlem, der har indmeldt det næsthøjeste Antal og saaledes fremdeles.

Vi anfører her Præmielisterne:

I. Hovedpræmierne:

1. En seksarmet Messinglysekroner (skænket af F. V. Doberck & Søns Eft.).
2. En Porcellænsvase (Bing & Grøndahl).
3. En Sølvskæ i Etui (Sølvmed Ewald Nielsen).

*

4. En Tegning (AXEL ALRIK).
5. Et Maleri (J. F. ANDERSEN).
6. Et Maleri (ANDERSEN-LUNDBY, skænket af H. FERLOV).
7. Et Litografi (HENRY ANDREASEN).
8. Et Litografi (do.).
9. Et Litografi (do.).
10. Et Maleri (BRITA BARNEKOV).
- 11*). Et Bogejermærke (Tegning: THOR BØGE-LUND. Udførelse: ANDREASEN & LACHMANN).
- 12*). Et Bogejermærke (do. do.).
- 13*). Et Bogejermærke (do. do.).
14. To Akvareller (RASMUS CHRISTIANSEN).
15. Tegning (N. V. DORPH).
- 16*). Tegning af et Bogejermærke eller et Bømærke eller et Forretningsmærke (K.V.E.).
17. En Akvarel (CHARLOTTE FRIMODT).
18. En Tegning (AXEL HOU).
19. Et Litografi (LUPLAU JANSSEN).
20. Et Farvetræsnit (do.).
21. Et Træsnit (do.).
22. Et Træsnit (do.).
23. En Akvarel (AMALIE JENSEN).
24. En Tegning (THORVALD JØRGENSEN).
25. En Radering (E. KRAUSE).
26. En Radering (do.).
27. En Radering (do.).
28. En Radering (do.).
29. En Radering (do.).
30. En Statuette i Gips (JENS LUND).
31. Et Træsnit (A. FRIIS, Skænket af CARL MØLLER).
32. En Tegning (KREBS. Skænket af C. E. O. PETERSEN).
33. En Akvarel (HANS RASMUSSEN).
34. En Radering (HENR. RASMUSSEN).
35. En Radering (do.).
36. En Radering (do.).
37. En Tegning (V. SETOFT).

*) Efter nærmere Aftale med Vinderen.

38. Bogen om Rosenborg (BERING LIISBERG).
39. Bogen om Tivoli (Festskrift 1918. Skænket af ANDREASEN & LACHMANN).
- 40.—44. 5 Ekspl. af Bogen om Københavns Toldbod (Festskrift 1917. Skænket af H. ASCHEHOUG & Co.).
- 45.—54. 10 Ekspl. af Bogen København — som den er — og som den burde være.

II. Tillægspræmier:

- A. Marmorkirken. (Farvefotolitografi efter Tegning af KR. KONGSTAD).
- B. Indgangen til Rosenborg Have. (Træsnit efter Tegning af KR. KONGSTAD).
- C. Merkurstatuen ved Børsrampen (do.).
- D. Frederik VI' Statue (do.).

Det er ikke udelukket, at Fortegnelsen over Hovedpræmierne (I.) vil blive forøget med endnu nogle Numre.

Den Opfordring vi rettede til Foreningens Medlemmer om at hjælpe os med at skaffe Medlemsantallet forøget (se FORSKØNNELSEN 1918, Side 141) begynder allerede paa det glædeligste at bære Frugt. Enkeltheder om Antallet paa nyindmeldte Medlemmer vil ikke blive givet før i Aprilhæftet af FORSKØNNELSEN. Vore Medlemmer vil forstaa, at vi er afskaaret fra at give Forhaandsoplysninger i saa Henseende. Vi kan kun opfordre Medlemmerne til hver for sit Vedkommende at skaffe flest mulig nye Medlemmer.

FRA MEDLEMMERNE

Fra en anset Borger — som dog ikke har ønsket sit Navn nævnet — har vi modtaget følgende Brev:

Idet jeg fuldt ud kan slutte mig til Deres Svar til Hr. Blix i sidste Hefte af »Forskønnelsen«, beklager jeg overordentligt, at der i de Opgaver, som De nævner, at Foreningen har, savnes den saare væsentlige, at bidrage Deres til, at København ikke bliver til en Svinesti.

Det var slemt, da Borgmester Marstrand raadede, men det er blevet værre.

At Sneen faar Lov til at ligge dagevis og

smelte, at Smuds og Snavs ligger tommetykt, at Sporvejselskabets for store Billetter flyder alle Steder, at Spytteklatter overalt findes paa Fortovet, det er baade uhygiejnisk og grimt.

Var det ikke en Opgave for Foreningen at sætte en Mand ind i Borgerrepræsentationen, en Mand der hver Mødedag kunde rejse sig op og »jvfr. Cato« kunde ende sin Tale med:

»Forresten mener jeg, at Byen burde holdes i sømmelig ren Stand«?

Ærbødigtst

C. H.

Det ærede Medlem vil af foranstaaende Indlæg om Byens Renlighed se, at vi ganske deler hans Opfattelse af, at Byens »Renlighedstilstand« ikke alene lader meget tilbage at ønske, men simpelthen ikke er Hovedstaden værdig. Et direkte positivt Arbejde for at hidføre bedre Tilstande paa heromhandlede Omraade ligger imidlertid udenfor de Opgaver, som Foreningen kan tage sig af, ligesom det sikkert ikke vilde vække Tilslutning blandt Foreningens Medlemmer, om Foreningen ved at vælge

en Mand ind i Borgerrepræsentationen til Bekæmpelse af Griseriet paa Byens Gader, gav sig til at drive Kommunalpolitik.

En ganske anden Sag er det, at Foreningen føler det som sin naturlige Pligt at gøre opmærksom paa de afgørende Mangler, der er tilstede i Henseende til Gaders og Huses Renholdelse.

Dette har vi allerede fra Tid til anden gjort her i Tidsskriftet og vil ogsaa vedblive dermed i Fremtiden.

TIL MEDLEMMERNE

Forskønnelsen.

De for al Bladvirksomhed for Tiden saa vanskelige Forhold gør det nødvendigt ogsaa for indeværende Aar at opkræve en Tillægsafgift. Denne, der for 1918 var 1 Kr., har under Hensyn til, at Tidsskriftets Udgivelse dels ikke bør tynde for stærkt paa Foreningens af den stigende Virksomhed i Almindelighed og af Dyrtiden stærkere end før belastede Budget ikke kunne sættes lavere end til 2 Kr., hvilket Beløb ligesom ifjor vil blive opkrævet sammen med Medlemskontingentet. Bestyrelsen har haft under Overvejelse at foreslaa en Forhøjelse af Medlemskontingentet, saaledes at den særlige Afgift for Tidsskriftet kunde bortfalde og FORSKØNNELSEN atter ligesom tidligere leve-

res Medlemmerne gratis. Bestyrelsen har dog ment at burde afvente Forholdenes Udvikling i Løbet af Aaret, inden den fremsatte Forslag om Kontingentforhøjelse.

Medlemmerne vil have bemærket, at FORSKØNNELSEN ifjor udkom med 12 Hefter i Stedet for som hidtil 8. Det er Meningens ogsaa iaar og forhaabentlig fremdeles at bringe et Hæfte maanedligt.

Nye Medlemmer

har Ret til at købe FORSKØNNELSEN 1918 (144 Sider Tekst med 146 Billeder) hæftet i Omslag for 1 Kr. + Porto. Nye Medlemmer faar gratis — saalangt Oplaget rækker — det rigt illustrerede Plakatudstillingskatalog.

THORVALDSENS MUSEUM

I »Architekten« for 14. November læstes følgende i en med Mærket »F« underskrevet Notits om Anlægget foran Thorvaldsens Museum: »... Fra visse Sider er der opponeret mod Magistratens Forslag [om Pladsens Brolægning], ogsaa fra Forskønnelsesforeningens, i de fleste Tilfælde udfra, man kan næsten sige rent principielle Grunde, idet der ganske kategorisk protesteres mod Fjernelsen af ethvert Træ og arbejdes for Plantning overalt i Byen, tilsyneladende uden Hensyn til Stedets Betingelser...«.

Hvorfra Hr. F. har sin Viden om, at der fra Forskønnelsesforeningens Side skulde være protesteret mod Magistratens af Bestyrelsen for Thorvaldsens Museum tiltraadte Forslag om Reguleringen af Pladsen foran Museet, er os ubekendt. Men i hvert Fald er han, hvad

der vil fremgaa af vor Artikel om Thorvaldsens Museum i »Forskønnelsen« Nr. 11, galt underrettet. I den nøjeste Tilknytning til det Standpunkt, Bestyrelsen har indtaget i Spørgsmaalet om Beplantning paa vore aabne Pladser (jfr. bl.a. »Forskønnelsen« 1914 (Side 17), 1915 (Side 18 og 49) samt 1916 (Side 83) kan Bestyrelsen nemlig ganske slutte sig til det paagældende Magistratsforslag, hvad Bestyrelsen bl. a. har meddelt Kommunalbestyrelsen i en Skrivelse, der oplæstes af Borgerrepræsentationens Formand i Mødet den 14. November.

Vi skyldes Sandheden at tilføje, at Redaktionen af »Architekten«, hvis Opmærksomhed straks blev henledet paa Forholdet, ikke hidtil har fundet sig foranlediget til at berigtige Meddelelsen.

PRÆMIEREDE NYBYGNINGER

Paladshotellet paa Raadhuspladsen (Arkitekt: Prof. A. ROSEN).

UDGIVET AF FORENINGEN TIL HOVEDSTADENS FORSKØNNELSE
REDIGERET AF OTTO ASMUSSEN
TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE (AXEL SIMMELKIÆR)

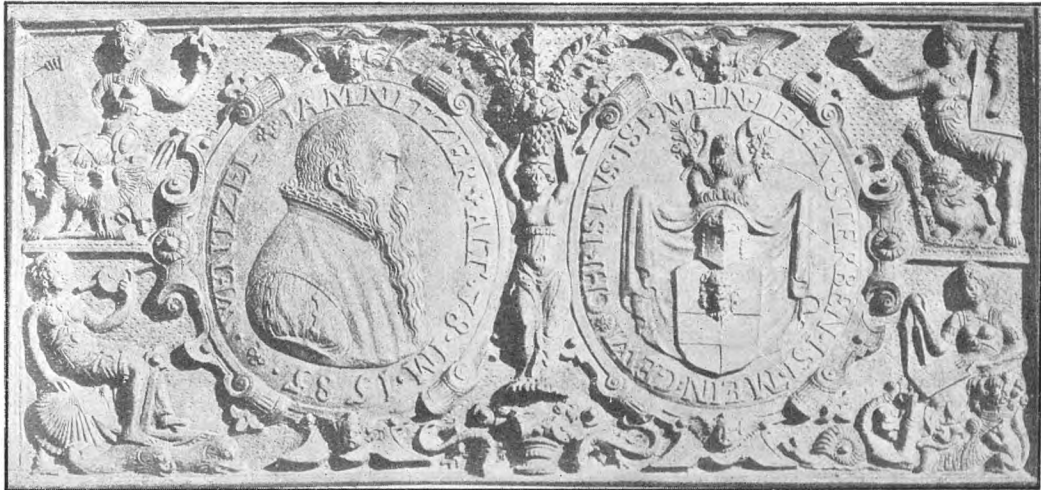

Fig. 1. Wenzel Jamnitzers Epitafium.

GAMLE GRAVMÆLER

PAA ST. JOHANNIS OG ST. ROCHUS KIRKEGAARDE I NÜRNBERG

Ved GEORG NYGAARD

BLANDT Tysklands mange gamle Byer har Nürnberg med Rette vundet Ry for sit uforandrede Præg af middelalderlig Ueberørthed. I denne By føler man sig sat Aarhunderer tilbage i Tiden, til HANS SACHS' og ALBRECHT DÜRERS Dage. En særlig Seværdighed imellem Byens mange Minder fra Fortiden er de to gamle Kirkegaarde, St. Johannis og St. Rochus,

der er ligesaa ejendommelige og enestaaende som selve Byen.

Her ligger de store, flade Gravstene

Række ved Række og vidner om de støtte Patriciere og dygtige Borgere af den gode Stad, men Gravmælernes dystre Ensformighed mildnes ved de sirligt formede, kunstfærdige bronze-støbte Skjold og Tavler, som smykker dem. I forbausende Mængde og

Fig. 2. Udsigt over St. Johannis Kirkegaard.

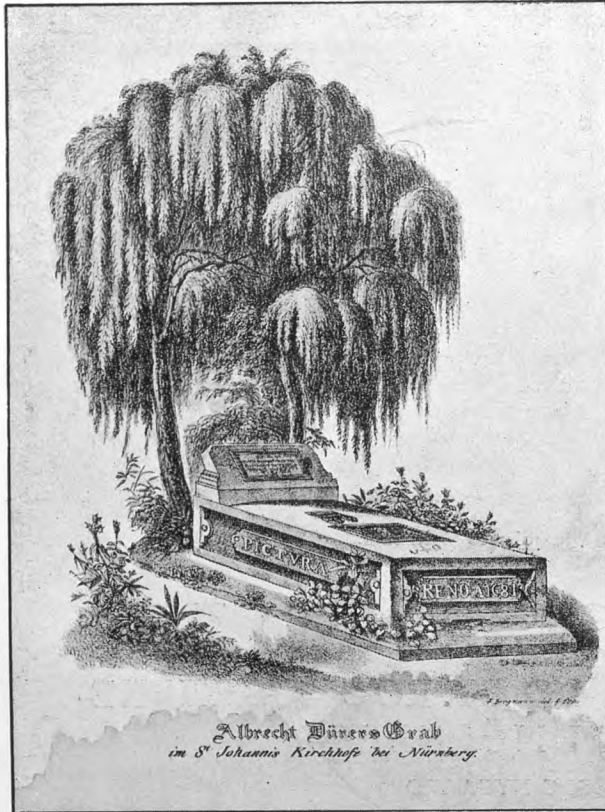

Fig. 3. Albrecht Dürers Grav.

Fig. 4. Den saakaldte »Hans Sachs' Grav«.

afvekslende Mangfoldighed finder man her prægtige Værker af fremragende tysk Støbekunst gennem tre Aarhundreder.

I Aaret 1462 udbredte en stor Dødelighed Rædsel og Forfærdelse i den fornemme Rigsstads flittige Befolkning. Mere end 300 Mennesker blev begravet paa den lille Kirkegaard, der hørte til St. Johannis Kirke, vest for Stadens Porte, og var indviet i September 1395. Byens Raad forordnede, at Ingen, som var død udenfor Byens Porte, maatte føres ind i Staden. En Udvej gaves der dog. Den, der var i Stand til at betale 40 Gylden i Løsepenge, fik Lov til at finde den evige Hvile indenfor Byens Mure.

St. Johannis Kirkegaard blev ved en Beslutning af 8. November 1518 udvidet. I Aaret 1520 om Sommeren udbrød en frygtelig Pest. Raadet forbød da alle Begravelser indenfor Byens Mure, og Nürnberg kan derfor rose sig af at være den første By, der lagde sine Begravelser udenfor Byens Mure.

Bestemmelsen at gøre St. Johannis og St. Rochus til Hovedkirkegaardene falder indenfor Nürnbergs gyldne Tid, i hvilken Byen havde naaet Magtens Tinde og stod højest i Anseelse og Indflydelse. Handel og Haandværk havde naaet sin ypperste Blomstring, Videnskaben fandt ivrige Befordrere og offervillige Støtter, Kunsten skabte hine udødelige Værker, som den Dag i Dag kaster Glans over Byen. VEIT STOSZ, den virksomme Billedskærer, arbejdede trods sin

høje Alder endnu med uformindsket Kraft. Og ALBRECHT DÜRER stod i sin fulde Skaberkraft, beundret af sine Samtidige, æret af sine Elever.

De store, liggende Stene, som dækker Gravene paa St. Johannis og St. Rochus Kirkegaard, er af enkel Form. De er udførte i den bløde Sandsten, som brydes i Nürnbergs Omegn. Den er let at forarbejde, men den er ogsaa udsat for ret hurtig Forvitring. Den sidste Omstændighed gjorde det ikke raadeligt at udmejsle Indskrift og Vaaben i selve Stenen, da netop den liggende Stilling udsatte disse for hurtig Ødelæggelse. Man foretrak derfor at fremstille Indskriften i et mere holdbart Materiale og valgte dertil Bronceafstøbningen, der i Nürnberg havde nogle af sine fornemste Dyrkere.

Nürnbergs Indbyggere var bekendt som særlig duelige i Forarbejdning af Metaller. Sit Højdepunkt naaede Nürnbergs Metalstøberi under PETER VISCHER (1455—1529), hvis Fader HERMANN allerede hævede sig over sine Haandværksfæller. Selv om man før havde anvendt Bronceafstøbninger paa den nævnte Maade — i Nürnbergs Museum opbevares f. Eks. en Gravplade fra Aar 1296 med Bronceornamenter — saa var det PETER VISCHER, der nu formede storslaaede monumentale Gravmæler af dette hertil særlig egnede Materiale. Langt udenfor Tysklands Grænses, ogsaa her i Norden, blev PETER VISCHERS Kunst som Metalstøber anset og anerkendt. Hans berømteste Arbejde er som bekendt Sebaldusgraven. Naturligvis arbejdede PETER VISCHER ikke alene. En stor Stab af Elever og dygtige Kunstnere stod til hans Raadighed. Det

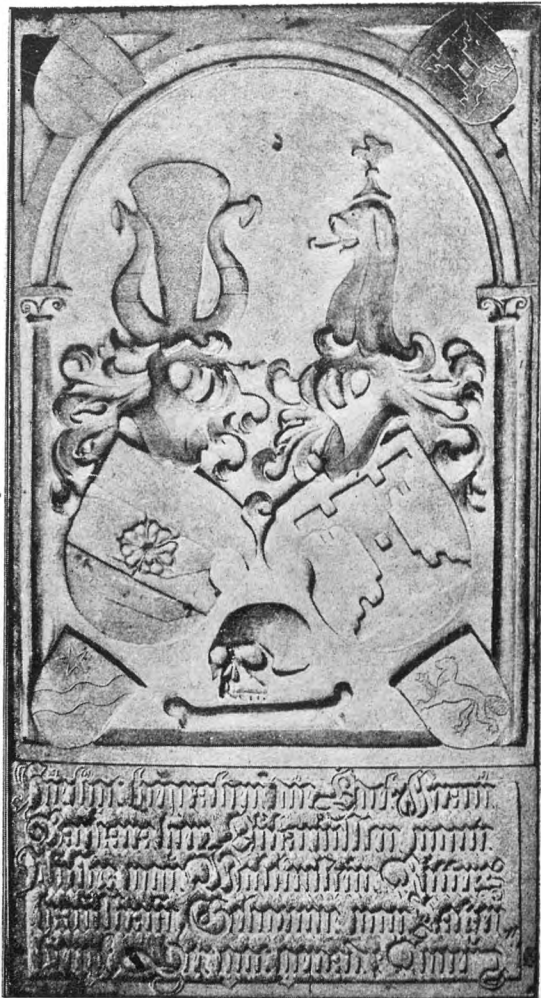

Fig. 5. Fru Barbara von Wolkensteins Epitafium.

Fig. 6. Gravplade med Udsmykning i gothisk Stil.

Fig. 7. Elias Lenckers Gravplade.

vides bl. a., at fremragende Malere med ALBRECHT DÜRER i Spidsen leverede ham Udkast og Modeller til hans Støberi.

Da Arbejdet paa Sebaldusgraven efter 13 Aars Virksomhed endelig var færdigt 1519, blev netop St. Johannis og St. Rochus Kirkegaardene anlagt. I Begyndelsen var det ikke Alle og Enhver tilladt at lægge Sten paa sin Begravelsesplads. I 1522 blev der fastsat bestemte Maal for Gravstenene.

Selv beskedne Smaaborgere satte en Ære i at kunne overlevere Efterverdenen en Sten til Minde og Erindring. Den uberømte Borger nøjedes med en firkantet Tavle med sit Navn, Haandtering og Aarstal, Vaabenskjold eller Haandværkssymbol. Et godt Eksempel paa et af de tidligste og enkleste Epitafier er BALTHAZAR SCHWEITFAS' (Fig. 15). Snart udvikle-

de den simple Indskrifttavle sig imidlertid til mere kunstfærdigt udførte Epitafier. Et af de ældste er PETER VISCHERS over hans Hustru MARGARETHE (Fig. 9). Det blev Forbilledet for saadanne Epitafier til langt op i det 17. Aarhundrede.

Efterhaanden blev Udsmykningen rigere. Der anbragtes Ramme om Vaabenskjoldene, eller Indskrift og Vaaben forenedes i en virksomhedsfuld Komposition, og saa Medaljonformen anvendtes. Da Kirkegaarden er anlagt i Begyndelsen af Renæssancen, forekommer Gothikens Anvendelse kun sjældent (Fig. 6).

De fleste af disse tidlige Arbejder er uden deres Ophavsmænds Signatur. I Almindelighed træffer man vel det rigtige, naar man antager, at deskønneste Epitafier fra 1520 — 1530 stammer fra PETER VISCHERS Støberi, Fader og Søn.

Af PETER VISCHER er sikkert Epitafiet over Fru BARBARA VON WOLKENSTEIN. De to Vaaben under en af to Søjler baa- ren Bue, forneden Dødningshovedet. Man læ-

Fig. 8. Alexius Müntzers Gravmæle.

rer her en ny Form for Epitafier at kende, der siden blev meget anvendt og forsynedes med yderligere Udsmykninger (Fig. 5). Af andre fremragende Arbejder fra denne Tid kan nævnes ALEXIUS MÜNTZER fra Bambergers Gravmæle (død 1537), der er en sjelden Undtagelse paa Nürnberg-Kirkegaarden, idet Epitafiet dækker hele Stenen og viser den Afdøde og hans Hustru i hel Figur (Fig. 8).

Det er sjældent, at der forekommer Gravmæler over unge Mennesker — de kom nemlig i Familiegraven (Fig. 14). Endnu sjældnere forekommer særlige Mindesmærker over unge Piger eller Børn.

Efter Støbningen blev Epitafierne omhyggeligt cicelerede. I Reglen udførtes Indskrifterne

Fig. 9. Peter Vischers Epitafium over hans Hustru Margarethe.

Fig. 10. Epitafium fra Slutningen af 17. Aarh.

i drevet Arbejde, og der udvistes stor Duelighed i Udførelsen af dette. Ofte skete det, at Borgeren anskaffede sit Gravmæle i levende Live og lod Dødsdagen staa blank. Følgen var, at Datoen ved de Efterlevendes Ligegyldighed aldrig blev anført. Man har ogsaa Eksempel paa, at der reserveredes en Linje paa Gravpladen til Indskrift for en senere Ejer af Gravstedet; men den blev ofte ikke benyttet — eller først benyttet Aarhundreder efter paa en mindre smuk Maade. Ogsaa Graving anvendtes paa de kunstfærdigt udførte Epitafier, saaledes at Figurerne kom til at staa paa en mønstret Baggrund (Fig. 12). I det 16. Aarhundrede anvendte man ogsaa Punselen ved Behandlingen af Epitafierne, saaledes at Overfladen for at give Stofferne Karakter snart var ujævn, snart glat. Efter 1581 finder man jevnlig Arbejdets Ophavsmænd anført.

Renæssancen bragte den stofflige Behandling af Bronzeepitafiet op til højeste Blomstring. Et udmærket Eksempel er Guldsmeden ELIAS LENCKERS Gravplade (Fig. 7). Den bærer Lenckers og hans Hustrus Vaaben og er et Arbejde, der regnes for noget af det bedste, der er gjort af Bronzeepitafier. Til denne Kategori maa ogsaa den dygtige Guldsmed WENZEL JAMNITZERS Epitafium med Portræt og Vaaben, forfærdiget af ham selv, regnes (Fig. 1).

Epitafiernesmykkes ofte med Symboler, der hentydede til den Jordedes Haandværk eller Virksomhed, eller med Indskrifter, der vidnede om Livets Forgængelighed. Ofte udtryktes dette paa en noget plat, symbolsk Maade, som naar der paa Gravstenen over en Væver tales om »Livstraaden, der er

Fig. 11. Georg Schnäbels Epitafium.

Fig. 12. Eksempel paa Epitafium med mønstret Baggrund.

bristet« eller om en Pottemager jamres over »det skrøbelige Ler«. Men ofte anbringes Haandværkerinsignierne paa den nydeligste Maade.

Eftersom Tiden gik, kom Forfaldet. Det gik i Nürnberg som andre Steder.

Ornamentiken blev overlæst, Indskriften blev længere og mere svulstig. Der krævedes større Plads. Ofte saa man forskellige Søjlestillinger over hinanden som fra den store figurre Fremstilling, der smykker GEORG SCHNÄBELS Epitafium (Fig. 11). Epitafierne fjerner sig, og ikke altid til deres Fordel, fra deres Forgængeres Simpelhed, de bliver yppigere. Ba-

rokken og Rokokoens fordrede Snirkler og Sving, forvredne Figurer og flagrende Baand — ofte forgyldte.

I Rokokotiden blev Stenene hvælvede, og Bronze-

epitafierne maatte rette sig derefter. Man svælgede i Draperier, Vaabentrofæer med Kanoner, Fanner og Geværer, Indskriften anbragtes paa kunstlet Maade og dannede sande Rebus'er,

Fig. 13. Karakteristisk Gravplade fra første Halvdel af 16. Aarhundrede.

der satte Læserens Snedighed paa haard Prøve. Men teknisk set var det glimrende Arbejde, de Nürnberger-Metalstøbere præsterede, og nogle af de berømteste Broncestøbere som STEPHAN WERNER og JOHANN GEORG RAMSTECK (1675—1716) stammer fra denne Tid. Men medens

Fig. 14. Gravplade over en ung Mand. Første Halvdel af 16. Aarhundrede.

Haandværket triumferede, gik Kunsten tilbage, og Smagen blev slettere. Først med Begyndelsen af det 19. Aarhundrede hævede den sig igen — for saa atter at gaa nedad mod Midten af Aarhundredet. Men omkring det nye Arhundredskifteer Interessen for de gamle Epitafier vakt til Live igen, og en Række dygtige Kunstnere og Metalstøbere har støttet Bevægelsen for at genoplive det gamle Kunsthaandværk.

Fig. 15. Balthazar Schweitfas.

bringe; flere Epitafier er omsmeltet til nye, og kostelige Skatte i kunstnerisk Henseende er gaaet til Grunde, ikke mindst i sidste Aarhundrede.

Bestræbelserne i vor Tid for at skabe mere værdige Former for Gravmindekunsten har bragt de kunstneriske Epitafier fra Nürnbergs gamle Kirkegaarde frem i vor Erindring. Der er her et rigt Fond af Forbilleder at hente, og uden slavisk at efterligne de Gamles Kunst vil man her kunne faa Impulser, der maaske kan blive af Betydning. Det bedste Nye er altid groet frem som en

I Tidens Løb er selvfølgelig en Mængde af de gamle Mestres Arbejder forsvundne, dels ved Lige-gyldighed, dels ved Tyveri for den ringe Gevinsts Skyld, som Metallet har kunnet ind-

Hvorledes det er gaaet nu under Verdenskrigen, da den haarde Nødvendighed for at skaffe Metal har bragt saa mange Monumenter i Smeltediglen, véd vi ikke.

naturlig Fortsættelse af det gode gamle.

Ligesom man i de gamle Bronce-epitafiens Hjemstavn paany har søgt at vække Interessen for disse Fortidsminder, ikke blot som ejendommelige Udslag af de tidligere Slægters Gravkultus, men som efterlignelsesværdige Forbilleder i den almindelige kunstneriske Dekoration, saaledes vil man herhjemme kunne have Udbytte af at studere de forskellige Former for Anvendelsen af de cicelerede eller drevne Bronzeornamenter, ikke blot med Gravmindekunsten for Øje. Her er jo fortræffelige Motiver f. Eks. for Bomærker, Exlibris o.l. Men ogsaa paa det særlige Omraade, der var de gamle Nürnberger-Epitafiens Hensigt, at smykke de flade, liggende Gravstene, bør Opmærksomheden være rettet

Flade, liggende Sten vinder ogsaa her hjemme mere og mere Indpas som Gravmæler. Anvendelsen af Bronzeornamenter paa den af de gamle Nürnberger-Haandværkere anviste Maade vilde under kunstnerisk Behandling utvivlsomt kunne bringe smukke Resultater. Der er her en lille Opgave for dansk Kunsthaandværk, som maaske fortjener Opmærksomhed.

LITERATURHENVISNINGER:

Die berühmtesten Grab-Denkmaale auf dem St. Johannis Kirchhofe zu Nürnberg. *Nürnberg 1841.* HANS BÖSCH: Die Bronceepitafien der Friedhöfe zu Nürnberg. Photographische Naturaufnahme zusammengestellt und herausgegeben von M. GERLACH. *Wien 1896—1904.* Katalog der im germanischen Museum befindlichen Bronceepitafien des 15.—18. Jahrhunderts. *Nürnberg 1891.* AUGUST GEBHARDT: Das Epitaphium des Michael Funck («Zeitschrift des Vereins für Volkskunde», *Berlin 1913*).

GAVER TIL FORENINGEN.

SOM nævnt i sidste Nummer af FORSKØNNELSEN har det paa Grund af de vedvarende høje Priser paa Papir, Clichéer m. v. været nødvendigt at forhøje den midlertidige Abonnementsafgift for »FORSKØNNELSEN« fra 1 Kr. til 2 Kr. for indeværende Aar. Selv med denne Forhøjelse vil Udgivelsen af Tidsskriftet tyngede føleligt paa Foreningens Budget, og det har derfor været Bestyrelsen overmaade kærkommet at have modtaget en Del Gaver, der er skænket udelukkende med det Formaal at muliggøre den fortsatte Udgivelse af Tidsskriftet.

Vi har modtaget:

fra Overretssagfører J. WERNER.....	1000 Kr.
- Etatsraad MARTIN DESSAU.....	100 -
- Grosserer AAGE HEYMAN.....	50 -
- Direktør V. E. GAMBORG.....	100 -
- Sagfører L. F. KOCK.....	100 -
- Direktør BENNY DESSAU.....	100 -
- Grosserer CARL HERTZ.....	100 -
- Direktør VAGN JACOBSEN.....	100 -

For disse Gaver er det Bestyrelsen en kær Pligt at udtale sin bedste Tak.

TRYKFEJL.

I FORSKØNNELSEN Nr. 1 har der paa Side 5, Spalte 1, 4. Linje f. n., indsneget sig en beklagelig Trykfejl, idet der er kommet til at staa »³¹/₁« i Stedet for »³¹/₃«. Skønt denne sidste Datum er rigtig anført i det hvert enkelt Medlem tilstillede Cirkulære, har Fejlen givet Anledning til

forskellige let forklarlige Misforstaaelser, af hvilken Grund vi herved gør opmærksom paa, at det er Antallet af de i Tidsrummet ¹/₁ 1918—³¹/₃ 1919 indmeldte nye Medlemmer, der lægges til Grund for den bebudede Fordeling af de til Foreningen skænkede Kunstgenstande.

UDGIVET AF FORENINGEN TIL HOVEDSTADENS FORSKØNNELSE

REDIGERET AF OTTO ASMUSSEN

TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE (AXEL SIMMELKIÆR)

DYREHAVEN

DIREKTORATET for Statsskovbruget har anmodet os om at offentliggøre nedenstaaende af Landbrugsministeriet udsendte Redegørelse vedrørende Fældningerne i Dyrehaven, angaaende hvilket Forhold vi i »FORSKØNNELSEN« Nr. 5/1918 bragte en Artikel af Magister BØVING-PETERSEN, samtidig med at vi meddelte Ordlyden af Bestyrelsens Henvendelse angaaende samme Sag til Naturfredningsnævnet for Københavns Amtsraadskreds.

Paa Foranledning af Naturfredningsnævnet for Københavns Amtsraadskreds, til hvilket der fra forskellige Sider er blevet rettet Henvendelser angaaende Træfældningerne i Jægersborg Dyrehave, har Naturfredningsraadet afgivet følgende Erklæring om Dyrehavens Behandling:

»De Anker over Dyrehavens Behandling, der er fremsat i de forskellige Skrivelser, kan formentlig sammenfattes i følgende Hovedpunkter:

1. Der ankes over Skovhugsten i Almindelighed, saaledes som den foregaar i den sydlige Del af Dyrehaven, idet man formoder, at den i de sidste Aar udførte stærke Hugst staar i Forbindelse med Landets Trang til Brændselmateriale.

2. Der ankes over, at der bliver hugget gamle, historiske Træer, saaledes at Dyrehavens Karakter som Naturmonument staar i Fare for at blive ødelagt, og der henvises i denne Henseende navnlig til Hugsten ved »de blaa Bomme«, ved »Kæmpegravsvej« og ved »Hjortekildevejen«.

3. Der ankes over, at Hugsten er lagt i en enkelt Forstmands Haand.

Efter den 1. Juni paa Stedet at have undersøgt Forholdene og derved dannet sig et uafhængigt Skøn over de foretagne Arbejder har Raadet søgt Forhandling med Skovrideren for Lystskovdistriktet og kan saaledes om de ovenfor opstillede Hovedpunkter fremsætte følgende Udtalelser:

ad 1. Der er i de sidste Aar hugget en betydelig Mængde Træer i den sydlige Del af Dyrehaven. Den stærke Hugst begyndte allerede ca. 1911, da Administrationsforholdene ved Dyrehaven blev forandrede, men den har saa godt som udelukkende bestaaet i Udhugning, hvis Formaals har været at hjælpe de bedste, mest livskraftige af Træerne i Kampen mod konkurrerende Naboer, for ad den Vej at forøge Bevoksningernes Levedygtighed. Hensigten har altsaa kun for saavidt Forbindelse med den for Tiden herskende Brænd-

selstrang, som Behandlingen af de forskellige Bevoksninger er skredet hurtigere frem, end det vilde være sket under normale Forhold. Dette har dog kun været til Gavn, idet man har opnaaet i Løbet af faa Aar at bringe Hjælp til de bedste Træer over en meget stor Del af Dyrehavens Areal. Hugsten er dog endnu ikke helt ført til Ende, idet der i de nærmeste Aar maa foretages Udhugning i de ret faa Bevoksninger, som endnu staar tilbage at behandle, navnlig Dele af von Langens Plantage og Fortunens Indelukke.

Efter omhyggelig Undersøgelse af saavel de udhuggede, som de endnu ikke behandlede Bevoksninger, kan Raadet udtale, at Hugsten har svaret til sit Formaal, idet den sikkert vil forøge Bevoksningernes Levedygtighed i væsentlig Grad.

Hugsten vil, efter hvad der er oplyst, ikke blive fortsat i indeværende Sommer, bortset fra Opskovning af vindfældede Træer, men til Efteraaret, naar Løvfaldet har fundet Sted, vil Udhugningen blive genoptaget og omhandlede hidtil ikke behandlede Dele af Dyrehaven.

ad 2. Hugsten ved »de blaa Bomme« er den eneste Del af Hugsten, som ikke har været normal Udhugning, idet den har haft til Hensigt at forøge Skovens Skønhedsværdi, dels ved at bringe en smuk Gruppe af gamle Træer til at staa frit, dels ved at aabne Udsigt til et langstrakt Skovbryn ved Vestsiden af »Tøjreslaget« og Sletten ved »Schimmelmanss Vildthus«.

En Hugst som den her udførte beror paa et Skøn og kommer let til at udæske Kritik, fordi den griber ind i det bestaaende, som jo ofte har Værdi for enkelte stedkendte Personer. Raadet kan dog ikke indrømme, at den her foretagne Hugst kan betegnes som Vandalisme, selv om Fældningen af en enkelt gammel Bøg paa dette Sted maaske kunde være undgaet. Den er udført i god Hensigt, og naar Resterne af de omhuggede Træer og Vedstablerne er fjernede og en paatænkt Vejoplægning er udført, vil det formentlig vise sig, at den tilsigtede Skønhedsforøgelse virkelig er naaet.

Det kan tilføjes, at Hugsten ikke har omfattet Træer, som med Rette kan siges at være »historiske«.

De virkelig historiske Træer i Dyrehaven er behandlede med fornøden Pietet; saaledes er de prægtige gamle Ege, der findes spredt over Dyrehavens hele Areal, bleven hjulpede i Kampen mod generende Undervækst.

Udhugningen i de gamle Bevoksninger ved »Kæmpegravsvej« og »Hjortekildevejen« adskiller sig ikke væsentlig fra den Udhugning, der er udført i Dyrehavens andre Bevoksninger. Der er vel borttaget store Træer, men kun saadanne, der har været meget affældige, og kun for at hjælpe andre og mere livskraftige Træer.

ad 3. Selv om den hidtil foretagne Udhugning i Dyrehaven saaledes efter Raadets Mening maa siges at have svaret til sin Hensigt, at forøge Skovens Levedygtighed, og selv om der ikke er hugget historiske Træer eller be-

gaaet nogen Vandalisme, kan Raadet dog ganske tiltræde Ønsket om, at der udarbejdes en Plan for Dyrehavens Behandling. Saalænge det gælder almindelig Udhugning, kan Arbejdet sikkert med Tryghed lægges i Hænderne paa den nuværende Bestyrelse af Lystskovdistriktet, men skal Dyrehaven bevares som Folkepark fremdeles gennem Aarhundreder, er det uomgængeligt nødvendigt at træffe Forberedelser til at skabe Erstatning for de ældste Dele af Skovens Bøgebevoksning, der er stærkt prægede af Affældighed, og hvis Levetid derfor nærmer sig sin Afslutning. Erstatningen kan tilvejebringes ved Foryngelse af enkelte Bevoksninger, eller ved at indtage Sletter til Skovkultur.

Ansvar for Afgørelsen af de Spørgsmaal, der herved opstaar, vilde det være urimeligt at lægge paa en enkelt Mand, og den fornødne Plan bør derfor udarbejdes af en Kreds af Mænd, der foruden Interesse for Dyrehaven besidder særlig Kyndighed paa og Indsigt i de forskellige Omraader, der berøres af de omtalte Forandringer.

Spørgsmaalet om Udarbejdelse af en Driftsplan for Dyrehaven, hvorved der foruden forstlige ogsaa blev taget landskabelige Hensyn, og hvor der i den Anledning skulde forhandles med Mænd, der havde særlig Indsigt i denne Retning, har tidligere været Genstand for Overvejelse saavel i Landbrugsministeriet som i Rigsdagen under Behandlingen af Lovforslaget om Oprettelse af et Embede som Skovrider for Jægersborg Dyrehave m. m., og de nødvendige Forarbejder for Udarbejdelse af en saadan Driftsplan blev allerede i 1912-13 udført af Skovreguleringen. Udarbejdelsen af selve Driftsplanen blev imidlertid under Hensyn til de ekstraordinære Forhold, som Verdenskrigen medførte for Dyrehavens Vedkommende, ganske naturlig stillet i Bero, indtil mere normale Forhold maatte indtræde. Som Forholdene nu har udviklet sig, har Landbrugsministeriet fundet Tiden inde til at lade en Driftsplan udarbejde og har i Tilslutning til Naturfredningsraadets ovenanførte Erklæring besluttet at nedsætte et Udvalg med den Opgave at fremsætte Forslag om den fremtidige Drift af Jægersborg Dyrehave, set fra et landskabeligt Synspunkt, hvilket Udvalg vil bestaa af Direktør for Statskovbruget, Kammerherre BUCHWALD som Formand, Kunstmaler ERICK STRUCKMANN som Repræsentant for Foreningen for Naturfredning, Professor ved den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole JOHS. HELMS som Repræsentant for Naturfredningsraadet, Inspektør ved de kgl. Haver CLEMEN JENSEN og Skovrider for Lystskovdistriktet N. VESTERGAARD.

Til foranstaaende Erklæring bemærkes:

Det er os bekendt, at Brændsels-

nævnet har fastsat den forlangte Brændselsmængde for samtlige Skovdistrikter under eet, men iøvrigt overladt det til Administrationen at fordele Hugsten paa de enkelte Distrikter. Hvis Naturfredningsraadet vilde offentliggøre Tallet for leverede Rummeter Brænde fra Dyrehaven 1917-18 tilligemed de tilsvarende Tal for de 6 foregaaende Aar, vil man sikkert bedre kunne forstaa, i hvor høj Grad en beroligende Forklaring er paakrævet.

Det staar os ikke klart, hvorledes den i Raadets Erklæring omtalte »omhyggelige Undersøgelse« skal forstås. Er det Brændestablerne, der har været Genstand for et kritisk Eftersyn, eller er det Stubbene af de fældede Træer man har undersøgt for at fastslaa, at disse sidste ikke hørte til de »bedste« og »mest livskraftige«. Denne Udtalelse synes os derfor kun at skulle give Udtryk for en efter vor Mening forstteknisk Formel, i hvilken de foreliggende Kendsgerninger skal kunne indsættes, og den gaar helt udenom en Bedømmelse ud fra æstetiske Synspunkter, som det netop har været Henvendelsernes Maal at forlange lagt til Grund for denne Skovs Drift.

Dette Indtryk forstærkes yderligere, naar man læser Raadets Udtalelser om Hugsten ved »Blaa Bomme«. Her paatager Raadet sig — omend i yderst varsomme Vendinger — Medansvaret for Anskuelse, som Offentligheden ubetinget maa fordømme. Dyrehaven er Danmarks ældste Naturskov, og dens Skønhed skyldes udelukkende tidligere Slægtleds Pietetsfølelse. Naturen har gennem Tiderne her faaet Lov at raade selv, og Menneskenes Indgriben har været indskrænket til det mindst mulige, Naar den nuværende Generation kan prise sig lykkelig ved at besidde en

saa sjælden Arv fra Fortiden, kan den ogsaa forlange, at Skoven røgtes paa en Maade, der holder Fortids Hævd i Ære. Og den vil med Kraft fremdeles protestere imod, at der eksperimenteres med de hundredaarige

uerstattelige Trægrupper, om saa Fældningen nok saa meget sker i »god Hensigt« for at skabe nye Vuer, og selv om de paagældende Træer ikke med Rette kan siges at være »historiske«.

EKSTRAKT AF AARSBERETNINGEN FOR 1918

AFLAGT PAA GENERALFORSAMLINGEN DEN 27. FEBRUAR 1919.

GADER OG BYGNINGER m. v.

SKOLEN I ØSTRE ANLÆG.

Efter at det var kommet til Bestyrelsens Kundskab, at denne Skole vilde faa en saadan Beliggenhed, at den i meget betydelig Grad vilde lægge Hindringer i Vejen for den frie Udsigt, der fra Viadukten ved Østbanegaarden haves ind over den gamle Del af Byen, tilskrev Bestyrelsen saavel Kommunalbestyrelsen som Naturfredningsnævnet for Kjøbenhavn, idet Ordlyden af de paagældende Skrivelser samtidig offentliggjordes i de kjøbenhavnske Dagblade. Bestyrelsen havde derefter en Forhandling med Borgmesteren for Magistratens 1ste Afdeling samt med Formanden for vedkommende Borgerrepræsentationsudvalg, og da vi ved denne Forhandling fik Vished for, at Magistraten vilde imødekomme den fremsatte Kritik af Skolens Placering derved, at Planerne vilde blive ændrede saaledes, at Skolen kom til at ligge længere ned mod Rigensgade, hvorved Udsigten til Marmorkirkens Kuppel ikke indsnævredes, meddelte Bestyrelsen Magistraten, at den herefter mente at kunne frafalde yderligere Skridt. Bestyrelsen havde selvfølgelig helst set hele det paagældende Terræn bevaret uden Bebyggelse for derved uindskrænket at kunne bevare det paagældende smukke Bybillede, men da det af Forhandlingerne fremgik, at det heromhandlede Terræn forlængst var udlagt til Bebyggelse, maatte Bestyrelsen ved Indtagelse af sit Standpunkt have for Øje, at der, naar Terrænet overhovedet skulde bebygges, hellere maatte rejse sig en enkelt monumental Bygning end en Række af Privathuse.

DET GAMLE BANEGAARDSTERRÆNS BEBYGGELSE.

Paa sidste Generalforsamling blev der fra et Medlems Side rettet Forespørgsel til Bestyrel-

sen om, hvorvidt der fra dennes Side maatte kunne gøres Skridt til at hidføre en samlet Bebyggelsesplan for det paagældende Terræn. Foreningens Bestyrelse, der — som det vil erindres — tidligere har beskæftiget sig indgaaende med dette Spørgsmaal (jfr. dens Agitation for Reguleringen af Frihedsstøttens Omgivelser (Prof. Kampmanns Buegangsprojekt) og dens Deltagelse i Bedømmelsen af de ved Konkurrencen i 1911 indkomne Forslag), har taget denne Sag op til fornyet Behandling og vedtog at rette en Henvendelse til Kommunalbestyrelsen i Fællesskab med »Akademisk Arkitektforening«. Medens denne Henvendelse var under Forberedelse, fik Bestyrelsen Kendskab til, at Bestyrelserne for Akademisk Arkitektforening og Den Frie Arkitektforening til Kommunalbestyrelsen var indgaaet med Andragende om det paagældende Spørgsmaal, og da dette Andragende derpaa kom til Behandling i Borgerrepræsentationen, ansaa vi det under Henvisning til den Stilling Borgerrepræsentationen indtog til Sagen, for uforment at foretage videre, idet vi maatte finde, at Sagen hos Bestyrelserne for de to nævnte Arkitektforeninger var i de bedst mulige Hænder.

HUSENE PAA FREDERIKS PLADS.

Der er til Bestyrelsen rettet en Henvendelse i Anledning af, at en af Hjørneejendommene ved Store Kongensgade ved Ejerskifte er undergaaet den Forandring, at dens Façade er blevet malet med lysegraa Oliemaling, hvorved den stikker stærkt af mod de andre Bygninger og Kirken, der tilsammen udgør en Helhed. Paa denne Helhed har ingen af de paagældende Husejere hidtil gjort Brud i rigtig Følelse af, at det vilde klæde Pladsen mindre godt, om de Kirken omgivende Huse, der ved Opførelsen er blevet holdt i en Stil, der svarede til Kirkens, fremtraadte med forskel-

lige Farver. Der er om Sagen rettet en Henvendelse til Finansministeriet som paataleberettiget i Henhold til Servitutterne, og Sagen beror for Tiden — efter hvad Bestyrelsen har bragt i Erfaring — hos Kammeradvokaten til Overvejelse af, hvorvidt Sagen indeholder saadanne Momenter af juridisk Natur, at der paa dette Grundlag maatte kunne beordres Aktion. Det er vel det eneste, der kan foretages i en Sag som den foreliggende, og det er tilmed et Tilfælde, at der her overhovedet findes en paataleberettiget Institution, nemlig Finansministeriet. Sagen afgiver med al ønskelig Tydelighed et Bevis for Nødvendigheden af, at man gennem en offentlig Bygnings- og Monumentcensur bør kunne sikre sig mod, at den enkelte Husejer ved egenmægtige Foranstaltninger bringer Forstyrrelse i Gadebilledet.

FREDERIKS HOSPITAL.

Foreningens Opmærksomhed er blevet henvendt paa, at der foretages Udgravninger i Grønegaarden, og man har anmodet Bestyrelsen om at lade undersøge, om de paagældende Udgravninger stod i Forbindelse med en forestaaende Nedrivning af Hospitalets Bygninger. Bestyrelsen kan efter at have ladet Sagen undersøge udtale, at de nævnte Udgravninger ikke har Forbindelse med en paatænkt Nedrivning, men kun er foretaget til Undersøgelse af, hvorvidt Bygningerne eventuelt maatte egne sig til at rumme Kunstindustrimuseets Samlinger.

DET KANNEWORFF'SKE HUS.

Efter at Restaureringen af denne smukke lille Bygning nu er tilendebragt, har Bestyrelsen paa Tilskyndelse af vedkommende Arkitekt rettet Henvendelse til Ejeren af Naboejendommen, Bredgade 4, om Fjernelse af den Reklame, der er anbragt paa den op over det Kanneworff'ske Hus ragende Gavl. Bestyrelsen har det bedste Haab om, at det ved Forhandling med vedkommende Ejer, der har stillet sig forstaaende til den herfra rettede Henvendelse, skal lykkes at faa den skæmmende Reklame fjernet.

REJSNING AF EN KONGRES-BYGNING.

Bestyrelsen har fra et Medlem af Foreningen modtaget Opfordring om at støtte en af den paagældende løseligt skitseret Plan, der gik ud paa at rejse paa det gamle Banegaardsterræn en monumental Kongresbygning, der skulde opføres som en Erindring om den nu afsluttede Verdenskrig og de samfundsomvæltende Begivenheder vi for Tiden oplever, og være Midtpunkt for fremtidigt internationalt Sam-

arbejde. Allerede den Omstændighed, at det Terræn, der regnedes med, og af hvilket Staten forudsattes at ville afstaa en til Formaalet passende Grund, ikke tilhører Staten, men Kommunen, og at der for Terrænet er udarbejdet en Bebyggelsesplan, efter hvilken Bebyggelsen delvis er paabegyndt, og i hvilken et Bygningsværk af de paatænkte Dimensioner — i sin Plan forudsættende en Højnelse af hele Arealet — ikke kan passes ind, maatte for Bestyrelsen være afgørende for dens Stilling til den fremsatte Tanke, og den har derfor svaret, at den ikke har ment at kunne tage sig af Sagen. Af forskellige Enkeltheder i det fremsatte Forslag har Bestyrelsen taget Anledning til at henvise Forslagsstilleren til at fremsætte sine Tanker for Komitéen for Grundtvigs Mindekirke. Da det er Tanken i denne at indrette et Slags Pantheon for Minder om store Begivenheder i vor Nations Liv, og da det er Hensigten til Kirken at knytte et storstilet Rum, hvor folkelige Møder kunde afholdes i Tilknytning til nationale og andre Mærkedage, har Bestyrelsen ment, at nogle af Forslagsstillerens smukke Tanker maaske kunde realiseres i Forbindelse med Grundtvigs Mindekirke, om hvis Rejsning andetsteds end paa Bispebjerg der paa det paagældende Tidspunkt intet var Bestyrelsen bekendt.

C.F. HANSEN-PORTEN i FREDERIKSBERGGADE.

Der er til Bestyrelsen rettet Henvendelse om at interessere sig for Fjernelsen af denne Port, der fra Frederiksberggade fører ind til Domhusgaarden. Da Revisionsbanken for nogle Aar siden opførte en Tilbygning til den Banken tilhørende Hjørneejendom, var denne Ports Nedrivning paa Tale, men Bestyrelsen udtalte sig den Gang for dens Bevaring, som det ogsaa lykkedes at opnaa. Bestyrelsen finder fremdeles, at Porten fortjener at bevares. Det bemærkes, at Porten f. T. i høj Grad tiltrænger Istand sættelse.

EJENDOMMEN BROGADE 3.

Dette smukke gamle Hus fortjente at bevares som en værdifuld Type paa et christianshavnsk Borgerhus. Det er opført 1688 og er kendt under Navnet »Reimer Wildes Gaard«. Af de Forhandlinger, der har været ført med »Det særlige Bygningssyn«, fremgaar det, at Huset, der er optaget paa Listen over fredede Bygninger (først paa Liste A, derefter paa Liste B), ikke kan reddes, idet det tilligemed Nabo-husene skal afgive Plads for Østasiatisk Kompagnis nye Sømandshjem. Paa selve den

Grund, hvorpaa Ejendommen staar, skal iøvrigt ikke bygges, men anlægges en Gade.

STATSBANERNES SMAABYGNINGER VED NØRREVOLD.

Der er til Bestyrelsen rettet en Opfordring om at gøre sig til Talsmand for en Ombygning af de Smaahuse ved Nørregade og foran Garderkasernen, som Anlægget af Boulevardbanen har ført med sig. Bestyrelsen har ikke ment at kunne udrette noget i denne Sag. Husenes Opførelse maa skønnes at være en nødvendig Konsekvens af selve Baneanlægget, saalænge de gennem Tunnelen kørende Tog fremføres ved Damplokomotiver. Naar engang i forhaabentlig ikke for fjern Fremtid Togene kan fremføres med elektriske Lokomotiver, vil de paa-gældende Bygninger formentlig kunne fjernes, ligesom vi til den Tid vil blive forskaanet for Synet af de op af Jorden bølgende Røgskyer fra de i Tunnelgangen kørende Lokomotiver.

PLADSER OG TORVE. MONUMENTER.

PLADSEN FORAN THORVALDSENS MUSEUM.

Bestyrelsen har i Skrivelse til Kommunalbestyrelsen paa det varmeste anbefalet den af Vejanlægene projekterede og af Museets Bestyrelse tiltraadte Plan til Regulering af Pladsen foran Museets monumentale Gavlfaçade. Bestyrelsen er som det vil vides ingen Modstander af Træer og Blomster i Byen, men den ønsker, paa oftere i den senere Tid given Anledning at udtale, at den hele Tiden har været Modstander af Træer og Blomster paa Steder, hvor Forholdene ikke motiverer deres Anbringelse. Pladsen foran Thorvaldsens Museum er netop et saadant Sted, hvor et Blomsteranlæg ikke har nogen Tilknytning til den omgivende Arkitektur, og hvor blandt andet den store Fritrappel vilde være ulige bedre motiveret ved at føre ned til en aaben Plads end til en Græsplæne.

BYMÆRKET VED STRANDVEJEN.

Bestyrelsen har fra Billedhugger Jens Lund modtaget et endeligt Forslag til Bymærket. Forslaget er nu indsendt til Kommunalbestyrelsen. Bestyrelsen har paa Anledning udtalt sig om et fra Professor ved Kunstakademiet, Arkitekt Carl Petersen fremkommet Forslag til en Regulering af Pladsen om Bymærket, et Forslag Bestyrelsen har fundet tiltalende. Det kan iøvrigt oplyses, at den trekantede Plads foran »Store Tuborg«, der var udset som Anbringelsesstedet for Bymærket, efter hvad vi har erfaret, i en nær Fremtid vil blive ryddet.

BRØNDEN VED KLAMPENBORGBANE-STATIONEN.

Forhandlingerne med Magistraten angaaende den nævnte lille Brønds Flytning er i Aarets Løb bragt til Afslutning. Brønden har nu fundet sin endelige Plads i Anlægget ved Nikolai og er dermed overgaaet til Kommunen, der har overtaget dens fremtidige Vedligeholdelse.

GRAABRØDRETORV.

Paa Foranledning af Overretssagfører Wolff paa Grundejernes Vegne har Bestyrelsen undersøgt Muligheden af paa det lille »Hug« i Hjørnet ved Klosterstræde at anbringe en dekorativ Brønd eller lign. Bestyrelsen havde her gerne set genopstillet den i sin Tid fra Torvet fjærnedede Ulfeld-Støtte, men da man har erfaret, at der indenfor Kommunalbestyrelsen er betydelig Modstand mod Støttens Genopstilling, har Bestyrelsen ladet denne Tanke falde. Bestyrelsen er f. T. beskæftiget med at søge fremskaffet Udkast til en lille enkel Drikkebrønd, der tænkes opstillet i det paa Torvet værende Blomsteranlæg.

CHRISTIAN IV's SØMÆRKE.

Som et Led i Festlighederne i Anledning af Christianshavns 300 Aars Jubilæum var der — som det vil erindres — paa Christianshavns Torv opstillet en Kopi af Christian IV's gamle Sømærke (almindelig kaldet »Vartegnet«). For at muliggøre Sømærkets Opstilling ved Indsejlingen til Københavns Havn (paa Bølgebryderen ved »Svanegrunden«) blev der — væsentligst paa Foranledning af Voldkomitéen men med Tilknytning til Foreningens Bestyrelse — nedsat en Komité med Grosserer Andreas Erlandsen som Formand, og Komitéen har til Havnebestyrelsen indsendt Andragende med Tilbud om at skænke en Rekonstruktion af Sømærket til Opstilling som nævnt. Til at udføre Gruppen »Leda med Svanen« er Billedhuggerne Kai Nielsen, Siegfr. Wagner og Schack Elo indbudt til at konkurrere.

SMAA DRIKKEBRØNDE.

Det er Bestyrelsens Hensigt ved en Konkurrence mellem Kunstnerne blandt Foreningens Medlemmer at søge tilvejebragt Udkast til smaa Drikkebrønde for Heste og Hunde til Erstatning for de Vandings-Trug, der for Tiden findes paa flere Steder i Byen. Det forekommer Bestyrelsen at være udenfor al Tvivl, at saadanne smaa Brønde vil virke tiltalende, i hvilken Henseende kan peges paa den udmærkede Virkning af den lille Drikkebrønd i Smallegade foran det gamle Gadekær og de to — dog ikke til Heste bestemte — ved Indgangen til Frede-

riksberg Have fra Runddelen. Som et af de Steder, hvor en saadan Brønd i Forstaaelse med Magistraten først tænkes anbragt, kan nævnes Pladsen ved Østbanegaarden, hvor Store Kongensgade og Grønningen støder sammen.

SPRINGVANDET PAA RAADHUSPLADSEN.

Om denne Sag kan oplyses, at Professor Joakim Skovgaard er bekæftiget med at modellere Midterfiguren (Tyren i Kamp med Dragen). Den færdige Model vil forhaabentlig foreligge i Løbet af Foraaret. Det er da Hensigten at tilbyde Gruppen udført i Bronze til Kommunen, hvis »Fond til kunstneriske Formaals Fremme«, efter hvad vi har grundet Formodning om, vil stille sig imødekommende med Hensyn til et Tilskud til Sagens Realisering.

DANMARKSMONUMENTET.

Bestyrelsen er anmodet om at støtte den Tanke at lade de nuværende 3 Løver erstatte med andre, der i højere Grad lignede Repræsentanter for denne Dyrefamilie. Bestyrelsen anser det for en betænkelig Sag paa denne Maade at gøre Forandring ved en Kunstners Værk, hvilken Værdi man end iøvrigt vil tillægge dette. Bestyrelsen er derimod enig i Tanken om at fjerne Monumentet fra dets nuværende Plads.

TRÆER OG BLOMSTER.

DYREHAVEN.

Angaaende denne Sag, der, som det vil erindres, for en 6 Aar siden var paa Bestyrelsens Program, har vi rettet en Henvendelse til Fredningsnævnet for Københavns Amtsrads kredse i Anledning af de meget omfattende og i Skovens Fysiognomi stærkt indgribende Rydninger. Der er gennem Landbrugsministeriet udsendt en af Naturfredningsraadet afgivet Erklæring, der paa visse Punkter udtaler en Erkendelse af, at enkelte Rydninger kunde have været undgaaet, og giver Tanken om Fremskaffelsen af en samlet Plan for Skovens Drift sin Tilslutning. Bestyrelsen skal fremdeles have sin Opmærksomhed henvendt paa Sagen.

FÆLDNING AF TRÆER PAA SØNDERMARKSVEJ.

Bestyrelsens Opmærksomhed er blevet henledet paa en Annonce i Dagbladene, i hvilken der indkaldtes Tilbud paa en samlet Fældning af Træerne paa den nævnte Vej. Bestyrelsen har indberettet Sagen til Fredningsnævnet for København, men har fra dettes Formand, Overpræsident Kammerherre Jonquières mod-

taget det Svar, at Nævnet ikke har fundet Anledning til at træde i Virksomhed i Anledning af denne Sag.

TRÆERNE PAA JAGTVEJEN.

For i god Tid at søge bevaret den smukke Trærække paa Jagtvejen fra Tagensvej til Lyngbyvej, paa hvilken Strækning Bebyggelse endnu ikke har fundet Sted, har Bestyrelsen under Forberedelse en Henvendelse til Kommunalbestyrelsen om ved den Vejregulering, der til sin Tid skal finde Sted, saa vidt mulig at anlægge Fortovene i en saadan Bredde, at Træerne ikke kom for tæt paa de Huse, der engang med Tiden vil rejse sig her, for derved at afværge, at de ved deres Skyggegivning skulde frembyde Paaskud til Krav om deres Fældning.

BEPLANTNINGEN PAA KONGENS NYTORV.

Ogsaa i det forløbne Aar er der til Bestyrelsen rettet Henvendelse angaaende »Krindsen«, i hvilken Forbindelse det bl. a. er gjort gældende, at de i »Forskønnelsen« bragte Billeder fra Kongens Nytorv er taget fra saadanne Standpunkter, at den dobbelte Trærække ikke — som paastaet — vil komme til at dække Udsigten til de forskellige monumentale Bygninger paa Torvet. Bestyrelsen maa heroverfor fastholde som sin Anskuelse, at »Krindsen«, efterhaanden som Træerne vokser til, vil vise sig endogsaa i meget betydelig Grad at indskrænke det frie Syn, man hidtil har haft fra forskellige Punkter mod Charlottenborg, Thotts Palæ, Nyhavn m. v.

BEPLANTNINGEN OPAD MARMORKIRKEN.

Bestyrelsen har til Inspektionen for denne Kirke rettet Anmodning om at fjerne noget af den Vildvin, der i sin altfor stærke Frodighed truer med helt at skjule Kirkebygningens Arkitektur. Noget Resultat af denne Anmodning ses endnu ikke at være opnaaet, men Bestyrelsen har Sagen under Observation og er beredt til om fornødent at gentage sin Anmodning til Kirkeinspektionen.

TRÆERNE VED HELLIGAANDSKIRKEN.

I Anledning af en til Bestyrelsen rettet Anmodning om at interessere sig for Fjærnelsen af et af Træerne, der i særlig Grad skulde skjule Udsigten til Kirkens Taarn, har Bestyrelsen, da nævnte Træ kun set fra et ganske bestemt Punkt dækkede Taarnet, men iøvrigt ikke hindrede Udsigten til dette, svaret, at Bestyrelsen ikke saa sig i Stand til at foretage noget i denne Sag.

TRÆERNE PAA PLATANVEJ.

I Anledning af en Henvendelse om at søge disse Træer bevaret fra en paatænkt Fældning har Bestyrelsen rettet en Henvendelse til Ejerne af den paagældende Vej.

ROSENBORG HAVE.

Allerede i nogen Tid har Bestyrelsen haft sin Opmærksomhed henvendt paa denne Haves Udseende. Det er sikkert heller ikke undgaet Medlemmernes Opmærksomhed, at Træbestanden i den ældre Del af Haven har taget et saadant Omfang, at Udsigten mod det Slot, efter hvilket Haven har sit Navn, er blevet helt dækket fra næsten alle Steder i Haven. Bestyrelsen har derfor spurgt Indenrigsministeriet, under hvilket Haven sorterer, om Ministeriets Stilling til, at Bestyrelsen ved en Konkurrence lod fremskaffe en Plan for en Nyregulering af Haven, saaledes at bl. a. den nuværende Eksercerplads eller en Del deraf indgik i Planen, og saaledes at de nu omkring i Haven lidt tilfældigt anbragte Monumenter fik en anden og bedre Opstilling. Sagen overvejes f. T. i Ministeriet, men vi har nogen Grund til at tro, at Ministeriet vil stille sig velvillig til den fremsatte Plan.

FREDERIKSBERG HAVE.

Indenrigsministeriet har anmodet Bestyrelsen om at udtale sig om en af Inspektøren for de offentlige Haver udarbejdet Indstilling angaaende en Regulering af Terrasserne foran Frederiksberg Slot og af nogle af de lange Alléer i Søndermarken. Sagen vil blive overvejet i et af Bestyrelsen nedsat Udvalg.

ANDRE SAGER VEDRØRENDE BYENS UDSEENDE.

SØERNES REGULERING.

Arkitekt Ulrik Plesner, der efter Bestyrelsens Anmodning har arbejdet med en Plan herom, har meddelt Bestyrelsen, at han efter at have fremstillet forskellige Udkast og Overslag er kommet til den Overbevisning, at Sagen ikke lader sig løse paa den af ham paatænkte Maade: ved en væsentlig arkitektonisk Indramning af Søbredderne, og at han ikke har kunnet finde en anden Maade at løse den ham stillede Opgave paa. Sagen vil nu af Bestyrelsen blive gjort til Genstand for fornyede Overvejelser, og det skal være Bestyrelsen magtpaaliggende at finde en Løsning i Lighed med St. Jørgens Søes Bredder.

KOKKESKIBET »CONSTANCE«.

Bestyrelsen har paany rettet en Anmodning til Havnebestyrelsen angaaende Fjernelse af

denne Parodi paa et Skib paa en saa fremtrædende Plads, hvor den generer Udsigten til Børsbygningen og Holmens Kirke. Noget Svar fra Havnebestyrelsen er endnu ikke modtaget.

GRAVSTEDERS RENHOLDELSE.

Paa sidste Generalforsamling blev der til Bestyrelsen rettet Henstilling angaaende Renholdelse af Gange og Gravsteder paa Garnisons Kirkegaard. Efter at have ladet Sagen undersøge af et Udvalg, mener Bestyrelsen paa Grundlag af den af Udvalget afgivne Betænkning at kunne udtale, at der ikke for Bestyrelsen kan forefindes tilstrækkelig Grund til at foretage sig videre i Sagen.

OPFØRELSE AF MAUSOLEER PAA KIRKEGAARDE.

Paa sidste Generalforsamling blev der til Bestyrelsen rettet en Henvendelse om saavidt det stod i dens Magt at hindre Opførelsen af store Gråvkamre paa Kirkegaarde, hvor de i Kraft af deres Omfang ikke mindst i Højden var ganske ude af alle Forhold til Omgivelserne. Om denne særdeles vanskelige Sag er der af Bestyrelsen nedsat et særligt Udvalg, der dog endnu ikke har naaet at tilendebringe sine Overvejelser.

OFFENTLIG BYGNINGS- OG MONUMENTCENSUR.

Behandlingen af denne Sag — der bl. a. har omfattet Bearbejdelsen af talrige Aktstykker indeholdende Oplysninger om de tilsvarende Forhold i Udlandet — er nu saa vidt fremskredt, at der i en nær Fremtid vil kunne udarbejdes en Indstilling, der af Bestyrelsen vil blive tilstillet Justitsministeriet.

BILLIGE UDHÆNGSSKILTE.

Der er fremstillet forskellige Udkast til saadanne Skilte for mindre Handlende. Det vil forhaabentlig lykkes Bestyrelsen inden længe at faa nogle af Udkastene udført i Materiale til Prøveanbringelse. Det er Bestyrelsens Agt at reproducere Tegningerne i et lille Hæfte, der vederlagsfrit skulde stilles til Raadighed for de interesserede.

BYENS RENLIGHED.

Der rettes til Stadighed Forespørgsler til Bestyrelsen om, hvorvidt den ikke kan foretage noget til Bedring af Byens Renlighedstilstand. Positivt at bidrage hertil er Bestyrelsen ikke i Stand til, idet den maa finde, at dette ligger uden for Foreningens Opgaver. Den kan — hvad der som bekendt er sket — igennem »Forskønnelsen« agitere derfor, og efter hvad den

tror at have bragt i Erfaring findes der indenfor Kommunalbestyrelsen god Vilje til, efterhaanden som Forholdene bedrer sig, at imødekomme de fremsatte Krav.

FORSKELLIGT.

PLAKATUDSTILLINGEN I RAADHUSHALLEN.

Denne Udstilling, den største Foreningen endnu har ladet afholde, og den største samlede Udstilling af Plakater, der har været afholdt herhjemme, har saavidt Bestyrelsen er i Stand til at skønne, allerede vist sin Virkning, idet den paa mange Punkter har vist sin forbilledlige Indflydelse paa den hjemlige Plakatkunst.

INDSTIFTELSE AF EN MEDAILLE.

Bestyrelsen har vedtaget at lade fremstille en Medaille, der hvert Aar paa Foreningens Stiftelsesdag (9. Maj), første Gang i Aar, skulde uddeles som Foreningens Anerkendelse for smukke Nybygninger, Restaureringer eller anden Virksomhed af Betydning for Byens Udseende. Udkastet til Medaillen skyldes Billed-

hugger L. Brandstrup i Forbindelse med Billedhugger Gunnar Jensen. Endvidere skulde paa samme Tid uddeles et Antal Diplomer for smukke Skilte el. lign. Det er Tanken til denne Uddeling at knytte Afholdelse af Foredrag om byhistoriske eller kunsthistoriske Emner maa-ske i Forbindelse med lidt Musik.

FORENINGENS BOGSAMLING

er i Aarets Løb forøget med Gaver fra Statens Museum for Kunst, Kunstindustrimuseet, Firmæt Baadh & Winther, A/S Kjøbenhavns Sommerivoli, Boghandler G. Prior, Redaktionen af Kraks Vejviser og A/S Magasin du Nord, for hvilke Gaver vi aflægger vor forbindtligste Tak.

FORENINGENS BILLEDARKIV

har modtaget Gaver fra Redaktør Chr. Lauritzen, stud. med. Henning Brøchner og Postekspedient E. P. Kannik, for hvilke Gaver vi ligeledes udtaler vor Tak.

FORENINGENS KONTOR.

Journalen udviser 4855 ankomne Sager. Der er udfærdiget 659 Skrivelser og — i Agitationsøjemed — afsendt et meget betydeligt Antal Tryksagsforsendelser.

GAVER

FORUDEN de i Nr. 2 nævnte Beløb har vi haft den store Glæde yderligere at modtage følgende Bidrag:

Grosserer MAX LESTER	500 Kr.
E. H. 11.....	200 -
Højesteretssagfører OTTO LIEBE..	100 -
Overretssagfører KNUD JORCK	20 -

Kunstforlægger W. STENDER	25 Kr.
Apotheker VICTOR PEDERSEN.....	100 -
Godsejer J. HAGE.....	100 -
Grosserer SIGVART WERNER	100 -
A/S. GRØN & WITZKE	100 -

For disse Gaver er det Bestyrelsen kært at udtale sin bedste Tak.

INDMELDELSE AF NYE MEDLEMMER

Vi erindrer om, at den fastsatte Frist for Indmeldelse af nye Medlemmer i Forbindelse med den tidligere nævnte Uddeling af Kunstværker udløber den 31. Marts Kl. 8 Aften. Ogsaa efter den nævnte Datum vil vi selvfølgelig med Glæde modtage Indmeldelser af nye Medlemmer, men kun de Medlemmer, der in-

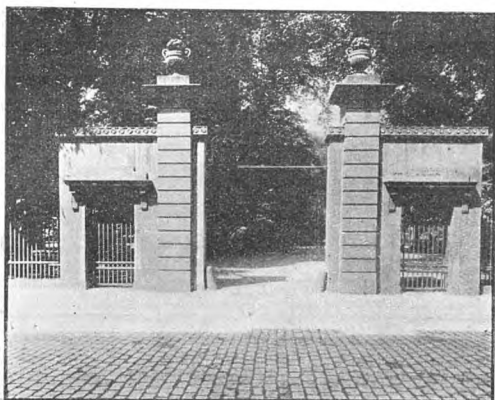
den den ³¹/₃ indmelder nye Medlemmer, kommer i Betragtning ved Fordelingen — denne Gang. Foreningens Kontor gaar straks i Gang med Optællingen af de nye Medlemmer. Resultatet vil blive offentliggjort i »Forskønnelsen« Nr. 4, der udkommer omkring den 15de April.

Referatet af Generalforsamlingen maa af Pladshensyn udskydes til næste Nummer.

UDGIVET AF FORENINGEN TIL HOVEDSTADENS FORSKØNNELSE

REDIGERET AF OTTO ASMUSSEN

TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE (AXEL SIMMELKIÆR)

Indgangen til Rosenborg Have fra Kronprinsessegade.

ET OG ANDET OM GADER, PARKER OG MONUMENTER

FOREDRAG HOLDT I FORENINGEN
TIL HOVEDSTADENS FORSKØNNELSE
D. 27. FEBRUAR 1919

AF

DOCENT P. JOHANSEN

NAAR man efter nogen Tids Ophold paa Landet kommer til Hovedstaden, faar man en meget stærk Fornemmelse — det kender enhver — af at komme som til en helt anden Verden. Denne Fornemmelse bygges af mange Ting, men en meget væsentlig Del deraf skyldes Synsindtrykket.

Forskellen i Synsindtrykket angaar tre Ting: Farver, Linier og Flader. Alle de grønne og gyldne Farver i Landskabet, det blaa i Himmelen og Hav ombyttes med Huses og Gadens overvejende graa Toner; Himlen ser man jo saa lidt af i Byen. Landskabernes runde og bølgende Linier ombyttes med Gadernes stramme og lige Linier. Landskabets lunefuldt skiftende, hvælvede og hulede Planer ombyttes med det ensartet glatte Gadeplan. Og medens Jordoverfladen ude paa Landet spiller saa stor en Rolle, betyder Gadeplanet saa lidt, at man lægger lidt Mærke dertil, og paa stærkt befærdede Strøg egentlig slet ikke ser det.

Dette sidste Forhold slog mig med rent overvældende Kraft, da jeg for mange Aar siden i London for første Gang kom ud paa Oxford Street en Søndag Formiddag og saa denne Ga-

I. de, der til daglig vel er den stærkest befærdede i Europa, næsten ganske folketom. Ingen Cabs, et Par enkelte Fodgængere, kun nu og da en enlig Omnibus. Den brede, glatte Asfaltplads, blankslidt af Vognhjulenes Jern, beherskede fuldstændig Indtrykket paa Øjet og derigennem paa Sindet. Netop som Flade, ved sin brede vandrette Udstrækning virkede den saa stærkt og saa usædvanligt, at jeg pludselig blev opmærksom paa, at jeg jo aldrig havde set denne Flade før. Da jeg kom længere vest paa, ved Marble Arch var det Gadepladens vældige Længdeudstrækning som blev Hovedindtryk. Ser man en Søndag Morgen fra den store Triumfbue ned over Champs Élysées i Paris, faar man et Indtryk af samme Art. Herhjemme kan vi i passende mindre Maalestok fornemme noget lignende ved en Søndag Morgen, naar der ingen Færdsel er, at se fra Østerport Station ned over Østerbros Alleer, eller fra Gefionspringvandet ned over Amaliegade, eller hen over Frederiksborggade. Negativt kan man blive mindet om Gadepladens Existens, naar den pludselig svigter, enten helt som ved Hullet foran Banegaarden — hvilken Bygning kan vel taale saa-

ledes at blive præsenteret som liggende paa et Stykke Pap? — eller delvis som i Muslingskallen foran Raadhuset, der ser ud som den var indrettet blot for at lede Regnvandet ned til nogle Afløbsrister.

Gaar man i Paris fra Place Châtelet over til Boulevard Saint-Michel, beskæftiges Øjet saa stærkt af Vrimlen af Mennesker og Køretøjer, at det knap nok bemærker, at man kommer to Gange over Seinen. Hvem har i Friederichsstrasse i Berlin set synderlig andet af Husene end Butikkernes Vinduer? Hvor mange har set Husene paa »Strøget«? Hvor mange kjender den morsomme Figur af Bageren med Kringlen paa Gavlen af det gamle Hus paa Østergade? Husfaçaderne ser man i Reglen kun paa »særlig Foranledning«. — Navnlig i lange og lige Gader betyder de mindre for Synsindtrykket, end de fleste tror. Det man ser er først Færdselen, dernæst Gadens lange rette perspektiviske Linier og Husrækkerne som to lodrette, glat nedskaarne Flader. Mere eller mindre bevidst fornemmer man sig nede i dette Snit, tvungen til at følge Gadens Retning, afskaaren fra Udsyn til Siderne, fra Overblik. Af denne Fornemmelse kommer igen Følelsen af at være spærret inde i Byen med sit Arbejde »som i et Fængsel«. Man konstaterer dette ved en Modprøve, naar man kommer ind i en stille gammeldags Gade, som i Nyboder med den »toppede« Brolægning — gid den aldrig maa ombyttes med Asfalt — eller naar man fra den larmende Færdsel kommer ind paa en lille fredelig Plads som Frue Plads eller Amalienborg Plads. Man »liver op« og »puster ud«; ikke blot Øret men ogsaa Øjet faar Hvile. Saadanne Steder ser man først hvorledes Gadeplan og Bygninger virker rytmisk sammen. Det var stor Skade, at det i sin Tid

ikke blev til noget med den af Architect A. CLEMMENSEN projekterede Ordning ved Nikolai Taarn, med Buegange om en fin lille fliselagt Plads. Hvor havde den ikke været at foretrække for det som vi nu — ved den ærligste ideelle Begejstring, men svigtende kunstnerisk Forstaaelse — har faaet i Stedet: et Spir som ikke er en tro Gjenopførelse af det gamle Spir, men en moderne Forringelse deraf, en Kirkebygning som ikke er nogen Kirke, og en Plads som ikke er nogen Plads, men kun et Fortov mellem fire forbiløbende Gader.

Det er alle slige Forhold, som gør at de store Byers Befolkning føler sig trykket i de endeløse Gader mellem de talløse Huse. Der kan ogsaa være en social Fare ved tæt sammenhængende Bebyggelse — hvilken Moral skal man kunne vente hos Mennesker der voxer op og lever paa Steder som Saxogade? Det tørre Linier og dekantede Flader virker ikke godt paa Sindet.

Man begynder at lægge sig efter »Havebyer«, og det kan jo være meget godt, bare der ikke bliver for megen tysk Methode deri. Man har haft travlt med at finde paa mere maleriske Byplaner, desværre ogsaa under tysk methodisk Førerskab, saa man nu og da ender i den rene Labyrinth. Overhovedet nytter det næppe at ville sigte paa for meget af det maleriske og »morsomme« i Husbygning, thi Huse skal virke solide og taaler ikke en usikker eller dansende Rythme. Selv Karnapper skal anvendes med Varsomhed.

Der er lang Vej frem med Havebyerne, og de gamle tætte Bydele bliver i alle Fald liggende. Men det er ganske rigtigt, at der maa gøres noget og stadig mere. Man maa finde Midler til at bringe en Afveksling ind, men uden at det bliver til Miskmask. For at finde det rette Middel maa man

gaa ind til Sagens Kærne. Det er derfor, jeg kortelig har søgt at klare, hvad der er »Benbygningen« i Synsindtrykket af Byen. Man maa søge Afvekslingen i Farve, i Linier og Flader; og det naturlige bliver da, i rette Maal og paa rette Steder, at indføre dem, vi kender som velgørende for Øjet ude paa Landet.

Man kan plante enkelte Træer paa Gader og Pladser, helst saadanne hvis Grene ikke er strittende, men som har fyldige kuplede Kroner. De virker godt, fordi deres Stammer staar i et naturligt og logisk Forhold til Jordbunden, og de tager meget lidt Plads op forned. Særlig smukt virker de langs med Kanaler, hvor de kanspejle sig i Vandfladen; men Kanaler kan man jo kun faa i begrænset Maal, og ved vore Kanaler er der ikke mange Træer. Hollænderne har bedre forstaaet sligt. Deres Byers Skønhedsry bestaar for en meget stor Del i deres Kanaler og deres Træer.

Men ved Træerne maa der hverken være Busketter eller Rodskud eller Blomsterbede. De første forkludrer Synsindtrykket, ved deres Formløshed, de sidste hører hjemme i Haver og ikke paa Gader og Stræder.

Paa Generalforsamlingen her ifjor hørte jeg en yngre Architect dadle Bestyrelsen, fordi den havde frelst det gamle Træ ved Kirken i Rigensgade. Han maatte hellere have takket Bestyrelsen, thi netop dette Træejendommelige Linier virker særdeles rytmisk sammen med Gadens Linier. Jeg har ogsaa hørt Udtalelser om, at Træerne paa Børsrampen og paa Slotspladsen og foran Thorvaldsens Museum, skulde bort, fordi de »skjuler« disse Bygninger. Dette er for det første ikke rigtigt, man kan særdeles godt se Bygningerne. Og for det andet virker de netop fortrinligt sammen med dem, det hører til de smukkeste

Trærække langs Østerbrogade paa Strækningen mellem Stockholmsgade og Østerfarimagsgade.

Østergade.

Østergade.

Gade i Nyboder.

Virkninger, vi overhovedet har i Kjøbenhavn, og det vilde være et uhyre Fejlgreb at fjerne dem. Blomsterbedene foran Slottet skal jeg derimod ikke gaa i Forbøn for. Det kunde vel tænkes, at Træerne virkede nok saa godt, naar man saa deres Stammer skyde direkte op af Jorden. Men fældede man Træerne foran Børsen og Slottet, vilde det give et Indtryk, som om disse Bygninger pludselig stod i bar Skjorte! Tænk om man fældede Træerne midt paa Kongens Nytorv! Saa vilde man først ret faa at se hvor ufuldkomment dette »Torv« er som Plads.

Hvor meget Øjet trænger til lidt rythmisk Afveksling, det mærker man naar man træffer noget, der betoner den lodrette Udstrækning i Modsætning til den herskende vandrette, et Kirkespir eller blot en høj Skorsten eller en Ledningsmast — kun ikke Lurblæsersøjlen, fordi den er en ulogisk Tingest. Morsomheder er farlige, Legetøj en Uting. Og saamaa vi endda være glade for, at vi ikke fik to Lurblæsersøjler som oprindelig paa-tænkt!

Jeg ved godt, at der i visse Kredse findes en Modstand mod Plantning i Byerne; man vil, at Bygningerne skal herske alene og at Byen skal tilhøre

dem udelukkende. Men denne Modstand er doktrinær, fordi den er i Modstrid med Sagens Natur. Trangen til Plantning i Byerne er født af disses eget Væsen. Ifølge Modsætnings Naturlov er den vokset frem hos dem, der skulde tilbringe deres Liv i de høje Huse og de snævre Gader. Det var dem, som i Trang til at faa en lille Part af den frie Natur fandt paa at dyrke Blomster i Urtepotter; det var dem som fandt paa at plante Træer i deres snevre Gaarde — jeg minder om den berømte Lind i Regensgaarden — og paa Byvoldene og disses Glacis, saasart Sikkerheden tillod det; det var dem, som opfandt Vinterhaver; det var dem, som fandt paa at plante Træer langs Boulevarder. Og det var dem, som anlagde Parker. Det vilde være doktrinær Vold mod noget af det dybestliggende i den menneskelige Natur, om man vilde modarbejde denne Trang. Og endda har vi set Pengegridskhed under alskens Paaskud gøresaa danne Attentater baade mod Kastellet, Kongens Have og Frederiksberg Have. Paaskudet var en fingeret Trang til brede Færdselsveje, Maalet var at faa Grunde til Villabebyggelse. Heldigvis mislykkedes disse skønne Planer. Det hører til mine gode Minder, at jeg selv var med til at undlive Attentatet mod Frederiksberg Have.

II.

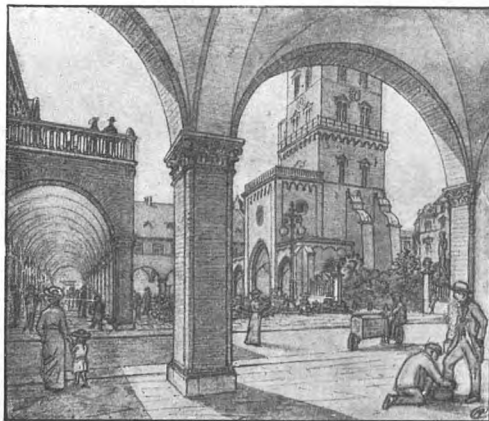
Vi skal nu se lidt nærmere paa Spørgsmaalet Parker.

Da Byens Bebyggelse efter sit Væsen er bestemt af logiske Hensigtsmæssighedshensyn, er det klart, at Parker maa anbringes i Harmoni med denne Logik, saa der skabes det rette Forhold mellem Parken og de omgivende Gader og Huse. Der maa være en Sammenhæng, som betones ved Beliggenheden og ved Adgangene,

Parkvejenes Forbindelse med Gaderne; og der maa være klare Grænser, saa Park og Gade ikke rodes sammen. Det som fremstaar sidst, maa tage skyldigt Hensyn til det, som først var paa Pletten. Jeg kender ikke, hvilke Planer man har med Hensyn til Fælledparken — som Kommunen har saa stor Ære af — men der er ialtfald Tid endnu til at lægge Planer. Parkenskulde grumme nødig indrammes af en Række Baggaarde.

Et andet nyt Parkanlæg, som baade Foreningen her og Kommunen har stor Ære af, er Christianshavns Vold. Det kan vel nu med temmelig Sikkerhed ventes, at den efterhaanden vil blive til Park i hele sin Udstrækning — engang maaske ogsaa paa det Stykke, som nu hører til Kaserne og Orlogsværft. Men der rejser sig her et andet Spørgsmaal af Betydning, nemlig med Hensyn til Voldgravens modsatte Bred. Den skulde nødig komme til at ligge i en saa sørgelig misforstaaet Tilstand som Dosseringen. Det første Stykke fra Langebro er alt skaaret væk efter Ingeniørens Lineal — hvordan man her vil skaffe en nogenlunde smagfuld Ordning ud mod Vandet, kan jeg vanskelig tænke mig. Det bedste vilde være en Stensætning med Stenbalustrader (endelig ikke Jernstænger som paa Dosseringen) — men det bliver jo dyrt. Derimod ligger der henimod Amagerport en Trekant mellem Graven og den nye Boulevard, som vistnok endnu ikke er udlagt til Bebyggelse. Dette Stykke bør mindst i en Bredde af 50—100 Alen spares til Træplantning og Grønsvær.

Skal man nævne en Park, som er klart og godt indpasset i Byomgivelse, saa maatte det blive Ørstedsparken. Den er godt fældet ind mellem Gader og Grønttorv, og den er fortræffeligt

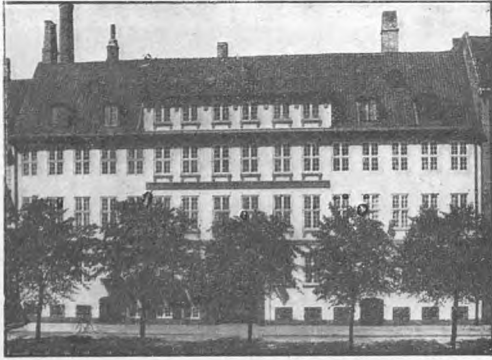
A. Clemmensens Forslag til en Bygning med Buegange paa Nikolai Plads.

samlet om sit Vandbassin. Derimod staar det ikke nær saa godt til med Østre Anlæg, skønt det havde akkurat lige saa gode Forhold at gaa ud fra. Saa længe Volden laa der, gav den en udmærket Begrænsning. Den nye Jernbanegrav isolerer ogsaa Parken ret godt, og de prægtige gamle Kasernebygninger giver engod Støtte. Fra Stokhusgade til Østerbro ligger en Rest af det gamle Anlæg, som ubetinget maa bevares. Man gyser ved Tanken om, at Brolægningsvæsenet skulde gøre det »ordentligt« og »pænt«.

Ved denne Side af Østre Anlæg gaar det endnu an. Men kommer man om ad Sølvgade og Stockholmsgade, saa er det, som om Park og Gade er ganske uvidende om hinandens Eksistens, og det sølle Stakit og Jerngitter aner

Nytorv.

Heerings Gaard i Overgaden n. V.

ikke, hvad der er Ret og hvad der er Vrang. Ude ved Østerport gaar det lidt bedre, fordi der er Forskel paa Terrainhøjden; men det virker dog noget overklippet, og Saaret ud mod Banelegemet bløder endnu.

Har Østre Anlæg ingen ordentlig Afgrænsning, saa mangler det ogsaa ordentlige Indgange. Især ved Sølvgade og Stockholmsgade smutter man underlig sidelængs ud og ind af nogle Laager. Ligesom rent tilfældig skifter Situationen fra Gade til Park. Man »træder ikke ind«, Parken »møder« en ikke. Ogsaa her er Ørstedsparkens Indgange meget bedre, baade ved Teknisk Skole, med det ypperlige Terrain ned mod Vandet, eller ved Østifternes Kreditforening. Man kunde ogsaa fremhæve Indgangen til Frederiksberg Have fra »Runddelen«. Fortrinligt aabnede Søndermarken sig, dengang det mægtige Vandbassin endnu laa lige overfor Slottet.

For at faa Rede paa, hvilke Krav der kan og bør stilles til en Park, maa man først klargøre sig, hvori Parkens Væsen efter sine Grundtræk bestaar. Jeg skal forsøge at pege ganske kort paa dette.

De Bestanddele, hvoraf en Park dannes, er Terrain (Jordoverflade), Plantevækst, Vandløb eller Vandbassin, eventuelt arkitektoniske Dele og

Monumenter (Billedhuggerarbejder). Dertil kommer Indhegning og Adgange.

Med Hensyn til Terrain har Hovedstadens Parker haft yderst gunstige Vilkaar at gaa ud fra — undtagen den nye Fælledpark, i hvilken dette Spørgsmaal dog er grebet godt an. Som Regel er de gode Vilkaar ogsaa godt benyttede. Men Behandling og Vedligeholdelse kunde tyde paa, at Sansen for Terrains Betydning som Hovedfaktor i Tidens Løb er sløvet noget. Man værner ikke mere om de ypperlige Værdier i det gamle Voldterrain, som havde man glemte, hvor betydningsfuldt det er for Øjet at kunne føle de hele, plastiske Flader i Voldskraaningerne eller de ubrudte bølgende Former i de liggende Flader. Atter her staar det bedst til i Ørstedsparken. Ganske vist er her Bastionen svunden ind til en karakterløs Høj, dækket af karakterløse Busketter og Blomsterbede, saa Ørstedes Monument staar som i en Skammekrog; men iøvrigt er Terrainet godt herinde, baade i Brinkerne ned mod Vandet, i den store Plæne, hvor »den døende Galler« staar, og navnlig i den pragtfulde bredt rundede Skraaning indenfor Indgangen ved Teknisk Skole. Dette glatte, fast formede Plan, der følger sig saa ypperligt om Vandet, med sit kortklippede Grønsvær, er det en Fryd for Øjet ligesom at »føle« hen over.

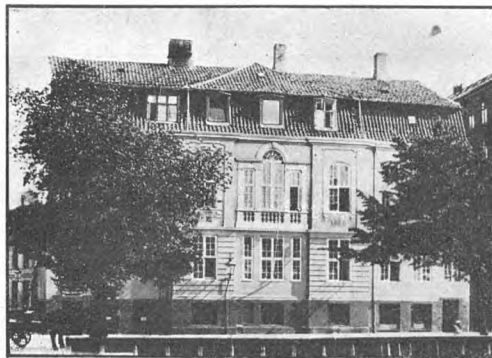
Ved Langelinies Omdannelse efter Frihavnens Anlæg blev der baade ved Adgangen fra Grønningen og ved Baa-dehavnen skabt gode Vilkaar i Terrainet, men man har ikke ret forstaaet at fremhæve eller klargøre dets plastiske Egenskaber.

Manglen paa Sans for Terrains plastiske Formværdier viser sig især i en Tilbøjelighed til at lade Plantningerne tilsløre dem. Atter er det værst

i Østre Anlæg, hvor der næsten er erklæret Terrainfladerne aaben Krig. I stigende Omfang dækkes de med Buske, som ingenting siger, men bare fylder op, saa Parken lidt efter lidt kommer til at ligne et gammelt Faar med filtret og tottet Uld. Det gør ikke mindste Indtryk paa mig, om man svarer, at nogle af disse Buske er Roser, eller at Tilplantningen paa Bastionens Skraaninger sker for at holde de slemme Drengene borte. Man maa hellere sætte Skraaningerne i Stand en Gang imellem. Og paa Bastionens nye Skraaning ned mod Banelegemet har man da ikke nogen saadan Undskyldning for at forkludre Fladen med Buske.

Naar man har et saa ypperligt Terrain at gaa ud fra, er der dobbelt Grund til at huske paa, at Terrainet var det givne, som Plantningen burde søge at komme i Harmoni med. I en Blomsterhave eller i en botanisk Have er naturligvis Plantningen Nr. Et — i vor botaniske Have forliges den dog fortræffeligt med Terrainformerne — men i en Park er det den landskabelige Helhed det kommer an paa: Jorden og Træerne fremfor alt andet. Det er ganske underordnet, om Træerne er botaniske Kostbarheder eller Sjeldenheder. Det gælder bare om deres Form, deres Rejsning og Løvet's Karakter og Farve. Og Træstammernes klare Forhold til Jorden maa ikke tilsløres ved Rodskud eller Busketter. Det er netop herligt at se de slanke Stammer som kuppelbærende Søjler skyde op af den faste Jordflade, som f. Eks. paa den fornævnte Skraaning i Ørstedsparken eller i den herlige Park af gamle Træer foran Ordrupgaard.

Det er naturligvis ikke min Mening helt at banlyse Busketter. De kan bruges til hensigtsmæssig Inddeling af en Park, til Lukning for Blæst og Træk og Læ for Siddepladser, og til

»Stanley«s Gaard i Overgaden o. V.

Lukning af Parker udefter — skønt Lukning ikke altid er nødvendig. Thiergarten i Berlin har slet intet Lukke; i Odense skal man efter Sigende med Held have aabnet »Kongens Have« ud mod Pladsen foran Hovedbanegaarden. Men Busketter skal i alle Fald anvendes baade med Sparsomhed og med Varsomhed just paa Grund af deres Mangel paa plastiske Former og dermed følgende Tilbøjelighed til at gøre Synsindtrykket uldent. Det klare Rumindtryk man faar ved at se ind mellem Stammerne af høje Træer er langt værdifuldere end Buskettens uklare Mangfoldighed. Tænk engang, hvor smukt det havde været, om der ved Opgangen til Langelinie, ovenfor Gefionspringvandet, havde været høje Træer under hvilke man, som gennem en »Port«, kunde have set ned over Langelinie og udover Vandet — istedetfor at Udsynet nu standses af et flovt Busket. Dette Forhold kunde dog ved Lejlighed ændres, om man vilde.

Paa Afstand skal Træernes Kuppelrække danne Overgang mellem Terrainet og Luften med Skyerne. Som Mellegrund faar man en fortrinlig Virkning ved fritstaaende enkelte Træer eller Trægrupper. Paa Landet havde man tidligere saa ofte slige Trægrupper, som det rationelle Landbrug desværre næsten helt har udryddet.

Hvor herlig var ikke en saadan Gruppe af bredt hvælvede Bøge! I en Parkegner deslanktopstigende Træer, Popler eller Fyrre, sig godt til at staa frit i Terrainet, derimod ikke Graner, de virker for spidse og »skørteklædte«. Parkens Træer kan ogsaa mere frit følge Spadseregangen eller samle sig i regelmæssige Alleer, hvor man har Brug for en Pladstilsamlet Promenade eller hvor man skal markere en Adgang, enten ind i Parken eller fra denne op til en Bygning.

Blomster har et stort Publikum og ikke uden Grund. De giver Farver. Ude i Parken, i større Grønsværflader har man med Held forsøgt at »strø« Blomster frit — i Reglen Tulipaner eller Crocus — saaledes at de nøje gaar ind i Fladen blot som en oplivende Farvebestanddel. Men egentlige Blomsterbede bør man være meget varsom med i en Park. De bryder dens Karakter paa uorganisk Maade, og kommer ikke let i Harmoni med deres Omgivelser. Øjet skal i Parken kunne glide frit hen over Jordfladerne, men Blomsterbedene holder det fast og kommer let til at virke som henslængte broderede Sofapuder, medens de paa rette Sted vilde virke som Blomster. Disse skal nemlig behandles efter deres egen Natur, ikke som »Dekoration«. De hører hjemme under det snevrere Begreb »Have«, hvor Gartneren kan give den sin nænsomme Pleje i det enkelte. Hvor de skal gro, maa der være lunt og lukket, Læ for Storm og Støv. Man skal gaa i Ro med Blomster, der skal helst være lidt Præg af Søndag hos dem, for at de skal faa den rette Virkning paa Øje og Sind. De skal vokse paa et fredet Sted, afsondret fra alt hvad der minder om Vej og Færdsel, ikke blot fra Gadens Stimen, men ogsaa fra Morgenturenes Trav og fra dem, som blot skyder Genvej gennem Parken.

Det er en ren Misforstaaelse, at Blomsterbede skal anbringes i Græsplæner. De maa gerne helt udfylde deres Bede. I Stedet for Græs kan man have lave Buxbomhegn, Stenkantninger, Balustrader. Der kan pyntes med Vaser af Sandsten eller Marmor, med Kildevæld, med Bænke, med smaa Figurer. Men Monumenter og store Statuer passer ikke i Blomsterhaver.

Man kunde vel tænke sig en Forbindelse af Blomsteranlæg og Park, om man vilde vende tilbage til den gamle franske Stilisering, hvor Hovedvægten blev lagt paa Bedenes snørklede Linier. Men det er saare tvivlsomt, om en saadan Tilbagevenden vilde være ønskelig. Slige Parker uden Træer, uden Skygge vilde virke stive paa vor Tids Publikum og hurtigt forjage det. De er opfundne under Forhold — ved Slottene — hvor man havde nok af fri Natur, af Mark og Skov uden om, og de var der født af en Modsætningens Lov, som ikke findes paa tilsvarende Maade i moderne Storbyer.

Vandløb og Vandbassiner har en værdifuld Evne til at virke oplivende paa Øjet. Der er en Modsætning mellem det lunefuldt skiftende selv i det jævne Terrain og Vandets ligesom glatslebne Overflade, som Øjet har et eget Velvære ved at føle hen over. Dermed forbinder sig Bevidstheden om Vandets bløde og vigende Stof, om at der er noget under Overfladen — det lokker og ægger Fantasien. Sætter Vinden Overfladen i glide Krusninger, kommer et Bevægelselement til, som yderligere ægger Fantasien, minder om Aa eller Flod ad hvilken man kunde føres langt bort i fjerne og ukendte Egne mellem Breddernes vekslende Indtryk. Jeg husker en Morgen for mange Aar siden paa Smedelinien, et ensomt Øje-

blik, da en enkelt hvid Svane kom glide imod mig midt ad Kastelsgravens blanke Vand, med to lyse Køl-vandsstriber efter sig. Jeg glemmer det aldrig, det var som selve Eventyret kom mig tavst tog forventningsfuldt imøde. Jeg mindes en anden Gang, ved den brede Kanal som før i Tiden var Voldgrav omkring Utrecht og hvis Bredder nu er en stor Park med Træer hvis Stammer skyder som høje Søjler op af Jordfladen — uden Underskov. Der kom lave bugede Pramme stagen-de med svære Hølæs, krusende Spejlet af de store Træer, og Fantasien sattes i Bevægelse til at mangedoble Syns-indtrykket ved Forestillinger om de brede og side Enge, hvorfra Kanalen kom — disse hollandske Enge med Kvægflokkene hvor pludselig her og der Sejlet af en Baad rager op og tegner sig mod Luften — og om det store Hav mod hvilket Kanalens Vande ustandseligt flød videre.

En Vandflade har ikke blots in Blankhed, sit Spil af Lys og Farver, men tillige sine Spejlinger, denne mærkelig illuderende Forening af den vandrette og den lodrette Udstræknings tilsyneladende Modstrid. Det fladeste Vand kan jo ved Spejling af Himlen og dens drivende Skyer faa Udseende af en uendelig Dybde. Selv Bevidstheden om, at dette er en Illusion, lokker ogsaa Fantasien, Nerven i Menneskets aandelige Tilværelse, Forudsætningen for al Kultur. Ved de nævnte Egenskaber betyder Vandet saa meget i en Park, og derfor er det en vigtig Sag at skaffe det rette harmoniske Forhold mellem Park og Vand.

Vandet maa ikke isoleres for meget, ikke gøres til en »Grøft« i en Afkrog af Parken. Heller ikke maa man dække Synet deraf. Tvertimod bør man lade det spille den størst mulige Rolle i Parken, som det efter sit Omfang og sin Plads er i Stand til. Og det skal sættes

Fra Christianshavns Kanal.

i harmonisk Forhold til det omgivende Terrain. Lad det flyde mellem brede græsklædte Bredder, hvor det kan ligge aabent og »tage Himlen i Farve« og spejle de høje fritstaaende Træer. Visse Steder kan Træer og Planter for-troligt lude ud over Vandfladen; og hvor Vandet trækker sig sammen i smallere Løb, maa Træerne gerne staa tæt og overhæve det med deres Løvtag i bløde grønne Skygger og Spejl. Grænsen mellem Bred og Vandflade maa ikke brutaliseres. Det er smukt, naar den brede Grønning lige-som vokser helt ud i Vandet og Græs-straaene bader sig deri. Hvor ofte har vi ikke beklaget, at dette i sin Tid blev saa ganske forsømt ude ved Søerne. I Schwerin, som ligger mellem Søer af udpræget Lighed med dansk Land-skab, der kunde vi lære, med hvilken Nænsomhed sligt kan gøres uden at opgive den »Orden« som kræves langs Byens Gader. Gaar gruslagte Spadse-regange helt ud til Vandet, er det for-nøjeligt med en »Strandbred«, hvor Krusningerne kan skvulpe som smaa Bølger og man kan se Bunden gennem deres Glasklarhed. Skal man nødven-dig have en Afgrænsning som fæstner Jorden imod Vandet, saa kan man have Kantninger af huggen Sten, men

da helst med Stenbalustrader (ikke Jernstænger), eller man kan lægge en Kant af Natursten. Men saadanne Pilefletninger, som man har valgt at lægge i Østre Anlæg — uden nogen-somhelst Nødvendighed — det er en Uting af Smagløshed og burde hurtigst muligt fjernes.

Bygningselementer gør ofte godt i en Park. Naar de anbringes i rette Maal og Maade kan de heldigt betegne dens Samhørighed med Byen, som de andre Steder betegner Samhørighed med et Slot. Vi har ikke synderligt af saadant, i en Hast ved jeg ikke andet at nævne end Herkulespavillonen i Rosenborg Have, Apistemplet og det kinesiske Hus i Frederiksberg Have. Anbringes Bygningselementer med tilstrækkelig Smag i Harmoni med Omgivelserne kan de paa heldig Maade bidrage til at betone de opstigende eller liggende Udstrækninger, følgende dem eller i Modspil med dem, og derved blive et pikant Krydderi, der lader Helheden smage endnu bedre og finere. Broer, Trapper og lave Balustrader følger Jordfladen, Obelisker og Søjler fremhæver det lodrette. Begge Dele kan forenes: jeg mindes fra Parken ved Peterhof en Bro, som baren overdækket Søjlerække; denne Forbindelse af det aabne og det lukkede, af de vandrette og de lodrette Linier, der yderligere forstærkes af Vandets Spejling, gav en ypperlig Virkning. Jeg mindes ved Petit Trianon et lille aabent søjlebaaret Rundtempel, i hvis Midte stod en Amorstatue; det ligger paa en lille Ø og tager sig nydeligt ud. [I lignende Smag skulde man have komponeret Finsens Monument, som et lille Tempel med hans Buste paa en Sokkel og en Indskrift rundt om Gesimsen. Til realistisk Statue

egnede hans Skikkelse sig ikke — som Vilh. Bissen plejede at sige: »Disse Buksemænd er saa fæle«. Og allegoriske Figurer fortæller ikke vor Tids Mennesker noget.]

Et naturligt Sted til at anvende Bygningsformer er Parkens Indgange. Man maa bare huske paa at faa dem i god harmonisk Sammenhæng med Parkens øvrige Indhegning. Svære murede Indgangsporte, selv om de ellers er ganske kønne, som ved Ørstedsparken, kan aldrig komme i nogen god eller fornuftig Forbindelse med et Stakit eller et Jerngitter. Dette sidste er overhovedet et vanskeligt System at faa noget godt ud af, en rigtig Mur vil altid være det smukkeste i og for sig, men paa den anden Side vil ogsaa de, hvis Vej gaar uden om Parken, have Fornøjelsen af at se ind i den. Ved Kongens Have har MEYN løst Problemet godt ved at anvende høje Piller og et fast Fodstykke af Sten under Jerngitteret, og derhos give det hele et arkitektonisk Hold ved de smaa Pavilloner. Man kunde ogsaa tænke sig Problemet løst ved at bygge en Mur $1\frac{1}{2}$ —2 Alens Højde og derover lade Murpiller skyde op med Jerngitter imellem. Vaser ovenpaa Murpillerne kunde komme til at se godt ud. Ved Parkindgange er Søjlearkitektur — som f. Eks. i Hyde Park i London — altid god, fordi Søjler ved deres faste arkitektoniske Stilisering af det opadskydende giver en god Overgang fra Gaden til Parkens Trær. Afsamme Grund virker Søjler godt ved Bygninger inde i en Park, jfr. Apistemplet i Frederiksberg Have. Men iøvrigt kan om slige Bygninger ikke siges andet end dels at man maa være sparsom med dem, og dels at deres Stil maa vælges og stemmes efter Omgivelserne. (Sluttet.)

GENERALFORSAMLINGEN

D. 27. FEBRUAR 1919

EFTERAT Overretssagfører JOHANNES WERNER var valgt til Dirigent, aflagde Formanden kgl. Bygningsinspektør, Arkitekt THORVALD JØRGENSEN Beretning om Virksomheden i 1918, hvilken Beretning i Uddrag var gengivet i sidste Hæfte af »Forskønnelsen«. Kassereren, Postkontrollør OTTO ASMUSSEN fremlagde det reviderede Regnskab, for hvilket der gaves Decharge. Beretningen gav Anledning til nogen Diskussion, i hvilken deltog Proprietær RALFF, Arkitekt COSMUS BRÆSTUP, Løjtnant DEGENKOLW, Bibliotekskustode H. MORTENSEN, Borgerrepræsentant FR. OLSEN, Bogholder VEFLING og Havearkitekt JOHANNES THOLLE.

Derefter foretoges Valg af Bestyrelse og Raadgivende Udvalg.

Bestyrelsen bestaar herefter af d'Hrr.:

kgl. Bygningsinspektør, Arkitekt THORVALD JØRGENSEN,	} fratræder } efter Tur } 1920.
Sagfører L. F. KOCK, Arkitekt AAGE RAFN,	
Ingeniør, cand. polyt. SVEND KOCH, Forfatter, cand. mag. SOPHUS MI- CHAËLIS,	} fratræder } efter Tur } 1921.
Arkitekt K. VARMING, Billedhugger LUDV. BRANDSTRUP, Overretssagfører STEFAN HETSCH,	
Grosserer CHRISTIAN HOLM,	} fratræder } efter Tur } 1922.

Det raadgivende Udvalg bestaar herefter af d'Hrr.:

Boghandler AUGUST BANG,
Toldinspektør IVAR BERENDSEN,
Theaterchef Greve BROCKENHUUS-SCHACK,
Billedhugger A. BUNDBAARD,
Professor ved Universitetet FRANTZ DAHL,
Redaktør KR. DAHL,

Direktør BENNY DESSAU,
Maler N. V. DORPH,
Grosserer ANDREAS ERLANDSEN,
Havearkitekt ERSTAD-JØRGENSEN,
Ingeniør, cand. polyt. ALEX. FOSS,
Generalkonsul VALD. GLÜCKSTADT,
Redaktør CHRISTIAN GULMANN,
Generalkonsul JOHAN HANSEN,
Direktør HELGE JACOBSEN,
kgl. Bygningsinspektør, Arkitekt MAGDAHL-
NIELSEN,
Billedhugger CARL MORTENSEN,
Hofdekoremaler H. C. NIELSEN,
Prof. ved Kunstakademiet, Arkitekt M. NY-
ROP,
Konsul P. NØRGAARD,
Sporvejsdirektør KAI NØRREGAARD,
Apoteker VICTOR PEDERSEN,
Prof. ved Universitetet, Dr. juris CARL
TORP,
Arkitekt GOTFRED TVEDE,
Overretssagfører JOHANNES WERNER,
— F. WOLFF.

Endelig genvalgte Foreningens Revisorer, d'Hrr.:

Fulldmægtig i Overretten, cand. juris E. BISEN og
Bankfuldmægtig, cand. jur. O. MØHL,

samt Revisorsuppleanterne, d'Hrr.:

Papirhandler, Grosserer R. WASMANN og
Overretssagfører H. F. ULRICHSEN

Efter Generalforsamlingen holdt Docent ved Kunstakademiet P. JOHANSEN et Foredrag, som vi efter Forfatterens Manuskript bringer i dette og det følgende Hæfte af Tidsskriftet.

NYE MEDLEMMER

DEN nu afsluttede Optælling af de ved Foreningens Medlemmer indmeldte nye Medlemmer har givet til Resultat, at der gennem ældre Medlemmer er tilført Foreningen 468 nye Medlemmer. Som det Medlem, der har tilført Foreningen det højeste Antal Medlemmer, staar Løjtnant A. DEGENKOLW med 18 nye Medlemmer, dernæst følger Assistent H. AMHOFF og Bogholder VEFLING (hver med 15), Forfatteren HENNING BRØCHNER (13), Koncertsanger BARTROFF

og Forretningsfører SCHØNING (hver med 12), Grosserer SEGELCKE og Møbelarkitekt HENRIKSEN (hver med 9), Fru BØRGE JANSSEN og Assistent G. S. BOYE (hver med 8), stud. med. LAURENTIUS HOLM, Litograf H. HANSEN og Assistent S. A. HANSEN (hver med 7), Bogholder KROGH JOHANSEN 6, Arkitekt AAGE ROHDE, Stukkør E. PETERSEN, Trafikassistent A. ANDERSEN, Sagfører L. F. KOCK, Malerinde AMELIE JENSEN, Fabrikant REINH. V. HAUEN (hver

5), Direktør J. MICHELSEN, Repræsentant SCHILLING, Arkitekt OTBO, Bogtrykker K. LORENTZEN, Tegner A. M. JENSEN, Fabrikant H. HAXTHAUSEN, Fabrikant A. GOOS, Oversergent O. FREDERIKSEN og Købmand C. ELLERMANN (hver 4). 10 Medlemmer har endvidere hver indmeldt 3 Medlemmer, 43 hver 2 Medlemmer og 141 hver 1 Medlem.

Angaaende de Kunstgenstande, der i Hen-

hold til Planen tilkommer de paagældende, er hver enkelt af disse sidste tilskrevet.

Vi har da blot tilbage her at bringe dem alle en Tak for den Interesse de saaledes har vist for at skaffe Foreningen Tilgang, ligesom vi ogsaa beder de Medlemmer, der ved at stille Præmierne til Raadighed for os har muliggjort Fordelingen, modtage vor forbindtligste Tak.

GAVER TIL FORENINGEN

Foruden de tidligere nævnte Gaver har vi haft den Glæde at modtage følgende Beløb:
Lehns greve KNUTH, Knuthenborg 100 Kr.
Grosserer A. FONNESBECH 50 -

Direktør, Dr. THORV. MADSEN 50 Kr
Direktør, Kaptain HERM. EWALD 100 -
Bestyrelsen bringer sin bedste Tak for disse gentagne Beviser paa Medlemmernes Velvilje.

FORENINGENS AARSMEDAILLE

Det har vist sig umuligt at faa Medaillen færdig saa betids, at den iaar kan uddeles paa Foreningens Stiftelsesdag (9. Maj). Uddelingen vil først finde Sted paa et senere Tidspunkt.

DYREHAVEN

FRA en Række Medlemmer af Kunstakademiet er der til den af Landbrugsministeriet angaaende Dyrehaven nedsatte Kommission indsendt en Skrivelse, i hvilken det bl. a. udtales:

»Al Hugst i Dyrehaven, der tilsigter en »Forskønnelse«, maa absolut undgaas som ubetinget ødelæggende. Der bør ikke foretages det mindste Indgreb, som har til Hensigt at forandre Skovens landskabelige Præg. At omforme dette ved Udhugninger, der skal danne nye »Udsigter«, eller lignende Foranstaltninger efter parkmæssige Hensyn, vil være en »Frisering« af Skoven og en fuldkommen Misforstaaelse. En saadan Fremgangsmaade har præget den senere Tids Drift, og der er desværre Beviser for, at man agter at fortsætte saaledes. Derom vidner f. Eks. de dødsmerkede Træer omkring de blaa Bomme og langs Kæmpegravsvej.

Nyplantning af Hensyn til Dyrehavens Bestaaen bør, saa vidt det overhovedet er muligt, ikke ske paa Bekostning af dens gamle og anselige Træer. Thi netop disse giver denne Skov fremfor nogen dens ærværdige Skønhed. De hundredaarige Ege- og Bøgekæmper og de mægtige, ranke Ædelgraner udgør sammen med de gamle Tjørne Dyrehavens fornemste Prydelser. Fornyelse ved Ungskov bør derfor finde Sted paa Omraader, hvor den i mindst mulig

Grad vil indvirke paa Bestanddelen af gamle, karaktergivende Træer. Vi maa paa det bestemteste protestere mod den hensynsløse Hugst af store, gamle og monumentale Træer, der har fundet Sted, og hvorpaa der desto værre aldrig vil kunne raades Bod, som noget i allerhøjeste Grad beklageligt.

Ved Amputering af halvt udgaaede Grene og Fældning af døende Træer har man efter vor Mening ikke vist tilstrækkelig Forstaaelse af disses karakteristiske, »forvitrede« Skønhed. Denne særprægede Dyrehavens landskabelige Karakter og forlener den med en ærværdig Ælde. De døende Kæmpers Skønhed er af allerstørste æstetiske Værdi. Man bør derfor her fare frem med yderste Varsomhed og Skaansel.

Som naturlig Følge af ovenstaaende Betragtninger skal vi fremføre, at Princippet for Dyrehavens Drift absolut bør være Fredning og Vedligeholdelse. Skoven bør have Lov til fortsat at leve sit eget frie Liv, saaledes som Naturens Love dikterer det. Al Drift bør kun modarbejde Opløsning og Undergang og afholde sig fra Angreb paa, hvad Skoven ejer af Skønhed. Vi kan her henvise til en Autoritet paa Forstvæsenets Omraade, nemlig Overførster, Kammerherre P. E. Müller. Han har i »Forskønnelsen«, Aarg. 3, 1913, S. 13—18, givet en smuk, paa dyb Forstaaelse baseret Karakteristik af Dyrehavens Skønhed og udtalt Anskuelse, som vi ganske kan tiltræde.

UDGIVET AF FORENINGEN TIL HOVEDSTADENS FORSKØNNELSE

REDIGERET AF OTTO ASMUSSEN

TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE (AXEL SIMMELKIÆR)

Frederik VI's Statue i Frederiksberg Have (H. V. BISSEN).

ET OG ANDET OM GADER, PARKER OG MONUMENTER

FOREDRAG HOLDT I FORENINGEN TIL HOVEDSTADENS
FORSKØNNELSE D. 27. FEBRUAR 1919

AF

DOCENT P. JOHANSEN

III.

Med Hensyn til Monumenter og Billedhuggerarbejder, da synes man i Praxis at gaa ud fra, at i en Park lader sig af dette Slags opstille saa nogenlunde hvad og hvormeget man finder for godt. Afskrækkende Eksempel er dog Kongens Have. Bl. a. dér kan man blive belært om, at ærlig Kunstbegejstring og indgaaende Forstaaelse af Kunst ingenlunde altid følges ad. Det gaar virkelig ikke an at

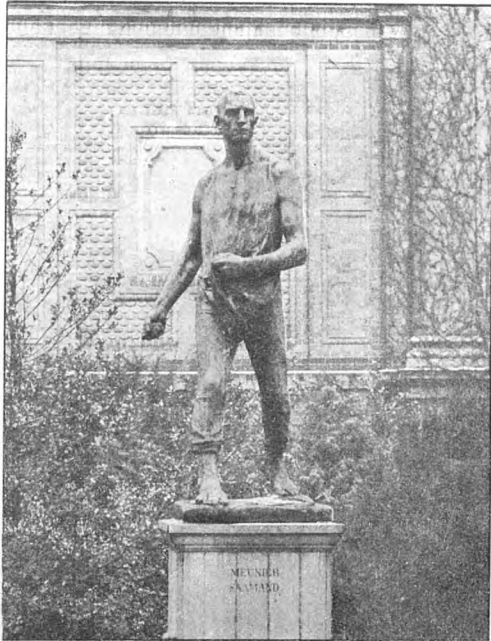
klatte Billedhuggerarbejder i en Park som man stiller Nips paa en Dame-étagère. For det første skal Billedhuggerarbejderne i sig selv have et saa betydeligt og ægte kunstnerisk Værd, at man ikke udsættes for at blive ked af at se paa dem, netop paa offentlig befærdet Sted, hvor man idelig kommer om ved dem. I den Henseende er man for det meste altfor lidt kræsen. Dernæst skal Billedhuggerarbejderne

egnesig for den Plads, man giver dem, saa de kan skaffe sig Hjemstedsret i Parken. Michel Angelos »David« eller Bronceafstøbninger af antike Figurer vil, trods deres kunstneriske Værd, altid synes fremmede i en dansk Park, og se ud, som de var sat ud af et Museum paa Grund af Pladsmangel eller Rengøring. Parken er en Del af Landets Jord, og paa den passer bedst Landets egen Kunst, naar denne er virkelig god og anbringes saaledes, at den kommer i Harmoni med Omgivelserne. Som et Eksempel paa fortrinlig Anbringelse kan nævnes Frederik VI's Statue i Frederiksberg Have. Men stiller man en Brøndkarm midt paa en Græsplæne, hvor der ingen Brønd er, saa bliver Virkningen uharmonisk. Overhovedet kunde vi snart trænge til en Udrensningskommission overfor vore Parker. Det er langt fra alt godt, hvad der under megen Reklame gives ud for Kunst, og Pressen er undertiden lidt for villig til at give Reklamen sin Haandsrækning. Overhovedet er det en almindelig, men derfor ikke mindre grundig Misforstaaelse at udlægge Samfundets Interesse i at støtte Kunsten, o: bringe økonomiske Ofre for at erhverve god Kunst, udendvidere som ensbetydende med en Pligt til at støtte Kunstnerne — og saa tage hvad der følger paa af Kunstværker. Det er en stor Fejltagelse at tro sig fri for Ansvar, fordi »Kunstværket« er en velment Gave, og saa tage imod det uden nøje og kyndig Prøvelse. Det er menneskeligt at begaa Fejltagelser, men det er pinegalt at føle sig bunden for Tid og Evighed til sine Fædres Fejltagelser, saa man aldrig mere tør fjerne et »Kunstværk«, som man engang har været saa uheldig at faa opstillet. En saadan Fejltagelse er foruden »Danserindebrønden« o. a. ogsaa det i disse Tider meget omtalte Danmarksmonu-

ment. Det er blevet til, fordi en hæderlig Billedhugger havde undfanget denne Idé og fik Held til at skaffe Penge til dens Gennemførelse, og det er en Misforstaaelse at tro, at det er fremstaaet af Trangen til at sætte Kong Christian IX et Monument. Han kunde vel have fortjent et bedre, og det er sandelig ingen Impietet mod hans Minde at fjerne et Monument som dette.

Derimod bunder den Kritik, som ogsaa i dette Tidsskrift er kommen til Orde overfor KAI NIELSENS Skulpturer paa Blaagaards Plads, i en Miskendelse af deres kunstneriske Værdier. De viser tværtimod en Kunstner, som er født Billedhugger, med den rigtige plastiske Fornemmelse »i Fingrene«, den umiddelbare Besjælethed af den Formfølelse, som er Skulpturens Væsen. Og de skal nok hævde sig i Eftertiden. Men det skal paa den anden Side indrømmes, at paa Blaagaards Plads kommer de ikke kunstnerisk til deres Ret, fordi de dér henvender sig til et Publikum, som ikke kan have Modenheden til at forstaa og værdsætte dem. Jeg hørte en Dag en lille Pige pege paa en af disse Figurer med Ordene »det er en Dævel«. Kai Nielsens Skulpturer burde staa et Sted, hvor de blev set af det i kunstnerisk Henseende højst udviklede Publikum, som kunde paaskønne dem efter Fortjeneste. Paa Blaagaards Plads forfejler de ogsaa Hensigten, idet de af Publikum dér næsten uundgaeligt maa opfattes som skildrende Arbejdets ydre Lidelser, dets »Slavekaar«, medens det dybere Sjælsindhold bliver uforstaaet. I et Arbejderkvarter vilde en MEUNIERS klassiske Idealisme i Synet paa Arbejderen utvivlsomt finde langt bedre Jordbund.

For at komme tilbage til Parkerne: Statuer maa naturligvis anbringes saaledes, at man uden Vanskelighed

To af MEUNIERS Broncestatuer ved Ny Carlsberg Glyptoteket.

kan se dem ordentlig. Men de maa dog ikke stilles saadan op ad Spadseregangene, at man faar Fornemmelsen af at kunne komme til at puffe til dem eller træde dem over Tærne. Jeanne d'Arc i Ørstedsparken, med sin visionære, verdensfjerne Indadskuentrænger til en stille og rolig Plads. »Sliberen« staar saa nær, at man frygter, hanskal tage os ved Næsen og barbære os med sin store Kniv; Figurens mytologiske Betydning kender de fleste Forbigaaende jo neppe. Men den lille Hermes sidder godt under Træet.

Indskrifter skal nok være stilfulde, men dog let læselige. Det glemmes altfor ofte paa moderne Gravstene. Og det er glemt paa et Monument, som har faaet Plads i Fælledparken; derfor kan jeg ikke anføre, hvem det fremstiller.

Fodstykker bør nøje afpasses efter den Skulptur, de skal bære. Den kunstnerisk ikke særlig værdifulde Gruppe af Løven og Hesten i Kongens Have hævder sig ved sit nydelige Fod-

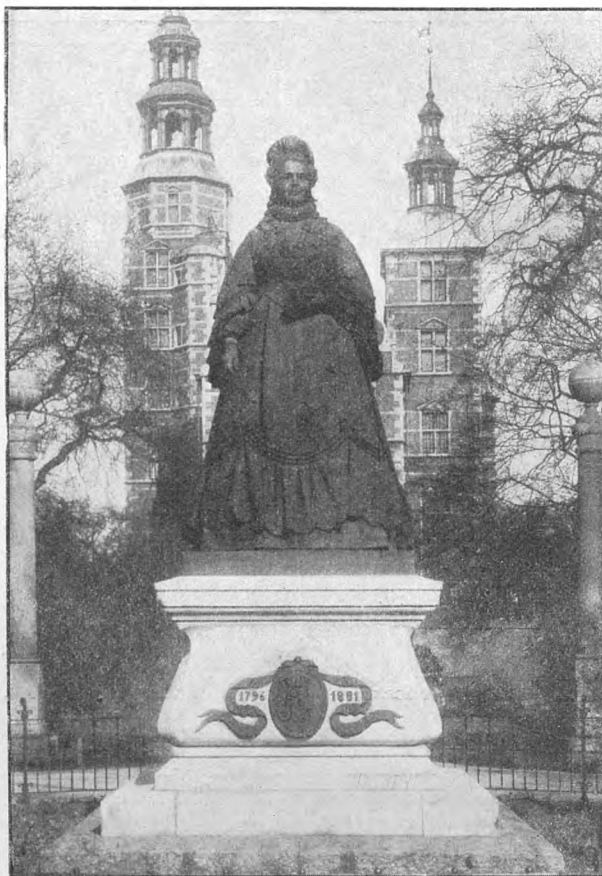
stykke. Nutildags nøjes man ofte med en ligegyldig firkantet Blok med nogle ikke mindre ligegyldige Gesimsformer. Sommetider begaas der rene Smagløsheder, som ved Fodstykket under BISSENS Statue af Caroline Amalie i Kongens Have. Denne ypperlige Portrætstatues Skønhed og Fornemhed, dens virkelig kongelige Værdighed, som fra Billedhuggerens Side saa fintfølede og aandfuldt er bragt i Harmoni med Dragtens stort svungne Linier og Flader, er ganske ødelagt ved et Fodstykke hvis Tykmavethed gentager Fladernes Svingigrov Karrikatur. Det rette vilde være, idet Dragtens Linier buer udefter, da at lade Fodstykkets Profiler buede indefter, saa man fik den rette elastiske Virkning mellem Sving og Modsving.

Til Slutning skal jeg tillade mig et Par Ord om Anvendelsen af Farver paa vore Gader og Stræder, idet jeg dog ikke herved tænker paa malede Husfaçader.

Den oplivende Virkning, Farver kan have paa Øje og Sind i vore graa Byer, hvor ogsaa Menneskenes Dragter virker meget stiltfærdige i Farve, det fornemmer man ved at se ned ad en flag-smykket Gade, eller blot ved en enkelt klar Farveplet i Færd-selsvrimlen, som f. Eks. et Postbuds røde Frakke. Mange har sikkert lagt Mærke til det Princip i Ma-

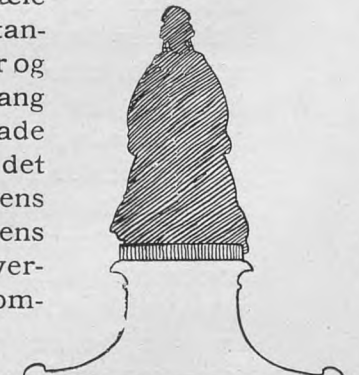
40

Dronning Caroline Amalie Statuen i Rosenborg Have (V. BISSEN).

lerkunst, at i hovedsagelige graa eller brune Omgivelser er et enkelt lille Felt af stærk og klar Farve altid sikker paa at gøre en prægtig Virkning. Ganske tilsvarende er Vilkaarene paa vore moderne Gader. De Steder, hvor der kunde være Tale om at anbringe mere udprægede Farver, udgør kun forholdsvis smaa og spredte Pletter: Lygtepæle, elektriske Opstandere, Stakitter, Gittere, Skilte, Porte og Gadedøre er vel de væsentligste. Der bliver altsaa ingen Fare for Brogethed. Men ingenting synes man at være saa ligegyldig for i vor Hovedstad som

malede man sorte. Det gik an, fordi sort ikke blot er virkelig neutralt, men ogsaa virker roligt og luftigt. Men nu oliemaler man alting, og efterhaanden er der kommet en rent forskrækkelig Forkærlighed frem for en rodet, skiden graagrøn Farve, der virker saa ækel som Søsyege. Allevegne møder man den. Lygtepæle og elektriske Opstandere, Plankeværker og Stakitter. Gaa engang ud i Stockholmsgade og lad Øjet gaa fra det nye Stakit om Parkens Legeplads til Skolens Plankeværk lige overfor. Eller gaa hvorsomhelst og man vil finde tilsva-

Farver, og man mærker ikke fra vore ellers med Rette højt ansete Maler-mestres Side nogen Bestræbelse for at modvirke dette og udvikle Smagen for skønne og harmoniske Farver. Tvertimod hersker en vanemæssig eller nødvendvungen Tilbøjelighed for holdningsløse og uklare Toner.

I gamle Dage tjærede man Stakitter og Porte, og Lygtepæle

rende »neutrale« Smagløsheder.

Hvorfor søger man ikke, netop i vore neutrale Omgivelser, at anvende klare og fyldige Farver? Det kommer blot af Vane — man tænker ikke saa langt. Men ogsaa mellem de klare Farver maa der vælges med Smag. Blaåt er altid en vanskelig Farve, som stiller store Krav til sine Omgivelser. Blaåt

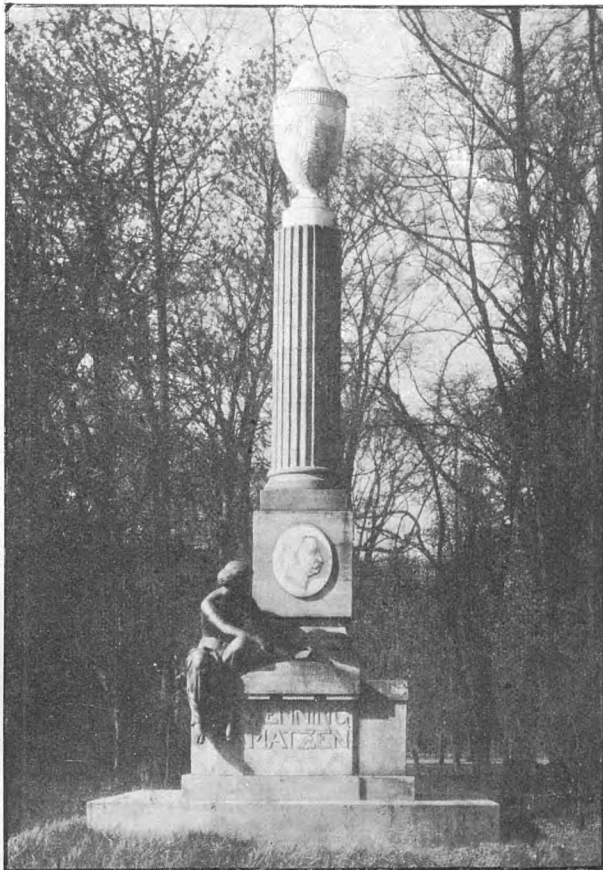
imod blaa Himmel gaar slet ikke — hvad Reklamegavlene kan overbevise enhver om. En blød violet er straks noget bedre, omend ogsaa den er vanskelig. Jeg mindes i denne Sammenhæng en i min Slægt nedarvet Anekdote om Ingemanns hyperromantiske Hustru, der ønskede et Plankeværk ved hans Professorbolig i Sorø malet. Hun skrev i den Anledning følgende Vers til Ministeren, som var øverste Foresatte for Akademiet:

Det himmelblaat skal være,
at det kan ligne Luft og Atmosfære.

Men hun fik til Svar:

Det smøres skal med Tjære,
at det kan modstaa Luft og Atmosfære.

Hvor godt gult kan virke, kan man se paa Husene i Nyboder, med deres

Mindesmærket for Professor H. Matzen i Rosenborg Have (F. KIØRBOE og BUNDGAARD).

røde Skodder. Men bliver det lysegule for skingrende, saa har man jo de fyldige dybe gule Farver som Guldokker eller Terra de Siena. Det fine og bløde grønne er, godt inde i Byen, bl. a. paa Porte, Gadedøre og Skilte, men kan ikke staa sig i Parker overfor Planternes grønne. Paa Parkens Bænke og Borde virker hvidt fortræffeligt. Men rødt er man saa bange for at bruge, skønt enhver ved, at baade Postbude og Brevkasser tager sig godt ud. Rødt behøver ikke at være skingrende, det kan stemmes i en Mangfoldighed af Toner lige fra høj-rødt til det dybeste blodrøde eller karmoisinrøde. Hvorfor ikke bruge rødt paa Lygtepæle, elektriske Opstandere, Stakitter (af Hensyn til Gadesnavset kunde man nærmest Jorden anvende sort)? Jeg er vis paa, at det vilde virke ganske fortrinligt. SOPHUS MICHAËLIS fortæller mig, at i Japan anvendes den fine lakrøde Farve i udbredt Omfang, netop paa Lygtepæle, Stakitter, Broer m.m., og ser herlig ud. Ganske vist er de røde Farver lidt dyrere end de graagrønne,

men det drejer sig jo ikke om saa store Mængder. Burde man ikke gøre et Forsøg? Man kunde jo prøve sig frem.

Man kunde gøre den Bemærkning — og jeg skal villig indrømme det berettigede deri — at det foran sagte egentlig kun er en Række Selvfølgeligheder. Det burde være unødvendigt at sige dem, men er det maaske alligevel ikke. Ved at færdesiblandt Mennesker opdager man i Aarenes Løb

saa grumme ofte, at netop Selvfølgelighederne er for nær paa til at man rigtig ser dem og bliver sig dem bevidst. Det er nu og da ikke af Vejen at give dem en rød Understregning for at faa dem frem for Bevidstheden. Og saa har man jo Lov at haabe, at en og anden Tanke i Tidens Løb kan gro op og drage lidt Følger efter sig — selv om man i Reglen maa have lang Taalmodighed.

TRYKFEJL: Side 33 »tage Himlen i Farve« — skal staa »Favn«.

PRÆMIEREDE BYGNINGER

Manufakturhandlerforeningens Stiftelse i Bragesgade (Ark. B. INGEMANN).

Ejendommen Amagerbrogade 136 (Ark. K. GORDING).

Ejendom paa Hj. af Christian IX's Gade og Ny Østergade (Ark. EUGEN JØRGENSEN).

Seruminstitutets Administrationsbygning paa Amager Boulevard (Ark. A. CLEMMENSEN)

BESØG PAA CHRISTIANSBORG DEN 1. JUNI

DER har gentagende til Bestyrelsen været rettet Anmodning om at foranledige, at Foreningens Medlemmer fik Adgang til at bese Christiansborg. Et Besøg omfattende hele Bygningen kan imidlertid grundet paa ministerielt Forbud ikke lade sig arrangere, derimod vil der Søndag den 1. Juni blive Lejlighed for Foreningens Medlemmer til at aflægge et Besøg paa Slottets Rigsdagsfløj under Førelse af Slottets Arkitekter og Ingeniører samt af et Antal Rigsdagsbetjente. De Besøgende vil blive delt i 3 Hold, der vil faa Adgang til Bygningen henholdsvis Kl. 10, Kl. 12 og Kl. 2. Adgangs-

kort à 25 Øre faas paa Foreningens Kontor, St. Kannikestræde 13¹ (aabent Hverdage (undt. Lørdag) fra 4—6). Ønskes Kortene sendt pr. Post, maa Begæringen herom være ledsaget af Porto. *Hvert Medlem kan kun erholde eet Adgangskort.*

For de Besøgende vil der være Lejlighed til at indtage Forfriskninger i Rigsdagens Restaurant. For at undgaa Misforstaaelse bemærkes, at hvad der nydes i Restauranten, maa Medlemmerne selv betale, hvorimod Vederlaget til Rigsdagsbetjentene er erlagt gennem Betalingen for Adgangskort.

SALG AF KUNSTBLADE

Restoplagene af nedennævnte Blade efter Tegninger af KR. KONGSTAD:

Marmorkirken. Fotolitografi i 5 Farver (PACHT & CRONE)

Frederik VI's Statue. Træsnit af A. BLOM

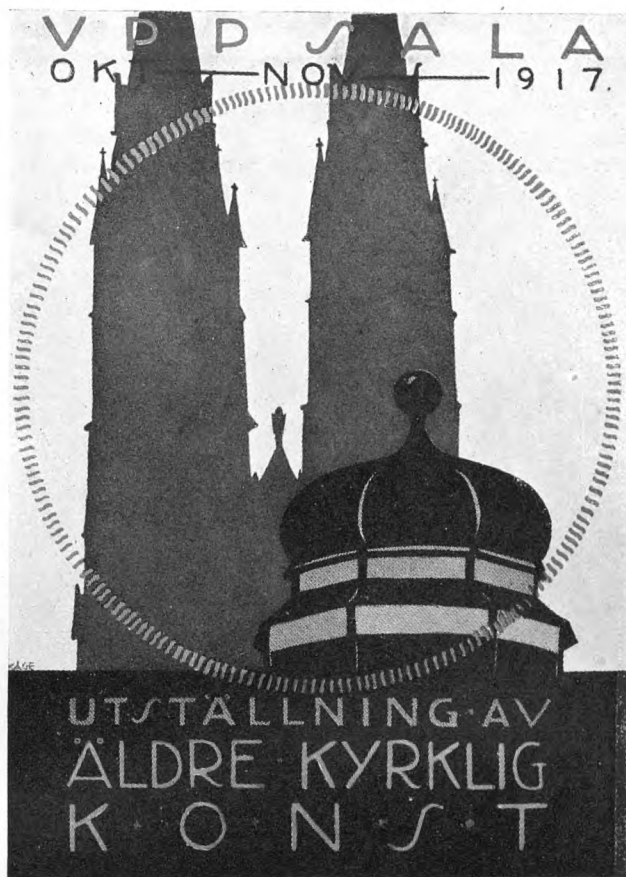
Merkurstatuen paa Børsrampen. Træsnit af A. BLOM

sælges à 2 Kr. pr. Blad paa Foreningens Kontor. Ønskes de sendt med Posten maa vedføjes 30 Øre til Porto og Emballage.

UDGIVET AF FORENINGEN TIL HOVEDSTADENS FORSKØNNELSE

REDIGERET AF OTTO ASMUSSEN

TRYKT HOS NIËLSEN & LYDICHE (AXEL SIMMELKIÆR)

WILHELM KÅGE

A. B. Kopia.

SPREDTE INDTRYK AF STOCKHOLMSKE FORSKØNNELSES-BESTRÆBELSER

Af HENNING BRØCHNER

III. PLAKATER

HVAD angaar Baggrunden for de stockholmske Plakater: Plakatsøjlerne, følger disse det fra det sydlige Udland velkendte Princip, der gaar ud paa at lade selve Søjlen virke saa decent som muligt og overlade Plakatbeklædningen at vække den fornødne Opsigt, ganske modsat vore hjemlige Eksemplarer, der med sine lidt kluntede Cementcylindre og sin øvre Byggeklodsafslutning virker med en Arrogance, der er mere irriterende end egentlig inciterende. De stockholmske Plakatsøjler er lidet opsigtsvækkende Jærnblikcylindre med en lige saa beskeden Tindekrans — omtrent i Genre med de københavnske Eksempler uden

for Det ny Teater — og glider selv ubemærket ind i Gadeperspektivet, mens Plakatbeklædningens lyse og brogede Farver i fornøden Grad fanger og fængsler Opmærksomheden.

Mens det ved Omtalen af den stockholmske Arkitektur og Skiltekunst var muligt at demonstrere dens Udvikling og Afskygninger gennem et begrænset Antal typiske Illustrationer, er dette ikke Tilfældet, naar Talen er om de stockholmske Plakater. For det første er Plakaten som periodisk Fænomen ustandseligt underkastet Forandringens Love, saa at en blot faa Maaneder gammel men stadig i bedste Forstand moderne Plakat vil være for-

svundet fra de stockholmske Plakatsøjler og dermed fra den aktuelle Gadekunst. For det andet indeholder den nutidige svenske Plakatkunst foruden de store, produktive Navne adskillige andre, som kun optræder med et enkelt, ret tilfældigt, men ofte fortræffeligt Arbejde, hvilket giver et meget stort Antal Eksempler, langt større end Pladsen tillader at reproducere. Heri ligger Forklaringen og forhaabentlig ogsaa den fornødne Undskyldning for, at der hist og her maa nøjes med en kort Omtale og Beskrivelse af i og for sig typiske og værdifulde Arbejder og iøvrigt forudsættes et nærmere Kendskab hos Læsere til moderne svensk Plakatkunst end det vistnok desværre er Tilfældet.

Den første Begyndelse til den moderne svenske Plakatkunst finder vi antydnet allerede i Slutningen

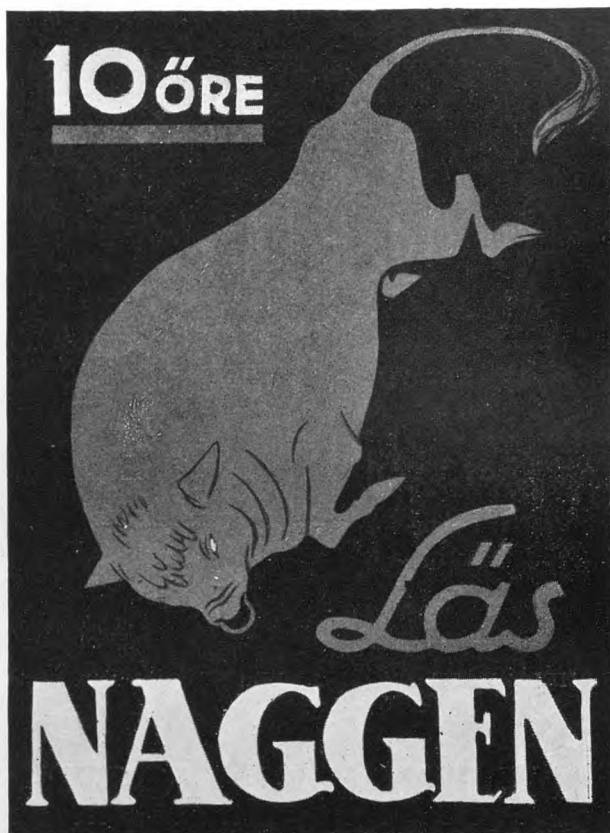
af forrige Aarhundrede i den saakaldte Nyromantiks levende Interesse for den dekorative Kunst i alle dens forskellige Former. Vi finder fra denne Tid saa habile Malere og Tegnere som RICHARD BERGH, NILS KREUGER, ALBERT ENGSTRÖM sammen med Arkitekter som de første Medarbejdere i et Foretagende »Konstärliga Affischer«, der blev ledet af den store Reproduktionsanstalt: Generalstabens litografiska anstalt.

I adskillige af disse Arbejder træffer man som rimeligt er en stærk Afhængighed af Malerkunsten, f. Eks. hos NILS KREUGER, eller en Stagneren i de traditionelle Former, der er saa velkendte fra en vis Periode i snart sagt alle Landes Plakatkunst med deres Sammenstilling af Panorama og Symbol: i Baggrun-

den et Totalbillede af en Udstilling, et Fugleperspektiv over en By eller et Genrebillede og i Forgrunden de vajende Flag, Byvaabnene, etc. etc. — alle disse Insignier, der forlængst er for velkendte til at vække eller fastholde Interessen hos den tilfældigt forbigående.

I andre Plakater, bl. a. i en af ALBERT ENGSTRÖM for Stora Bryggeriets Øl, et Led i en Serie paa 10 Numre, finder man stærke Antydninger af den gryende Forstaaelse for den moderne Plakats Aand i Fremstillingens Enkelthed og den kortfattede, suggestive Skrift.

Den ovennævnte Tilbøjelighed til Sammenhobning af mange Detaljer til en lidet virkningsfuld og uoverskuelig Ansamling Linier og Farver synes imidlertid stadig at have Tilhængerne, idet man finder Antydninger af den saa sent som i OL-

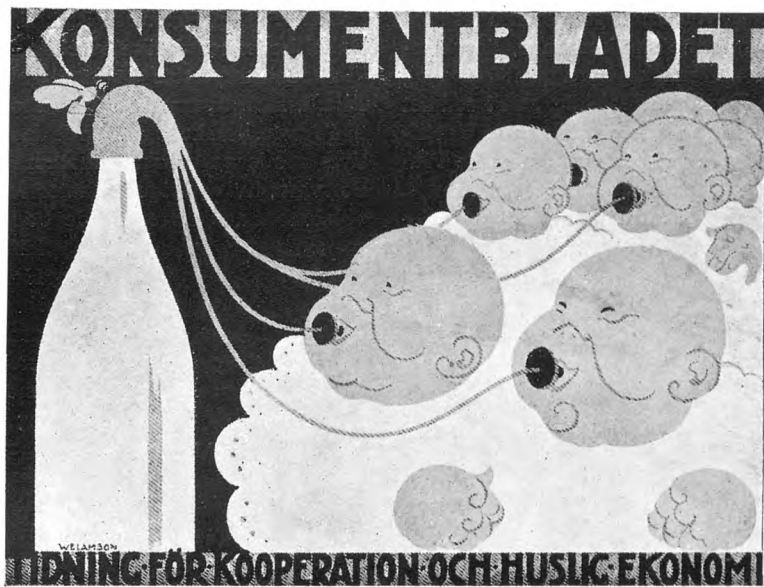

EGIL SCHWAB

A. B. Kopia.

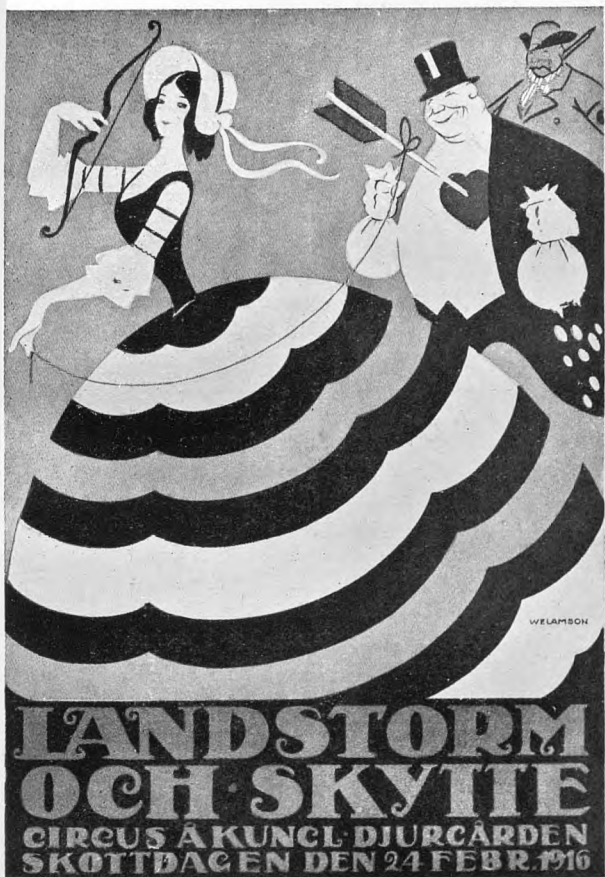
LE HJORTZBERGS ogsaa herhjemme velkendte Plakat fra »Olympiska Spelen« i 1912, et noget akademisk, men trods alt ret frapperende Arbejde, hvis utallige bannersvingende Ynglinge frembringer en Kakofoni af Linier og Farver, der kun daarligt modsvarer de Fordringer, som de moderne Reklameteknikere ud fra Erfaringen har opstillet som mønstergyldige.

Den i Ordets rette Forstand moderne svenske Plakatkunst daterer sig, fraset enkelte Undertagelsestilfælde, i Virkeligheden saa sent som fra Aaret 1913, der i saa høj Grad blev et Genembrudsaar, dels gennem Svenska Slöjdföreningens Arbejde for Dannelsen af en moderne, selvstændig Plakatkunst, dels gennem Svenska Dagbladets meget opsigtsvækkende Konkurrence med paafølgende Ud-

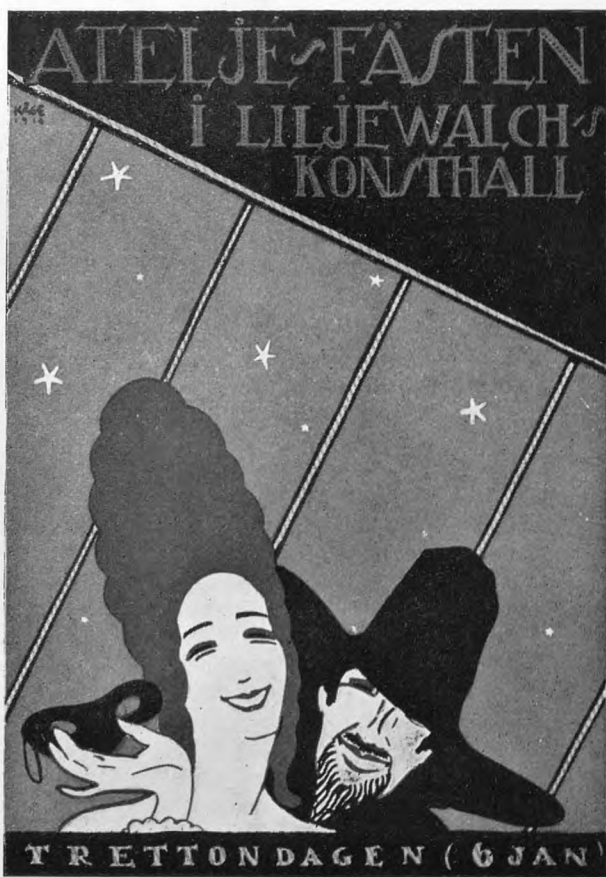
LEON WELAMSON

A. B. Kopia.

LEON WELAMSON

A. B. Kopia.

WILHELM KÅGE

A. B. Kopia.

stilling, ved hvilken LYDIA SKOTTSBERG fik Førsteprisen. Ved denne Konkurrence, der kunde rose sig af en ganske særlig Interesse og Deltagelse fra Kunstnerens Side, samt ved det svenske Tegnersamfund's paafølgende Udstilling, var Spørgsmaalet om kunstneriske Plakater kommet ind paa den rette brede Basis, og man havde al god Grund til at haabe, at Industriens og Handels Mænd vilde forstaa at vurdere og benytte dette nyopstandne Middel til god og effektiv Reklame for deres Varer. Dette blev imidlertid paa Grund af forskellige ydre Omstændigheder ikke Tilfældet, og endnu den Dag i Dag staar Sverige paa det samme noget forældede Trin som Danmark, idet Fornøjelsesplakaten er den fremherskende: Plakaten for Teatre, Biografer, Lotterier, Karneval og andre Forlystelser, Udstillinger etc., en Ensidighed, der synes taget i Arv fra de franske

Montmartrekunstnere, mens den Plakat, der arbejder for Handel og Industri og modtager sin specielle Karakter herfra, kun forekommer som sjældne Undtagelsestilfælde.

Til disse hører LEON WELAMSONS for »Herzogs« og GRETA SELLBERG-WELAMSONS for »Nordiska Kompaniet«. For Dagblade har WELAMSON tegnet to, henholdsvis for »Stockholms-tidningen« og »Konsumentbladet«, hvortil kommer den ovennævnte Plakat af LYDIA SKOTTSBERG for »Svenska Dagbladet«.

Bortset fra denne Begrænsning viser den nyeste svenske Plakatkunst stor Afhængighed af den tyske, af hvis Principer den synes at have lært meget: de store Flader, de enkle Linier, de klare Farver, den letlæste suggestive Skrift. Hovedvægten lægges i svensk som i tysk og

i Modsætning til fransk Plakatkunst ikke paa Enkelthedernes delikate Behandling, men paa Helhedsindtrykkets Letfattelighed gennem et enkelt, men overraskende Indhold.

I første Række og blandt de mest produktive moderne Plakatkunstnere staar ERGIL SCHWAB, hvis talrige Plakater for Folketeatret »Skådebanan« hører til de bedste Teaterplakater i Norden.

Hans Fremstilling er bred og malende og paa-trænger sig Opmærksomheden og Interessen i samme Grad ved sin Form som ved sit Indhold, den livlige Bevægelse i de enkle Linier, den kraftige Farveanvendelse, der navnlig lader den sorte Farve spille en meget væsentlig og undertiden ganske forbløf-fende Rolle, idet Kunstneren ofte er henvist til kun at benytte to Farver, der til Gengæld accentueres paa en usædvanlig karakteristisk Maade og ofte med stor Virtuositet bringes til at supplere og

forstærke den hvide Bundfarve. Skriftyperne er altid klare og letlæste og anbragte paa en paa en Gang iøjnefaldende og velafvejede Maade. I saa Henseende afgiver hans Plakat i graat og sort for »Svart och Hvitt«, en af de faa svenske Skriftplakater, et fortræffeligt Paradigma.

Ogsaa hos LEON WELAMSON finder man den habile Plakatkunstners Evne til at lade de anvendte Farver med Sort som Hovedvirkemiddel forstærke hinanden til en nøje beregnet Hovedvirkning. Der er noget ægte tysk i den undertiden noget robuste Soliditet, der præger hans Plakater, ligesom den noget grovkornede Humor i enkelte af dem kan lede Tanken hen paa Humoristerne blandt tyske Plakattegnere; Pattebørnene i den ovennævnte »Konsumentbladet« Plakat bringer saaledes i flere Henseen-

GRAFISKA FÖRENINGEN

SVART

OGH

HVITT

UTSTÄLLN. 1-15 APR. HOS

GIÖBELS

NORRLAND/GATAN 3

SCHWAB

ERGIL SCHWAB

A. B. Kopia.

der KLINGER i Erindring. WELAMSONS Bogstaver er altid gode og anbragte med dekorative Hensigter for Øje, idet de indgaar i en Helhed med Billedet; som oftest er de gennemarbejdet med typografisk Nøjagtighed og kan ved deres Letlæselighed ofte overtage en meget væsentlig Del af Plakatens Mission, som Tilfældet er f. Eks. med den nysnævnte Plakat for »Herzogs«. De samme Principer og Bestræbelser, om end i mindre afklaret og rutineret Form, genfinder man i hans Frues GRETA SELLEBERG-WELAMSONS Produktion.

WILHELM KÅGE er maaske den svenske Kunstner, der har produceret de fleste Plakater. Hans Linier er som oftest ret rolige, men samtidig ikke uden en vis velovervejede Rytme. Paa den anden Side er hans Kolorit ofte meget prangende; især anvender han en rødviolet og en varm blaa Farve med stor Effekt. Men iøvrigt er grønligvidt, lillaorangeviolet, blaarødviolet sammen med sort og hvidt de hyppigst anvendte Farvesammensætninger i KÅGES Plakater. Typisk baade i Form og Farve er Plakaten for »Atelje-fästen i Liljewalchs Konsthall«. De anvendte, meget nær Komplementærfarver blaat og gult giver sammen med de hvide Ansigter og den sorte Farve i Hatten og Atelierloftet en fortræffelig Virkning. Samtidig skaber det skraa Forløb af Loftet og den spidsvinklede Sammenstilling af Ansigterne en meget effektiv Rytme. Alt i alt hører KÅGE, bortset fra de ikke altid lige sikre Bogstaver, til de Plakatkunstnere, der med et vist »gewerbler«-

mæssigt Tilsnit bedst og selvstændigst har forstaaet at omplante de tyske Principer i national og personlig Jordbund.

EINAR NERMANS spinkle, elegante Streg skulde ikke paa Forhaand antages at egne sig for Plakatens grovere Virkemidler. Adskillige af hans Plakatarbejder virker dog fortræffeligt, paa engang med Ynde og Vægt, og i Svenska

EINAR NERMAN

A. B. Kopia.

Dagbladets Konkurrence hørte hans Ud-kast til de bedste. Typisk for hans enkle og fine Virkemidler er Plakaten i grønt og sort for »Ronny Johansson« med sin yndefulde Rytme og sin paa samme Gang primitive og raffinerede Silhuetvirking. Ogsaa Plakaten for »Rolf Cabaret« hører til de bedste af hans Arbejder, mens den for »Svenska Teaterförbundets maskerad« og flere andre mest virker som forstørrede Illustrationer.

Fra JOHAN BAUERS Haand findes kun faa Plakater. Typisk for ham er

den elegante, sirlige for »Konstnärklubbens Cabaret«, dekorativ, iøjnefaldende og med veltegnede Bogstaver samlet i en Gruppe under Billedet.

Noget mere i den akademiske Stil er flere af TORSTEN SCHONBERGS Plakater, som oftest af patriotisk Indhold, bl. a. den velkendte monumentale for »Svenska spelen«.

ERIK LANGE, hvis faste, klare Konturer skulde synes velegnede i Plakatkunsten, har tegnet en fortræffelig Plakat i sort og gult for »Svenska Teaterförbundets Maskeradbal«, i hvilken han dog desværre har givet efter for en ganske nærliggende Fristelse til at lade

Bogstaverne paavirkes af Serpentine-Slyngninger.

Sluttelig maa nævnes som for Flertallet Vedkommende gode, men mere tilfældige Arbejder: YNGVE BERGS i Komposition og Farve lige vellykkede Plakat for »Parkfesten å Hasselbacken«, der desværre blev forbudt af Politiet, endvidere ERNST NORLINDS ogsaa herhjemme kendte for »Baltiska Uttställningen« samt Arbejder af AXEL TÖRNEMAN, PER LINDROTH, OSIAN ELGSTRÖM, SIGURD JUNGSTEDT, HJALMAR

ELDH, BRITTA STENSTRÖM, STRÅÅT, EINAR FORSETH, OSCAR BRANDTBERG, ANNINA ÖMAN, EDWARD BERGGREN og GUNNAR WIDHOLM.

I de her afbildede og nævnte Eksempler samt i et Flertal andre er i Almindelighed de væsentligste af Plakatkunstens meget vanskelige Opgaver løst paa en Maade, der tydeligt taler for, at en god, men ikke meget egenartet moderne svensk Plakatkunst, med korrekte og formaalstjenlige Begreber om Former og Farve, er under Udvikling.

THORVALDSENS MUSEUMS YDRE

HVEM kommer mon om ad Gammel Strand uden at det Spørgsmaal strejfer hans Tanke, hvad det skal blive til med Thorvaldsens Museums Ydre. Det er vel en Snes Aar eller maaske mere siden afdøde Professor FENGER begyndte at anstille Forsøg for at finde en Fremgangsmaade til en holdbar Istandsættelse. Efter ham arbejdede JERNDORFF med Spørgsmaalet og fik navnlig en Gjennemtegning af Frisens Figurer sat igang, da man — saavidt mig bekjendt — kun har bevaret et Par af SONNE's egne og ikke ret mange af F. C. LUND's oprindelige Kartoner dertil. Senere er der arbejdet videre af Maleren AXEL JOHANSEN under JOAKIM SKOVGAARD's Tilsyn. Engang fremkom der fra O. WILLERUP Forslag til at erstatte den malede Puds med gennemfarvet Mosaik, men Forslaget vandt ikke Bifald; Mosaiken vilde blive overmaade kostbar og vilde maaske heller ikke gaa saa godt sammen med Bygningens stofflige Helhed, som ønskeligt kunde være. Endnu synes man da at være lige vidt. Spørger man sig for paa rette Sted, faar man uvægerligt det Svar, at der endnu ikke skimtes ringeste Udsigt til at finde den attraaede, vir-

kelig holdbare Methode. Maaske er Hemmeligheden den, at en saadan Methode overhovedet ikke lader sig finde i vort fugtige og vanskelige Klimat. Imidlertid vasker Vejr og Vind videre. Billedfriserne er bleven til en »Anelse« blot, den gule Farve paa Museets øvrige Mur er bleven tyndere og tyndere og paa Sydvestfacaden omtrent helt forsvunden. Man har vænnet sig til at lade Tiden gaa som Mr. Micawber »looking round for something turning up« med Hænderne i Skødet, og det ser ud, som Tiden skal blive ved at gaa, til der ikke mere lever en eneste, som kan huske, hvorledes Museet saa ud, da der endnu var taalelige Rester af Farverne tilbage; det Tidspunkt er ikke saa forskrækkelig fjernt. Skulde det da omsider ske, at man virkelig fandt den ufejlbare Methode, man saa længe har biet efter, ja saa maatte Istandsættelsen blive en hel Nyskabning »i Blinde«, fordi ingen mere kjendte det, der skulde nyskabes.

Alt nu er det kun meget faa, som tydeligt kan mindes dengang, da Museets Farver endnu stod helt friske. For os andre, som kun husker den Tid, da de var begyndt at blive noget med-

tagne, mildnede til den fine Harmoni, der har skabt denne Dekorations Berømmelse, for os er det vanskeligt at forestille os, hvorledes den har virket, da den endnu var helt ny og frisk — altsaa saadan, som den ved en rigtig Restaurering atter skulde blive. Uvilkaarlig er vor Fantasi tilbøjelig til at vige lidt tilbage for Forestillingen om et helt frisk og nymalet Museum. Vi har paa Fornemmelsen, at den let kunde blive for »nymalet« og »broget«. Netop det luftige ved den halvt afvaskede Farve endnu for en Snes Aar siden, og senere endda for den gule Okkerfarves Vedkommende, hvor den graa Puds begyndte at skinne ganske let igjennem, havde noget indtagende ved sig, gjorde Farvelag og Mur mere til ét Stof. Der er endnu Steder, hvor den milde og porøse Virkning kan fornemmes. Og Billedfrisens rene Farver var mildnede til en mere stilfærdig Harmoni. Man kan faa en ubestemt Ængstelse for, at en grundig Istandsættelses Tilbageføren til de oprindelige kraftige og faste Farver vilde virke som en Forringelse og volde Skuffelse. Blev Restaureringen saa holdbar, som det er Hensigten, vilde man ikke kunne trøste sig med Haabet om, at Vind og Vejr vilde bringe Harmonien tilbage.

Det er ogsaa paa anden Maade sin Sag med en grundig Restaurering, hvorved det gamle definitivt maatte forsvinde, inden det nye blev skabt; thi efter alle Solemærker maatte Restaureringen foregaa paa den Maade, at hele den gamle Puds blev hugget ned og erstattet med en ny, gennemfarvet Pudsmasse. Den nye Billedfrise vilde derefter være, ikke en Opfriskning af den gamle, men en Kopi saa god som man efter Omstændighederne var istand til at gjøre den. Og selv om denne nye Frise var »holdbar«, saa er det maaske dog i vort Klimat vel dristigt at tro, at den i bogstavelig Forstand skulde være mere uforgængelig, end at den — om end med meget lange Mellemlum — kunde trænge til fornyet Restaurering, altsaa den anden Frihaandskopi og saa fremdeles. Uundgaeligt maatte enhver ny Udgave faa idet-

mindste noget Præg af sin Tid, og den rigtige Sonne's Frise gaa over i de Dødes Rige.

Men er det sin Sag med en grundig Restaurering, saa kan man paa den anden Side heller ikke blive ved at lade Tiden gaa, til hvert Spor af Museets oprindelige Ydre er forsvundet. Spørgsmaalet bliver da, om der ikke skulde kunne tænkes en fornuftig tredie Udvej?

Det ligger under alle Omstændigheder nær strax at prøve at stanse Ødelæggelsen ved at give Museets Mure en midlertidig Opfriskning, medens man endnu kan se Tegninger og rette sig efter Farveresterne. Burde man ikke ride Konturstregerne godt dybt inde i Pudsen og fylde dem med sort Farve; og dernæst give de andre Felter en Opmaling med Kalkfarver, som ikke dækkede massivt, men bevarede Indtrykket af Pudsens Stof. Det er ialtfald tænkeligt — det har jeg Grund til at tro — at der kunde findes et Bindemiddel, som i væsentlig Grad vilde forøge Kalkfarvens Holdbarhed, selv om det kun blev for en halv Snes Aar. Denne Opmaling burde finde Sted baade af Billedfrisen og af den øvrige gule Mur. Man vilde derved kunne bevare Billedfrisens originale Optegning og opnaa den ovennævnte Lethed og Finhed i Farven, som denne i sin Tid havde, og man vilde undgaa at vende tilbage til den massive Virkning, som kunde frygtes overfor en rigtig Restaurering. Kort sagt man vilde opnaa det smukkeste og mest ønskelige Resultat for en overkommelige Bekostning. Naturligvis maatte en saadan Opmaling gjentages med visse Mellemlum, men Grundlaget for den vilde bevares i Tegningen, og Farverne er fra SONNE'S Side valgte saa enkle, at det vilde være nemt stadig paany at træffe dem, især naar der i Museet bevaredes omhyggelige Opskrifter dertil.

Og endelig vilde man stadig holde Døren aaben overfor Spørgsmaalet om en rigtig »grundig« og holdbar Restaurering, samtidig med at man bevarede det bedst mulige Grundlag for denne.

P. JOHANSEN.

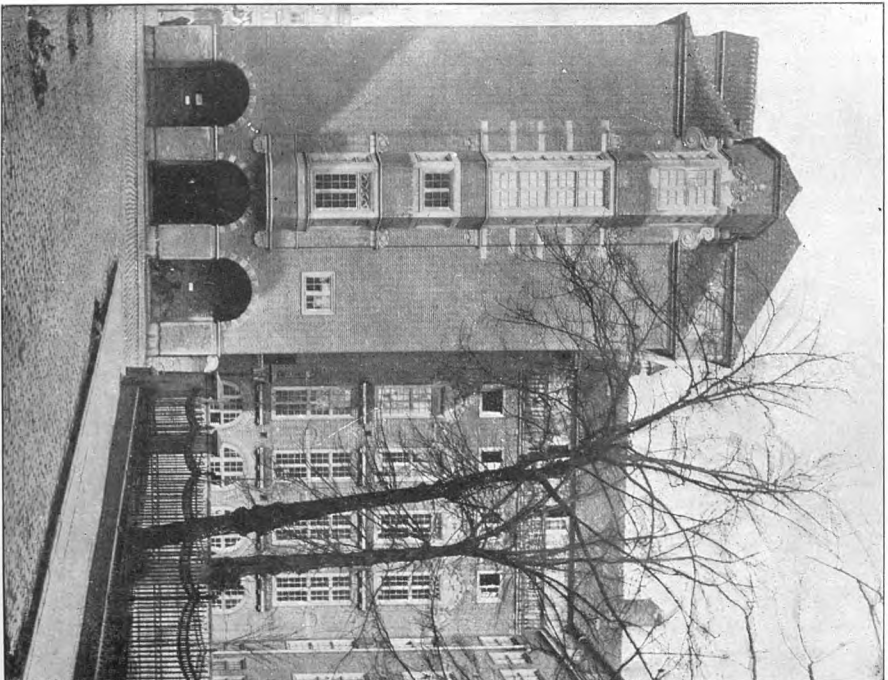

MEDLEMSFORTEGNELSE

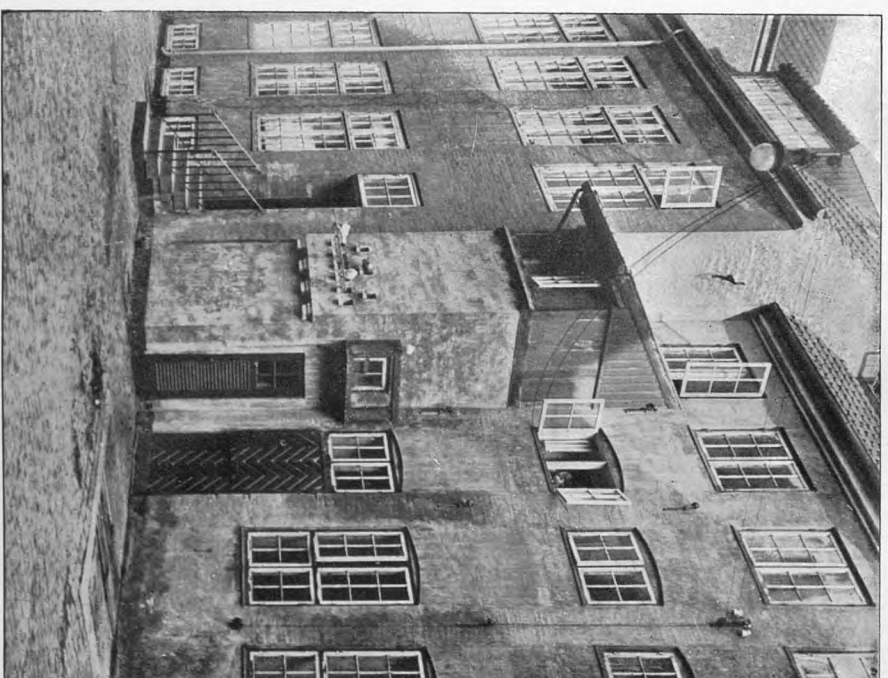
Med nærværende Nummer følger en Fortegnelse over Foreningens Medlemmer. Der vil fremtidig i hvert Hæfte af Tidsskriftet blive meddelt Supplementslister over ny-indmeldte Medlemmer.

PRÆMIEREDDE BYGNINGER

K. F. U. M.s Bygning i Rosenborgsgade
(Arkitekt HENNING HANSEN).

Ombygning af Ejendommen Strandgade 36 (se Forskønnelsen
1917, Side 67 f. f.) (Arkitekt HELWEG-MØLLER).

ROSENBERG

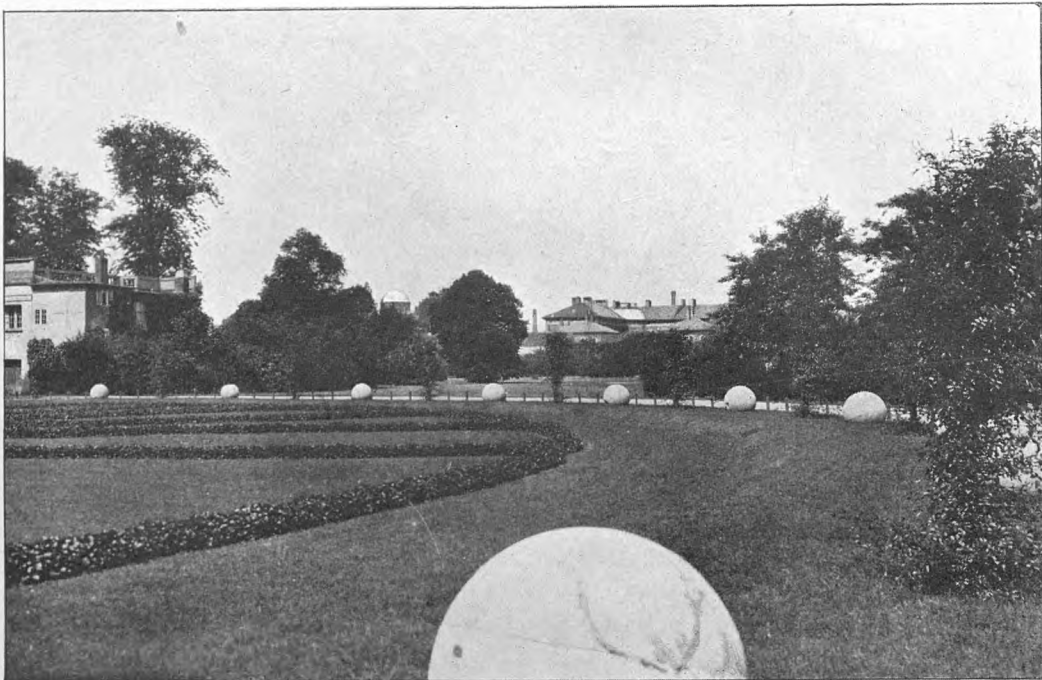

ALT eftersom Kjøbenhavn er vokset fra sin beskedne Stilling som det aandelige og merkantile Centrum i et lille Land til en moderne Storstad, hvis Opland gaar langt udenfor Landets geografiske og politiske Grænser, er Misforholdet mellem Byens bebyggede og til Bebyggelse udlagte Arealer og dens beplantede, til Rekreation bestemte Arealer blevet mere og mere grelt, og dette Misforhold er under de af Krigen skabt fortvivlede Trafikforhold blevet yderligere understreget. At Trafikforholdene i nogen nær Fremtid skulde blive saa gode som før 1914 eller blot i nævneværdig Grad bedre, end de for Tiden er, er der vist desværre al god Grund til at tvivle om, saa meget mere er det derfor paakrævet, at der ved den fremtidige Bebyggelse reserveres tilstrækkelig store Arealer til Anlæg af offentlige Haver og at de, der haves, behandles med det bevidste Maal at gøre dem til de Oaser i Stenørkenen, som de burde være, men kun i ringe Grad er.

Blandt disse forhaandenværende Parker indtager Rosenborg Have som den ældste og mest centralt beliggende en Særstilling.

Oprindelig blev den anlagt som Erstatning for den til Kjøbenhavns Slot hørende »Kongens Urtehave« eller »Vingaarden«, der allerede under Frederik II var begyndt at blive inddraget under Bebyggelsen, og under Christian IV blev helt bebygget med de saakaldte »Skipperboder«, Embedsboliger for Holmens Funktionærer og Flaadens Officerer, det nuværende Holmens-

gadekvarter. Christian IV købte hele det Areal udenfor de daværende Fæstningsværker, paa hvilket det nye Kjøbenhavn under hans Efterfølgere opstod. Paa den vestlige Del af dette Areal begyndtes 1606 Anlægget af en ny og større Urtegaard til Erstatning for den forsvundne Vingaard. Da den laa temmelig langt fra Slottet, blev der paa det Sted, hvor nu Herkulespavillonen ligger, opført et »Lysthus« eller Pavillon, hvor Kongen kunde modtage Gæster, og hvor han kunde spise »en érémitage«; det blev revet ned under Christian VI, og en Del af dets Materiale anvendtes til Jagtslottet i Dyrehaven, hvis Navn da maaske til Dels kan afledes fra Christian IV's Lysthus. Men allerede 1610 besluttede Kongen at bygge sig en virkelig Bolig i mere tiltalende Omgivelser og hyggeligere end det gamle, skumle »Kjøbenhavns Hus«, men dog i Hovedstadens umiddelbare Nærhed. Dette Hus var færdigt i 1625 og fik da Navnet »Rosenborg«, der overførtes paa Haven uden dog nogen Sinde helt at fortrænge det oprindelige: »Kongens Have«. Under Christian IV's to nærmeste Efterfølgere vedblev den i strengeste Forstand at være Kongens Have, først under Frederik IV gaves der uhindret Adgang for Standspersoner og »honnette Folk«, hvilket praktisk talt betød enhver, der opførte sig sømmeligt. Haven var da langt større end nu, idet den mod Øst strakte sig over til Adelgade og indbefattede den nuværende Excerplads, der var anlagt i fransk Maner med stift

Udsigt over Plænen foran Matzens Mindesmærke mod Observatoriet og Mineralogisk Museum.

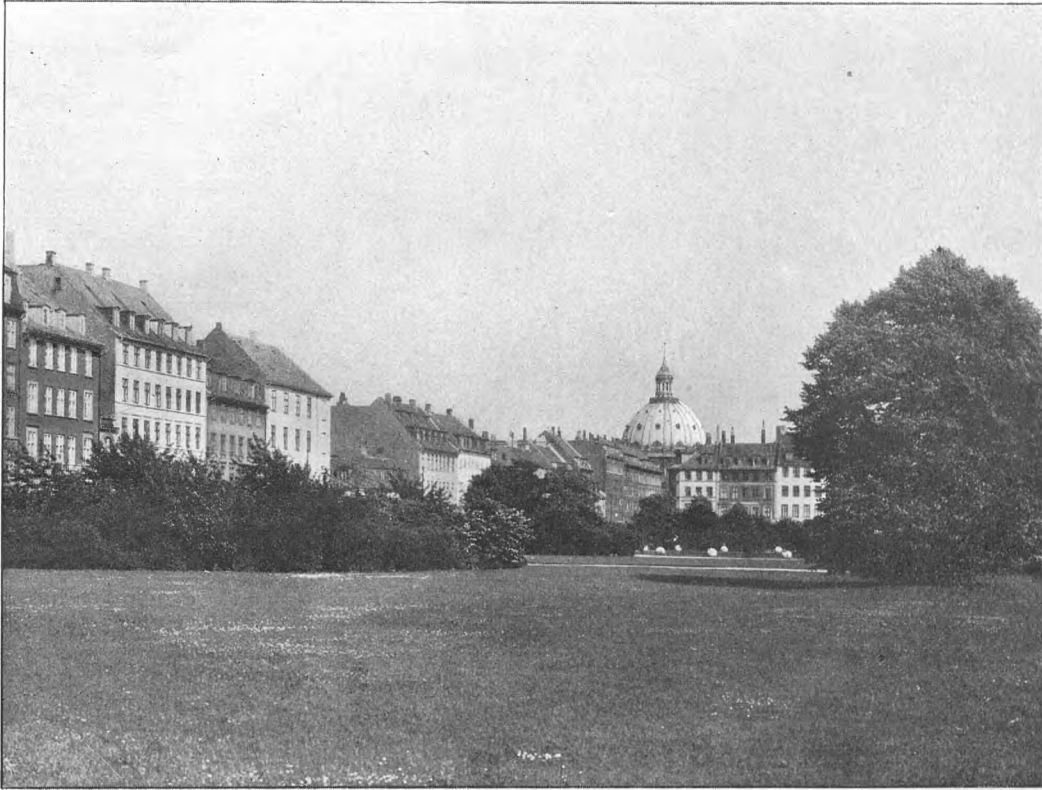
klippede Hække og Blomsterparterrer, en Anlægsmaade, som man i det 19. Aarhundrede er bleven enig om at fordømme som kunstlet og unaturlig, men som dog maaske har haft sin egen Charme. Det har været kostbart at vedligeholde en saadan Have, til hvilken der hørte Springvand og Skulpturer, og de trange Kaar, som Europa levede under fra det 18. Aarhundredes Slutning, var vel Hovedgrunden til, at denne Havekunst geraadede i Forfald. Af de Billedhuggerarbejder, der prydede Rosenborg Have, er kun faa bevarede. En Batseba — Kopi efter Michel Angelo — blev under Christian VI af Sømmelighedshensyn fjernet og slaaet i Stykker, de fleste andre gik til Grunde under Vejrligets Indflydelse. Endnu haves »Samson, der sønderriver Løven«, fejlagtig opfattet som Herkules, de to humoristiske Bronceløver, der nu — paa slemt forvitrede Sandstensokler — hviler foran Ringridningsbroen, og Peter Husums »Løven, der sønderriver Hesten«. Allerede i 1767 var det resolveret, at dette Haveanlæg skulde laves om til Paradeplads; den Gang blev det ikke til noget, men i 1785 blev Orangeriet ombygget til Garderkaserne og Blomsterparterret planeret og gjort til Exerцерplads. Samtidig blev de Miniaturfæstningsværker, som omgav Slottet, sløjfede og Graven delvis kastet til, og talrige og bitre var de Klager som lød.

Da Kongens Have var gjort tilgængelig for

alle, blev den Byens Promenade *par excellence*, det Sted, hvor man luftede nye Moder og satte hinanden Stævne. Det var navnlig Kavalergangen — den Allé for Enden af hvilken Herkulespavillonen ligger — der søgtes, i Havens andre mere stille Egne mødtes Hans og Trine og udkæmpede deres barnlige Elskovsskærmysler, og Nyboderdrengene Mads og Mikkel drev deres kriminelle Søgen efter Fugleleder. Først da Langelinie i Midten af det 19. Aarhundrede blev aabnet for Publikum, mistede Kongens Have sin Betydning som Promenade, men vedblev at være Tilflugtssted for dem, der søgte Ro efter Dagens Møje, og for Byens Børn og Barnepiger.

Efter Kjøbenhavns anden store Brand 5.—7. Juni 1795, da man foretog en omfattende Regulering af Gaderne, maatte Kongens Have afgive et ret betydeligt Areal til nye Byggegrunde. Her opførtes Kronprinsessegade, og Gitteret med Pillerne, de smaa Butiker og de monumentale Porte blev sat op. Siden er Kongens Have ikke bleven beskaaret, men tværtimod udvidet, forsaavidt som dens nordligste Parti, der hidtil benyttedes som Frugthave, blev inddraget under den egentlige Park, hvorved den fik en særdeles værdifuld Forøgelse.

Hele det 19. Aarhundrede igennem var Rosenborg Have et roligt Sted. I 1901 blev Porten ved Hjørnet af Gothersgade aabnet, og derved blev Vejen gennem Haven fra Østerbro til den

Udsigt mod Marmorkirken.

indre By en Genvej, der nu flittig benyttes af de til deres Arbejdssteder i Morgentimerne hastende Forretningsfolk. Om Haven har vundet derved er et aabent Spørgsmaal. Forholdet har medført, at nye Indgange er anbragte i det nordvestlige Hjørne ved Sølvgadens Kaserne, i Muren ud mod Sølvgade og ved Brøndanstalten ud til Gothersgade. Den monumentale Port ved Kasernen er i alle Tilfælde en Vinding, stilfuld og storslaaet som den, og netop herfra har man et ganske henrivende Vue over det nye Anlægs grønne Plæner ind mod Byen med Marmorkirkens irrede Kuppel. Man faar her tillige et levende Indtryk af, at ogsaa aabne Partier, hvor Solen, naar den skinner, har frit Spil, har deres Berettigelse i et Haveanlæg, ligesom af, at havemæssig Behandling, Regulering af Beplantningen og en vis Regelbundethed ikke udelukkende er af det onde, og det at lade Naturen raade sig selv ikke — netop hvor der er Tale om en Have — udelukkende er af det gode. Den ældre Del af Rosenborg Have har faaet Lov til saa nogenlunde at skøtte sig selv, og enhver, der ser fordomsfrit paa den, maa indrømme, at lidt mere skønsm Indgriben af Menneskehænder i mange Retninger havde været formaalstjenlig.

Den gamle Del af Kongens Have gør et for sømt Indtryk; det slaar en, saa snart man fra Museumsporten har passeret det nye Haveanlæg og kommer til Kavalergangen. Man betræder da et Terræn, som, bevokset med prægtige gamle Kastanietræer, som det er, havde Befingelser for at være et af Havens smukkeste Partier og vist i tidligere Tid har været det. At man har anbragt Springvandet med Freunds Svanerytter her, tyder i alt Fald derpaa. Men hele dette Hjørne af den gamle Have, i hvilket Herkulespavillonen og den forfærdelige Musiktribune ligger, er f. T. en komplet Skandale. I tørt Vejr er hele Terrænet som et stampet Lergulv; i Regnvejr er det dækket af sejt, surt Dynd og paa visse Steder prydet med udstrakte Vandpytter, der bliver staaende længe efter, at Regnen er hørt op, fordi den haarde Jord ikke kan opsuge Vandet. Efter ældre Kort at dømme syner der oprindeligt om Træerne at have været indhegnede Græsplæner, imellem hvilke Gangene bugtede sig; nu gaar enhver, hvor han vil, med det Resultat, at der paa hele det omtalte Stykke, der efter løseligt Skøn udgør en Femtedel af Haven, ikke vokser et Græsstraa. Selve Kavalergangen, der oprindeligt har været en smuk Allé, ser nu meget medtaget ud. Den

Billedet paa denne Side viser Herkules Pavillon set bagfra. Ligesaa smukt denne Pavillon tager sig ud set forfra (se Billedet paa næste Side), ligesaa teaterkulisse-mæssigt tager den sig ud som vist her. Forklaringen er den ganske ligefremme, at Pavillonens laa i Yderkanten af den for Offentligheden tilgængelige Del af Haven — og altsaa kun beregnet paa at ses forfra. Bagved strakte sig (hinsides Vandgraven) den kongelige Frugthave (se Kortet Side 60). — Paa ganske tilsvarende Maade virker H. C. ANDERSEN-Statuen. Oprindeligt anbragt saaledes, at man kun kunde passere Monumentets og det omgivende Gitters Front, kan man nu passere ogsaa dets Sider, og opnaar derved det lidet tiltalende Syn af de to med et mildt Ord uensartede Halvdele af Gitteret (se Billedet paa næste Side).

stærke Færdsel, som fandt Sted i det 18—19. Aarhundrede, har naturligvis ikke været heldig for Trærnes Trivsel, og det er evident, at de gamle Træer (Linde), der endnu findes der, frister en jammerlig Tilværelse. De grønnes stadig, men Kronerne er tyndt løvede. Mange af de oprindelige Træer er faldne og erstattede af nye, der er løbet højt i Vejret; men disses Løv er endnu svagere og deres Stammer ikke nævneværdigt tykkere, end da de blev plantede. Som Allé betragtet gør Kavalergangen der-

56

for nærmest et kummerligt Indtryk. Damegangen, der strækker sig fra H. C. Andersens Statue til Gothersgadeporten, er noget bedre bevaret. I tidligere Tider har Færdselen dér ikke været stor, Trærnes Levevilkaar har derfor været gunstigere, de fleste af de oprindelig plantede Træer staa endnu; men deres Stammer er Rør, de er hule fra Top til Rod. Man søger nu ad kunstig Vej at bevare dem, mejsler de raadne Dele bort og fylder Aabningerne, saa det ikke kan regne ned i Træet; men dette er kun Stykværk; skønt Linden er et længelevende Træ (man har kendt Linde paa 1200 Aar), har Rosenborgs Lindealléer, af hvis Træer ingen er over 300 Aar, overlevet sig selv, og selv om det kun er med stor Betænkelighed man fældet en hel Allé og erstatter gamle Træer med helt unge, saa maa man dog erkende, at Træer er underkastet Forkrænkeli-ghedens Lov ligesom alt andet i Verden; den Tid maa komme, da der ikke er anden Vej at gaa; thi en Allé, hvis Skønhedsvirkning for en væsentlig Del beror paa, at Træerne er af ensartet Højde og Tykkelse, kan ikke fornyes ved at plante enkelte nye Træer istedetfor de gamle, der falder eller gaar ud*).

Det Parti af Haven, der ligger mellem Damegangen og Kronprinsessegade, er forholdsvis vel vedligeholdt; her har Folk altid holdt sig til

Det Parti af Haven, der ligger mellem Damegangen og Kronprinsessegade, er forholdsvis vel vedligeholdt; her har Folk altid holdt sig til

*) Frederiksberg Allé er et afskrækkende Eksempel paa, hvad denne Fremgangsmaade fører til, og flere Steder i Byen kan man se, hvor hurtigt en nyplantede Allé bliver statelig og smuk (Christianiagade).

Herkules-Pavillonon.

Hude phot.

H. C. Andersen-Statuen.

Porten imod Landemærket.

Damgaard phot.

de afstukne Gange; Træerne og Busketterne staa i Græsplæner med løs og nogenlunde frisk Muld og har derfor Udsigt til vedvarende Trivsel. En skønsom Udhugning i de Busketter, som sine Steder breder sig lovlige stærkt, og Vedligeholdelse af Plænerne er alt, hvad der udkræves for at holde denne Del af Haven i sømmelig og god Skik. Busketter kan i og for sig gøre fortræffelig Virkning i en Park; men hvor de skjuler Partier af endnu fortræffeligere Virkning, maa de holdes nede — eventuelt helt fjernes. Der kan saaledes ikke være Tvivl om, at de Busketter, der om Sommeren helt dækker Vuet af Slottet fra Kronprinsessegadeporten, bør fjernes.

Partiet mellem Damegangen og Exerцерpladsens Mur skæmmes navnlig af Exerцерhuset; at faa dette erstattet med et Gitter, hvorved ogsaa Gothersgade vil vinde, bliver en af de Fremtidsopgaver, som maa løses i For-

bindelse med Garderkasernens Evakuering og Exerцерpladsens Indlemmelse i Haven.

Det, der ligger nærmest for, er imidlertid en fuldstændig Omlægning af den gamle Haves nordvestlige Del. Hele Jordsmonnet her maa graves op og tilsaas med Græs, saa kun de for Færdselen nødvendige Gange kan betrædes. Vedbliver den nuværende Tilstand, er det kun et Tidsspørgsmaal naar de gamle, smukke Træer, som staa her, sygner hen som deres Kammerater i Kavalergangen. Denne maa dernæst helt fornyes. De virkelig smukke Træer, der findes i Alléen, er snart talt; selv om det er smerteligt at fælde dem, bliver der dog ikke andet for at gøre, hvis Kavalergangen atter skal blive en virkelig Allé. Det er tænkeligt, at nyplantede Linde ikke vil kunne trives der mere, i saa Fald maa man vælge et andet til Allé-

beplantning egnet Træ — f. Ex. Elm. For at sikre den fornyede Allé de gunstigste mulige Levevilkår bør Sidegangene lukkes for Færdsel, graves op og tilsaas med Græs. En lignende Foranstaltning bør tages for Damegangens Vedkommende. Selv om Færdselen her, siden Portene i Sølvademuren og ved Brøndanstalten blev anbragte, navnlig i Morgentimerne er meget stærk, er Midtergangen dog bred nok til at optage den, og passende Forholdsregler truffene i Tide kan maaske bevare Træerne endnu i en lang Aarrække.

En væsentlig Andel i, at alle Plænerne omkring Springvandet er trampede ned, har Musiktribunen, der i sig selv er alt andet end en Pryd for Haven. Omkring den samles hyppigt hele Sommeren igennem en stor Menneskemasse, og det er forstaaeligt, at man overfor denne Kendsgerning har opgivet ethvert Forsøg paa at vedligeholde Plænerne. Skal dette Parti af Ha-

ven imidlertid reddes fra fuldstændig Forfald, bliver det nødvendigt at flytte Musiktribunen. Indenfor Havens nuværende Grænser findes der intet Sted, hvor den kunde anbringes uden at gøre samme Skade, som den har gjort dér, hvor den staaer; men forhaabentlig er den Tid ikke fjern, da man for Alvor begynder at overveje Nødvendigheden af atter at indlemme Gardens Excerplads i Haven. Paa dette Terræn, der er ca. $4\frac{1}{2}$ Td. Land stort, kunde der reserveres Plads til en ny Musiktribune med passende Tilhørerplads, uden om hvilken en ny Have i modificeret »fransk« Stil kunde anlægges.

Samtidig hermed bør Slottets nærmeste Omgivelser helt omordnes. Selv om man ikke tør gaa saa vidt som at genopføre hele den Miniaturfæstning, som oprindeligt omgav Rosenborg, bør Vandgraven, af hvilken kun omtrent en Trediedel er bevaret, atter have sin fulde Udstrækning bl. a. af Hensyn til den Sikkerhed en vaad Grav udenom hele Slottet yder for de uerstættelige Værdier, som opbevares dér. Men aldeles bortset fra dette rent praktiske Hensyn, vilde Foranstaltningen betyde en Vinding i Skønhed for hele Haven, thi der er intet, der pynter en Park som blanke Vandflader*), og selve Slottet vil vinde i Skønhed ved at komme til at ligge i tilbagetrukken Fornemhed i karakteristiske Omgivelser. Garderkasernen — det oprindelige Orangeri — bør selvfølgelig bevares og vil kunne finde Anvendelse paa mange forskellige Maader. Excerhuset derimod bør sløjfes til Grunden, og det vilde næppe volde ubodelig Sorg, om Brøndanstalten blev viet til en lignende Skæbne.

*) Se Docent P. Johansen: Et og andet om Parke, Monumenter og Gader. Forskønn. 1919 Side 32.

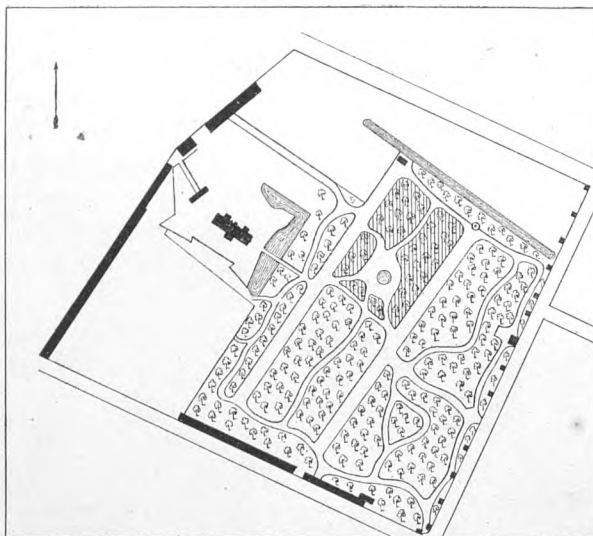
Porten mod Kunstmuseet.

Damgaard phot.

Excerpladsens Indlemmelse i Haven og Musiktribunens Henflytning dertil vilde medføre endnu en uvurderlig Fordel. Nu er det efterhaanden bleven fast og hævdvunden Skik, at ethvert Sangkor, der ønsker at optræde overfor et stort Publikum, faar Musiktribunen overladt og dermed Ret til at lade hele Haven med Undtagelse af Ydergangene afspærre. Det er selvsagt altid paa Sommersøndage dette finder Sted; men det er netop Sommersøndage den store arbejdende Almenhed, de gamle, de trætte, de ensomme, de der hverken har Kræfter eller Raad til at tage i Skoven, trænger til et nogenlunde let tilgængeligt Sted at tilbringe deres Fritid paa i frisk Luft og mellem grønne Træer. Naar Friluftskoncerterne henlagdes til et nyt Anlæg paa Excerpladsen, kunde Afspærringen begrænses hertil; hvad dette vilde betyde, behøver ingen nærmere Udvikling.

Overhovedet vil Excerpladsens Inddragelse være af allerstørste Betydning, og indtil vi-

dere bør alle Bestræbelser for at gøre Kongens Have til det, den tidligere har været, koncentrere sig mod dette Maal. Nogle af de Skulpturer, der i den senere Tid er opstillede i Haven, vilde sikkert ogsaa komme bedre til deres Ret eller virke mindre uharmonisk, om de blev flyttede over i et noget stivere Anlæg, og i det hele taget vilde der blive Plads og Anledning til yderligere Anbringelse af Fri-luftsskulpturer.

Rosenborg Have inden Udvidelsen i 1910. Forneden Gøthersgade; foroven Sølvgade; tilvenstre Østervoldgade; til højre Kronprinsessegade. De skraverede Partier viser de ved Musiktribunens Rejsning til almen Færdsel udlagte Plæner (se Side 55).

I tidligere Tid stod der i Nærheden af Slottet en Afstøbning af Thorvaldsens fortræffelige Statue af Christian IV. Den sagdes ikke at kunne taale Vejrets Indflydelse og blev der-

for anbragt under Tag — i Kapellet ved Roskilde Domkirke. Det lyder underligt, at en Broncestatue ikke skulde kunne taale selv det danske Klima; men hvorefter alting er, burde Rosenborgs Bygherre og Kongens Haves Grundlægger ikke savne sit Monument netop her. Den kongelige Sømand er forevigt ved Nyboder, den kongelige Elsker af Arkitekturen, han hvis Betydning for Landets og Hovedstadens Bygningskunst

næppe kan vurderes højt nok, burde staa ved det Slot, som mere end noget andet — Frederiksborg ikke undtaget — i den almindelige Bevidsthed er knyttet til hans Navn.

NYE MEDLEMMER

Alstrup, H. Bankassistent, Violvej 11, Gjentofte.
 Bahnsen, V., Frue, Amicisvej 6.
 Bistrup, Th., Porcellænshandler, Absalons-gade 17.
 Bloch, H., Kaptajn, Kokkedal.
 Buhl, H., Oberstløjtnant, R*, Hørsholm.
 Christensen, L., Restauratør, Østerbrogade 13.
 Eegholm, Astrid, Frøken, Rosenvængets Allé 29.
 — Axel, Magister, do.
 Espe, Svend Aage, Kontorist, Læssøesgade 123, Odense.
 Fogh, Sigv. Weis, Fabrikant, Julius Bloms-gade 4³.
 Hammild, G. V., Arkitekt, Aalborg.
 Hansen, Charles, Kemigraf, Pilestræde 19.
 — Vilh., Malermester, Christianshavns Torv 6.
 — Joh., Snedkermester, P. Skramsgade 8⁴ o. G.
 Harter, Chr., Grosserer, Christiansvej 9, Hellerup.
 Jacobsen, H. G., Ingeniør, cand. polyt., N. Far-imagsgade 54.
 Jensen, Aage, Assistent, Hostrupsvej 14.
 Jørgensen, E. E., Bogholder, Nedergade 31, Odense.
 — Chr. F., cand. pharm., Overgade o. V. 100.
 — Vald., Repræsentant, Rothesgade 4

Kiilsgaard, Tage, Ingeniør, Jomsborgvej 27, Hellerup.
 Klixbøll, Poul, Grosserer, Herløv.
 Kohsel, Marie, Frøken, Puggaardsgade 10.
 Langkjær, Alfr., Grosserer, Margrethevej 22, Hellerup.
 Larsen, Joh. W., Sparekasseassistent, Tværgade 23, Odense.
 Meyer, Marius, Kjøbmagergade 46,
 Milling, H. P., Maler, Stenstrups Allé 9³.
 Møller, Harriet, Frue, Lykkesholms Allé 8.
 Neumann, Poul, Tandlæge, Taastrup.
 Orlich, Rob., Tegner, Toldbodgade 2.
 Ortmann, Henning, Arkitekt, Vodrofsplads 19.
 Pagh-Birk, H., Arkitekt, Nøjsomhedsvej 11.
 Raasted, N. O., Komponist, Overgade 60, Odense.
 Rose, Hans, Assistent, Rosendalsgade 1.
 Salomonsen, Jacob, Grosserer, Nørrevold-gade 16.
 Sannom, Frits, Malermester, Godthaabsvej 71.
 Stieler, H., Repræsentant, Esthersvej 6, Hellerup.
 Sørensen, S. Valent., Prokurist, Amagerbro-gade 136.
 Thomsen, Axel, Prokurist, Dyvekes Allé 8.

UDGIVET AF FORENINGEN TIL HOVEDSTADENS FORSKØNNELSE

REDIGERET AF OTTO ASMUSSEN

TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE (AXEL SIMMELKIÆR)

ROSENBORG HAVE

VOR Artikel om Rosenborg Have har vakt et ikke ringe Røre i den kjøbenhavnske Presse. Vi konstaterer dette med Tilfredshed, idet det beviser, at Spørgsmaalets Rejsning var paakrævet, og vor Tilfredshed bliver ikke ringere, fordi det ikke er lutter Tilslutning til alle vore Betragtninger, vi finder i de forskellige Dagblade, der har taget Stilling til Sagen.

I Hovedsagen synes der at herske Enighed om, at Rosenborg Have, som den nu henligger, er meget langt fra at tilfredsstille de Krav, som med Føje kan stilles til en offentlig Have i Hovedstaden, og hvor der hersker Enighed i Hovedsagen, er der jo den bedste Udsigt til at naa et tilfredsstillende Resultat.

Vi skal tillade os kortelig at referere en Del af de fremkomne Artikler og at besvare nogle af de Indvendinger, som i den givne Anledning er rettet imod Artiklen i sidste Hæfte af »Forskønnelsen«. Ikke for at »kritisere Kritiken«, men fordi det er os magtpaaliggende, at denne Sag foreligger oplyst saa fuldstændigt som muligt, og at der ikke hos vore Medlemmer skal herske nogen Tvivl om, hvad det er, Bestyrelsen tilsigter ved sit Arbejde for Rosenborg Have.

*

Vi vil først beskæftige os med en Samtale, »Nationaltidende« har haft med Haveinspektør CLEMEN JENSEN, der udtrykker sin uforbeholdne Glæde over, at »Forskønnelsen« har fremdraget Spørgsmaalet om Exercerpladsens Geninddragelse under Haven og Musiktribunens Flytning til et Sted, hvor Koncerterne ikke nødvendigvis er en næsten effektiv Afspærring

af Haven, hvilken sidste Sag synes at ligge Haveinspektøren særlig paa Hjerte. Vor Henstilling om »at lade Volde og Grave omkring Slottet genopstaa i deres gamle Skikkelse, vilde« mener Haveinspektøren, »være et meget betydende Led i Forskønnelsen af Rosenborg Have.«

Derimod beklager Haveinspektøren, at vi har offentliggjort et Kort over Haven, »der gaar ud paa at vise, at der rundt omkring Springvandet har været Plæner.« Han paastaar — og indtil videre bøjer vi os for hans Autoritet — at der, siden Haven blev omlagt i første Halvdel af det 19. Aarhundrede, ikke har været Græsplæner i den paagældende Del af Haven. Den offentliggjorte Plan er taget efter et af Københavns Vejviseres Kort fra Begyndelsen af Halvfemserne, sammenholdt med flere andre ældre Kort, der ligesom dette viser bestemt afstukne Gange. At dette skulde bero paa fri Fantasi af vedkommende Korttegnere, syntes det os paa Forhaand urimeligt at antage, ikke mindst, naar henses til, at et af disse Kort er tegnet af den bl. a. fra Trap's Danmark velkendte og som Autoritet paa Korttegningens Omraade højt ansete Landinspektør, Justitsraad V. F. A. BERGGREEN*); — men selv om saa er, saa viser det paa Planen skraverede Areal nu engang det Parti af Haven, som gør stærkest Indtryk af at være forsømt, og selv om der oprindeligt ikke har været Græsplæner, er dette dog ingen tvingende Grund til ikke ved en Restaurering af Haven at anlægge saadanne, hvis man derved kan fremskaffe en bedre

*) Berggreens Kort er fra ca. 1880 (det viser i hvert Fald Enkeltheder, der er ældre end 1882, men yngre end 1878).

Virkning, hvilket det er vor faste Overbevisning, at man kan. Exercerpladsen er siden Omlægningen i det 19. Aarhundredes Begyndelse en Grusflade; men efter dens eventuelle Indlemmelse i Haven er det dog næppe Meningen at lade den forblive saadan.

»Hovedstaden« giver os Ret i, at det paagældende Parti af Haven er »upassende forsømt«, men kan ikke lide Tanken om »flere grønne Plæner, som vi skal spadsere pænt uden om.« Det er nu paa grønne Plæner, som man pænt skal lade være at betræde, og imellem hvilke Gangene snor sig ud og ind, at en Parks Skønhedsvirkning for en meget væsentlig Del beror, og vi foretrækker absolut Plæner, som man skal gaa uden om, fremfor Vandpytter, som man for sine Støvlers Skyld og for at undgaa Forkølelse gør klogest i frivilligt at gaa uden om. »Et smukt (?) grusbelagt Anlæg«, som »Hovedstaden« lægger et godt Ord ind for, og som hurtigt vilde komme til at ligne det forhaandenværende, som den ene Vandpyt ligner den anden, kan vi ikke tænke os som en Forbedring. At vor Paapegen af nogle gamle Træers daarlige Forfatning og vort Ønske om at faa dem fældet og erstattet med nye, inden Efteraarsstormen vælter dem, vilde vække Modsigelse, for ikke at sige Indignation, var vi forberedt paa. »Hovedstaden« tager tydeligt Afstand fra Tanken og i en Kronik i »Berlingske Tidende« jamrer Hr. Jonathan ligefrem over den Vold, »Foreningen til Hovedstadens Forskønnelse« i Forening med en eller anden Havearkitekt vil øve imod Kongens Have. Skønt han efter eget Sigende »ellers ikke hører til dem, der faar hysteriske Anfald, hver Gang der fældes et Træ her i Byen«,

kan han dog se — i sin Fantasi — »hvor en Havearkitekt vilde fryde sig, hvis han fik Kongens Have udleveret.« Han kan slet ikke tænke sig en skønsom og nænsom Fremfærd, som kun har det Maal at bevare det, som er skønt ved Rosenborg Have, og at fjerne det, som er blevet mindre skønt, fordi det har overlevet sig selv, samt erstatte det med nyt, som med Tiden — ret snart endda — kan bringe ny Skønhed. En redaktionel Artikel i samme Blad giver os i alt væsentligt Medhold, den benægter ikke, at Kavalergangen har »et uregelmæssigt, lidet stateligt Præg,« og selv om den ogsaa tager et stilfærdigt, men, som vi tror, for vort Vedkommende upaakrævet Forbehold overfor »Lysten til at fælde Træer«, anerkender den dog, at »det her rejste Spørgsmaal har ubetinget Krav paa Opmærksomhed«, og sammenfatter sine væsentligst refererende Bemærkninger i den Sætning, at det kun er prisværdigt, at Spørgsmaalet er rejst af os.

Den Ferslewske Presse udtrykker uforbeholdent sin Forbavselse over, at de paapegede Mangler ikke er bleven bemærkede og afhjulpne for længe siden og finder kun én Forklaring deri, at de fleste Mennesker, der kommer i Haven, kun benytter den som Genvej og saaledes næppe faar Tid til at bemærke Manglerne. Man kan — bemærker Niels P. i »Dagens Nyheder« — ikke vente, at de Børn, der leger i Haven, eller de Folk, der samles om Musiktribunen, »skulde falde paa at klage over Havens Tilstand.« Nej — skriver han videre — »dertil har vi »Hovedstadens Forskønnelse«, og hvad Bladet ellers skriver om Sagen, kan vi betragte som en næsten ubetinget Tilslut-

ning til alt, hvad vi har gjort gældende.

»Ekstrabladet« er paa det rene med, at der før eller senere maa tages alvorligt fat paa en Ubedring af Haven og er klar over, at det ikke nytter med Smaapillerier af »Trædoktoeren«; men Bladet finder den Udvej til Forbedring, vi har givet Anvisning paa, meget radikal, og ømmer sig ved Tanken om at fælde Træer i Kavalergangen. — Men naar nu Trædoktoeren Smaapillerier ikke hjælper! Man kan ikke lave Æggekage uden at slaa Æg itu. En Oplysning, som vi er taknemmelig for, giver »Ekstrabladet«, nemlig om Aarsagen til, at Thorvaldsens Statue af Christian IV er blevet fjærnet fra Haven og opstillet i Kapellet ved Roskilde Domkirke. Den er oprindeligt bestemt til dette Kapel, og den fine Cicelering kunde ikke taale Vejrligets Indvirkning*). Naar »Ekstrabladet« siger, at vi har »harcelleret« over Statuens Flytning, saa maa vidog i al Sagtmodighed protestere imod denne Beskyldning. Vi har spurgt, og vi har faaet et i enhver Henseende fyldestgørende Svar og er ganske enig med Bladet i, at det efter det saaledes oplyste vilde være Narreværk at flytte den Statue tilbage igen. Vi benytter Lejligheden til at kvittere for et Udfald fra en Indsender til »Ekstrabladet«, der i sin Sjæls barnlige Enfoldighed frygter for,

*) Efter at Artiklen i forrige Nr. var offentliggjort, er vi blevet gjort opmærksom paa en lille Afhandling, som afdøde Professor CAMILLUS NYROP har skrevet i »Tidsskrift for Kunstindustri« for 1886. Af denne Afhandling fremgaar det, at Thorvaldsens Statue af Christian IV er udført med Opstillingen i Domkapellet for Øje (ganske vist paa anden Maade end den nu er opstillet), og at Kongens Dragt er langt finere ciseleret end den vilde være blevet, hvis Statuen oprindeligt skulde have staaet i fri Luft; flere Steder er Dragten i Broncen indlagt med Guldtraade, hvilke under Luftens Indvirkning led saa megen Skade, at det vilde medføre Ciseleringens totale Ødelæggelse, dersom Statuen fremdeles skulde staa i fri Luft.

at »Foreningen til Hovedstadens Forskønnelse« vil lade alle Træerne i Rosenborg Have fælde og lade hele Terrænet brolægge. Angreb af den Art er altid forfriskende.

»Socialdemokraten« udtrykker i et Par Artikler sin ubetingede Tilfredshed med Tilstandene, som de er. Bladet Medarbejder N.—B. har siddet ved Springvandet og forundret betragtet den høje Straale, der springer ud af Svanens Næb, og genkalder i vor Erindring hine lykkelige Tider, da Kullenes Pris endnu tillod at lade Springvandene plaske daglig. Han finder lutter Idyl i Haven og kan slet ikke se Spor af Forsømmelse. Vi tror dog, at han, hvis han i en mere prosaisk Stemning vilde underkaste Rosenborg Have et kritisk Eftersyn, vilde finde adskilligt, der kunde trænge til Fornyelse, og at han vilde finde, at saadan Fornyelse kun vilde forstærke Idyllen.

»Politiken« erkender, »at adskillige ikke uvigtige Partier af Haven forsummer.« »Enhver Kjøbenhavnner kender i Kongens Have de afsides Partier, der er ganske vanrøgtede,« skriver Bladet. Aa nej! Gennemsnitskjøbenhavnneren lægger vist desværre aldeles ikke Mærke til saadanne Detailler. Han føler maaske, at Helhedsindtrykket ikke er, som det burde være, men han har travlt, og kan ikke give sig af med at undersøge Aarsagen hertil. Men at disse vanrøgtede Partier findes, er udenfor enhver Tvivl, og »Politiken« har ganske Ret, naar den gør gældende, at der savnes et vidt Fremsyn, og at det vilde være ganske naturligt, om man for en Gangs Skyld fik lagt en ordentlig Driftsplan. Bladet anbefaler i nøje Tilslutning til os Exercerpladsens Indlemmelse — »thi Parker-

ne bør vokse i Størrelse sammen med Byen og ikke, som det nu i Regelen sker, tværtimod beskæres og gøres mindre« — og Musikpavillonens Henflytning dertil. Iøvrigt beskæftiger »Politiken« sig mest med de i Haven anbragte Skulpturer og har utvivlsomt Ret i, at adskillige af dem helst ikke maatte findes der, anbragte som de er uden Hensyn til Parkens hele Karakter og næsten paa maa og faa.

»København« har af vor Artikel ikke faaet noget lyst Billede af Situationen, og ved Selvsyn har Bladet faaet et endnu værre Indtryk. Der maa gaas endog meget skrappt til Værks, hvis Haven skal reddes, men Bladet er dog betænkeligt ved en altfor radikal Fremgangsmaade overfor de hule Træer.

I det store og hele har vi saaledes fundet Tilslutning og i alt Fald en levende Forstaaelse af det Spørgsmaal, som »Foreningen til Hovedstadens Forskønnelse« her har rejst.

Just som det Nummer af »Forskønnelsen«, der indeholdt Artiklen om Rosenborg Have, gik i Trykken, modtog vi fra Indenrigsministeriet Svar paa den Skrivelse, vi under 4. Januar d. A. havde tilstillet nævnte Ministerium angaaende Forholdene i Rosenborg Have. Ministeriet meddeler, at det efter om Sagen at have brevvekslet med Krigsministeriet og Københavns Magistrat giver sin Tilladelse til, at

Foreningen søger at fremskaffe en Reguleringsplan, der dog ønskes udarbejdet dels med, dels uden Exerцерpladsens Indlemmelse i Haven for Øje. Til at tiltræde det Udvalg, som Bestyrelsen havde foreslaaet nedsat til Sagens Forberedelse, vælger Ministeriet for sit Vedkommende Kontorchef i Indenrigsministeriet AAGE SCHLICHTKRULL, kgl. Bygningsinspektør MAGDAHL-NIELSEN og Inspektør ved de offentlige Lysthaver CLEMEN JENSEN. Fra Magistratens Side er valgt Stadsingeniør VOIGT. Endelig har Foreningens Bestyrelse for sit Vedkommende valgt Billedhugger L. BRANDSTRUP, Afdelingsgartner FABRICIUS HANSEN, Museumsdirektør, Dr. phil. MACKEPRANG og Arkitekt AAGE RAFN til at tiltræde Udvalget, hvis Formand bliver Kontorchef Aage Schlichtkrull.

Dette Udvalg, i hvilket al fornøden Indsigt og Sagkundskab er repræsenteret, vil sikkert naa til en Plan, der uden at kuldkaste en eneste Stump af det, som — al Forsømmelse til Trods — gør Rosenborg Have til en stemningsfuld Park, vil danne Grundlaget for en Fornyelse, som tiltrænges, hvormeget end hengemt Pietet og en lidt for ængstelig Konservatisme ømmer sig ved at give sit Minde til saadanne Forholdsregler, som nu en Gang maa tages, hvor noget skal fornyes. Vi ser med de bedste Forventninger hen til Resultatet af det nedsatte Udvalgs Overvejelser og nærer den fuldeste Fortrøstning til, at Almenheden, naar Arbejdet er fuldført, vil finde sig tilfreds.

BØRNS ØDELÆGGELSESLYST

UNDER denne Overskrift har vi tidligere bragt Meddelelser om de til Foreningen rettede Henvendelser om at prøve at finde et Middel, der skulde kunne modvirke den Lyst, der hersker hos Ungdommen til at bemale — med Kridt eller Kul — alt hvad der naar indenfor deres Hænders Rækkevidde. I »Forskønnelsen« Nr. 6 for 1916 (Side 82) bragte vi et Brev, som en Landsmand, der i 20 Aar havde været bosiddende i Amerika, havde rettet til Bestyrelsen, og hvori han meddelte, at han, naar han saa levende Billeder fra Kjøbenhavn, altid ærgrede sig over at se de mange Kridtstreger paa Husene.

Senest har et Medlem af Foreningen, Gros-serer A. C. LEMVIGH-MÜLLER anmodet Bestyrelsen om at tage Sagen op paany, idet han herom skriver følgende:

»Herved vil jeg tillade mig at henstille til Foreningens ærede Bestyrelse at tage en Sag op, som sikkert overalt vil blive paaskønnet: Nemlig at formaa Autoriteterne, vel specielt Politiet og Skolerne og Opsynsbetjente til at forhindre Børns og halvvoksne Personers Lyster til overalt at bemale Gader paa Fortove og Façader ja endog Statuer med Kridt, Blyant etc. Man ser aldrig i andre Byer den Mani for Ødelæggelse af andres Ejendom som her i Byen. Det bør sikkert gribes an paa den Maade, at Politibetjentene, Opsynsbetjente og alle ordentlige Mennesker opfordres til og gives Tilladelse til at skamme Børnene ud og fratage dem Kridt og lignende, hvormed de opererer. I slemme Tilfælde bør der ske Anholdelse og Børnernes Forældre godtgøre forvoldt Skade. I Skolerne bør Lærerne indprente Børnene at respektere disse Forbud som bør stilles af Politimyndighederne med tydelige Bekendtgørelser.«

Problemet er i sig selv saare vanskeligt, og endnu vanskeligere synes det at være at komme Ondet tillivs. Som vore Medlemmer erindrer, rettede vi i 1911 paa Foranledning af en Artikel af Overretsassessor ECKERT en Appel til Skolemyndighederne om at interessere sig for Sagen. Det er vanskeligt at konstatere, hvorvidt denne Appel har baaret Frugt. Vi er tilbøjelig til at tro, at den virkelig hjalp i nogen Tid, men er paa den anden Side ikke blind for, at Paa-virkninger af denne Art maa fortsættes gennem et længere Tidsrum, dersom et virkelig godt Slutresultat skal opnaas.

Som allerede udtalt i 1916 tror vi for vort Vedkommende, at den bedste Vej gaar over Skolen, men for at høre de forskellige Meninger har vi bedt Professor, Dr. jur. CARL TORP i hans Egen-

skab af fremragende Kriminalist, Overretsassessor L. C. BRUN i hans Egenskab af Formand for Overværgeraadet, og Skoleinspektør R. C. MORTENSEN i hans Egenskab af anset Pædagog om at udtale sig om Sagen. Professor TORP anser paa Forhaand Sagen som liggende udenfor Kriminalisternes Ressort, idet Børn efter Nutidens Opfattelse helt hører udenfor Straffelovgivningen og Straffedomstolene. Overretsassessor BRUN anser først og fremmest Hjemmene, dernæst Skolen, forsaavidt den kan formaas dertil, som de bedste Hjælpere. Men Hjemmene er jo engang tidt ganske ligeegyldige og uforstaaende overfor saadanne Spørgsmaal. Iøvrigt vilde, efter Overretsassessorens Anskuelse, Udtalelser i Blade, der læses af den Befolkning, hvis Børn hovedsagelig foretager heromhandlede Bemaling, vel ogsaa være af nogen Betydning. Spørgsmaal om Straf ved offentlig Indgriben vil derimod i Reglen være uden Betydning, da de fleste Bemalere vistnok er under kriminel Lavalder. Derimod mener Overretsassessoren, at Publikums Støtte paa fornuftig Maade, naar en Bemaler gribes paa fersk Gerning, vilde være af Værdi.

Skoleinspektør R. C. MORTENSEN har formet sine Udtalelser i følgende Artikel:

»Det kan hælde, at man ude paa Landet finder en Mur eller et Plankeværk tilsolet med Kridt eller andet Skrivemateriale; men det hænder hyppigere i Byerne og hyppigst i Kjøbenhavn. Dette kommer af, at Børnernes Virksomhedstrang ude paa Landet har mangfoldige sunde Afløb, i Byerne færre og i Kjøbenhavn færrest. Brolægning, Mure, Plankeværker og pyntelige Anlæg kan ikke uden Skade benyttes til Leg; men naar der nu bogstavelig talt ikke er andet at lege med, hvad saa?

Hvis den Dreng, der idag ude paa Enghaveplads har sat en Kridtstreg paa hvert eneste Træ, han har passeret, kommer ud paa Landet, vil han ganske sikkert glemme sin Tilkridtningslyst, thi fra Sommerfugle og Blomster og Vandløb o. s. v. flyver der Snese af Virksomhedsindbydelser imod ham, og ingen af dem har med Kridt at gøre.

Vægbemalingen er et letforstaaeligt Byfænomen: Dér staar Peter paa Gaden eller paa Gaardspladsen og har bogstavelig talt intet at lege med. Han ser foran sig Fliser, Brosten, Plankeværker og endeløse Mure — Hvad skal han gøre? Ja, har han engang faaet fat i en Pind, en Kulstump eller et Stykke Kridt, er der noget at gøre: at kradse paa

Væggen eller Flisen, det giver et synligt Resultat, og det er det, Peters Sjæl forlanger og ifølge naturlige, berettigede Love maa forlange. Derfor skaffer da mangan en Peter sig — paa ærlig eller uærlig Vis et Stykke Kridt eller en Blyant, og saa har vi Bemalingen af vore Bygninger og Plankeværker.

Er Peter en uhøvisk Dreng — og det er desværre grumme mange Petere — bliver hans Bemalinger af særlig uhyggelig Art; men selv om de kun vidner om Renhed og Uskyld, er de utaalelige at se paa. Selv Meddelelser som disse: » $5 + 2 = 7$ « eller »Kaj Nielsen er en styg Dreng« eller Tegninger, hvori glade og bedrøvede Grise og ligesaa primitivt optrukne menneskelige Skikkelser figurerer, ødelægger Synet af enhver Flade, de anbringes paa, og Kruseduller og vandrette eller bugtede Streger er ganske vist meget yndede af den produktive Peter, men absolut afskyede af os andre.

Jeg vover at paastaa, at dersom alle Børn havde en rummelig Lejlighed og al ønskelig Adgang til Papir og Blyant, Pen og Blæk og Farvelade, og dersom den moderne Storby lagde mere Vægt paa at fremskaffe fornuftigt indrettede Legepladser, end den gør, vilde 9 af 10 blandt de nu optrædende bemalende Børn lade Mure og Plankeværker være i Fred, især naar Hjem og Skole tillige vilde indprente Børnene en af Opdragelsens Hovedregler, nemlig denne: En Ting skal bruges udelukkende efter sin Bestemmelse. Denne Regel skal haandhæves paa saa mange Omraader som muligt, og den giver blandt ogsaa Sans for at lade Husets indre og ydre Flader virke forskønnende; det er nemlig ubestrideligt en af deres Bestemmelser. Papir, ikke Mure, er til at skrive paa, og Børn skal have rigeligt med Papir og rigelig Adgang til at lære, at derpaa kan man øve sig, som man vil, men at enhver Streg eller Krølle ødelægger Mønsteret paa en Vægflade lige saa vist som den vilde gøre det paa en Kjole.

Skolen har blandt sine Opgaver ogsaa den at give Moralundervisning. Denne falder for en væsentlig Del ind under Religionsundervisningen og da særligt under de ti Bud; men her syndes der umaadelig meget i Skolerne, der ofte i høj Grad mangler Blik for Betydningen af en alvorlig Fremstilling af Læren om Pligterne. Smaa Børn vil imidlertid finde det ganske naturligt, at man fortæller dem følgende, naar der tales om det 7de Bud: Man maa ikke tage det, som tilhører en anden; man maa ikke ødelægge det, der tilhører en anden; man maa ikke forringe dets Værdi

(besudle det); man maa ikke kradse Kalk og Maling af andres Vægge, ikke besudle dem med Tegninger, Inskriptioner o. s. v., man maa heller ikke behandle sine egne Vægge saadan. De smaa Damer og Herrer, som man taler til, vil straks finde Formaninger, der bygges over disse Punkter, fuldtud stemmende med deres egne Følelser. Jeg ved forresten en Lærer, som ikke alene under det 7de Bud har talt om disse Ting, men som hvert Aar ser Lejlighed til ogsaa under det 6te Bud at tale til sine Drengene om Vægbehandling.

Skolen skal imidlertid have Støtte baade hos Forældrene og Politiet. Politiet skal have Ret til at drage de besudlende Børns Forældre til Ansvar for, at de ikke har belært deres Børn om en elementær Samfundspligt. Her er der Tale om det, Tyskerne kalder Haftpflicht, et Begreb vi i den senere Tid har faaet noget mere Interesse for herhjemme, end vi havde for en Snes Aar siden. Kender Forældrene deres Erstatningspligt (lad os f. Ex. tænke paa en Trappegangs Maling, der er bleven ødelagt af Børnene) skal de nok vide at støtte Skolen i dens Moralundervisning, hvad dette Punkt angaar. Skole og Hjem kan, naar de er enige, lige saa let lære Børnene dette: »Du maa ikke besudle andres Ejendom« som dette: »Du maa ikke stjæle«.

Endvidere skal Politiet have den Pligt at drage de Værter til Ansvar, der ikke fjerner Mur- eller Plankeværkstilsølinger strax. Som Forholdet er nu, kan man mange Steder se en Kridttilsøling sidde Uger ja Maaneder igennem ganske uantastet, ja jeg har seet en og anden, der vitterlig har siddet i Aarevis. Dette giver et urigtigt Indtryk: Tilsølingsmanien synes værre end den er. Tusinder, der daglig passerer Stedet, tænker ikke paa, at eet Barns een Gang udførte Værk saaledes for et langt Tidsrum kan forbitte Masser af Mennesker Tilværelsen. Et enkelt Barn kan, naar Bemalingen bliver siddende, for lange Tider give endog en hel Bydel et Præg, som egentlig slet ikke tilkommer den, og den Omstændighed, at Tegningerne faar Lov til at blive siddende, kan, i Henhold til det gamle Ord om den ene Abe, der faar den anden til at gabe, lokke andre Børn til at fortsætte, hvor den første Synder slap. Jeg har engang, mens Tivoli ud imod Tietgensgade havde et Plankeværk, ærgret mig saa meget over de der anbragte Kridtbemalinger, at jeg en Dag hjemmefra medbragte en stor Svamp, hvormed jeg tørrede dem bort, og jeg havde da den Tilfredsstillelse at se, at det varede meget længe, før nye Bemalinger tonede frem. Baade foran dette

Plankeværk og visse andre Steder i Byen har jeg forresten til Tider overrasket Plankeværkskunstneren, frataget ham Kridtet og søndertraadt det paa Gaden. Rimeligvis vilde jeg derfor kunne være bleven mulkteret i den offentlige Politiret (Røveri?), men er dette Tilfældet, beviser det, hvor karrikaturmæssigt vi sidder i det.

Til Slutning tør jeg — lidt varsomt — spørge: Har jeg Ret, naar jeg mener at have iagttaget, at de Besudlinger, der her er Tale om, er hyppigere i Danmark end i vore Nabolande? Har jeg Ret, maa det næste Spørgsmaal blive: Hvad gør man da dér for at hæmme dem?»

De af Skoleinspektør R. C. MORTENSEN her fremførte Betragtninger mener vi for vort Ved-

kommende ganske at kunne tiltræde, og for at bidrage vort til, at de Tanker, som Skoleinspektørens Bidrag rummer, kan vinde saa stor Udbredelse som mulig i de Kredse, hos hvem man maa regne med Støtte i Arbejdet for at komme det Onde, Talen er om, tillivs, vil der nu paany paa det anviste Grundlag blive rettet en Henvendelse til Skolerne, ligesom det vil blive overvejet, hvad der fra Foreningens Side kan gøres for at gøre Politimyndighederne interesseret i Sagen.

Spørgsmaalet om, hvad der gøres i vore Nabolande for at hæmme Børns Ødelæggelseslyst i den heromhandlede Henseende, vil der maaske blive Lejlighed til at drøfte i det kommende Hæfte.

NYE MEDLEMMER

Andersen, Axel, Glarmester, St. Strandstræde 10. K.
 Becker, Henry, Overassistent, Meterkontoret, Vognmagergade 8^ø. K.
 Funck, L., Manufakturhandler, N. Farimagsgade 54. K.
 Johansen, H. H., Snedkermester, Smalleg. 46. F.

Lind, Johs., Boghandler, Stenosgade 3. B.
 Schousboe, H. B., Korrespondent, Aldersrogade 6. Str.
 Selck, Anton, Barbermester, Falkonerallé 88. F.
 Silfwander, Chr., Manuduktør, Øster Søgade 44. Ø.

BLADE AF BYENS BILLEDBOG

Ejendommen Vandkunsten 8. Efter en Opmaaling af Arkitekt A. EKBERG.
 (Efter »Tegninger af ældre nordisk Arkitektur«).

BLADE AF BYENS BILLEDBOG

Dør paa Arkitekt GOTFRED TVEDES Ejendom, Nybrogade 18.

Hude fot.

UDGIVET AF FORENINGEN TIL HOVEDSTADENS FORSKØNNELSE

REDIGERET AF OTTO ASMUSSEN

TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE (AXEL SIMMELKIÆR)

Frederiksberg Slot (de hvide Pletter paa Plænen er *Madpapir* m. v.)

FREDERIKSBERG HAVE OG SØNDERMARKEN

Vi har rejst Spørgsmaalet om Rosenborg Have og haft den Glæde at se denne Sag ved en forstaaende Imødekommenhed fra Indenrigsministeriets Side blive ført ind i et Spor, der giver det bedste Haab om, at Rosenborg Have atter vil opleve den Renæssance, som denne smukke og centralt beliggende Park har Krav paa.

Naar vi saaledes har taget fat paa at behandle en af Byens Parker, er det fristende at kaste et Blik paa en anden af vor Bys store Parkanlæg, nemlig Frederiksberg Have og den dermed i uadskillig Forbindelse staaende »Søndermarken«. Medens Forholdene i Rosenborg Have med de mange allerede for Haanden værende Skulpturarbejder gør det ønskeligt, ja endog nødvendigt foruden fra et havemæssigt Synspunkt ogsaa et se dette Haveanlæg ud fra et arkitekturmæssigt Synspunkt, vil en Betragtning af Frederiksberg Have og Søndermarken kunne ske ud fra en rent landskabsgartnerisk Synsvinkel.

DER er faa Punkter i Kjøbenhavns nærmeste Omegn, der nyder en lignende Folkeyndest som Frederiksberg Have. I den historiske Tid nævnes Landsbyen Solbjerg som beliggende ved Bakkens Fod; men Landsbyens Opstaaen skjuler sig i den mørkeste

Oldtid. Solbjerget, fra hvilket der var frit Udsyn over Sundet, har i Stenalderen og Bronzealderen været et Valfartssted for Befolkningen i Østsjællands flade Egne. Urbefolkningen har været Soltilbedere, og netop fra dette forholdsvis høje Punkt kunde man ved

Jævn døgn- og Solhvervstid se Solen stige op af Havet. Bakken har da været Skuepladsen for religiøse Festligheder forbundne med Dans. Indflydelse syd fra forandrede de religiøse Forestillinger; først blev den af græsk-romersk Gudelære paavirkede Asatro sammenblandet med den oprindelige Kultus, senere fortrængtes Asalæren af den romersk-katolske Lære og denne atter af Luthers Lære, men intet kunde faa Bugt med Soldyrkelsen. Den blev modificeret, dens hedensk-religiøse Præg udviskedes, Soldansen 3: Dansen til Ære for den livgivende Sol blev til Solens Dans; men endnu valfarter Folk Pinsemorgen til Frederiksberg — og fejrer den sejrende Sol paa ganske hedensk Vis.

Fra Landsbyen Solbjerg hentede Christian II de tolv Bønder, der afsagde den bekendte Dom over Torbern Oxenstierna; men i 1620 inddroges Solbjerg Bys Jorder sammen med hele det Fladerum, paa hvilket nu Frederiksberg By ligger, under Kjøbenhavns Ladegaard, og hermed forsvinder Navnet Solbjerg, Bakken hedder fra da af Valby Bakke. 1651 opgiver man at drive det mægtige Landbrug, som skulde forsyne Kjøbenhavns Slot med Naturalier, og Jorderne overdrages til 20 Hollændere fra Amager, der paa Solbjerg Bys Plads opbyggede Ny Hollænderby, der dog trods allehaande Privilegier og Begunstigelser førte en hensygnende Tilværelse, indtil Hovedstaden helt erobrede de Strækninger, der hørte den til.

Begyndelsen hertil gjordes med Opførelsen af Frederiksberg Slot. Frederik IV, som af alle Oldenborgere var den, der i godt og ondt mest lignede Christian IV, havde arvet sin Oldefaders Kærlighed til Arkitektur og hans Lyst til at give denne Passion synligt Udtryk. Kjøbenhavns Slot havde allerede længe været en ube-

kvemoglidet tidssvarende Kongebolig — som bekendt omgikkes Frederik III med Planen om at bygge et nyt Slot i Citadellet — Rosenborg var for lille til Udfoldelse af den Pomp, som den enevældige Konge maatte være omgivet af, og Frederik IV, der som Kronprins havde rejst i Italien, tog straks efter sin Regeringstiltrædelse fat paa Opførelsen af et nyt Landslot i italiensk Stil efter hans egen Plan. Dette Slot kaldes i Folkemunde fra først af »Ny Amager«, men fik senere det officielle Navn Frederiksberg.

Haven var færdig i 1702. En Afbildning fra 1728 viser Skraaningerne foran Slottet i den aller sirligste franske Stil og rigelig forsynet med Kaskader og Springvand. Langs Sidegangene op til Terrasserne og rundt om Blomsterparterrerne er plantet unge Træer — rimeligvis Linde — og paa Terrænet foran findes Blomsterparterrer indrammede af stift klippede høje Hække, langs hvilke der ligeledes staar Linde, der dog endnu ikke er kommen under Saksen. Paa et Prospekt fra 1756 er det franske Haveanlæg paa Skraaningen forsvundet og erstattet af tre Trærækker paa hver Side af Kaskaden midt for Slottet; medens Lindene nedenfor er klippede i firsidede Prismer, er de umiddelbart foran Slottet kuplede. Alleerne, der strækker sig paa begge Sider af Skraaningen, kan ikke ses paa nævnte Billede; men efter deres nuværende Udseende at dømme kan der næppe være Tvivl om, at de har været klippede. De lodret i Vejret stigende, sygeligt knudrede og først i de øverste Toppe løvrige Grene er øjensynlig Resultater af længe fortsatte Indgreb i deres Natur. Paa en Plan over Haven fra 1742 ses det, at denne var inddelt i otte næsten regelmæssige Firkanter skilte fra hinanden ved brede, snorlige Gange, der mandede ud i Runddele.

Parti fra Frederiksberg Have.

I den midterste og største af disse stod et stort Lysthus, der ses paa det bekendte Stik af Schule fra 1786. De beplantede Firkanter var ganske geometrisk delt i 8 Trekanter og havde en Runddel i Midten. Efter Schules Stik synes disse Plantninger at have bestaaet af Gran og Tuja, Træer hvis naturlige Vækst jo passer fortræffeligt til det franske Anlæg; men i Yderkanterne har der staaet firsidet klippede Linde, der ved Hjørnerne endog har dannet hele Porte. En enkelt Række af disse Linde staar formentlig endnu inde i Haven lidt tilhøjre fra Indgangen; men de er nu smukt voksede, og den Molest, de har været Genstand for, næppe er mere synlig. Stift, højtideligt og fornemt har det hele virket; men det var ogsaa Hensigten, og at det ikke nødvendigvis har virket hæsligt selv efter Nutidens

Smag, faar man en Formodning om ved at betragte de under Saksen holdte Linde, som danner Indgangen til Rosenborg Have fra Østervold. Men af det saaledes foreliggende synes det at fremgaa, at man skal blive ved at holde den Lind under Saksen, som man een Gang har begyndt at klippe, eller — hvis man ønsker den erstattet med Natur — fælde den og plante en ny i dens Sted. Mellemtingen mellem Natur og Kunst er absolut ikke tiltalende.

Søndermarken var lige saa stift anlagt som Frederiksberg Have, kun var det her Trekanten, der herskede. Den havde tre Hovedalleer, der alle udstraalede fra Plænen ud for Slottets Bagfaçade ved Roskilde Landevej. To af disse findes endnu, nemlig den, der gaar lodret paa Roskildevejen ud til Valby Langgade og den, der ud-

munder i Pilealléen ligefor Rahbeks Allé. Træerne bærer Vidne om, at de ogsaa har været holdt i fransk Stil. Henimod Slutningen af det 18. Aarhundrede skiftede Moden, hvad Havenanlæg angik, 1784 blev det besluttet at omdanne Søndermarken efter den engelske Smag, skønt man ingenlunde maa tro, at denne Beslutning modtoges med udelt Begejstring. 1792 var Forandringen gennemført, de tidligere snorlige, brede Gange var paa de to ovenomtalte Alleer nær erstattede af uregelmæssigtslyngede, smalle Gange, og man lod Træer og Buske vokse som de vilde. Forandringen fandt Bifald, og 1794 tog man under Overhofmarchal Hauchs og Slotsforvalter Voigts Ledelse fat paa den Omdannelse af Frederiksberg Have, der i alt væsentligt gav Haven den Skikkelse den nu har. Dette maa dog selvfølgelig ikke forstaas saaledes, at den franske Park øjeblikkelig fremtraadte som engelsk Park. De kunstige Vandfald afskaffedes — dog var et af dem endnu 1809 i Virksomhed — og Vandet lededes til de gravede Kanaler, der omgiver en større og tre mindre Øer. En stor Mængde af de forhaandenværende Træer blev foreløbig staaende, men det var Meningen, at de skulde fældes og erstattes af andre, naar de nye Plantninger havde opnaaet en passende Højde. Dernæst gjaldt det at udtynde de tætte Plantninger for at give de kraftigste Træer Plads og paa den Maade udvikle den landskabelige Ynde. Men dette forstod Voigts Efterfølgere ikke; de holdt Gangene frie ved at skære alle Grene af, der strakte sig ud over dem; hvor Træerne trykkede hverandre, huggede man deres Sidegrene bort og tophuggede oven i Købet de Træer, der stod nærmest ved Gangene. En lige saa unaturlig Maade at behandle en Park paa, som den, der anvendtes

i det franske Anlæg; men man opnaaede derved en styg og unaturlig Virkning istedetfor en unaturlig Virkning, der dog ikke var blottet for Ynde og var præget af Smag, selv om Smagen var overkultiveret. I 1850 underlagdes Haven den tidligere Slotsgartner ved Fredensborg R. Rothe, og det skyldes vist nærmest denne Mands 27-aarige Virksomhed, at Frederiksberg Have nu er et Sted hvor Natur og Kultur forenes harmonisk, hverken en Skov eller en Have, men netop — en Park. Man kan næppe pege paa et Punkt i Frederiksberg Have, hvor en tilsigtet Virkning er mislykket. Der er frie Udsigter, som alle Vegne er harmonisk afgrænsede, saa der intet Steds opstaar ked-sommelige Flader, tomt virkende Rum. Men man skal her, som iøvrigt i alle vore Parker, passe paa, at Busketterne ikke faar Lov til at tage Synet fra smukke Trægrupper og enkeltstaaende Træer. Desuden bliver det sikkert nu, da Tilstrømningen til Frederiksberg Have som Følge af Byens rivende Vækst i de sidste Aar og de daarlige Samfærdselsforhold, nødvendigt at beskytte de forhaandenværende Græsplæner noget mere end hidtil. Plænen foran Slottet er Samlingssted for Publikum, og kunde taale at være det, saa længe Hovedstadens samlede Indbyggerantal ikke oversteg 300000. Nu begynder den at se forsømt ud, er ikke altid helt fri for Madpapir og frembyder skallede Pletter af ikke helt ringe Udstrækning. Men netop denne Plads lige foran det elegante Slot burde være saa sirlig holdt, som foreneligt er med Parkens hele Karakter, og i denne Forbindelse maa vi fremhæve den mangelfulde Maade, hvorpaa de gamle Træer og Hække særlig i Slottets Nærhed er blevet vedligeholdte i en lang Aarrække. Vandet fra den store Plads foran Slottet har indtil for kort Tid siden

Parti fra Frederiksberg Have. Tilvenstre Andebakkeøen.

faaet Lov at strømme ud under Tjørnehækken, hvorved Jorden er skyllet fra Tjørnernes Rødder, og herfra ned over Terrassens Skraaninger, hvor dybe Furer betegner dets Vej. De gamle Elmehække er ikke i Tide blevet passende beskaaret og efterplantet. Ogsaa her har Vandet skyllet Jorden bort fra Buskenes Rødder. De opstillede, tildels ganske unødvendige Hegn har faaet Lov at forfalde, saa Børnene har fri Passage overalt, hvor de ikke maa komme, samtidig med at disse rustne og halvt nedbrudte Hegn give det Hele et uhumsk Præg, der mindst burde taales i umiddelbar Nærhed af Slottet.

At Folkelivet maa have Plads til at røre sig er selvfølgelig; men det vilde maaske være heldigt at lede det fra Plænen foran Slottet andetsteds hen. Vi kunde tænke os Andebakkeøen

gjort tilgængelig ved Hjælp af en Bro og en rummelig men bestemt afgrænset Plads indrettet der til Leg og til Fortæring af medbragt Mad. En Kafé med populære Priser eventuelt med Vand paa Maskine vilde bidrage til at hiddrage det Publikum, som mere og mere ser sig henvist til Forfædrenes enkle Form for Udflugter i det grønne.

Kanalerne er det, der giver Frederiksberg Have dens særlige Præg, og overhovedet er der intet, der pryder en stor Park som Vand. Søndermarken, hvis Terræn egentlig er bedre end Frederiksberg Haves, lider føleligt under Mangel paa Vandflader. Det store Bassin, der ligger ved Roskildevejen, ligeover for Slottet, og som anlagdes i 1857 som Højdebeholder for Kjøbenhavns Vandværk, blev senere overbygget, da Træerne rundt om fældede deres Løvderi, en praktisk

Foranstaltning, som der i og for sig intet er at indvende imod; men det burde dog maaske tages under Overvejelse, om Bassinet ikke kunde opgives som Højdebeholder og indgaa i sin tidligere Funktion ogsaa som Prydelse for Parken. Denne er i sig selv og som Helhed betragtet meget smuk. Der findes enkelte Partier, som erganske henrivende, men den savner — foruden Vand — frie Udsigter, og her og der trænges der til Udtynding af Busketter og Underskov, der tager Synet fra hele Trægrupper og enkelte overordentlig prægtige Træer. Her burde det bl. a. ikke tillades Bøgen at føre sin noksom bekendte Kamp mod Egen, der altid ender med den sidstes Hensygnen og Død. Overhovedet, selv om Søndermarken — hvad adskillige ældgamle Ege og Bøge kan tyde paa — er en Rest af en Urskov, gaar det næppe an at behandle denne *lille* Skov som Skov, d. v. s. i Hovedsagen lade den gro, som den vil, og lade Mennesker trampe Vej i den, som de vil. Hvad Dyrehavens 2600 Tdr. Land kan taale af fri Færdsel, kan let blive ødelæggende for Søndermarkens ca. 60 Tdr., og der er adskillige Tegn paa, at de besøgende ikke strengt holder sig til de afstukne Veje. Vest for Hovedalleen er der et stort Terræn, der er taget i Besiddelse af Folkelivet med det Resultat, at der ikke vokser et Græsstraa. I Hovedstadens Parker skal der være Legepladser; men hvad der ovenfor i saa Henseende er sagt om Frederiksberg Have og i den tidligere Artikel om Rosenborg Have, gælder i fuldeste Udstrækning ogsaa Søndermarken. Saadanne Pladser skal være bestemt afgrænsede og bør holdes i sømmelig Skik med Grusbelægning og Hegn. Ellers vil de lidt efter lidt brede sig til største Skade for hele Parkens Karakter. Den østlige Del af Søndermarken er bedst holdt, og selv om der ogsaa

her sine Steder findes Busketter, der skjuler mere Skønhed, end de selv ejer, er Parkkarakteren dog fremherskende; men den vestlige Del gør et forsømt Indtryk. Her om noget Steds i vore Parker trænges der til ordnende Indgriben af Menneskehænder. Det er ikke her Stedet til detaillerede Forslag om den rette Anvendelse af dette til rationelt Landskabsgartneri fortrinligt egnede Terræn; men vi skal dog pege paa et enkelt Punkt, hvor Naturen — især den menneskelige Naturs sletteste Sider — har faaet Lov til at raade mere end tilbørligt er. Helt ovre ved Søndre Fasanvejs Forlængelse er der en lille Ø — en Miniaturefterligning af Øerne i Frederiksberg Have — omgivet af en lille Kanal, der med et Slag giver Forklaringen paa, hvorfor Myggene i Søndermarken i enhver Henseende kan taale Sammenligning med Kongelundens berømte Plageaander. Denne Kanals Bund er dækket af mange Aars forraadnende Løv og indeholder i Sommertiden kun meget lidt og aldeles ikke frisk Vand, udgør altsaa et sandt Paradis for Myggenes frie og ubundne Naturliv, der netop udkræver stillestaaende Vand og forraadnende Plantedele for ret at kunne udfolde sig. At der ligger gamle Thekedler og rustne Mælkespande i Kanalen bidrager overordentligt til at øge det Indtryk af fri Udvikling, som den udviser.

Man kunde passende begynde med at fjerne de havarerede Bliksager; naar dette var sket, kunde man skride til at rense Kanalen for raaddent Løv, og derefter kunde man maaske slippe nogle Hundestejler ud i Vandet. Denne lille Fisk er nemlig meget graadig og æder alle Dyr, som den kan overvinde, Myggelarver t. Eks., naar intet andet er at faa. Naar denne lille Øs nærmeste Omgivelser var gjort pyntelige,

Fra Frederiksberg Have.

var der maaske en ikke alt for fjernt liggende Mulighed for, at de ordnende Bestræbelser kunde brede sig over hele Søndermarken, saa denne efterhaanden fra at være en vanrøgtet

Skov kunde udvikle sig til en velholdt Park med friske Plæner og smukke Bepantninger og Trægrupper, et smukt og *hyggeligt* Tilflugtsted efter Dagens Møje.

BYENS HAVER

Af Havearkitekt I. P. ANDERSEN.

Vor By ejer mange naturlige Betingelser for at kunne blive Idealet af en Storby. Med sin herlige Beliggenhed i en Omegn, der er enestaaende i Retning af landskabelig Skønhed, ligger den i den skønneste Indfatning nogen By kan ønske sig; men desværre synes disse gode naturlige Forhold ikke at have indvirket stærkt paa Byens skønhedsmæssige Udvikling; thi ingen vil kunne paastaa, at Borgerne i Kjøbenhavn har haft ret megen Tanke tilovers for andet end at skaffe Plads til det abnormt voksende Uhyre.

Hvor har man i den sidste Menneskealder ikke forskærtset mangel Lejlighed til at frem-

bringe Skønhedsværdier og hvor mange af disse er ikke gaaet til Grunde i den store Bygeperiode.

Jeg tænker ikke paa alt det, der maatte ofres paa selve Udviklingens Alter, men paa det, der tankeløst gik til Spilde uden Grund.

Under alt dette er det en Trøst, at Byen i Forskønnelsesforeningen har en vaagen Samvittighed, der — med Redningen af Christianshavns Vold in mente — turde være en Borgen for, at den Mangel paa Hensyn til opstaaende og eksisterende Skønhedsværdier, der hidtil har præget Byen i dens Opvækst, ikke saa let faar Lov til at brede sig i Højsædet mere.

Opgaverne for Forskønnelsesforeningen er mange, og de ligger bogstaveligt paa Gader og Pladser. Jeg tænker i denne Forbindelse endda ikke paa disses snavsede Tilstand, men fornemlig paa den Ophobning af Skrammel, intermiste Skure, Plankeværker etc., der findes snart sagt allevegne, endogsaa midt i Byen.

Imidlertid dette er dog døde Ting, der kan vente; men hvad der derimod ikke taaler at udsættes, er Ordningen af vore offentlige Haver og Parker. Naar Foreningen derfor nu har begyndt at se disse lidt efter i Sømmene, saa maa ethvert tænkende Menneske vist erkende, at det tiltrænges, ikke alene for Kongens Have, som Foreningen her har taget op til Behandling, men ogsaa Frederiksberg Have og Søndermarken.

Jeg hører ikke til dem, der ønsker disse Haver bragt tilbage til deres oprindelige Skikkelse; thi det er ugørligt og vilde ogsaa kun daarligt passe til vor Tid; men vi maa se at finde en Udvej til at faa ordnede Forhold og til at udslette de amatøræssige og forkludrede Tilstande, som kendetegner disse og forresten andre af vore Pladser og Anlæg.

En Ordning af Gangforhold, Græsflader og Plantning er nødvendig, ikke mindst i Kongens Have, som er den, der i Tidens Løb er blevet mest præget af en ligegyldig Fortids sølle Opfattelse af Havekunst.

Opgaven er vanskelig, men jeg tror, at vi trods alt kan løse den, og det bør gøres nu, saafremt de skal reddes, de mange Skønheder, som disse Haver, deres usle amatøræssige Planforhold til Trods, dog rummer.

Den offentlige Haves Opgave er det at give et Billede af Livet i Skønhed, og ikke mindst for de Mennesker, der boer paa den solfattige Side af Livet. En Opdrager i Ordets videste Betydning skal de være og ikke idéforladte Arealer i Byen, der bare indbyder til at trampe paa.

Foruden en Nyordning i Anlægget af de her omtalte Haver, trænges der ogsaa til en Nyordning med Hensyn til deres Underhold; thi skal disse Haver, som er saa nødvendige for Byen, i Fremtiden blive til virkelig Gavn for denne, saa maa Byen annektere dem; saalænge de er Statsdomæner, vil de vedblivende leve en forhutlet Tilværelse, dels paa Grund af manglende Interesse fra Statsmyndighedernes Side, og dels paa Grund af en i Forvejen overbejrdet Statskasses knapt tilmaalte Midler til slige Formaa's Vedligeholdelse. Typisk i den Ret-

ning er Bibliothekshaven, som jo er blevet til Glæde for saa mange Mennesker og vedblivende kunde være det, saafremt den ikke nu under den fattige Statskasse blev en Vedligeholdelse tildel, der er højst tredje Klasses.

Byens Haver af Byens Penge og for Byens Folk, det maa være Løsenet, derved faar vi større Interesse for dem og bedre Kontrol med dem. Kommunen, der i Forvejen ikke er særlig overlæst med Parkanlæg sammenlignet med andre Byer af samme Størrelse, vilde ikke kunne vægre sig ved en rundelig Udgift til Underhold og Opbygning af disse for Byen saa reelle Værdier; men samtidig med, at en saadan Ordning fandt Sted, burde der nedsættes et kunstnerisk fagligt Tilsynsraad til at bistaa Kommunens Overgartner i alle saadanne Forhold og Ændringer, der kunde faa indgribende Betydning for Byens Parkforhold,

Som typisk Eksempel paa, hvad der kan ske, naar kun et Par Øjne ser, er noget, der netop foregik i Kongens Have for nogle Aar siden, nemlig da Køkken- og Frugthavearealet blev gjort tilgængeligt for Publikum, da huggede man alle de gamle Frugtræer og slettede hermed det skønneste Billede en Have nogensinde har ejet. Og saavidt jeg ved udelukkende med den Motivering, at hvis Frugtræerne blev staaende, saa vilde Frugten blive stjaalet. Naar noget saadant kan ske, saa kan saa meget andet ske, derfor bør vi Borgere, for hvem Byens Anlæg er til, have Lov til at forlange større Sikkerhed for, at alt, hvad der angaar disse, kommer til at hvile paa en bredere Basis end den, der alene kendetegnes ved Begrebet »Vi alene vide«.

Hvad der ogsaa snarest bør gøres Autoriteterne begribeligt er, at Søndermarken, Frederiksberg Have og Kongens Have er altfor smaa og uegnede til den Brug, der gøres af dem. Som Fesplads for Stor-Kjøbenhavns Befolkning kan de i ethvert Fald ikke ustraffet anvendes.

En Nyordning og Kontrol med Udhugninger maa derfor snarest mulig etableres, saafremt ikke altfor urimelig store Værdier skal gaa tabt for Byen, og jeg henstiller til Forskønnelsesforeningen, at den ihærdigt forfølger den Sag, som den ved sin Artikel om Kongens Have har begyndt paa, og at den, trods hovedretteringsky Mandfolks sure Protester viser sig værdig til den Tillid, vi har til den.

ROSENBORG HAVE

EN OPFORDRING TIL KUNSTNERNE BLANDT VORE MEDLEMMER

Det Udvalg, der har faaet til Opgave at fremskaffe en Plan til Rosenborg Haves Regulering, er nu som det vil vides nedsat og er sikkert allerede i fuld Gang med Forarbejderne til Konkurrencen. Imidlertid har vi paa nærværende Tidspunkt ment at burde henstille til dem blandt vore Medlemmer, der til sin Tid maatte ønske at deltage i Konkurrencen, allerede nu — mens Træerne endnu er i Besiddelse af deres Løv — at tage Forholdene i Haven i Øjesyn.

UDGIVET AF FORENINGEN TIL HOVEDSTADENS FORSKØNNELSE

REDIGERET AF OTTO ASMUSSEN

TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE (AXEL SIMMELKIÆR)

Fra Ørstedsparken.

OMDANNENDE FÆSTNINGSVÆRKER

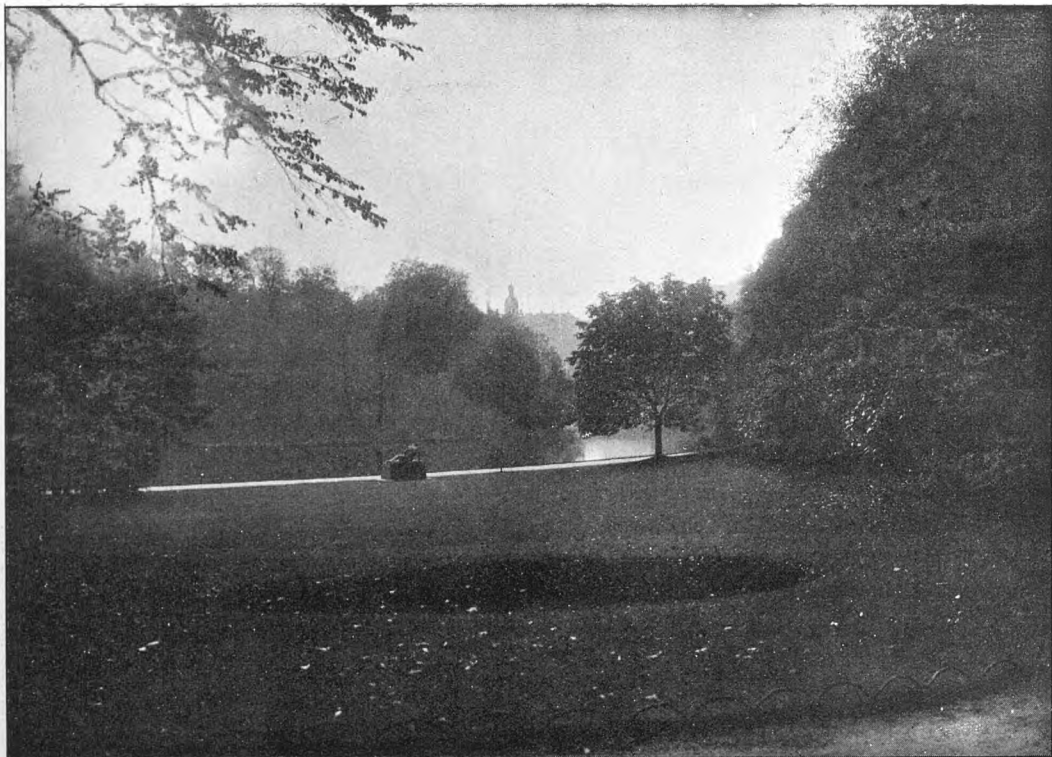
ØRSTEDS-PARKEN — BOTANISK HAVE — ØSTRE ANLÆG — KASTELSPARKEN — CHRISTIANSHAVNS VOLD

NAAR man i ældre Tid plantede Træer paa Fæstningsvolde, saa var Grunden hertil næppe af æstetisk Oprindelse; langt snarere havde man ved denne Foranstaltning et praktisk Maal for Øje, nemlig at styrke Volden; for det første fæstnede Trærødderne Jorden, saa at Regnen ikke skyllede alt for meget af den ned paa Voldgaden og i Stadsgraven. Af samme uæstetiske Aarsag besaaede man Voldskrænterne med Græs. For det andet havde man i det Tilfælde, at Fæstningen skulde blive brugt efter en Fæstnings egentlige Bestemmelse rigeligt Materiale til Faskiner og Skansekurve, hvis Opgave var at styrke Volden under en

anden og endnu mere ødelæggende Regn.

At begge Foranstaltninger — Træbeplantningen og Græsbesaaingen — tillige i høj Grad forskønnede det i og for sig smukke Anlæg, som en gammeldags Fæstning med sine kække Linier var, havde man ikke noget imod — det 17. og 18. Aarhundredes Mennesker var skønhedselskende —; men det var ikke Hovedøjemedet.

En gunstig Skæbne har villet, at Københavns under Frederik III anlagte Fæstning aldrig har været Genstand for en langvarig Belejring, der vilde have medført Voldens Træbeplantningers i alt Fald delvise Ødelæggelse, og Volden blev den brede

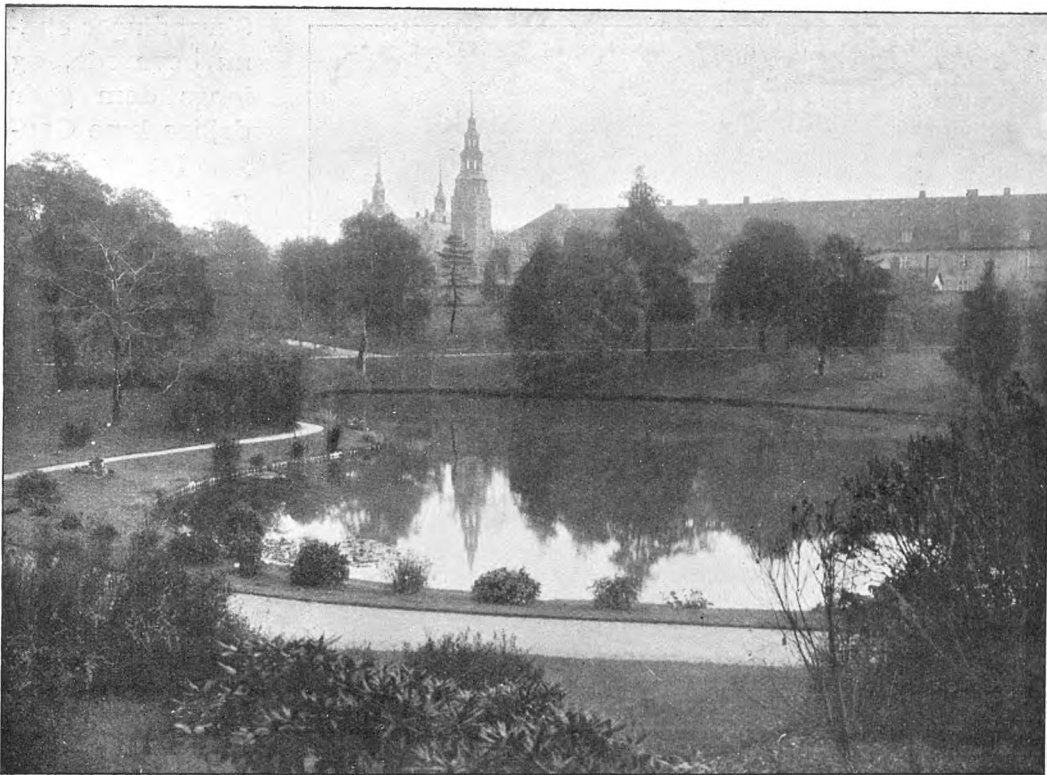
Fra Ørstedsparken.

kjøbenhavnske Befolknings Promenade. Det vidner om en høj Grad af Liberalitet hos de enevældige Konger, at et militært Anlæg saaledes blev stillet til Almenhedens Raadighed, og en prægtig Spaserevej har det været under de mægtige og smukt udviklede Træer og med en herlig Udsigt over det frodigt bevoksede Glacis og den blanke Stadsgrav. De »dannede« var ganske vist ikke helt tilfredse. De generedes af Skildvagterne og af »Kanoner, Fyrgab og Brystværn« — Anlægget var jo nu en Gang en Fæstning — desuden af Tiggere og de sig øvende Trommeslagere. Dernæst maatte der ikke ryges Tobak. For at spasere i Kirsebærgangen paa Voldens Udside nede ved Graven maatte man løse Tegn hos Kommandanten. Lidt efter lidt slappedes disse rigoristiske Forholdsregler, i det 19. Aarhundrede blev man klar over, at

Fæstningen ikke længere var tidssvarende; dens Nedlæggelse blev besluttet — og iværksat grundigere, end Nutiden egentlig synes om.

Et af de første Tegn paa Erkendelsen af, at Volden ikke mere var brugelig som Forsvarsværk, var vel nok, at Georg Carstensen fik Lov til at anlægge Tivoli paa Vestre Glacis. Tivoli var det første Parkanlæg paa Fæstningsterrænet og var, mens Vestervold endnu stod med sin brede Vandgrav og sine Raveliner — »Øen« i Tivoli var en saadan Ravelin — en meget smuk Park.

Her fandtes altsaa et Præcedens for, at en Fæstnings Glacis kunde — med enkelte selvfølgelige Smaaændringer — benyttes som Park, og dette Præcedens har vel nok bidraget sit til, at man, da Voldens Sløjfning endelig vedtoges, besluttede at reservere nogle af de indvundne Are-

Fra Botanisk Have.

aler til Haveanlæg. Ved Nørrevold — det højeste og smukkeste Parti — anlagdes Ørstedsparken. Man gik vist her noget for radikalt til Værks med at udslutte Terrænets skarpe Vinkler, og ved den grundige Omdannelse blev det vel ogsaa nødvendigt at fælde flere af de gamle Træer end godt var. Resultatet er blevet en sirlig Have, smuk, hyggelig og vel vedligeholdt, men uden noget iøjnefaldende Særpræg. Der findes Haver af lignende Karakter ved flere Herregaarde rundt i Landet.

Trængt af Gammelholms Bebyggelse maatte ved samme Tid Botanisk Have søge et nyt Tilflugtssted. Saa beklageligt det er, at man nu maa savne en smuk gammel Have i den gamle Bys Centrum, maa det glæde os, at Nødvendigheden af Havens Flytning blev paatrængende, just som Voldens Sløjfning var ble-

ven vedtaget. Havde dette ikke været Tilfældet, hvem borger da for, at ikke ogsaa det Stykke Voldterræn, der nu indtages af Botanisk Have, var bleven bebygget? Ogsaa her gik man maaske mere skaanselløst til Værks mod Bastionernes stejle Skrænter end strengt nødvendigt; men Hensynet til Havens særlige Bestemmelse har vel maattet øve nogen Indflydelse her. Observatoriet har reddet en af Bastionerne.

Der er adskilligt, der tyder paa, at det fra først af ikke var Byens vise Fædres Mening at udlægge Østervold til permanent Parkanlæg, og der har til Tider lydt Røster, der betonedede det meningsløse og økonomisk uforsvarlige i at lade saa fortrinlige Byggegrunde henligge uden at give noget Udbytte. Disse Røster er for evigt forstummede, ingen nok saa forstokket Opbygger af femetages Huse tør

Fra Østre Anlæg.

tale om at stikke Gader ud paa Østre Anlægs Plads; men selve dette, at man aldrig har tænkt paa at afløse Navnet »Østre Anlæg« med et nyt Navn, som da man døbte Nørre Anlæg om til Ørstedsparken, kunde tyde paa, at man kun har anset den for en provisorisk Foranstaltning, ligesom ogsaa den Omstændighed, at man ikke her har friseret nær saa meget som i Ørstedsparken, tyder herpaa. I Østre Anlæg er Fæstningslinierne i Hovedtrækkene bevarede og Pücklers Bastion med et Stykke af Kurtinen over til Grønlands Bastion stod næsten urørt, indtil Boulevardbanen nødvendigjorde dens delvise Sløjfning. Men ind mod Anlægget er Bastionens stejle

Skraaninger endnu bevarede, og langs dem gaar dejlige lune Gange. De to Raveliner — Birkehøj — kaldes den ene — er ligeledes bevarede i næsten hele deres oprindelige Omfang; kun maa det beklages, at Graven omkring den sydligste er fyldt og indrettet til Legeplads. Dens

Skraaninger frembyder et sør-

geligt Syn, benyttet som de bliver af pietetsløse Mindreaarige til at kure ned ad. Men dette er ogsaa det eneste Punkt, hvor Østre Anlæg har et forsømt Udseende; overalt ellers er det velholdt, og af afrundende, friserende Bestræbelser mærker man lidet eller intet. Det sidste — forhaabentlig uigenkaldelig sidste — Attentat paa Østre Anlæg var Opførelsen

Fra Kastelsparken.

Fra Christianshavns Vold (Den istandsatte Del).

af den saa meget omdebatterede Kommuneskole; hermed maa Anlæggets Udstrækning og Grænser være uigenkaldelig fastslaaede. Det maa iøvrigt indrømmes, at denne Skoles røde, klosterlignende Mure set fra Østre Anlæg ikke skæmmer; fra visse Punkter i Haven virker den endog ret smukt.

Meget har den altopslugende »Udvikling« lagt øde, men endnu staar den Del af Kjøbenhavns Fæstning, som ifølge Beliggenhed og hele Anlægsmaade var den smukkeste og mest maleriske: Kastelet. Frihavnsbanen har delt det i to ulige store Dele, og den største Del af »Grønningen« er udlagt til Gade, men i det hele og store er Kastelet bevaret. Dets Udenværk mod Sundet, Langelinie, har allerede i over 70 Aar været tilgængelig for Publikum, det af Banen ud imod Sundet afskaarne

Stykke af Volden med to af Bastionerne er ogsaa blevet aabnet, og nu i de sidste Aar er Smedelinien blevet frigivet. Dermed er det formentlig fastslaaet, at hvad der end sker, skal Kastelets Volde bevares som de er nu, at ingen Sløjfning mere skal foretages. Vi har tidligere (Forsk. 1918, S. 127) udførligt udviklet vore Anskuelser om det herhenhørende og skal derfor ikke fordybe os i Emnet: Kastelets Fremtid, men gaa over til Omtalen af Kjøbenhavns sidste Parkerhvervelse Christianshavns Vold.

Foreningen til Hovedstadens Forskønnelse har i Forening med Voldkomiteen nogen Fortjeneste af dette Anlægs Tilblivelse. Man har her lært af Fortidens Misgreb. Voldens Konturer er bevarede, og man har ikke fyldt Jord i Graven, man har i Tide sørget for Indhegning af Gangene

Fra Christianshavns Vold (ved Langebrogade).

ved Ligustrumrække og derved en Gang for alle betegnet de Steder, hvor Folk maa gaa, og de Steder, som for Helhedsvirkningens Skyld ikke maa betrædes. Skrænterne ind mod Voldgaden er bleven oprettede og tilsaæde med Græs, og under god Røgt og Pleje, som det nu, da Parkers Betydning i en stor By klart er gaaet op for alle, ikke vil skorte paa, vil dette Kjøbenhavns yngste Anlæg vokse sig smukt — og stort. Endnu omfatter det mod Nordøst kun Strækningen forbi den restaurerede »Lille Mølle« til Baadsmannsstræde og mod Sydvest kun den nærmest Amagerport liggende Bastion og Kurtinen hen til den Bastion, i hvilken Skydeskolen ligger; men atter her er der skabt et Præcedens, som Fremtiden ikke kan ignorere. Den Del af Volden, som strækker sig fra Skydeskolen til Langebro, er

og har længe været en Skandale. I umindelige Tider er der absolut intet Vedligeholdelsesarbejde foretaget her. Træernes Rødder ligger fuldstændigt blottede over Skraaningene, hvis oprindelige Ramper er næsten sporeløst forsvundne, idet enhver, der vil op paa Volden, bestiger den, hvor som helst han finder for godt. Og oppe paa Volden ser det aldeles ikke bedre ud; ogsaa her ligger Trærødderne oven Mulde, Brystværnene er nedtrampede, og det hele er Jerusalems Forstyrrelse. At disse utilbørlige Forhold træder endnu grellere frem nu, da Sammenligningen med Voldparken uvilkaarlig maa foretages, er indlysende, og dette skal og maa føre til, at ogsaa den resterende Del af Volden bliver reguleret og sidenefter bliver holdt i sømmelig Stand, med andre Ord inddrages i Christianshavns Voldpark.

MARTIN NYROP

1849 — 11. NOVEMBER — 1919

FOR Kjøbenhavns Borgere har **MARTIN NYROP** altid staaet og vil altid staa som Raadhusets Bygmester, og dette Udtryk for hans Skaberevne er ogsaa rent umiddelbart det, der stærkest af alle hans Værker har hamret sig ind i Byens Bevidsthed, fordi de $\frac{3}{4}$ af Byens Befolkning omtrent daglig har det for Øje. Bispebjerg Hospital ligger ligesom Landsarkivet paa Jagtvejen endnu i Byens Udkant.

For Forskønnelsesforeningen er der al Grund til at bringe den nu 70aarige men endnu livskraftige Kunstner en Hilsen og Tak for, hvad han har betydet for Hovedstaden, og Foreningen hilser tilmed i Nyrop en af sine tidligere Formænd og senere mangeaarig Medlem af det raadgivende Udvalg. Nyrop overtog i 1895 Foreningens kunstneriske Ledelse (med Overretssagfører **FRITZ HARTMANN** som administrerende Medleder), og det var ikke faa og smaa Opgaver, der i Nyrops Formandstid drøftedes. At kun en

forholdsvis ringe Del af disse Opgaver realiseredes, kan ikke lægges Nyrop og hans Bestyrelse til Last; det var i en for Foreningen særdeles kritisk Periode Nyrop var traadt til, Medlemmerne udvandrede i en Maalestok, der alvorlig truede Foreningens Eksistens, og trods Udfoldelsen af al hans sejge Energi bragte Nyrops Ledelse ikke Foreningen den Fremgang, han sikkert havde haabet.

I 7 Aar ledede Nyrop Foreningen. I 1902 traadte han tilbage som Formand, men forblev siddende i Bestyrelsen indtil 1905, da han indtraadte i det raadgivende Udvalg, blandt hvis Medlemmer han hører til de ivrigste og mest interesserede, altid virksom med gode Raad.

Byens Borgere hilser i Nyrop en af deres Bys bedste Sønner, og Foreningen føjer til sin Tak Ønsket om, at det endnu i en Aarrække maa være ham forundt at tjene den Kunst, som gennem sine Udøvere sætter sit Præg paa en By.

OMBYGNING AF ET HUS I NYBROGADE

BLANDT Husene i Nybrogade henlaa Nr. 8 længe i en noget forsømt Tilstand. Den oprindelig skurede Façade var i Tidernes Løb bleven oliemalet; men den gamle Farve hang i store Skaller og gav den i Forbindelse med nogle store røde Skilte et tarveligt Præg, som daarligt svarede til de gode Forhold i Bygningen.

Overretssagfører **V. FALBE-HANSEN** købte Ejendommen, der gaar ud til Snaregade, og lod den istandsætte af Arkitekt **COSMUS BRÆSTRUP**. Mod Snaregade hang Pudsen løs, og det viste sig, at det gamle Bindingsværk var af Egetræ. Dette blev derfor afrenset og istandsat. Det havde lidt en Del, da det i sin Tid blev pudset, og var fuldt af Sømhuller, det blev derfor

tjæret med Kultjære og virker nu i Karakter sammen med Naboen Assistenshuset. Indgangspartiet fremkom, da der var en Del Vanskeligheder at klare, som hidrørte fra den Gang Huset blev pudset, og det er holdt i Karakter med den senere Gadedør. Der er ved den Lejlighed forandret en Del ved Bygningen; der har utvivlsomt oprindelig været minde Rudedeling, maaske Blyruder; men til Husets nuværende Præg vilde en Indgangsportal i Husets oprindelige Karakter næppe synes naturlig.

Mod Nybrogade fjernedes al Skiltning ved Istandsættelsen, der udførtes en Stentrappe og ny Gadedør og Kælderbutikens Vinduer blev forsynet med Sprodser for at harmonere med den øvrige Façade.

Ejendommen mod Nybrogade.

Ejendommen mod Snaregade.

UDGIVET AF FORENINGEN TIL HOVEDSTADENS FORSKØNNELSE

REDIGERET AF OTTO ASMUSSEN

TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE (AXEL SIMMELKIÆR)

PLAKATREUVU

Af HENNING BRØCHNER

DET er nu ca. halvandet Aar siden, at »Foreningen til Hovedstadens Forskønnelse« i Raadhushallen arrangerede en Udstilling af kunstneriske Plakater fra Ind- og Udland, en Udstilling der i sin Art var paa en Gang den omfangsrigeste og mest alsidige og hvad de ydre Vilkaar angaar den mest flatterende af alle hidtidige i Norden, og et værdigt Side-stykke til de bekendte store Plakatudstillinger i Frankrig og Tyskland.

Selv om Tidspunktet for en saadan Udstilling maaske kunde synes at være uheldigt valgt, idet Manglen paa Materialer, først og fremmest Farver, til Plakaternes Fremstilling, netop paa den Tid satte meget snævre Grænser for de litografiske Anstalters og derigennem for Kunstnernes Virkemidler, fremgik det imidlertid, at Øjeblikket for saa vidt var rigtigt valgt, idet til Gengæld. Modtageligheden for gode og nyttige Impulser, fortrinsvis udefra, viste sig forbavsende stor blandt vore Plakat-kunstnere og i det forløbne Aar har givet flere bemærkelsesværdige Resultater, der med større eller mindre Ret kan sættes i Forbindelse med Plakatudstillingens Demonstration af mønstergyldige Eksempler.

Dette Fænomen er saa meget glædeligere og saa meget mere betydningsfuldt, som det fortrinsvis viser sig at være de Plakattegnere, der svarer til den tyske „Gewerbler“-Type, som har vidst at tage ved Lære, hvorved der skabes en Mulighed for at faa afhjulpet den sørgelige Mangel paa gode Gennemsnitsarbejder, der f. Eks. i Tyskland bringer Middelværdien af den moderne Plakatkunst saa forbavsende højt op.

Eksempelvis kan der henvises til, hvorledes OLUF NIELSEN, der tidligere, bortset fra enkelte gode Arbejder, fortrinsvis opdyrkede en humoristisk Genre, der var anlagt paa, gennem Fremstilling af tykke Mennesker af begge Køn, at appellere til et bredere Publikums komiske Sans, nu anvender en modernt simplificeret Teknik efter habile tyske Forbilleder som f. Eks. SCHWARTZER, som det bl. a. tydeligt fremgaar af hans Plakater for »Brødr. S. & P. Petersen«, »Arbejdernes Fællesorganisations Brændselsforretning« og »Handelsstandens Forsikrings A/S.«.

At han i den sidstnævnte Plakat grundigt misforstaar de i mangt og meget logiske Principer i Kubismen, er selvfølgelig beklageligt,

men alene Lysten og de antydede Evner til at eksperimentere er paa den anden Side højst anerkendelsesværdige.

Som et andet Eksempel kan nævnes, hvorledes Kendskabet til fransk Plakatkunst kan virke inspirerende paa en Kunstner som THOR BØGELUND, der ellers fortrinsvis følger de tyske Principer: Hans Plakat for »Hittebørns-Basaren« viser for den billedlige Fremstillings Vedkommende stærk Tilknytning til fransk Tegnekunst og danner en Undtagelse ikke blot i hans Produktion, men tillige fra den almindelige Regel om Tekstens Kortfattedhed.

Ogsaa Forstaaelsen og Interessen for Skriftplakatens og dens Virkning alene gennem Teksttyperne har i det forløbne Aar vist sig større end tidligere.

»Foreningen til Hovedstadens Forskønnelse« gjorde selv Begyndelsen ved at lade Plakaten for sin Udstilling fremtræde som en Skriftplakat af BØGELUND, i et stort og usædvanligt Format og med en Tekst, der ved sin Farvesammensætning og sin Udformning var af en fortræffelig, paa en Gang suggestiv og dekorativ Virkning.

Dertil er senere fra samme Kunstners Haand kommet en Plakat for »Gentofte Kommunes topografisk-historiske Udstilling paa Øregaard«, der trods sit lille Format er af glimrende Virkning ved sit letfattede Klokkeornament og sin klare Tekst i sort og rødt.

Dertil er senere kommet tre Skriftplakater for »Politiken«, tegnet af ULK-JENSEN, der alle betegner et stort Fremskridt fra tidligere Tidens Eksempler med deres døde, dusinmæssige Bogtryk. Forbillederne er atter her tyske, idet den ene Plakat med sit meget prominente A tydeligvis har laant Ideen fra JULIUS KLINGERS Plakat for »Admiralspalast«, og i den anden Tekstens Isolering i et specielt Felt i flerfarvet Indramning er stærkt paavirket af en LUCIAN BERNHARD'sk Skriftplakat, mens den tredje, om end tysk i sin bastante Ornamentik, har et mere nærliggende Forbillede i POUL SÆBYS Omslagstegninger.

Ogsaa adskillige af de virksomste indirekte Midler til Fremme af en almindelig Interesse for kunstneriske Plakater er i Løbet af 1918 og 1919 blevet taget i Brug. Saaledes holdt Direktør ANDREASEN umiddelbart efter det til Forskønnelsesforeningens Generalforsamling

knyttede Lysbilledforedrag om moderne Plakat-kunst et Foredrag i Bogtrykkerforeningen om samme Emne med Demonstration af Udstillingen i Raadhushallen.

Hvad angaar Plakatlitteraturen gav Udstillingen Anledning til adskillige Artikler i Dagblade og Tidsskrifter, omhandlende saavel enkelte Arbejder som Plakatkunsten som Helhed, ligesom Udlandets Interesse for danske Plakater har givet sig Udtryk i Artikler om danske Plakatkunstnere i to saa betydende Fagtidsskrifter som »Nordiska Boktryckarekonst« og »Das Plakat«.

Hvad angaar dette sidste Tidsskrift, der maa anses for det paa en Gang fagligste og mest instruktive i sin Art, har Kunstindustrimuseets Biblioteksbudget bl. a. paa Grund af Pladsforholdene desværre endnu ikke vist sig at kunne opfylde den Forpligtelse til et Abonnement, som maa siges først og fremmest at paahvile dette Museum. Til Gengæld har Universitetsbiblioteket i rigtig Erkendelse af den foreliggende Mangel tegnet Abonnement paa »Das Plakat« til sin Tidsskriftslæsestue.

Hvad endelig angaar et af de virksomste Midler: Udskrivning af Konkurrencer med paafølgende Udstilling, kan det forløbne Aar opvise hele tre saadanne, hvis man medregner »Sporvognsreklamen«s Konkurrence, i hvilken HENRY ANDREASEN fik Førstepremien. Den første, Konkurrencen om en Plakat, hvis Tekst og billedlige Fremstilling var en Agitation imod Tobaksmonopolet, havde som Dommerkomité Direktørerne RAMBUSCH og CHR. H. OLESEN, Redaktør POVL DRACHMANN, Cand. IVAR MOE, Forlagsboghandler C. HAGE og Fru KAREN HESSEL, og blev netop saadan, som man maatte vente det af en Bedømmelseskomité uden en eneste Kunstner som Medlem.

Paa Forhaand fandtes en god Propagandaplakat for samme Formaal, tegnet af VALDEMAR SETOFT. Konkurrencen føjede hertil de to højst

præmierede Udkast, begge jævnt gode Plakater af Elever paa Teknisk Skole, men til hvis Fremskaffelse det næppe havde været nødvendigt at afholde en Konkurrence, ved hvilken man kasserede flere anerkendte Plakatkunstners Udkast.

Nogen Tid senere udkrev »Den personlige Friheds Værn« en Konkurrence om en kunstnerisk udført Plakat for Foreningen. Bedømmelseskomiteen var saa alsidig og betryggende sammensat som vel tænkelig, idet den bestod af Tegnerne VALDEMAR ANDERSEN, AXEL

NYGAARD, GERDA PLOUG-SARP samt

Redaktør STEN

DREWSEN og Direktør SYLVESTER HVID.

Til denne Konkurrence, hvori deltog ca. 150 Kunstnere, deraf enkelte svenske og norske, indleveredes 250 Udkast, der udstilledes paa Charlottenborg i 8 Dage og var Genstand for megen Interesse fra Publikums Side.

Komiteen tilkendte Tegnerne ANTON HANSEN og ARTHUR REINHOLDT henholdsvis første og anden Præmie og

Arkitekt ARNE

SCHMIDT tredje, idet den desuden sikrede sig Reproduktionsretten til et Par

Plakater, tegnede henholdsvis af Malerne AUG. PETERSEN og CARL MATHORNE.

En Konkurrence som denne viser med beskæmmende Tydelighed, hvor langt vi endnu har tilbage, idet ANTON HANSENS Udkast, der præmieredes som det kunstnerisk bedste, skønnedes uanvendeligt til Plakatbrug, mens det med anden Præmie belønnede Udkast formentlig blev antaget til Benyttelse, fordi det — om end i kunstnerisk Henseende langt ringere end det første — i reklamemæssig Retning var mere anvendeligt, hvorved dette Dilettantarbejde antoges paa Bekostning af et Par af vore habileste Plakatkunstners dygtige Udkast.

Hertil følger sig THOR BØGELUNDS fornylig afholdte Udstilling under Mottoet »Kunstneren i Købmandens Tjeneste«, paa hvilken man hav-

OLUF NIELSEN

de Lejlighed til ikke blot at gense en Række fortræffelige tidligere Arbejder men tillige til at forundres over, hvilke Udkast der var blevet refuserede til Fordel for saa fornærmelige Produkter som de fornyligt figurerende Plakater, f. Eks. »Ridderen af Randers Bro« og »D. K. Bouillon-Tærning«.

* * *

Aarets Plakatproduktion har ikke bragt nye Navne frem, om end der er foregaaet en væsentlig Forskydning af Produktiviteten blandt de førende Kunstnere. Ej heller synes Plakatkunsten at have vundet synderligt Terræn, hverken indenfor sit foreløbige Speciale: Forlystelsesplakaten eller paa det Felt, der f. Eks. i Tyskland er baade det vigtigste og mest typiske: Handelen og Industrien.

Kun faa Teatre har fundet Anledning til at søge kunstnerisk Assistance ved Fremstillingen af deres Plakater. ERNST ÅKERBLAD og H. E. MELCHIOR har med sædvanlig sikker Streg og usikker Farvesans leveret et Par Plakater til Scala og den sidste tillige til Thaliateatret, og OLUF NIELSEN et Par ret ligegyldige til Fønixteatret og Tivoli Varieté; selv BØGELUDS Evner synes at komme til kort over for denne Opgave, hvad hans Plakat for Tivoliteatret giver et beklageligt Bevis for.

Anderledes forholder det sig med Biografteatrene, hvis Interesse for at illustrere Programets døde Tryksvæerte synes i glædelig Stigning. Ganske vist betegner den store, hyppigst anvendte Sværms Arbejder kun en saare svag og utilstrækkelig Begyndelse, men bør dog hilses venligt som saadan.

Noget højere — men bortset fra et umiskendeligt Anlæg for Portrætlighed — mere haandværksmæssig end kunstnerisk staar ERNST ÅKERBLAD, hvis Produktion er i stadig Stigen.

Dog bærer SVEN BRASCH's ugentlige Plakater

for »World Cinema« indtil videre Prisen, ved deres Overholdelse af et vist Fællespræg, en diplomatisk Placering af den sørgeligt nødvendige trykte Programtekst og et smagfuldt Valg af Farver og Farvesammenstillinger. Man kan maaske nok med nogen Grund hævde, at disse Plakater har lige saa lidt med virkelig Tegnekunst at gøre som Konditorernes Iskagefigurer med Skulptur, men de besidder i al Fald visse utvivlsomme øjenfangede Egenskaber i Farve og Linier, der fremhæves lige fortræffeligt af

SVEN BRASCH's Streg og den anvendte Linoleumsteknik. Og adskillige af disse Arbejder, f. Eks. Plakaten for Filmen »Millionær en gros« med de udsparede Glanslys og den delikate violette Farve, der i den rette Afstand giver en glimrende plastisk Virkning, staar betydeligt over Kollegernes uformuende Forsøg.

Men endnu mangler de hjemlige Filmsplakater, baade kunstnerisk og bogstaveligt, de store Dimensioner, som de enkelte tyske Plakater, der undertiden giver et paa samme Gang beundringsværdigt og beskæmmende Gæstespil paa vore Billedteatres Fasader, til Evidens beviser.

Den yngre Tegnekunsts Primas VALDEMAR ANDERSEN har i Løbet af de sidste halvandet Aar kun præsteret en eneste Plakat, den nydelige Propagandaplakat for den sønderjyske Indsamling, et Arbejde, hvis Linoleumsteknik ikke ganske synes at passe til den tilstræbte Virkning og ganske udelukker eller forgrover Farveovergangene.

AXEL NYGAARD har indenfor samme Tidsrum udfoldet en usædvanlig, men stadig desværre kun altfor ringe Virksomhed. Plakaten for »George Dandin« i sit usædvanlig store Format indeholdt en fortræffelig Tegning i denne Kunstners Yndlingsfarver grønt og blaat, men var desværre blevet i den Grad overanstrengt med Tekst, at hele nederste Fjerdedel af Plakaten

OLUF NIELSEN

ULK-JENSEN

THOR BØGELUND

THOR BØGELUND

SVEN BRASCH

AXEL NYGAARD

AXEL NYGAARD

virkede dødt. Senere har denne Kunstner med stor Sikkerhed formet en Række forskellige Plakater, hvis Hovedcharme er den virtuose, tilsyneladende Nonchalence, hvormed han sædvanligvis gengiver de smaa Mænd og Koner, Flag og Pipfugle, der alle synes lige udtaget af en Legetøjsæske. Man vil saaledes mindes Plakaterne for det nordiske Sanger- og Musikerstævne og den usædvanlig fornøjelige for C. Th. Rom med den lille tykke Havemand, lige fortræffelig i Tegning og Tekst, forenet til en Helhed af god Plakatvirkning, hvilket i samme Grad gælder hans sidste Plakat, fremstillet for »Foreningen for Kunsthåndværk«, med sin sikre Opbygning af baade Tekst og Billedmotiv.

Skønt langt fra saa overlegen i teknisk eller kunstnerisk Betydning som hverken VALDEMAR ANDERSEN eller AXEL NYGAARD, er det i Løbet af det sidste Aar alligevel blevet THOR BØGELUND, der maa betragtes som Øjeblikkets Repræsentant for den moderne danske Plakatkunst. I Kraft af sin Produktivitet, sin Farvesans, sin Alsidighed og sin gode Vilje, har BØGELUND naaet en anerkendt Position, der ikke svækkes

nævneværdigt hverken af de fejlslagne Forsøg eller af hans umiskendelige Afhængighed af tysk Plakatkunst. Thi ligesom denne sikkert er Skyld i, at enkelte Plakater virker ligesaa grove i Linierne som raa i Farverne, har den sikkert ogsaa sin Del i Æren af den Farvevirkning, der gør flere af BØGELUNDS Plakater til forbillige Eksempler.

Som Eksempel kan nævnes Plakaten for »Edderkoppen« med sin kortfattede Tekst i Over- og Underkanten og den lysende gule Flade, der kun brydes af Edderkoppens enkle men fuldtud tilstrækkelige Symbol. Desuden maa fremhæves Plakaten for »Flyverudstillingen«, hvor Teksten er klart opbygget i den nederste Del af Plakaten og Solens Lys ved farvede Zigzagkredse er imiteret paa en Maade, der illuderer rentud fysiologisk paa Baggrund af den gule Bundfarve.

Saadanne lykkelige Fund giver Absolution for mange irriterende Fejlgreb og forsoner noget med, at Hovedindtrykket af nutidig dansk Plakatkunst paa Grund af VALDEMAR ANDERSENS og AXEL NYGAARDS manglende Produktivitet, maa blive saa ensidig tysk-betonet.

VALD. ANDERSEN

OMDANNENDE FÆSTNINGSVÆRKER

UNDER den interessante Artikel i Forskønnelsens Nr. 10: »Omdannede Fæstningsværker« bemærkes under Omtalen af Ørstedsparken, at man vist nok under denne Parks Anlæg er gaaet noget skaanselsløst tilværks ved at udlette de skarpe Vinkler og rydde mange gamle Træer, hvoraf Resultatet er blevet: »en sirlig Have, smuk, hyggelig og vel vedligeholdt, men uden noget iøjnefaldende Særpræg.«

Disse sidste Linier er det, som har givet mig Anledning til Eftertanke, thi Ørstedsparken bærer ganske vist ikke Præg af at være en Rest af en gammel Fæstning, men uden Særpræg er den absolut ikke. Snarere er det Evnen til at kende Forskel paa Landskabsgartneri og Havearkitektur, der svigter, og som ret almindelig samler begge under eet, og stiller de samme Fordringer til Landskabsgartnerens Arbejder som til Havearkitektens, skønt Landskabsgartnerens Kunst er at skabe Natur, at fremstille og forene de skønneste Træk i Naturen ved Hjælp af naturligt Materiale, medens Havearkitektens Kunst er at skabe Havearkitektur, hvorved det naturlige Materiale omdannes og paatvinges stiliserede Former.

Ørstedsparken er saaledes et udpræget landskabeligt Anlæg. Jordformationens bløde, bugtede Linier hører til vor danske Natur og kræver de krumme Gange; Plantningerne er uregelmæssige, snart som Skov og snart som Krat og indrammer herlige Perspektiver med store Græsflader, hvor desværre de mange Billedhuggerarbejder træder forstyrrende frem, thi kun meget faa af dem er anbragt paa passende Steder. Et nævneværdigt Særpræg for Ørstedsparken er ogsaa de Stemninger, som Solens Lys i Sommer- og Efteraarsaftener kan fremkalde i mange af Perspektiverne. Hvor finder vi noget lignende i et havearkitektonisk Anlæg som f. Eks. Christianshavns Voldanlæg? Og er ikke dette paa sin Vis lige saa »friseret« med sine snorlige Gange, Hække, Jernstakitter og Kanter, omhyggelig jævned, skraa eller vandrette Flader og Terrasser og skarpt opretholdt Vinkler? Volden har ganske vist herved tildels beholdt sine Konturer, men Anlægget er ogsaa mere en Promade end en Park. Hermed hentydes dog ikke til noget nedsættende, og den istandsatte Vold har vist ogsaa lige saa stort et Publikum som Ørstedsparken.

Paa Østre Anlæg er der derimod aldrig ofret ret meget; det er ikke anlagt efter en samlet Plan men i stykkevis, og medens en Del af det gamle har faaet Lov at ligge urørt, er andre Dele blevet

moderniseret. Er det derfor ikke mere berettiget her at tale om Mangel paa Særpræg, hvor nyt og gammelt ligger hulter til bulter?

Ærbødigst

AAGE HANSEN
Landskabsgartner

Det ærede Medlem er aabenbart kun uenig med os paa et i Virkeligheden ganske underordnet Punkt, nemlig om, hvorvidt Udnyttelsen af det ved Nørrevolds Sløjfning givne Parkareal har givet et i enhver Henseende tilfredsstillende Resultat, eller om man ved at bibeholde derforhaandenværende Terræn — Bastion, Stadsgrav og Glacis — i mindre omarbejdet Skikkelse havde opnaaet noget væsentligt bedre — endda med mindre Bekostning. Underordnet fordi vi staaer overfor en fuldbragt Kendsgerning, som det ingenlunde er vor Hensigt at søge ændret paa noget væsentligt Punkt. Hr. AAGE HANSEN er Tilhænger af den første Anskuelse, og hans Argumentation har ikke i nogen kendelig Grad rokket ved vor i Artikelen »Omdannede Fæstningsværker« fremsatte Mening, at en mindre radikal Fremgangsmaade havde været at foretrække. Hvorvidt vor Evne til at skelne mellem Havearkitektur og Landskabsgartneri svigter, er der ingen Anledning til at komme dybere ind paa, kun skal vi gøre opmærksom paa, at vi er ganske paa det rene med, at Ørstedsparken — ligesom en Mængde Herregaardsparker — er et udpræget landskabeligt Anlæg og ikke uden Held efterligner den danske Natur, ligesom vi hverken har bestridt eller agter at bestride den Kendsgerning, at Terrænet, som det efter Bastionens Sløjfning og Gravens delvise Opfyldning har foreligget, er ypperlig udnyttet. Kun tror vi, at en skaansommere Fremfærd imod det oprindelige Terræn havde givet endnu flere og endnu herligere Perspektiver, og hvis det er Forfatterens Mening at aabne en Kampagne for, at Østre Anlæg skal underkastes en tilsvarende Terrænbehandling, saa maa vi paa det bestemteste tage Afstand fra ham paa dette Punkt. Det, det gælder om ved Østre Anlæg som ved Christianshavns Vold er Vedligeholdelse af det forhaandenværende, Oprettelse af det, som ved klimatisk Paavirkning og Børns hensynsløse Leg er geraaadet i Forfald. Der vil forhaabentlig opstaa flere Pladser i Kjøbenhavns nærmere og fjernere Omegn, hvor Landskabsgartneriet faar store og taknemlige Opgaver at løse.

Hr. AAGE HANSEN gaar ud fra en forkert Forudsætning, naar han kalder Christianshavns

Voldanlæg et »friseret«, »havearkitektonisk« Anlæg. Det er et Fæstningsanlæg, og det er dets Karakter som saadant, der skal bevares. Dette Maal kan kun naas ved at anbringe Hække langs Vejene, og Hækkene kan ikke naa til fuld Udvikling, medmindre de i de første Aar beskyttes af Rækværker, der dog kun er en foreløbig men uundgaaelig nødvendig Foranstaltning. Man kan med en vis Ret hævde, at Opgaven er bleven begrænset, at det snarere er en Promenade end en Park, der er tilvejebragt; men denne Begrænsning er dikteret af Omstændighederne, der bl. a. indbefatter, at man ikke her som ved Ørstedsparken har kunnet disponere over begge Stadsgravens Sider; men meget er der opnaaet ved, at Christianshavns Vold er fredet ved Lov, idet der derved forhaabentlig aldrig paa det Terræn vil blive bygget Huse, og selve Parken — eller Promenaden — vil hæve sig højt over en eventuel Bebyggelse af det omgivende Terræn.

At gammelt og nyt ligger hulter til bulter (?) imellem hinanden i Østre Anlæg kan ifølge Sagens Natur ikke berøve dette Anlæg dets Særpræg. At det ikke er anlagt efter en bestemt Plan — o: at Fæstningsanlægget ikke er omdannet efter en bestemt Plan — er netop det, der giver Anlægget sit Særpræg, og vi haaber og tror, at ethvert Projekt om en gennemgribende, forud planlagt Omdannelse vilde møde den stærkeste Modstand i den offentlige Mening.

Hvad Anbringelse af Skulpturer i Anlæggene angaar, er det et meget kildent Spørgsmaal. Det skal ikke bestrides, at baade Ørstedsparken og (især) Rosenborg Have havde været bedre tjent, om en Del af de der anbragte Billedhuggerarbejder aldrig var blevet opstillet. Nogle af dem er ikke gode, andre er bleven til under Forudsætninger, som ikke findes de betræffende Steder og er oprindelig forarbejdede i et andet Materiale end det, hvori de er gengivne. At mange af dem virker forstyrrende, ja rent meningsløst dér, hvor de staar, kan ikke nægtes, og at man for Fremtiden vil gaa skønsommere og mere kritisk til Værks, er at haabe. Den Skulptur, som skal opstilles i en Park, maa være fremstillet med en bestemt Plads for Øje, og det er i saa Henseende belærende at lægge Mærke til, at de Friluftsskulpturer, som man med stadigt Behag vender tilbage til, er Hasselriis' vindrikende Faun i Ørstedsparken, Caroline Amalies Statue i Rosenborg Have og Krøyers vidunderlige Buste af Schandorff i Østre Anlæg, mens man staar i bedste Tilfælde kold, meget hyppig ærgerlig og ilde berørt overfor saavel nogle af de antike Afstøbninger som fransk Rutinekunsts Frembringelser.

Bevares vel! Silen med Bacchusbarnet er et udmærket Kunstværk, men Materialet (daarlige patinerende Bronze) og Pladsen, hvor han staar, lader ikke Kunstværket som saadant komme blot tilnærmelsesvis til sin Ret.

SKILTE

Et Medlem skriver følgende til os:

I fuld Erkendelse af det værdifulde Arbejde som Foreningen har nedlagt til Plakat-Kunstens Højnelse, vilde jeg gerne have Lov til at minde om et andet Objekt, der efter min Mening i endnu højere Grad end Plakaterne, hvis saavel privat som offentlig Interesse blev vakt for Sagen, vilde give Byen sit Skønhedspræg, nemlig de Skilte, der indgaar som et fast Led i Byens Fysiognomi.

Jeg tænker her først og fremmest paa Skiltene med Gadenavnene, for Stoppestederne, Postvæsenets, og det, der er den egentlige Aarsag til disse Liniers Fremkomst, Det kgl. Klasse-lotteri's Skilte anbragte ved de respektive Kollektørers Gadedøre i en mere eller mindre malproper Tilstand, et Syn, der tit har ærgret mig, naar som ofte Skiltet findes anbragt paa en smuk Ejendom (Ja jeg tror endog præmie-

ret) med dekorativ Gadedør, og fuldstændig skamskænder dette Eksterior.

Det er ikke faa af disse Skilte, der findes anbragte, og det vilde være en stor »Gevinst« for Byen om disse Skilte maatte opnaa et mere dekorativt Udseende end det nuværende. Hvad mener Foreningen selv?

Deres ærbødige

SVEND AAGE HANSEN.

Vi mener herom, at medens Skiltene med Gadenavnene uden Skade kunde være kønne (vi har tidligere her i »Forskønnelsen« beskæftiget os hermed), er det mere Renlighed en det skorter de øvrige nævnte Skilte paa; og navnlig Lotterikollektionernes Skilte trænger mange Steder unægtelig i høj Grad til Fornyelse.

UDGIVET AF FORENINGEN TIL HOVEDSTADENS FORSKØNNELSE

REDIGERET AF OTTO ASMUSSEN

TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE (AXEL SIMMELKJÆR)

MEDLEMSFORTEGNELSE 1919

»FORSKØNNELSESFORENINGENS VENNER«

Aarskontingent Kr. 100.

- Andersen, Otto E., Direktør, Nørrevoldgade 11, K.
— H. N., Etatsraad, R.E., SK., Dbm. pp., Strandvej 144, Hellerup.
- Bramsen, Svend, Assurandør, Bredegade 11, F.
Børgesen, Vald., Fabrikant, Silkegade 13, K.
- Carlsberg Bryggerierne, Vester Fælledvej 100, V.
- Christiansen, Vilhelm, Grosserer, Bredgade 6, K.
Dahl, L., Grosserer, R*, Stockholmsgade 51, Ø.
— Knud, Overretssagfører, Sølvgade 34, K.
- Damm, Einar, Bankdirektør, R*, Østbanegade 21, Ø.
- Dessau, Benny, Direktør, R*, Dbm. pp., Tuborg, Strandvej 46, Hellerup.
- Elsass, L., Direktør, R*, Margrethevej 24, Hellerup.
- Forenede Bryggerier & Tuborg Fabriker, Raadhuspl. 2, B.
- Gammeltoft, C., Konferensraad, Direktør, R*, Dbm., Slotsholmsgade 18, K.
- Glückstadt, Vald., ital. Generalkonsul, R*, Dbm. pp., Frydendalsvej 27, V.
- Hagemann, Mathilde, Geheime-Konferensraadinde, Rosenvængets Hovedvej 18, Ø.
- Hansen, Vilh., Etatsraad, Strandvej 201, Hellerup.
— Johan, Frue, Kastelsvej 16, Ø.
— Johan, Generalkonsul, Grosserer, K* pp., Kastelsvej 16, Ø.
— Vilian, Grosserer, 5te Juniplads, F.
- Heilbuth, H., Direktør, Søholm, Lyngbyvej Str.
- Holm, Jacob & Sønner, Firmaet, Strandgade 4, C.
- Hvidt, L. N., Dispachør, Nyhavn 18, K.
- Illum, A. C., Grosserer, Illumgaard, Vedbæk.
- Jacobsen, Helge, Direktør, Brygger, Kastelsvej 18, Ø.
- Jarl, C. F., Ingeniør, cand. polyt., R*, Marstrandsvej 2, Ø.
- Jeppesen, V., Grosserer, Vimmelskaftet 43, K.
- Johannesson, J., Direktør, Højbroplads 13, K.
- Kampmann, Chr., Grosserer, R*, Søndre Fasanvej 16, F.
- Køedt, A., Peschcke, Grosserer, Viggo Rothesvej 9, Charlottenlund.
- Liebe, Otto, Højesteretssagfører, K*, Dbm. pp., Bredgade 30, K.
- Melchior, Carl, Grosserer, R*, Dbm., Strandgade 34, C.
- Monberg, N. C., Etatsraad, R* pp., Kristianiagade 19, Ø.
- Monies, J. S., Veksellerer, Vesterbrogade 2 C, B.
- Møller, Aage, Grosserer, Dronningens Tværgade 5, K.
— Poul, Grosserer, Vesterbrogade 46, B.
- Nielsen, H. Chr., Hof-Dekorationsmaler, Amaliegade 3, K.
- Ny Carlsbergfondets Direktion, Glyptotheket, V. Boulevard, B.
- Nørgaard, Fr., Bankdirektør, Etatsraad, R*, Dbm., Stavangergade 4, Ø.
- Olsen, Ole, Generaldirektør, Heslehøj, Baunegaardsvej, Hellerup.
- Plessen, S. L. de, Enkebaronesse, Kristianiagade 12, Ø.
- Plum, Harald, Direktør for The United Export Co. Ltd., Ny Toldbodgade 30/55, K.
- Rambusch, F. H. J., Kaptajn, Direktør, R*, Dbm. pp., Malmøgade 8, Ø.
- Rovsing, Thorkild, Professor, Dr. med., R*, Dbm., Juliane Mariesvej 2, Ø.
- Schou, Holger, Grosserer, Østerbrogade 6, Ø.
— L., Grosserer, H. C. Jensensvej, L.
- Schulin-Zeuthen, William, Greve, Hofjægermester, R*, Malmøgade 6, Ø.
- Segelcke, E., Grosserer, Vesterbrogade 12, B.
- Stau, Cornelius, Grosserer, R*, Kronprinsessegade 14, K.
- Wandel, Oscar, Grosserer, K*, Dbm. pp., Frederiksholms Kanal 24, B.
- Werner, Johannes, Overretssagfører, R*, Rygaard pr. Hellerup.
- Westerby, L., Grosserer, Vesterbrogade 3, B.
- Wolff, F., Overretssagfører, R* pp., Graabrødretorv 19, K.
- Zahle, Fr., Højesteretssagfører, K*, Dbm. pp., Nørrevoldgade 7, K.
- Zeuthen, L., Overretssagfører, R*, Dbm., Nøregade 6, K.

LIVSVARIGE MEDLEMMER

- Barfred-Pedersen, Emma, Frøken, Vilders Plads, C.
— Julie, Vilders Plads C.
- Bentzon, Karen, Professorinde, Sortedamsdosseringen 95, Ø.
- Brown, P. de Nully, Skibsrheder, Slotsholmsgade 16, K.
- Christensen, Lars, Grosserer, Ingerslevsgade 110, B.
- Hansen, Folmer, cand. med. & chir., Chr. IX Gade 1, K.
— L., Etatsraadinde, Chr. IX Gade 1, K.
- Hartmann, Alice, Frue, Sortedamsdosseringen 63 A, Ø.
— Ellen, Frue, Gent, Belgien.
— Joh. Peter, Overlæge, Dr. med., Dronningens Tværgade 6, K.
— Godfred, Overretssagfører, Gjentofte Allé 28, Hellerup.
- Henius, Erik S., Grosserer, Konsul, K., Dbm. pp., Palægade 2, K.
- Henriques, Johannes, Veksellerer, Chr. Winthersvej 19, V.
- Holm, Chr., Etatsraad, Strandgade 4, C.
- Holm, Karen, Frue, Gl. Torv 14, K.
— Elin Josepha, Frøken, Gl. Torv 14, K.
— Poul, Generalkonsul, Grosserer, Dalsgaard, Snekkersten.
— Christian, Grosserer, Gl. Torv 14, K.
— Johannes, Grosserer, cand. phil., Nørrevoldgade 12, K.
- Just, Poul, Grosserer, Peder Skramsgade 5, K.
- Knudtzon, N., Grosserer, »Zoar«, Fredensborg.
- Martens, Nic., Bagermester, Kalvedalsvej 43 A, Bergen, Norge.
- Michaelsen, Ernst, Direktør, Frederiksberggade 1, B. de Neergaard, Edv., Godsejer, R*, Førsløvgaard, Fuglebjerg.
- Petersen, Cornelius, Grosserer, Østergade 22, K.
- Reinhard, Kay, Direktør, R* pp., Bergensgade 10, Ø.
- Ruben, Carl, Direktør, p. t. Vestre Slian, Valdres, Norge.
- Suenson, Bendicte, f. Hartmann, Frue, C. F. Richevej 44, F.
- Sølling, P. V., Grosserer, Holmens Kanal 16, K.
- Tegner, L. F., Kontorchef, Arendalsgade 1, Ø.
- Thomsen, K., Ingeniør, Vestervoldgade 2, B.

ORDINÆRE MEDLEMMER

Hs. kgl. Højhed Prins *Valdemar*.

- Aagaard, O. F.**, Murermester, Amager Fælledvej 13, C.
- Aagaard, Chr. O.**, kgl. Hof-Papirhandler, Kongens Nytorv 18, K.
- Aagesen, Vagn**, Højesteretsadvokat, Stockholmsgade 53, Ø.
- **Sven**, Student, Brodersens Allé 2, Hellerup.
- Åkerlund, Henry**, Prokurist, Ny Toldbodgade 35, K.
- Aamann, Aksel**, Tegner, Griffenfeldtsgade 7, N.
- Aamundsen, I. L.**, Underdirektør, R* pp., Johannevej 33, Hellerup.
- Aarbye, Fr.**, Grosserer, Trianglen 2, Ø.
- Aaskow, Hans**, Læge, Kommunehospitalet, K.
- Abildgaard, Just**, Konsul, Grosserer, Stormgade 4, B.
- Abrahams, Charles**, Expeditionssekretær, P. Skramsgade 8, K.
- Abrahamsen, A.**, Grosserer, Direktør, R*, Palægade 8, K.
- Abrahamsen, Harriet**, Prokurist, Frederiksborggade 31, K.
- Adler, Agnes**, Pianistinde, Gothersgade 167, K.
- **H.**, Skolebestyrerinde, Frøken, Callisensvej 19, Hellerup.
- Adolph, C. J.**, Grosserer, Slotsholmsgade 16, K.
- **Asger**, Premierløjtnant, Faxevej 7, Ø.
- Agerskov, Gunnar**, stud. polyt. Strandboulev. 3, Ø.
- Aggerholm, I. P.**, Etatsraad, R*, Dbm., Bornholmsgade 1, K.
- Ahlefeldt-Laurvig, Theodor**, Greve, Forretningsfører, R*, Holmens Kanal 24, K.
- Ahlmann, P.**, Godsejer, Menlössgård, Skottorp, Sverige.
- Albeck, C.**, Grosserer, N. Farimagsgade 39, K.
- Albertus, G.**, Billedhugger, Hesseløvej 5, Str.
- **V.**, Billedhugger, Hjørnet af Kongelys- og Rosenvej, Gjentofte.
- Albinus, I.**, Grosserer, Ryesgade 131, Ø.
- Albrechtsen, A. M.**, Grosserer, Gl. Kongevej 132, V.
- **S.**, Ingeniør, H. C. Ørstedesvej 33, V.
- Alkjær, C. A.**, Postexpedient, Baggesensgade 2, N.
- Allen, George**, Komponist, Linnésgade 6, K.
- Allerup, R.**, Boghandler, Nakskov.
- Almind, Chr.**, Skrædermester, Bredgade 2, K.
- Alrik, Aksel**, Tegner, Vesterbrogade 198, V.
- Alstrup, H.**, cand. phil., Rosenvængets Alle 1, Ø.
- Alvar, Frue**, Nørrebrogade 18 A, N.
- **H.**, Tandlæge, Nørrebrogade 18 A, N.
- Ambt, G. C. C.**, Generaldirektør, K*, Dbm. pp., Ø. Søgade 8, K.
- Amdrup, V. M.**, Overretssagfører, Sparekassedirektør, R*, Ny Vestergade 17, B.
- Amhof, H.**, Assistent, Kompagnistræde 8, K.
- Ammertorp, L.**, Generallæge, Dr. med., R*, Dbm., Sølvgade 26, K.
- Ammundsen, V.**, Professor, R*, Fuglevangsvej 90, Gjentofte.
- Amundin, A.**, Smedemester, Toftegaards Allé 15, Valby.
- Anckersen, Maria**, Afdelingslæge, Frøken, Viborg.
- Andersen, A.**, Antikvarboghandler, Sct. Pederstræde 16, K.
- **Alfr. M.**, Danmarksgade 60, Aalborg.
- **A. M.**, Architect, Rahbeks Allé 20, V.
- **Thorvald**, Architect, Svanemosegaardsvej 8, V.
- **Aage**, Assistent v. Statsbanerne, Klampenborg.
- **A. Stern**, Assistent, Østerbrogade 56 C, Ø.
- **Georg**, Bankier, Stationsvej 3, Hellerup.
- **Carl**, Dekorationsbilledhugger, St. Knudsvej 23 B, V.
- Andersen, J. F. N.**, Dekorationsmaler, Meinungsgade 22, N.
- **P. A. O.**, Departementschef, K*, Dbm. pp., Alhambravej 3, V.
- **Aage**, Direktør, Løgstørgade 9, Ø.
- **Alfred**, fhv. Direktør, Forchammersvej 2, V.
- **Carl**, Direktør, Frederiksberggade 13, B.
- **I. P. I.**, Direktør, Fælledvej 7, N.
- **Johanne**, Frue, Mariendalsvej 8, F.
- **Vilh.**, Frue, Peter Bangsvej 75, Vanløse.
- **E.**, Frøken, Sigridsvej 15, Hellerup.
- **Marie**, Frøken, Halls Allé 12, V.
- **J. P.**, Gartner, Lindevangen 10, F.
- **Chr.**, Glarmester, Chr. IX. Gade 7, K.
- **Anders J.**, Grosserer, Østerbrogade 9, Ø.
- **Erh.**, Grosserer, Strandvej 187, Hellerup.
- **Ferd.**, Grosserer, Raadhustr. 6, B.
- **F. F.**, Grosserer, Palægade 4, K.
- **I. M.**, Grosserer, Ahlmanns Allé 16, Hellerup.
- **Marinus**, Grosserer, Helsingørsgade 20, K.
- **Valdemar**, Grosserer, Rømersgade 7, K.
- **Ludvig**, Handelsgartner, Peter Bangsvej 75, Vanløse.
- **J. C.**, Ingeniør, Malmøgade 12, Ø.
- **Oluf**, Kontorbestyrer, Baldersgade 73, L.
- **Erik**, Kunstmaler, Bergsallé 2, Valby.
- **Emanuel**, Kunstmed, Holmbladsgade 20, S.
- **E.**, Landinspektør, Vinkelvej 6 B, V.
- **Sv. O.**, Landinspektør, Bakkegaards Allé 7, V.
- **N. C.**, Læge, Brams Sidevej 2, Chlund.
- **Ernst**, Malermester, Skjoldsgade 1, Ø.
- **J.**, Maskinkonstruktør, Esbjerggade 9, Ø.
- **J.**, Montør, Adellersborggade 6, Str.
- **A. V.**, Murermester, Vemmetofte Allé 28, Gjentofte.
- **V.**, Møbelarchitekt, Store Torv, Aarhus.
- **Vilh.**, Professor, Dr. phil., R*, Dbm., St. Annæ Plads 19, K.
- **R.**, Prokurator, V. Boulevard 13, B.
- **A. B. E. Bagge**, Prokurist, Christianhavns Voldg. 1, C.
- **Alfred**, Prokurist, Hostrupsvej 14, V.
- **Sigvald**, Redaktør, Gl. Mønt 2, K.
- **M. F.**, Skiltefabrikant, St. Kongensgade 104, K.
- **I. V.**, Snedkermester, Christianshavns Voldg. 9 C, C.
- **Carl**, Tegner, Kjøbmagergade 50, K.
- **Sofus**, Tegner, Rosengaarden 12, K.
- **Emil**, Tjener, Heibergsgade 14, K.
- **Julius**, Typograf, St. Poulsgade 4, K.
- **C.**, Viktualiehandler, Slotsvej 18, Chlund.
- Andreasen, Carl**, Litograf, Gothersgade 133, K.
- **Henry**, Litograf, Gothersgade 133, K.
- **H.**, Ølhandler, Klareboderne 12, K.
- Andreassen, Holger J.**, Frisør, Thuresensgade 12, K.
- Angelo, H. R.**, Redaktør, Maglekildevej 9, V.
- **Aage**, R*, Sporvejsdirektør, Strandvej 163, Hellerup.
- Ankarcrona, Magda**, Frue, Avenyen 28, Göteborg.
- Anker-Jensen, Knud**, Overretssagfører, Havnegade 47, K.
- Ankerske Marmorforretning**, Frihavnen, Ø.
- Ankjær, R. A. E.**, Rector emeritus, R*, Dbm., Schlegels Allé 5, V.
- Ankjær-Hansen, Aug.**, Grosserer, H. C. Andersensgade 3 B, K.
- Anthon, V.**, Kontorchef ved Landsoverskatteraadet, Ny Vestergade 13, B.
- Appel, Fr.**, Architect, Chr. Winthersvej 25 A, V.

- Arbo-Bähr, H., Grosserer, Svanemøllevej 30, Str. (Aarskontingent 10 Kr.)
- Arenholt, Julie, Fabriksinspektør, Frue, M. B., St. Kongensgade 23, K.
- Arentoft, Anna, Frøken, Borgergade 144, K.
— Vilhelm, Sergent, Ordrup Jagtvej 47, Charlottenlund.
- Arentzen, Alexander, Forretningsfører, Knabrostræde 9, K.
- Arnbak, Martin, Kunsthandler, Bredgade 24, K.
- Arneberg, Harald, Grosserer, Knippelsbrogade 1, C. (Aarskontingent 5 Kr.)
- Arnesen, Vilh., Marinemaler, Gothersgade 143, K.
- Arntzen, C. H., Konsul, Kongens Nytorv, 23, K.
- Arnung, Jens P., Murermester, Fr. VI. Allé 9, F.
- Arp-Nielsen, N. E., Architekt, Madvigs Allé 8, V.
- Asmussen, Inger, Frue, Frederiksberg Allé 52, V.
— Lilly, Frue, Ulvemosevej, Rungsted.
— Otto, Fuldmægtig ved Postv., Sekretær, Ulvemosevej, Rungsted.
- Axelsen, C. H., Krigsassessor, Dbm., Vesterbrogade 106 B, B.
- Axt, P., Grosserer, Kompagnistræde 14, K. (Aarskontingent 6 Kr.)
- Baadh, Marie, Sygeplejeelev, Frøken, Blegdams-hospitalet, N.**
- Baastrup, Magda, Faglærerinde, Kastelvej 9, Ø.
- Bache, Frøken, St. Kongensgade 72, K.
— N. H., Højesteretssagfører, Stormgade 12, B.
— Valdemar, Kammerjunker, Kontorchef i Finansministeriet, R*, Amaliegade 16, K.
— Otto, Professor, Kunstmaler, K*, Dbm. pp., St. Kongensgade 72, K.
- Bachmann, H. J., Tegner, Sct. Nikolajvej 5, F.
- Backhausen, Vilh., Bogtrykker, J. E. Ohlsensgade 17, Ø.
- Baden, H., Inspektør, Kommunehospitalet, Aarhus.
- Bagge, Aug. Direktør, Næsseslottet, Holte.
- Bagger, Julius, Architekt, Branddirektør, Stenogade 7, B.
- Baggesen, Ragnar, Boghandler, Østerbrogade 54, Ø.
- Bahnson, W., Grosserer, Højbroplads 5, K.
— S., Inspektør, Kammerraad, Vester Kirkegaard, V.
- Bald, V., Murermester, Hambroes Allé 18, Hellerup.
- Balle, Carl Em., Overretssagfører, Tordenskjoldsgade 19, K.
- Ballin, Max, Direktør, cand. phil., R*, H. C. Ørstedsvvej 50, V.
- Balslev, I. V., Ingeniør, Heklas Allé 11, S.
- Bang, Aug., Boghandler, R*, Vesterbrogade 60, B.
— A. C., kgl. Hof-Buntnager, Østergade 25, K.
— N., Direktør, cand. polyt., Kastelvej 21, Ø.
— Niels, Dr. phil., Bergensgade 3, Ø.
— Fabrikant, Nørrebrogade 32, N.
— Flemming, Grosserer, Badstuestræde 1, K.
— Niels, Kunsthandler, Kongensgade 19, Odense.
— Axel, Overretssagfører, R*, Dbm. pp., Nygade 4, K.
— Otto, Overretssagfører, Østbanegade 9, Ø.
- Bang-Sørensen, Teatermaler, Matthæusgade 38, B.
- Banke, N., Architekt, Classensgade 17, Ø.
- Bardenfleth, Poula, Frøken, Nørre Farimagsgade 13, K.
- Barfod, A., Assistent i Kultusministeriet, cand. jur., Østerbrogade 88, Ø.
- Barfoed, Erik, Architekt, Baggesensgade 1, N.
— K. V., Architekt, Korsørgade 37, Ø.
— Aage, Forfatter, Amagerfælledvej 45, C.
— Otto, Læge, Slagelse.
- Barnekow, S., Civilingeniør, Fabrikejer, Lille Fredensvej 6, Charlottenlund.
— Brita, Malerinde, Frøken, St. Kongensgade 72, K.
- Bartroff, Helena, Frøken, H. C. Ørstedsvvej 65, V.
— Emanuel, Koncertsanger, Colbjørnsensgade 9, B.
— Valdemar, Værkmester, H. C. Ørstedsvvej 65, V.
- Basse, A. I., Overretssagfører, Bjerregaardsvej 8, Valby.
- Bauder, Carl, Vexellerer, Addemosegaard pr. Holte.
- Baumann, Poul, Architekt, Strandgade 25, C.
— O. R., Kontorchef, Carl Lundsgade 20, C.
- Bay, J. L., Grosserer, Kochsvej 28, V.
- Bayer, Albert, Forlagsboghandler, Aarhus.
— Chr., Sekretær i D. F. D. S., Østerbrogade 84, Ø.
— P. C., Varemægler, Godthaabsvej 44, F.
- Beyer, Emil, Overretssagfører, Østerbrogade 68, Ø.
- Bech, Emil, Fuldmægtig, Gl. Kongevej 176, V.
— Jørgen, Fuldmægtig i Finansministeriet, Kastanievej 7, V.
— Holger, Grosserer, Vanløse.
- Beck, Svend, Architekt, Studiestræde 63, B.
— Hans, fhv. Balletmester, R*, Dbm. pp., Studiestræde 63, B.
- Becker, Johannes, Blomsterhandler, Vesterfælledvej 67, V.
— Carl I., Direktør, V. Boulevard 39, B.
— Otto, Grosserer, Citygade 21, K.
— F. C., Ingeniør, cand. polyt., Vesterbrogade 58, B.
- Beckman, C. F., Murermester, N. Søgade 49, K.
- Beer, B., Vexellerer, Holmens Kanal 38, K.
- Behrendt, C., Billedskæermester, Aaboulevard 5, V.
- Behrens, S., Grosserer, St. Kongensgade 79, K.
- Bendix, Georg S., Grosserer, Gl. Torv 18, B.
— Otto, Malermester, Linnesgade 26, K.
— Thora, Professorinde, Saxogade 1, B.
- Bendixen, L., Architekt, Mariendalsvej 98, F.
- Bendrodt, G., Malermester, Holsteinsgade 14, Ø.
- Bendtsen, C. Jagd, Ass. i Finansministeriet, Lille Strandstræde 12, K.
- Bennike, Vilh., Malermester, Gl. Kongevej 7, B.
- Benthien, Emil, Grosserer, Vimmelskaft 37, K.
- Bentzen, Viggo, Kontorchef, Manøgade 2, Str.
— Edv., Havearchitekt, Landskabsgartner, Havebrugskandidat, Alhambravej 11, V.
— Chr. F., Læge, Dr. med., Kjøbmagergade 22, K.
— Sophus, Læge, V. Voldgade 2, B.
- Bentzon, Povl, Etatsraad, R*, Evaldsgade 7, N.
— V., Fotograf, Vimmelskaft 43, K.
- Benzon, C. Noe, Architekt, Valdemarsvej 14, Charlottenlund.
— Otto, Forfatter, Apoteker, Fabrikejer, cand. polit., K*, Dbm. pp., Ny Østergade 4, K.
— Hanna, Frue, Ny Østergade 2, K.
— Vilh., Professor, Livlæge, Frederiksgade 9, K.
- Berendsen, Ivar, Toldinspektør, cand. jur., M. F., Frihavnen, Ø.
- Berendt, B., Fabrikant, Hindegade 5, K.
- Berg, Axel, Architekt, R*, Børsgade 8, K.
— Axel H. E., Direktør f. Kbh. Begravelsesv., Strandboulevard 29, Ø.
— V., Direktør i Bikuben, R*, Silkegade 8, K.
— Ottilia, Enkefrue, Jagtvej 193, Str.
— C., Frue, Frederiksberg Allé 19 A, V.
— Wiggo, Glarmester, Skagen.
— Helge, Grosserer, Brolæggerstræde 11, K.
— H., Ingeniør, Gammel Mønt 14, K.
— R., Kontorchef, R* pp., Teknologisk Institut, B.

- Berg, Sigurd, Redaktør, K*, Dbm. pp., Østbanegade 7, Ø.
 — C. J., Revisor, Frederiksberggade 13, B.
 Bergenholz, V. Direktør, Centralpavillon, B.
 Berger, H., Tapetserer, Fortunstræde 5, K.
 Berggreen, Kay, Fuldmægtig, Fjords Allé 22, V.
 — V., Kontorchef, Læssøesgade 5, N.
 Berg, Anton, Chocolate- & Konfiturefabrik, Hammershusgade 10, Str.
 Bergstrøm, Chr. F., Boghandlermedhjælper, Klareboderne 3, K.
 Bernth, K. M., Overretssagfører, Dronningensgade 46, C.
 Bertelsen, Marie, f. Klentz, Enkefrue, Stormgade 20, B.
 — E., Kontorchef, Henrik Steffensvej 6, V.
 Berthelsen, J. Landbo, Architect, Amagerbrogade 113, S.
 — Julius, Grosserer, N. Voldgade 104, K.
 Bie, V., Professor, Overlæge, Østerbrogade 21, Ø. (Aarskontingent 5 Kr.)
 Bigum, Dagmar, Frue, Olufsvvej 36, Ø.
 Bilkvist, J., Bentzen, Kunstmaler, Gl. Kongevej 138, V.
 Bille, Kay, Architect, Kongens Tværvej 6, F.
 Bille, Josias, cand. phil., Bredgade 70, K.
 Bille-Brahe, A., Amtmand, Baron, R* Dbm. pp., Sorø.
 — Vilh., Baron, Classensgade 34, Ø.
 — Selby, Gerda, Baronesse, Østbanegade 9, Ø.
 Billenstein, C., Kaptajn, Sogneraadformand, Holte.
 Binder, Georg, Fabrikant, R*, Krystalgade 15, K.
 Bing, Harald, Fabrikant, R*, Dbm. pp., Vesterbrogade 152, V.
 — Amalie, Frue, Stockholmsgade 35, Ø.
 — Kai, Ingeniør, cand. polyt., Jacobys Allé 14, V.
 — Otto, Overretssagfører, Stormgade 6, B.
 — Anton, Redaktør, Ny Vestergade 1, B.
 Birch, J. A., fhv. Direktør, Østergade 24, K.
 — Rosa, Frue, Studio, Palægade 3, K.
 Birk, Joh., Malermester, Johnstrups Allé 2, V.
 Birkmand, V., Architect, St. Kongensgade 45, K.
 Bissen, Emil, Fuldmægtig i Overretten, cand. jur., Vesterbrogade 131, B.
 Bistrup, Poul, stud. med., Vodrofsvej 49, V.
 Biufstrøm, H. R., Intendant, Falkonerallé 45, F.
 Bjarne, Rasmus, Murer, Bissensgade 13, V.
 Bjernum, C. B., Rodemestermedhjælper, Hvedevej, Brønshøj.
 Bjerre, A., Afdelingsingeniør, cand. polyt., Stadsingeniørens Kontor, Raadhuset.
 — N., Apoteker, Fabrikejer, Docent, Bredgade 73, K.
 Bjørn, T. V., Ingeniør, Odensegade 7, Ø.
 Bjørnbak, F., Fabrikant, Soldenfeldtsgade 1, B.
 Bjørnboe, Otto, Inspektør, cand. mag., Forchhammersvej 14, V.
 Bjørnson, Ejnar, Direktør, Christiania.
 Bjørnild, A. S., Grosserer, Pilestræde 2, K. (Aarskontingent 5 Kr.)
 Blad, Louise, Frue, Brøndstedts Allé 7, V.
 Blicher, Steen, Godsekspeditor, Varde.
 — M., cand. phil., Bredgade 63, K.
 Blichmann, Agnes, Kassererske, Dragør.
 Bloch, V., Assistent, Ø. Farimagsgade 73, Ø.
 — A. Heymann, Fabrikant, Valdemarsgade 14, B.
 — Ellen, Frue, Hammershusgade 1, K.
 — K. H., Grosserer, Hammerhusgade 1, K. (Aarskontingent 10 Kr.)
 — Oscar, Livlæge, Dr. med., Professor, K*, Dbm., Ny Toldbodgade 57, K.
 Blom, Frantz, Dronningens Tværgade 4, K.
 — Carl, Bankassistent, Colbjørnsensgade 26, B.
 — Aug., Direktør, Vinkelvej 5, V.
 — Johanne, Skoleinspektrice, M. B., Østersøgade 108, Ø.
 — Einer, Kontorchef, Skoledirektionens Kontor, Raadhuset, B.
 — A., Postekspedient, Livjærggade 31, Ø.
 Boas, A., Grosserer, Havnegade 45, K.
 — Alex, Grosserer, Jens Kofodsgade 2, K. (Aarskontingent 10 Kr.)
 Bochart, A., Jærnbaneassistent, Svanholmsvej 6 B, V.
 Bock, Fritz, Fabrikant, Sortedamsdosseringen 75, Ø.
 — Allan, Ingeniør, Lindevangen 11, F.
 Bockelund, V., Grosserer, Højbroplads 21, K.
 Bodenhoff, A., Grosserer, Rathsacksvej 3, V.
 Boeg, Vilh., Chef f. Justitsministeriets Udførselskontor, Edv. Falcksgade 5, B.
 Boesen, Jul., Archivsekretær, Østerbrogade 56 C, Ø.
 — Sofus, Fuldmægtig, Skjoldsgade 11, Ø.
 Boisen, Henry, cand. juris, Nørrevoldgade 10, K.
 Bojesen, Johanne, Frue, Aaboulevard 15, V.
 — Kai, Sølvsmed, Knabrostræde 30, K.
 Bokkenheuser, Chr., Kaptajn, Ved Linden 5, C.
 Boldsen, F. C., Sagfører, Direktør, Rosenvængets Hovedvej 6, Ø.
 Bonde, Anton, Havnemester, R*, Dbm., F. M. pp., Toldbodvej 28, K.
 Bonfils, S., Kontorchef, Anker Heegaardsgade 13, B.
 Bonnesen, C. I., Billedhugger, R*, Raadmandsgade 18, L.
 — R., cand. phil., Torvegade 65, C.
 — Chr., Kunstmaler, Østervoldgade 7, K.
 — Underbibliothekar, Sølundsvej 3, Str.
 Borch, Christen, Architect, Bülowsvej 38 A, V.
 Borch, Emma, Frøken, Sølvgade 97, K.
 Borgbjærg, Axel, Læge, Dr. med., Nørrevoldgade 29, K.
 — Johanne, Frue, Nørrevoldgade 29, K.
 Borgen, Baldur, Boghandler, Madvigs Allé 14, V.
 Bork, André, Direktør, Bjørneborg, Holte.
 Bornfeldt, J. W., Grosserer, Bredgade 69, K.
 Bornø, Jens, Plantageejer, Hørsholm.
 Borum, O., Grosserer, Vesterfælledvej 6, V.
 Boye, Gunnar, Bankassistent, Classensgade 16, Ø.
 Braae, Jens Agger, Sølvsmed, Assensgade 2, Ø.
 — Niels, Tandlæge, V. Voldgade 103, B.
 Bråager, M., Musiker, Bentzonsvej 33, F.
 v. Bracht, H. N., Boghandler, Gl. Kongevej 88, V.
 Brammer, M., Læge, Sct. Poulsplads 7, Aarhus.
 Bramsen, Aage, Grosserer, Direktør, R* pp., Ewaldsgade 5, N.
 — Axel L., Direktør, Frederiksberggade 26, B.
 — K., Skovrider, Almindingen.
 Brandrup, B. K., Grosserer, Godsbanegade 29, B.
 Brandstrup, C., Afdelings-Architekt, Hvedehøj, Taastrup.
 — Ludv., Billedhugger, R*, Bjerregaards Sidevej 4, Valby.
 Brandt, G., Bankbestyrer, Laane- og Diskontobanken, Bredgade 77, K.
 — Ernst, Grosserer, R*, Ny Vestergade 21, B.
 — Ove, Grosserer, Christiansborggade 1, B.
 — G. N., Handelsgartner, Ellensvej, Ordrup.
 Branner, Poul, Forlagsboghandler, Kastelvej 19, Ø.
 Branth, Ellen, Boghandler, Frk., Frederiksberg Allé 52, V.
 Bredsdorff, Margrete, Frue, Roskilde Højskole, Roskilde.
 Bregning, V., cand. polit., Assistent u. Indenrigsministeriet, Husejer, Villa Sano, Strandlodsv..S.

- Bregnø, Jens Jacob Nielsen, Ø. Fasanvej 104, L.
 Brendstrup, A., Apoteker, Sølvtorvet 6, K.
 Brendekilde, Arne, Architekt, Vester Møllevej 13, V.
 Brethvad, Esther, Frue, Henrik Rungsgade 5, N.
 Breum, Ellen, Frue, Kjøbmagergade 53, K.
 Bricka, A., Skoleinspektør, cand. mag., Callisensvej 23, Hellerup.
 Brinckmann, C. F. A., Grosserer, Tordenskjoldsgade 9, K.
 Brinkmann, C. A., Grosserer, Havnegade 5, K.
 Brix-Hansen, I., Repræsentant, Grenaagade 1, Ø.
 Brockenhuus-Schack, A. L., Greve, Kammerherre, Hofjægerm., R*, Dbm., Richelieusallé 12, Hellerup.
 — F., Theaterchef, Greve, SK, Dbm. pp., Toldbodvej 7, K.
 Brodersen, C. F., Direktør, Falkonerogaardsvej 21, V.
 — Holger, Tømremester, Østersøgade 104, Ø.
 Broge, L., Postinspektør, Falkoneralle 26 B, F.
 Brorson, Chr. F., Overretssagfører, Chr. IX. Gade 1, K.
 Bruhn, C. A., Grosserer, Valdemarsgade 17, B. (Aarskontingent 5 Kr.)
 Brummer, Carl, Architekt, Østerbrogade 142, Ø.
 — Benedicte, Frue, Østerbrogade 142, Ø.
 Brummerstedt, Otto, Fuldmægtig i Magistraten, Raadhuset, B.
 Brusendorff, H., Fuldmægtig, Sortedamsdosseringen, 77, Ø.
 — Olaf, Tegner, Vejlevej 36, Fredericia.
 Bruun, H. H., Højesteretssagfører, Stormgade 12, B.
 — Anne, Frøken, Kommunelærerinde, Svinget 22, C.
 — L. E., Grosserer, R* pp., Annettevej 19, Ordrup.
 — Knud, Jernbaneassistent, Danmarksgade 2, V.
 — Kaj, Optiker, Blytsvej 11, F.
 — J. Chr., Postmester, Østifternes Jernbanepostkontor, B.
 Bryn, Norman, Journalist, Blaagaards Plads 10, N.
 Brüel, R., Tømremester, R*, Haslev.
 Brünnicke, Einar, Læge, Dr. med., Frederiksholms Kanal, 20, B.
 Brünnich-Nielsen, K., Dr. phil., Overlæge i Hæren, Amagerbrogade 129, S.
 Brædstrup-Holm, Chr., Malermester, Ole Suhrsgade 4, K.
 Bræstrup, Cosmus, Architekt, Østervoldgade 10, K.
 Brøchner, J. H. D., Assistent, Johnstrups Allé 2, V.
 — Alfred, Grosserer, Ellinorsvej 32, Charlottentlund.
 — Georg, Grosserer, Missionshotellet, Løngangsstræde, B.
 — Henning, stud. med. & chir., »Vore Herrers« Red., Kjøbmagergade 26, K.
 Brønner, C., Frue, Malmøgade 8, Ø.
 Brønnicke, Einar, Assistent, Herluf Trollesgade 9, K.
 Brønnum, Knud, Architekt, Heibergsgade 18, K.
 — Andr., Conditør, Tordenskjoldsgade 1, K.
 — A., Læge, Værnedamsvej 17, V.
 Buch, Axel, Architekt, Gjentofte Allé 2, Hellerup.
 — T. W., Fabrikant, Tietgensgade 64, B.
 Budde, M., Enkefrue, Nygaardsvej 6, Str.
 Budde-Lund, V., Bankbestyrer, Aaboulevard 17, V.
 Budtz-Møller, Carl, Maler, Julius Blomsgade 34, L.
 Buhl, Frida, Professorinde, Østerbrogade 56 A, Ø. (Aarskontingent 5 Kr.)
 Bunch, H., Snedkermester, Willemoesgade 13, Ø.
 Bundgaard, A., Billedhugger, R*, Svanemøllevej 11, Str.
 Burcharth, G. C., Kontorchef, Boldhusgade 4, K.
 Burrau, Carl, Dr. phil., Øster Voldgade 3, K.
- Busch-Jensen, Overretssagfører, Sundholmsvej 53, S.
 Busck, A., Boghandler, Østerbrogade 62, Ø.
 — Gunni, Læge, Islands Brygge 9, B.
 Busse, O. F. A., fhv. Statsbanedirektør, K*, Dbm. pp., Frydendalsvej 10, V.
 Bygningskommissionen, Randers.
 Bøgelund, Thor, Maler, St. Kongensgade 87, K.
 Bøggild, Bernhard, Professor, R* pp., Frydendalsvej 2, V.
 Bøgvad, J. F., Dampskibsfører, Strindbergsvej 3, Valby.
 — Georg, Pensionist, Koldingsgade 37, Ø.
 Bølling, Frederik, Kunstmaler, Lundsgade 6, Ø.
 Bønlykke, Harald, Nørresøgade 15 A, K.
 Børgesen, Børge, Architekt, Hollænderdybet 6, C.
 — Carl, Grosserer, Valdemarsgade 4, B.
 Bøttger, F. C., Architekt, R*, Sortedamsdosseringen, 65 A, Ø.
 Bøttzauw, F. H., Boghandler, Vimmelskafte 40, K.
- Callesen, Elna, Frøken, Amalievej 24, V.
 — Alf, Isenkræmmer, Amalievej 24, V (Aarskontingent 10 Kr.)
 Cammer, A. C. M., Postexpedient, Nygaardsvej 14, Str.
 Carl, Ellie, Frue, Østbanegade 5, Ø.
 — Hans F., Grosserer, Stockholmsgade 55, Ø.
 Carlsen, Oluf, Bogbindermester, Stormgade 27, B.
 — Valdemar, Bogtrykker, Linnésgade 14, K.
 — Gunnar, Grosserer, Skindergade 32, K.
 Carsten-Pedersen, Ingrid, Bogholderske, Nørrebrogade 183, L.
 Carstens, Georg, Snedkermester, Bredgade 36, K.
 Carstensen, Esther, Frue, Grønningen 21, K.
 — Grete, Frue, Klosterstræde 21, K.
 Carøe, N., Grosserer, Niels Juelsgade 7, K.
 Cato, Chr., Litograf, Farvergade 8, B. (Aarskontingent 5 Kr.)
 Cavling, Viggo, Journalist, Vestervoldgade 96, B.
 Cederfeld de Simonsen, H. Hofjægermester, R*, Erholm, Aarup.
 Celinder, Th., Grosserer, Vestervoldgade 2, B.
 Chanbley, Joh., Fuldmægtig, Vesterbrogade 117, V.
 Cheutz, Martin, Forlagsboghandler, Krystalgade 16, K.
 Christensen, S., Afdelingschef, Kjøbmagergade 44, K.
 — N. C., Architekt, Ribegade 19, Ø.
 — P. A., Architekt, Ladegaardsgade 35, Randers.
 — Anton, Billedskærermester, Nygaardsvej 12, Str.
 — Ejvind, Boghandler, Vesterbrogade 60, B.
 — Alfred, Bogholder, Aarhusplads 4, Ø.
 — Helt, Bogholder, Bredegade 7, F.
 — Emil, Cisellør, Frejtagade 6 Kj., L.
 — Aage, Direktør, Trondhjemsgade 3, Ø.
 — Axel, Direktør, Villa »Augusta«, Dronninggaardsallé, Holte.
 — Chr., Direktør, Dr. Tværgade 55, K.
 — F., Disponent, Nøjsomhedsvej 15, Ø.
 — Anton, Fabrikant, Hejmdalsgade 40, L (Aarskontingent 10 Kr.)
 — H. V., Fabrikant, Frydendalsvej 11, V.
 — Holger, Fabriksbestyrer, Hejmdalsgade 40, L.
 — Frue, Hejmdalsgade 40, L.
 — S., Frk., fhv. Kommunelærerinde, Sølvgade 22, K.
 — Asger, Grosserer, Østerbrogade 152, Ø.
 — Carl, Grosserer, Herlufs Trollesgade 23, K.
 — Carl, Grosserer, Nordbaneallé, Gjentofte.
 — Chr. Grosserer, Nytorv 3, B.
 — F. A., Grosserer, Studiestræde 34, K.
 — R., Grosserer, Frederiksholms Kanal 18, B.

- Christensen, Valdemar, Grosserer, Strandgade 46, C.
 — William, Grosserer, Frederiksholms Kanal 2, B.
 — S., Guldsmed, Sygehjemmet, Rolighedsvvej, V.
 — Chr., Hotelejer, Kristianshus, Jernbanevej, Klampenborg.
 — F. P., Installatør, Vesterbrogade 18, B.
 — Chr., Kontorchef, Eivindsvej 9, Charlottenlund.
 — H. C., fhv. Kontorchef, Sølvgade 84, K.
 — Carl, Lagerarbejder, Ryesgade 90, Ø.
 — A., Malermester, Livjærgade 31, Ø.
 — C. F., Malermester, Sundholmsvej 49, S.
 — Olaf, Murermester, Nyhavn 65, K.
 — P. M., Overbanemester, Wibroesvej, Aalborg.
 — Harald, Overretssagfører, Odensegade 17, Ø.
 — Arnold, Privatier, Søndermarksvej 12, Valby.
 — A., Prokurist, Sønderjyllandsvej 2, Charlottenlund.
 — Viggo, Repræsentant, Jul. Blomsgade 23, L.
 — Hans, Skibsreheder, Frederiksgade 1, K.
 — Axel, Skilmaler, Ægirsgade 51, L.
 — Chr., Smedemester, Gl. Kongevej 27, V.
 — P. M., Snedkermester, Flensborggade 20, B.
 — Carl, Tandlæge, Professor, Admiralgade 15, K.
 — V. D., Vicepolitidirektør, Bergensgade 3, Ø.
- Christiani, Rud., Ingeniør, Bavnehøj, Jægerspris (Aarskontingent 10 Kr.)
- Christiansen, Helmut, Architekt, Snorresgade 7, B.
 — Knud, Architekt, Carlsbergvej 6, Valby.
 — C., Borgmester, M. L., Strandboulevard 146, Ø.
 — Rasmus, Figurmaler, Gothersgade 175, K.
 — Hakon, Fuldmægtig, Bjørnsønsvej 84, Valby.
 — A., Grosserer, Rosengaarden 6, K.
 — C. Grosserer, Korsgade 37, N.
 — Chr., Malermester, Reventlowsgade 28, B.
 — A., Portefeuillemaker, Mellemvang 25, Brønshøj.
 — J. C., Tegner v. D. S. B., Grundtvigsvej 39, V.
- Christianshavns Grundejerforening, Torvegade 25, C.
- Christoffersen, L., Billedskærmester, Gothersgade 8, K.
 — Frøken, Palægade 2, K.
- Claes, M. S:son, Architekt, Helsingborg.
- Clausen, Otto, Assistent v. de off. Lysthaver, Schweizerhuset, Frederiksberg Have, F.
 — V., Assistent i Forsikringselsk. »Danmark«, Vestre Boulevard 34, B.
 — Julius, Bibliotekar, Havnegade 55, K.
 — Charlotte, Frue, Havnegade 55, K.
 — C. E., Malermester, Elmegade 19, N.
 — C., Kaptajn, R* Dbm. pp., Ø. Farimagsgade 4, Ø.
 — V. E. Th., Papirhandler, Niels Juelsgade 15, K.
- Clement, Adolf, Ingeniør, cand. polyt., Ceresvej 2, V.
- Clemmensen, A., Architekt, R*, Svanemøllevej 80, Hellerup.
- Cloëtta, F., Fabrikant, Stockholmsgade 31, Ø.
- Cloos, Oscar, Læge, Hotel Phønix, Bredgade, K.
- Cock-Clausen, Architekt, Rahbeks Allé 16, V.
- Cohn, Ada, Frue, Stockholmsgade 31, Ø.
 — Einer, Fuldmægtig i Statistisk Departement, Aaboulevard 5 B, V.
 — Bernhard, Grosserer, Toldbodvej 5, K (Aarskontingent 10 Kr.)
 — Albert, Overretssagfører, Bredgade 70, K.
- Colberg, Hans, Rentier, Hellerupvej 12, Hellerup.
- Colding, P. A. Holck, Fuldmægtig, cand. jur., Østerbrogade 136, Ø.
 — Th., Grosserer, R*, Dbm., Brolæggerstræde 9, K.
 — T. A., Ingeniør, cand. polyt., Enighedsvej 12, V.
- Collerup-Jørgensen, N. J., Fuldmægtig i Magistraten, Classensgade 11, Ø.
- Cortsen, R. C., Overretssagfører, Nørregade 29, K.
- la Cour, P., Architekt, Nyhavn 39, K.
 — Chr. B., Direktør, cand. jur., Amagerbrogade 2, C.
- Cridland, R. L., Direktør, Kochsvej 11, V.
- Crone, Hilmar, Heliogravør, Admiralgade 28, K.
- Dahl, Viggo, Architekt, Nørresøgade 21, K.**
 — S., Byfogedfuldmægtig, Aagade 23, Aalborg.
 — Frantz, Departementschef i Konseilspræsiediet, R* pp., Østerbrogade 5, Ø.
 — Johanne, Frue, Havnegade 11, K.
 — S., Frue, Holbergsgade 6, K.
 — L. E., Grosserer, Sct. Pederstræde 34, K.
 — Poul, Landbrugskandidat, Silkehuset, Vimmelskafte 39, K.
 — Chr., Prokurist, Cort Adelersgade 1, K.
 — J. R., stud. jur., Kjøbmagergade 67, K.
 — Hans, Maler, Kunstnerhjemmet, Gothersgade, K.
 — Kristian, Redaktør, Havnegade 11, K.
- Dahl-Nielsen, M., Prokurist, Ingerslevsgade 138 B.
- Dalgas, Fr. Direktør, R*, Smallegade 47, F.
- Dalhoff, L. G., Ingeniør, Aaboulevard 6, N.
- Dam, Einar Axel, cand. phil., Westend 7, B.
 — M. F., Fabrikmester, Blaagaardsgade 29 A, N.
 — P. A., Grosserer, Naboløs 4, K. (Aarskontingent 5 Kr.)
 — Mogens, Kunstmaler, Vesterbrogade 88, B.
 — Chr. E., Malermester, Aaboulevard 12, N.
 — H. P., Postexpedient, Under Elmene 12, C.
 — Hugo, Vinhandler, Vodrofsplads 2, V.
- Dan, V., Architekt, Vesterbrogade 30, B.
- Danielsen, Valborg, Frøken, Admiralgade 22, K.
- Danish Society, The, 1642 North 10th Street, Philadelphia, U. S. A.
- Dannemand, Svend, Dekorator, Tordenskjoldsgade 21, K.
- Dansk Kunstfidforening, Gothersgade 135, K.
- Dansk Nattevagt A/S, Nygade 1, K.
- Danstrup, C. F., Fabrikant, R*, H. C. Jensensvej 24, L.
- Daverkosen, E., Fabrikant, R*, Brede, Lyngby.
- David, C. L., Højesteretssagfører, Kronprinsessegade 30, K.
- Davidsen, Hjalmar, Grosserer, Kronprinsessegade 40, K.
 — Vald., Grosserer, Brogade 3, C.
 — Orla, Prokurist, Brogade 3, C.
- Debois, Frederik, Portefeuiller, Ny Vestergade 5, B.
- Degenkolv, Hans Chr., Grosserer, Rosenvængets Allé 7, Ø.
 — A., Løjtnant, Rosenvængets Allé 7, Ø.
 — Ove, Sognepræst, Moseby pr. Horbelev.
- Deichmann, Jacob, Overretssagfører, Nordborggade 8, Ø.
- Deichmanske Bibliotek, Kristiania.
- Dein, Chr., Boghandler, Maribo.
- Demant, Emil, Direktør, Frederiksberg Allé, 49, V.
- Dessau, Martin, Direktør, Etatsraad, R*, Dbm. pp., Strandvej 34, Hellerup.
- Dessau, Benny, Frue, Tuborg, Strandvej, Hellerup.
- Dessauer, Jacob, Grosserer, Reventlowsgade 30, B.
- Dethlefsen, P., Professor, Dr. med., Vestervoldgade 9, B.
- van Deurs, O. H., Vexellerer, Bredgade 6, K.
- Dich, Fred, Malermester, Dosseringen 28, N.
- Diderichsen, Th., Bogholder, Bentzonsvej 11, F.
- Diederich, I. B., Ass. i Skiftekommissionen, cand. jur., Taffelbays Allé 10, Hellerup.

- Dietrichson, H., Højesteretssagfører, R*, Dbm. pp., Amagerstov 24, K.
- Djurhuus, Chr., Malermester, Lindegaardsvej 14, Charlottenlund.
- Djørup, L., Læge, Nørregade 29, K.
- Dohm, Heinrich, Figurmaler, Bredgade 65, K.
- Dollerup, Johs., Assistent, Villa »Tilflugt«, Anemonevej 23, Gjentofte.
- Dorph, N. V., Kunstmaler, R* pp., St. Strandstræde 19, K.
- Bertha, Malerinde, St. Strandstræde 19, K.
- Dorph-Petersen, Viggo, Architekt, Rue Traverse Vauban, Perpignan, Pyrenée Orientales, Frankrig.
- I. F., Professor, R*, Hotel Cosmopolite, St. Kongensgade 1, K.
- Draiby, F. M. R., Architekt, Sortedamsdosseringen 69, Ø.
- Drechsel, C. F., Kommandør, K*, Dbm. pp., Nyhavn 43, K.
- Dreyer, F., Justitsraad, Frederiksberg Allé 49, V.
- Drucker, Lily, Frue, Grønningen 21, K.
- Holger, Grosserer, Grønningen 21, K.
- Robert, Grosserer, Østbanegade 19, Ø.
- Duckert, Axel, Fabrikant, Gothersgade 26, K.
- Ditlev, Købmand, Frederiksborggade 44, K.
- Due, M. P., Sagfører, Vestervoldgade 90, B.
- Dujardin, C. H., Inspektør, Klokker, Dronningensgade 73, C.
- Einar, Læge, Falkonerallé 57, F.
- Duurloo, E., Frøken, Langgade 10, Valby.
- Duvanier, C. V., Direktør, Gersonsvej 55, Hellerup.
- Dünweber, Frøken, Bülowvej 9, V.
- Dyboe, Arne, Expedit, Frederiksborgvej 59, L.
- Dyrhauge, E., Overretsassessor, Nørregade 1, K.
- Døcker, Johanne, Frk., Postekspedient, Fjords Allé 18, V.
- E**bert, Hermann, Grosserer, Chr. d. 2. Plads 9, S.
- Ebstrup, H., Overretssagfører, Nørregade 6, K.
- Eckardt, Georg, Grosserer, Købmagergade 60, K.
- Eckert, E., Overretsassessor, R* Dbm., Rathsacksvej 23, V.
- Edelmann, Tod, Billedhugger, Bredgade 65, K.
- Edelstein, Anna, Frøken, Havnegade 19, K.
- Hans, Overretsassessor, Øverød pr. Holte.
- Egeberg, Kai, Fotograf, Maaløv.
- Eigtved, Hans, Bogholder, Messen, Købmagergade 44, K.
- Eilersen, Richard, Grosserer, Kronprinsessegade 24, K.
- Ejland, Einar, Direktør, Raadhuspladsen 35, B.
- Ekberg, Aksel, Architekt, Esthersvej 24, Hellerup.
- O., Bankbestyrer, Henningens Allé 20, Hellerup.
- Ekker, O. A., Tjener, Villa »Kristine«, Gl. Bane- gaardsvej, Helsingør.
- Eldon, E. F. A., Bankfuldmægtig, Fiolstræde 24, K.
- Elfelt, Peter, kgl. Hoffotograf, R*, Østergade 24, K.
- Eller, M. C., cand. pharm., Frederiksberg Allé 11 B, V.
- Ellermann, C., Købmand, Fjordgade 12, Aalborg.
- V., Professor v. Universitetet, Dr. med., Sortedamsdosseringen 99, Ø.
- Elmelund, A., Assistent, Roarsvej 36, F.
- Elving, H., Forretningsbestyrer, Vesterbrogade 24, B.
- Emborg, Chr. E., Grosserer, L. Strandstræde 20, K.
- Emil, Th., Repræsentant, Fr. d. VI. Allé 10, F.
- Enevoldsen, O. J. J., Grosserer, Bogtrykker, St. Strandstræde 19, K.
- Engelberg, F. T. F., Sagfører, Krystalgade 28, K.
- Engelhardt, Knud V., Architekt, Rosenørns Allé 1, V.
- F. J., Kaptajn, Vesterbrogade 20, B.
- Engell, Ove, cand. jur., Niels Ebbesensvej 13, V.
- Engelsen, Karl, Boghandler, Frederiksberggade 15, B.
- Valdemar, Boghandler, Lindevej 7, V.
- Klubben »Enigheden«, Aalborg.
- Erichsen, Elisabeth, Frue, Strandgade 6, C.
- Ellen, Malerinde, Langgade 44 A, Valby.
- Eriksen, A., Forretningsfører, Gunløgsgade 31, B.
- Chr., Grosserer, Kronprinsensgade 16, K. (Aarskontingent 5 Kr.)
- Erlandsen, V., Frue, Amaliegade 43, K.
- Andreas, Grosserer, Amaliegade 43, K.
- Erlangsen, M. J., Architekt, Teknisk Skole, Korsør.
- Ernst, H., Bygningskonstruktør, Sct. Thomas Allé 14, V.
- N. P., Overlæge, Chr. II. Allé 1, S.
- Errboe, Birger, Havearchitekt, C. V. E. Knuthsvej 18 B, Hellerup.
- Erslev, Rolf, Ingeniør, Carlsbergvej 15, Valby.
- Kr., Rigsarchivar, Dr. phil., K*, Dbm., Vestre Boulevard 35, B.
- Erstad-Jørgensen, Astrid, Frue, Frederik d. 6. Allé 1, F.
- E., Havearchitekt, Frederik d. 6. Allé 1, F.
- Esbensen, Chr., Malermester, Lindegaardsvej 38, Charlottenlund.
- Eskesen, S., Forretningsfører, Evanstonevej 12, Hellerup.
- Eskildsen, I. K., Grosserer, Vesterbrogade 69/71, B.
- Esmer, Juel, Architekt, Zinns-gade 8, Ø.
- Ewald, Herman, Kaptajn i Søetaten, Direktør, M. f. Dk. R., Norgesmindevej 20, Hellerup.
- Ewers, H. C. R., Architekt, Holsteinsgade 40, Ø.
- F**aaborg, Theodor, Magister, Classensgade 40, Ø.
- Faber, Nikolai, Grosserer, Bernstorffsgade 21, B.
- Knud, Professor, Dr. med., R*, Dbm. pp., Frederik d. 5. Vej, Ø.
- Fabricius, L. P., Grosserer, Frederiksholms Kanal 2, B.
- A., Postekspedient, Carit Etlarsvej 14, V.
- Falbe-Hansen, V., Overretssagfører, Vestre Boulevard 34, B.
- Falkenberg, A., Fabrikant, Upsalagade 20, Ø.
- Falkenstjerne, P., Smedemester, Ewaldsgade 9, N.
- Falk-Jensen, A., cand. jur., Anker Heegaardsgade 1, B.
- E., Overretssagfører, Frederiksberg Allé 41, V.
- Falsing, H., Prokurist, Steenstrups Allé 3, V.
- Fanøe, A., Kontorist, Colbjørnsensgade 9, B.
- Fasting, L., Ingeniør, Paludan Møllersvej 6, V.
- Faustinus, F., Direktør, Langgade 40, Valby.
- Feilberg, P., fhv. Inspektør, Maryhill, Helsingør.
- Fenger, C. E., Architekt, St. Jacobs-gade 11, Ø.
- H. M., Provst, kgl. Konfessionarius, Dr. theol., K*, Dbm., Ny Toldbodgade 45, K.
- Ferdinandsen, N., Stukkatormester, Nygaardsvej 29, Str.
- Poul, Stukkator, Nygaardsvej 29, Str.
- Ferlov, E., cand. pharm., Viggo Rothesvej 26, Charlottenlund.
- Th., Ingeniør, Strandboulevard 105, Ø.
- Holger, Kunsthandler, Nygade 4, K.
- Ferslew, Johan Chr., Fabrikejer, Villa »Dan«, Klampenborg.
- Fibiger, A., Sognepræst, Forhaabningsholms Allé 33, V.
- Fich, Overretssagfører, Raadhusstræde 1, B.
- Fiedler, Julius, Grosserer, Moseallé, Charlottenlund.

- Fiedler, Fru Grosserer, Moseallé, Charlottenlund.
 Fisch, Robert, Grosserer, Holbergsgade 16, K.
 Fischer, Josef, Bibliotekar, Ny Kongensgade 6, B.
 — Asger, cand. phil., Nyvej 6, V.
 — Meta, Frue, Sct. Markus Sideallé, 2, V.
 — K. Rehling, Ingeniør, Willemoesgade 35 Ø.
 — Egil, Kunstmaler, Ole Bruunsvej 15, Chlund.
 — I. F., Overlæge, Professor, R*, Dbm. pp., Bredgade 43, K.
 — Knud, Postexpedient, Grundtvigsvej 35, V.
 Fischlein, Joseph, Architekt, Vesterbrogade 51, B.
 Fisker, J., Fabrikant, Vestergade 1, B.
 Fjeldsøe, Chr. F., Tømremester, Thorvaldsensvej 25, V.
 Fjeltofte, Thorv., kgl. Skibsmaaler, Tesdorfsvej 75, F.
 Fjord-Andersen, P. A., Inspektør, Nørrebrogade 175, L.
 Flach-Bundegaard, E., Ingeniør, »Lille Mølle«, Christianshavns Vold, C.
 Fleischer, Elna, Frue, St. Swithusgade 64, Stavanger, Norge.
 Fleron, Assistent, Sagasvej 6, V.
 Flittner, H. M., Krigsassessor, Magistratens 3. Afd., 1. Sekretariat, Raadhuset, B.
 Flyge, P., Stukkatorfabrikant, Aaboulevard 16, N.
 Fløystrup Pauli, Frue, Svanemøllevej 15, Str.
 — Pauli, Handelsgartner, Svanemøllevej 15, Str.
 — Aksel, Konfektionshandler, Østergade 24, K.
 — A., Professor, Dr. med., R*, Stockholmsgade 41, Ø.
 Fogh, C. G., kgl. Translatør, Thorvaldsensvej 10, V.
 Foght, Alfred, Hovedkasserer, Baggersvej 5, Charlottenlund.
 Fønnesbech, Knud, Assistent, Kastelvej 3, Ø.
 — J., Frue, Louisehøj, Bagsværd.
 — A., Grosserer, Stockholmsgade 41, Ø.
 Fontenay, J. le Sage de, Assistent, cand. jur., Nørrebrogade 58, N.
 Foreningen T. f. K., Rosendalsgade 8, Ø.
 Forman, H., Kommuelærer, Læssøesgade 1 A, N.
 Formann, H. C., Købmand, Ahlefeldtsgade 16, K.
 Forssberg, Petrus, Kunstsmed, Jacobsgatan 32 B, Stockholm.
 Foss, Alex, Ingeniør, cand. polyt., K*, Dbm. pp., Antoinettevej 2, Valby.
 Frandsen, M., Ingeniør, cand. polyt., Alhambravej 17, V.
 Frederiksberg Kommunekontor, Howitzvej 2, F.
 Frederiksen, A., Architekt, Vesterbrogade 90, B.
 — A., Billedhugger, Guldbergsgade 2, N.
 — Carl Chr., Discipel, Ullerupgade 2, B.
 — Carl, Fabrikant, Nørrevoldgade 96, K.
 — Alice, Frøken, L. Strandvej 3, Hellerup.
 — F., Materialist, cand. pharm., Gl. Kongevej 168, V.
 — S. O. L., Vejassistent, Ahlefeldtsgade 28, K.
 Frehse, F., Architekt, Nørrebrogade 185, L.
 Freimann, J. J., Dekorationsmaler, Pileallé 6, Charlottenlund.
 Freitag, Julius, fhv. kgl. Mundkok, Dbm., St. Kongensgade 36, K.
 Frellesvig, E., Vejassistent, Holstebro.
 Friberg, V., Architekt, Østerbrogade 38, Ø.
 — Svend, Billedskærer, Gothersgade 14, K.
 Friderichsen, E. W., Skolebestyrer, Kalkbrænderivej 12, Ø.
 Friederichsen, Knud, Architekt, Palægade 7, K.
 — Viggo, stud. jur., Palægade 7, K.
 Friis, William, Tekniker, Berggreensgade 60, Str.
 — Emil, Koncertsanger, Alhambravej 8, V.
- Frimodt, Joh. Forlagsboghandler, R*, Kultorvet 1-3, K.
 — V., Frue, Ny Kongensgade 4, B.
 — Charlotte, Frøken, Malerinde, Dosseringen 30, N.
 — Johanne, Frøken, Malerinde, Rosenvængets Alle 29, Ø.
 Frøberg, E., Apotheker, Odensegade 30, Ø.
 From, J., Justitiarius, R*, Dbm., Ny Toldbodgade 43, K.
 Fryssing, I. K., Frue, Rosenvængets Allé 7, Ø.
 Frømohe, N., Fuldmægtig, cand. jur., Teglgaastræde 4, K.
 Frølich, E. F., Ingeniør, cand. polyt., Hellerupvej 40, Hellerup.
 Frølich-Jeppesen, Assistent, Blegdamsvej 128, Ø.
 Frørup, O., Grosserer, Strandparksvej 7, Hellerup.
 Fugmann, Albert, Muremester, Dronning Olgasvej 28, F.
 Funch, Frederik, Læge, Hørsholm.
 Funch-Petersen, cand. pharm., Ved Linden 6, C.
 Funck, Carl, Kommuelærer, Aaboulevard 31, V.
 Fussing, Andreas, Architekt, R*, Vestagervej 3, Str.
 Futtrup, Ole B., Værkfører, Nørrebrogade 50, N.
 Fyens Stifts Læseforening, Odense.
 Fyh, P. W., Billedhugger, Smallegade 22, F.
 Fædersholdt, C., Dekorationsmaler, Rantzausgade 18, N.
 Følger, A. F., Professor v. Landbohøjskolen, Slotsvej 25, Charlottenlund.
 Fønss, S., Frøken, Taarbæk, Klampenborg.
- Gaarn, H., cand. phil., Cort Adelersgade 10, K.
 Gabe, Mathilde, Frøken, Platanvej 24, V.
 — J. F., Kaptajn, Hellerupslunds Allé, Hellerup.
 Gad, Harald, Architekt, St. Kannikestræde 6, K.
 — Frederik, Boghandler, Nørresogade 25 A, K.
 — Inge, Frue, Gl. Kongevej 64, V.
 Gade, C. J., Handelsrejsende, Peder Skramsgade 11, K.
 Galschiøt, M., Magister, Helsingør.
 Galster, Georg, Underinspektør v. Nationalmuseet, Østre Fasanvej 247, L.
 Gamborg, V. E., Direktør, Grønningen 17, K.
 — Bjørn, stud. polit., Schlegels Allé 9, V.
 Gamél, Ingeborg, Etatsraadinde, Amaliegade 4, K.
 Gamst, C., Direktør, R*, Dbm. p. p., Ritzaus Bureau, Købmagergade 26, K.
 Garde, H., Architekt, Amagerbrogade 215, S.
 — Elisabeth, Frøken, Linnésgade 6, K.
 — Aage, Theaterdirektør, Aarhus.
 Gay, Ove, Kunstmaler, »Studio«, Palægade 3, K.
 Gazette, C. E., Direktør, Østersøgade 96, Ø.
 Geill, Christian, Overlæge, Dr. med., R*, Viborg.
 Gericke, Axel, Korrespondent, Aldersrogade 6, L.
 Gertz, Axel, Postmester, Rønne.
 Gjellerup, Elisabeth, Frøken, Virginiavej 2, F.
 — N., Fuldmægtig, Prinsesse Alexandrines Allé 14, Chlund.
 Gjentoft Kommunebibliothek, Strandvej 189, Hellerup.
 Gjerløv-Knudsen, O., cand. phil., Nørre Søgade 25, K.
 Gjerulff, I. P., Ingeniør, Jahnsensvej 6, Gjentoft.
 Gjessing, Aage, Direktør, St. Kongensgade 128, K.
 — H., Fuldmægtig, Vesterbrogade 40, B.
 Gjødese, N. C., Ass. u. Magistraten, Vesterbrogade 114, H.
 Glahn, Axel, Architekt, Gardes Alle 9, Hellerup.
 — E., Arkitekt, Grønnegaard C, Aalborg.
 Glahnson, L., Direktør, R*, Østerbrogade 72, Ø.

- Gleesen, Frithiof, Købmand, Frederikssundsvej 26, L.
- Glud, Vilfred, Maler, Madvigs Alle 8, V.
- Gluud, Fritz W., Garver, Dannebrogsgade 6, B.
- Glückstadt, Emil, Etatsraad, Bankdirektør, R*, Dbm. p. p., Landmandsbanken, K.
- Laura, Etatsraadinde, Landmandsbanken, K.
- Julie, Generalkonsulinde, Frydensdalsvej 27, V.
- Gnudzmann, K. S., Ingeniør, Ved Amagerpor 14, C.
- Goldschmidt, Vald. B., Bankier, Lundsgade 4, Ø.
- Alfred, Direktør, Sct. Pauli Kyrkogatan, Malmø.
- Albert, Frue, Nørregade 33, K.
- I. M. Grosserer, Torvegade 2, C.
- Victor, Grosserer, Overgaden n. V. 39, C.
- Goldstein, M., Kunsthandler, Slotsallé 6, Klampenborg.
- Good, Alfred, cand. theol., Duntzfeldts Allé 14, Hellerup.
- Goos, Andreas, Fabrikant, Østerbrogade 27, Ø.
- Gording, Kristen, Architekt, Margrethevej 1, V.
- Gormsen, L., Tandlæge, Kongens Nytorv 8, K.
- Gotfredsen, A., Faktor, Brigadevej 5, S.
- Gotschalk, stud. juris, Kronprinsessegade 19, K.
- Gottlieb, Chr., Architekt, Vesterbrogade 33, B.
- Alma, Frøken, Kommunelærerinde, Henrik Steffensvej 7, V.
- Gottlob, K., Architekt, Nørrefarimagsgade 17, K.
- Gottschalck, C., Apotheker, Villa Landro, Jernbanevej 11, Gjentofte.
- Chr., Grosserer, Rosenborggade 7, K.
- Gottschalck-Hansen, Chr., Sognepræst, R*, Blegdamsvej 10, N.
- Graae, Carl, Bankassistent, Lillemosegaard, Budinge.
- Ellen, Frøken, Pileallé 9, F.
- Marie, Frøken, Pileallé 9, F.
- F. G., Fuldmægtig, Pileallé 9, F.
- Gram, P. A. Rosenkilde, Architekt, Middelfartsgade 4, Ø.
- F., Etatsraad, R*, Dbm. p. p., Vesterbrogade 196, V.
- Ove, Forretningsf. f. Foreningen Fremtiden, Vodrofsplads 19, V.
- Axel, Grosserer, Kongens Tværvej 10, F.
- Kai, Grosserer, Strandgade 36, C.
- P. P., Raadmand, Murermester, R*, Petersborgvej 5, Ø.
- Gram-Hansen, C., Læge, Østerbrogade 68, Ø.
- Grandsgaard-Christensen, Boghandler, Blaagaardsgade 5, N.
- Granzow, Hulda, Frue, Nørresøgade 23, K.
- Gratz, Sven, Architekt, Halmstad.
- Green, Anna, Frue, Østbanegade 5, Ø.
- Gregersen, F., Læge, Prosektor, Aldersro, Aarhus.
- Th., Oversergent, Frederiksstadsgade 1, B.
- Hans, Skolebestyrer, cand. phil., R*, H. C. Ørstedesvej 67, V.
- Grosell, M., Kunsthandler, Ceresvej 26, V.
- Grubb, M., Laboratorieførstander, Kong Georgsvej 56 F.
- Grum, Kaj, stud. mag., Halmtorvet 10, B.
- Grumstrup, S. M., Tømrermester, Bengtasvej 3, Hellerup.
- Grunth, Emil F., Fabrikant, Dr. Olgasvej 20 F.
- Grüner, A. P., Højesteretsassessor, K*, Dbm., Sortedamsdosseringen 23, N.
- Grünwald, C. A., Direktør, Sønderboulevard 85, B.
- Græbe, C. E., Bogtrykker, Studiestræde 19, K.
- A., Direktør, Malmø.
- Alexandrine, Frue, Allégade 35, F.
- Gron, A., Frøken, Stavangergade 6, Ø.
- Charlotte, Jægermesterinde, Amalievej 12, V.
- Grøn, R. Howard, Stiftamtmand, Kammerherre, R*, Dbm. p. p., Viborg.
- Grønberg, P. D., Assistent, Helgesvej 25, F.
- Guldager, Holger, Assistent, Livjægergade 41, Ø.
- Gulmann, Chr., Redaktør, Vestagervej 7 Str.
- Gundersen, Svend, Kontorist, Jagtvej 14 A, L.
- Gunløgsson, Lauritz, Grosserer, Leifsgade 13, B.
- Gunst, E. L., fhv. Direktør, Münstervej 11, V.
- Guntel, Chr., Bødkermester, H. C. Ørstedesvej 9, V.
- Günther, A. V., Murermester, Kapelvej 17, N.
- Gyring, J. N. Direktør, Mariendalsvej 83, F.
- Gørtz, J. H. C., Generallojtnant, SK., Dbm., FM. p. p., Thorvaldsensvej 2, V.
- Gøtsche, R., Postmester, cand. jur., Vesterbrogade 73 B, B.
- Haag**, Adolf, Gas- og Vandmester, Frijsborg Allé 6, Str.
- Haagensen, O., Silkeborggade 24, Ø.
- H. P., Portør, Suensonsgade 57, K.
- Håkansson, H., Assistent, Koldinggade 7, Ø.
- Haandværkerforeningen, Kronprinsensgade 9, K. (Aarskontingent 25 Kr.)
- Haar, Chr. N., Grosserer, Frederiksberggade 3 B.
- Haas, J. W., Kunstmedemester, Frederiksbergvej 43, L.
- Haase, Einar, stud. art., Sortedamsdosseringen 27, N.
- Hachenberger, H., Architekt, Strandgade 46, C.
- Hagdrup, E., Frøken, Bogholderske, Falkoner Allé 28, F.
- Axel, Prokurist, Gl. Kongevej 51, V.
- Hage, C. C., Boghandler, Classensgade 35, Ø.
- Johannes, Godsejer, R*, Dbm. p. p., Nivaa-gaard, Nivaa.
- Gustav, Grosserer, cand. polyt., Jernbanevej 20, Klampenborg.
- A., Kammerherre, Hofjægermester, K., Dbm. p. p., Oremandsgaard, Mern.
- Hagen, G., Architekt, Raadhusstræde 3, B.
- Hager, Heyrum, Fabrikant, Nørrebrogade, 42, N.
- Hagerup, J. H., Boghandler, R*, Fiolstræde 10, K.
- Hahn, Anna, Frøken, Tranegaardsvej 16, Hellerup.
- Hald, A., Fabrikant, Nørrebrogade 63, N.
- C., Politiinspektør, Kalvebod Brygge 2, B.
- Hallengren, C. B., Stadslæge, Helsingborg.
- Hallin, Cecilie, Malerinde, Frue, Vesterbrogade 179, V.
- F. A., Overinspektør, Vesterbrogade 179, V.
- Halling, Otto, Inspektør, Ny Vestergade 19, B.
- Hally, Aage, Elektriker, Langelandsvej 16, F.
- Hamman, M., Maler, Strandvej 35, Str.
- Hammeken-Jensen, Grosserer, Nørrevoldgade 19, K.
- Hammer, Vald. H., Architekt, I. E. Ohlsensgade 17, Ø.
- P., Ingeniør, Falkonerallé 28, F.
- Wilh., Restauratør, Gl. Strand 34, K.
- Carl, Viceinspektør, Svinget 2, C.
- Hammerich, Gunnar, Billedhugger, Strandvej 83, Str.
- K. A., Direktør, fhv. Borgmester, R*, Dbm., St. Kannikestræde 16, K.
- L., Grosserer, R*, Fredens Torv 12, Aarhus.
- Magdalene, Malerinde, Frøken, Kastelsvej 21, Ø.
- Jens Worsaae, Sporvejsdirektør, Kaptajn, R* p. p., Dr. Olgasvej 12, F.
- Hannes, Einar, Assistent, St. Annægade 18, K.
- Hannibal, Sofus, Korrespondent, Aaboulevard 40, N.
- Hannover, M. A., Bogtrykker, cand. polyt, Kjøbmandsgade 39, K.

- Hannover, Emil, Direktør, V. Boulevard 24, B.
 — H. I., Direktør, Professor, R*, Dbm. p p., Malmøgade 9, Ø.
- Hansen, V. Fabricius, Afdelingsgartner, Østerbrogade 36⁴ Ø.
 — Vald., Anlægsgartner, Broergade 8, B.
 — Chr. Architekt, Bernstorffsvej 108, Hellerup.
 — Einar, Architekt, Silkeborg Plads 2, Ø.
 — Henning, Architekt, Murermester, R* p. p., Lundevangsvej 16, Hellerup.
 — Lars, Architekt, Bentzonsvej 1, F.
 — Nicolai, Architekt, Gl. Strand 52, K.
 — S., Architekt, Strandvejen, 288 A, Charlottenlund.
 — Svend Aage, Architekt, Carl Plougsvej 6, V.
 — Willy, Architekt, Upsalagade 4, Ø.
 — P., Assistent v. Statsbanerne, Østerbro Jernbanestation, Ø.
 — Axel, Assistent, Aldersrogade 6, Str.
 — H. G., Assistent v. Statsbanerne, Valbygaardsvej 76, Valby.
 — R. N., Assistent, Rebekkevej 9, Hellerup.
 — C. O., Bankfuldmægtig, Esbern Snaresgade 20, B.
 — Aksel, Billedhugger, R* p. p., Chr. Winthersvej 17, V.
 — Emil, Billedhugger, Vingaardsstræde 10 B, K.
 — Niels, Billedhugger, Hovedgaden 57, Lyngby.
 — Poul, Boghandler, Gl. Kongevej 113, V.
 — Erik, Bogholder, Nytorv 17, B.
 — H., Bogtrykker, Vesterbrogade 80, B.
 — H. P. Hjerl, Direktør, Sct. Annæplads 26, K.
 — Holger, Direktør, Poul Møllersvej 9, F.
 — Vald., Direktør, Nørrevoldgade 12, K. (Aarskontingent 10 Kr.)
 — H. M., Dr. phil., Kastelsvej 3, Ø.
 — Anna, Enkefrue, Sct. Annæplads 17, K.
 — E., Enkefrue, Rantzausegade 2, N.
 — Margrethe, Enkepastorinde, Molsgade 1, Aarhus.
 — Wilh., Etatsraad, Ordrupgaard, Charlottenlund.
 — Chr. E., Fabrikant, Dronningensgade 3, C.
 — Bodil Allan, Frue, Palægade 4, K.
 — Th. Rødgaard, Frue, Aarhusgade 99, Ø.
 — A. M., Frk., Manufakturhandlerske, Burmeistergade 2, C.
 — Andrea, Frk., Kommunelærerinde, Stampesgade 2, B.
 — Jenny, Frøken, Bogholderske, Jacob Danefærdsvej 12, V.
 — V., Frk., Dagarbejdsskolen, Stevnsgade, N.
 — O., Frøken, Langelandsvej 8, F.
 — O. J., Fuldmægtig, Amagerbrogade 131, S.
 — Jørgen H., Godsforvalter, Gaunø, Næstved.
 — Allan, Grosserer, Palægade 4, K.
 — H. C., Grosserer, Linnesgade 14, K.
 — Holger, Grosserer, Kalvebod Brygge 4, B. (Aarskontingent 20 Kr.)
 — J. S., Grosserer, R*, Frydendalsvej 26, V. (Aarskontingent 5 Kr.)
 — O. N., Grosserer, Dronningens Tværgade 5, K. (Aarskontingent 10 Kr.)
 — H. A., Havnøppebørselskasserer, Aurehøjvej 3, Hellerup.
 — Albert, Havearchitekt, Nykøbing, Falster.
 — Svend Kr., Husejer, Marstrandsvej 10, Ø.
 — Ulf, Højesteretssagfører, Nybrogade 26, K.
 — A. B. C., Ingeniør, Tuxham, Trekonergade, Valby.
 — V., Ingeniør, Chr. II Plads 3, S.
 — Carl, Inkassator, Frederiksborggade 26, K.
- Hansen, E. Mau, Kommunelærer, Valgaardsvej 5, Valby.
 — Georg, Kontorchef, Nørrebrogade 62 A, N.
 — Bruno, Kontorist, Meinungsgade 4, N.
 — S. A., Kontorist, Aldersrogade 6, Str.
 — C., Krigsraad, Lille Strandvej 23, Hellerup.
 — Viggo Chr., Kunstmaler, Rosenvængets Hovedvej A, Ø.
 — E. F., Købmand, Løgstørgade 25, Ø.
 — Walther, Lagerist, Eriksgade 7, B.
 — Aage, Landskabsgartner, Engtoftevej 1, V.
 — Alfred, Maler, Classensvej 26, Ø.
 — C. R., Malermester, Nørrevoldgade 27, K.
 — N. P., Malermester, Meinungsgade 4, N.
 — Thomas, Malermester, Hesseløgade 14, Str.
 — William, Malermester, N. Farimagsgade 67, K.
 — Carl E., Murermester, Gl. Kalkbrænderivej 9, Ø.
 — Valdemar, Murermester, Klingseyvej 18, Vanløse.
 — H. Chr., Møbelfabrikant, Rosenørns Allé 2, V.
 — C. T., Stabslæge, R* p. p., Bredgade 4, K.
 — H., Overlærer, Falkonerallé 4, F.
 — Johannes, Restauratør, Nørregade 26, K. (Aarskontingent 5 Kr.)
 — L. P., Postekspedient, Bjørnsonsvej 3, Valby.
 — Th. V. C., Postkontrolør, Dr. Abildgaards Allé 2, V.
 — Vald., Prokurist, Pileallé 19, F.
 — Ad. B., Prokurist, Dr. Olgasvej 47, F.
 — Wilh., Restauratør, Kjøbmagergade 18, K.
 — Herman, Revisor, C. F. Gardes Allé 11, Hellerup.
 — Knud, Sølvvarefabrikant, Pilestræde 56/58, K.
 — Gotfred, Tegnelærer, V. Amagerport 10, C.
 — H., Litografisk Tegner, Dr. Tværgade 16, K.
 — Chr., Litografisk Tegner, Gl. Strand 44, K.
 — Knud, Tegner, Rosenørns Allé 2, V.
 — Georg, Tegner, Vardegade 19, Ø.
 — Adolf, Tehandler, Forchhammersvej 4, V.
 — Julius, Tømrermester, Mariendalsvej 83, F.
- Hansen-Jacobsen, Niels, Billedhugger, Vejen St. Harboe, Rasmus, Billedhugger, Philippavej 8, V.
 — E., Højesteretssagfører, R*, Frederiksholms Kanal 18, B.
 — , Frøken, Kastelsvej 9, Ø.
- Harck, Einar, Boghandler, Fiolstræde 33, K.
 Harhoff, P. C. C., Bankdirektør, R*, Dbm., Holmens Kanal 12, K.
 — Rigmor, Fru Grosserer, Toldbodvej 15, K. (Aarskontingent 10 Kr.)
 — L., Frøken, Holmens Kanal 12, K.
 — Chr., Grosserer, Toldbodvej 15, K. (Aarskontingent 10 Kr.)
- Harild, C., Architekt, kgl. Inventarieinspektør, H. C. Ørstedsvej 51, V.
- Harries, Otto, Herredsfuldmægtig, Egensevej 10, Svendborg.
- Hartel, A., Prokurist, cand. mag., Puggaardsgade 11, B.
- von Harten, Stabslæge, Dr. med., K., Dbm. p. p., Holmens Kanal 5, K.
- Hartmann, S., cand. pharm., Frederik d. 6. Allé 5, F.
 Hartmann, Hjalmar, Grosserer, Svanemøllevej 17, Str.
 — Rudolph P., Ingeniør, Ordrupvej 29, Charlottenlund.
 — F. J. C., Sekretær i Udstillingskomitéen, Kastelsvej 11, Ø.
- Hartvig, Vilhelm, Beregner, Forsikringsraadet, Kristiansgade 1, K.

- Hartvig, Magna, Frøken, Damgaard, Charlottenlund.
(Aarskontingent 5 Kr.)
— Vilh., Kommunalærer, Stigaardsvej 3, Hellerup.
- Hartz, Anna, Fru Dr. phil., Adolphsensgade 2, Str.
— Carl, Vinhandler, Evanstonevej 10, Hellerup.
- Haslund, Jørgen, Grosserer, Vodrofsplads 7, V.
— Ole, Snedkermester, Nørrevoldgade 26, K.
- Hass, Holger, Grosserer, Knabrostræde 24, K.
Hassel, Aug., Billedhugger, Vangehusvej 19, Str.
— Aug., Fabrikant, R*, Bredgade 43, K.
- Hasselager, Jens, Ingeniør, cand. polyt., Vardegade 29, Ø.
- Hasselbalch, K. A., Dr. med., Laboratorieførstander, Borupgaard, Snekkersten.
— Chr., Fabrikejer, K., Dbm. p. p., Kejsergade 2, K.
— Sten, Forlagsboghandler, Kjøbmagergade 26, K.
- Hasselriis, Axel, cand. pharm., Brønshøjvej 20, Brønshøj.
- Hassing, Svend, cand. jur., Forhaabningsholms Allé 2, V.
— V., Direktør, N. N. Hansens Allé 7, Hellerup.
- Hasting, Karl, Fuldmægtig i Generalpostdirektoratet, cand. jur., Pileallé 17, F.
- Hastrup, Viggo, Assistent, Forhaabningsholms Allé 7, V.
- Hauberg, O. E., fhv. Apotheker, Palægade 8, K.
— S. C., Direktør, R*, Dbm., Stockholmsgade 31, Ø. (Aarskontingent 5 Kr.)
— Carl, Grosserer, Øresundsgade 25, Ø.
— G., Statsskovrider, Lillerød.
- Hauch, Carsten, Rathsacksvej 22, V.
van Hauen, Reinh., Fabrikejer, Gl. Kongevej 177, V.
- Hauff, Chr., Architekt, Kristiansand S, Norge.
- Haustrup, A., Architekt, Fuglebakkevej 47, F.
- Haureberg, P. Grosserer, Frederiksberg Allé 32, V
- Haxthausen, A., Hovedkasserer, Frederiksberg Allé 25, V.
— H. P. C., Maskinfabrikant, Vesterbrogade 208, V.
- Heckscher, L., Fabrikejer, cand. polyt., Ø. Farimagsgade 16, Ø.
— Rosina, Frøken, Strandboulevarden 27, Ø.
— Bruno, Grosserer, Østergade 31, K.
- Hecksher, Chr., Generalkonsul, R*, Dbm., Bredgade 32, K.
— Gust., Grosserer, R*, Dbm. p. p., Bredgade 65, K.
- Hedemark, G. H. S., Fuldmægtig, Sortedamsdosseringen 35, N.
- Hee, Sophie, Frue, Strandvej 63, Str.
- Heering, Dorrit, Frue, Bredgade 56, K.
— Harald, Grosserer, Bredgade 56, K.
— William, Grosserer, Trondhemsgade 13, Ø.
- Hegel, Julie, Etatsraadinde, Amaliegade 15, K.
- Hegermann-Lindencrone, Fr., Generalmajor, K., Dbm. p. p., Holsteinsgade 5, Ø.
- Heiberg, J. A., Politiasistent, Nørregade 36, K.
— I. A., Provst, R*, Brogade 5, C.
- Heilmann-Sevaldsen, Ernst, Architekt, Vester Voldgade 96, B.
- Heimann, G., Bankfuldmægtig, Slagelsesgade 3, Ø.
— Isidor, Grosserer, Vesterbrogade 15, B.
- Heineke, M., Direktør, Gyldenløvesgade 5, B.
- Heise, P., Overretssagfører, Lundsgade 8, Ø.
- Helmond, K., Revisor, Frederiksberggade 13, B.
- Helms, Poul, Adjunkt, Dr. phil., Sorø lærde Skole, Sorø.
- Helmuus, C., Anlægsgartner, Duntzfeldts Allé 24, Hellerup.
- Helper, V., Direktør v. Statsbanerne, R*, Dbm. p. p., Thorvaldsensvej 22, V.
- Helsingreen, Albert, Theaterdirektør, Carit Etlarsvej 12, V.
- Helsted, Viggo, cand. jur., Assistent i Landbrugsministeriet, Gl. Strand 46, K.
- Helt, A. L., pens. Stabssergent, Reberbanegade 14, S.
- Heltberg, Elisabeth, Frue, Baldersgade 38, L.
- Helvard, Holger, Vejassistent, Dr. Abildgaards Allé 4, V.
- Helweg-Larsen, Harald, Ingeniør, Frederik d. 6. Allé 5, F.
— A., Overretssagfører, Nørregade 39, K.
- Hemmeshøj, Torben, Malermester, N. Farimagsgade 67, K.
- Henius, Louis, Administrator, Rosenvængets Allé 48, Ø.
- Hendriksen, Georg, Faktor, Niels Juelsgade 12, K.
- Henningsen, Knud, Architekt, Sct. Knudsvej 15 V.
— H., Bogholder, Kochsvej 29, V.
— Egert, Grosserer, Nørregade 14, K.
— Svend, Holsteinsgade 57, Ø.
— Frits, Snedkermester, Havnegade 15, K.
- Henrichsen, Reinhard, kgl. Teaterfrisør, N. Voldgade 17, K.
- Henriksen, P., Bygningskonstruktør, Vesterbrogade 75, B.
— O., Konstruktør, Vigerslev Allé 23, Valby.
— L., Læge, Værnedamsvej 11, V.
— Svend Aage, Tegner, Hedebygade, 16, V.
— Sven, Tegner, C. M. Larsens Allé 8, Kastrup.
- Henriques, Axel, Forfatter, Bogtrykker, St. Tuborgvej 5, Hellerup.
— M., Direktør, Amalievej 13, V.
— M., Frue, Nyhavn 63, K.
— Otto, Frue, Nørre Farimagsgade 13, K.
— Henny, Frøken, cand. phil., Tuborgvej 5, Hellerup.
— P., Grosserer, Nyhavn 63, K.
— Poul, Grosserer, Nørregade 7, K.
— C. B., Højesteretssagfører, Kronprinsensgade 5, K.
— Arthur, Overretssagfører, Nybrogade 10, K.
— Ellis Holm, Overretssagfører, Strandgade 4, C.
- Heramb, F. J., Kontorchef, Gl. Kongevej 121, V.
- Herbøl, L. P., Snedker, Dalgas Allé 6, Valby.
- Herforth, Carl, Sagfører, Kreditforeningsdirektør, R*, Dbm., Østbanegade 29, Ø.
— Chr., stud. jur., Østbanegade 29, Ø.
- Herløw, Aage, Architekt, Soldenfeldtsgade 1, B.
- Herold, V., kgl. Kammersanger, R*, Dbm., F. M. p. p., Folehavegaard, Vedbæk.
- Hertz, Alfred, Direktør, cand. polyt., Jagtvej 211, Str.
— Galathea, Frue, Gl. Torv 18, B.
— Carl, Grosserer, Østersøgade 10, K.
— Emil, Grosserer, Holbergsgade 4, K.
— Frederik, Grosserer, Gothersgade 131, K.
— Jacob, Guldsmed, Kjøbmagergade 34, K.
— Axel, Ingeniør, cand. polyt., Gl. Torv 18, B.
— Erik, Ingeniør, Gl. Kongevej 140, V.
— Poul, Redaktør, Richelieus Allé 10, Hellerup.
- Hervil, J., Kommunalærer, Strindbergsvej 56, Valby.
- Hess, O., Kontorchef, Strandvej 3, Str.
- Hessel, N. St., Grosserer, Direktør, Smallegade 36 E, F.
- Hetoft, M. Aage, Maler, Grenaagade 10, Ø.
- Hetsch, Karen, Frue, Schönbergsgade 15, V.

- Hetsch, Stefan, Overretssagfører, Schönbergsgade 15, V.
- Heuchendorff, H. P., cand. jur., Holsteinsgade 3, Ø.
- Heuser, Marie, Frue, Jægersborg Allé 23, Charlottenlund.
- Heyman, N., Direktør, Rosenvængets Allé 14, Ø.
— Aage, Fabrikejer, Grosserer, Strandboulevard 134, Ø.
- Hilliger, Robert, Architekt, Ny Vestergade 5.
- Hindsberg, K. J., Læge, Skindergade 22, K.
- Hindsgaul, F., Direktør, Læderstræde 9, K.
- Hinrichsen, K. O., Ingeniør, Efteraarsvej 6, Charlottenlund.
— L. V., Landskabsmaler, Tesdorpsvej 52, F.
- Hintze, Chr., Birkefuldmægtig, cand. jur., Søndre Birks Kontor, Blegdamsvej 6, N.
— Chr., Museumsinspektør, Langgade 7, Valby.
- Hiort, V., Redaktør, Kronprinsessegade 40, K.
- Hirsch, Siegfried H., Grosserer, Slotsholmsgade 16, K.
- Hirschsprung, Holger, Direktør, Ryvangsallé, Str.
— I., Frøken, Bredgade 4, K.
- Hirth, Th., Architekt, Lipkesgade 25, Ø.
- Hjejle, T. H., Architekt, Kronprinsessegade 52, K.
- Hjort, F., Frue, Danstruplund, Fredensborg.
— Emil, Grosserer, R*, Danstruplund, Fredensborg.
- Hjorth, H., Fabrikant, Rønne.
— Emil, Instrumentmager, Kristianiagade 4, Ø.
— Olaf, Overretssagfører, Nørregade 6, K.
— Knud, Violinbygger, Frederiksberggade 12, B.
- Hjuler, Elliot, Architekt, Gunløgsgade 55, B.
- Hoeck, J. A., Grosserer, Vesterbrogade 28, B.
- Hoff, O., Afdelingsingeniør, Saksogade 1, B.
— E. M., Etatsraad, Læge, R*, Dbm., Sølvgade 84, K.
— B., Fuldmægtig, cand. jur., Christianshavns Torv 1, C.
— C., Tegner, Kongedybet 10, C.
- Hoffmann, Jos. L. M., cand. phil., Grünervvej, Holte.
— Hermann, Fabrikant, Uraniavej 6, V.
— A., Proprietær, Langgade 117, Valby.
- Hoffmeyer, H., Stiftsprovst, R*, Dbm., Pileallé 1, F.
- Hofgaard, Soph. J., Architekt, Under Elmene 10, C.
- Holck, A., Amtsforvalter, R*. Maribo.
— Louise, Lensbaronesse, Kammerherreinde, Holckenhavn, Nyborg.
— I. C., Sognepræst, Nakskov.
- Holland-Møller, S. V., Landinspektør, Adilsvej 4, F.
- Holle, Frits, Vesteraa 5, Aalborg.
- Hollnagel-Jensen, Olaf, Generalsekretær, R*, Jægersborg Allé 25, Charlottenlund
- Holm, M., Boghandler, Stenosgade 3, B.
— Chr., Direktør, R* p. p., Vestre Boulevard 17, B. (Aarskontingent 5 Kr.)
— Hans C., Direktør, Søbakken, Charlottenlund.
— Cecilie Thøger, Enkefrue, Frydendalsvej 28, V.
— E., Frue, Uranievej 5, V.
— F., Frue, Gl. Kongevej 86 B, V.
— Dagmar, Frøken, Valdemarsgade 4, B.
— E., Frøken, Frydendalsvej 28, V.
— Ebba, Frøken, Anker Hedegaardsgade 2, B.
— I. M., Frøken, Frydendalsvej 28, V.
— Valborg, Frøken, Gl. Torv 14, B.
— Adolf, Grosserer, Løjtnant, Anker Heegaardsgade 2, B.
— H. Chr., Grosserer, Gl. Vartovvej 8, Hellerup.
— Thorv. E., Grosserer, Herluf Trollesgade 5, K.
— V. E., Grosserer, Gl. Kongevej 19, B.
— W., Guldsmedemester, Sofievej 27, Hellerup.
— Einar, Guldsmed, cand. polyt., Kastelsvej 7, Ø.
- Holm, V. Eilschou, Læge, Østerbrogade 70, Ø.
— Laurentius, stud. med. & chir., Gammeltoftsgade 10, K.
- Holmberg, Erich, Direktør, Colbjørnsensgade 28, B.
- Holmblad, E. V., Kontorchef, cand. polit., Platanvej 18, V.
- Holme, Gudmund, Architekt, Holsteinsgade 1, Ø.
- Holm-Westergaard, A., Frue, Frederiksberg Allé 66, V.
- Holst, Chr., Architekt, Willemoesgade 42, Ø.
— Ole, Architekt, Jens Juelsgade 18, Ø.
— V., Bankkasserer, Frydendalsvej 33, V.
— P. N., Ingeniør, cand. polyt., Enghavevej 61, B.
— H. J., Smedelærer, Skolehjemmet »Prøven«, Rødovre, Valby.
- Holsted, R., Bankfuldmægtig, Forchhammersvej 27, V.
- Holst-Knudsen, Grosserer, Tordenskjoldsgade 9, K.
- Holsteen, P., Fabrikmester, Landemærket 7, K.
- Holstein, B., Frøken, Læge, Gl. Kongevej 154, V.
- Holten, Carl, Etatsraad, R* p. p., Frederiksberggade 18, K.
- Holten - Nielsen, H., Kommissionsformand, R*, Dbm., Rahbeks Allé 16, V.
- Hornemann, F., Fabrikejer, Kastanievej 5, V.
- Hou, Axel, Figurmaler, Philippavej 8, V.
- Hove, K., Bygningskonstruktør, Colbjørnsensgade 12, B.
- Howes, Richard W., Generaldirektør, Chicago.
- Hovmand, A. F., Tordenskjoldsgade 9, K.
- Hude, Kr., Fotograf, cand. phil., Roskilde.
- v. der Hude, Charles, Ingeniør, cand. polyt., R*, V. Voldgade 86, B.
- Hudlebusch, Kai, Architekt, Langgade 184, Valby.
- Hultberg, Helge, Premierløjtnant, Burmeistersgade 30, C.
- Huus, Ove, Architekt, Carl Johansgade 1, Ø.
— Johannes, Kjøbmand, R*, Nakskov.
- Hvalsøe, F. V., Architekt, Ny Østergade 23, K.
— Hother, Rentier, Amalievej 24, V.
- Hvass, Augusta, Frue, Gammelstrand 40, K.
- Hvenegaard, Th., Direktør, Østerbrogade 84, Ø.
— H., Kunsthändler, Højbroplads 7, K.
— Chr., Landinspektør, Svendborg.
- Hvidt, Elisabeth, Enkefrue, Sortedamsdosseringen 99, Ø.
— Edv., Fabrikant, Viborggade 70, Ø.
— Emilie, Frue, Sortedamsdosseringen 63 B, Ø.
— Johanne, Fru Fabrikant, Viborggade 70, Ø.
- Hyller, S., Assistent, Statskonduktørens Kontor, Raadhuset, B.
- Hyllested, P., Maskinkonstruktør, Martensens Allé 4 A, V.
- Hytten, Oscar, Direktør, R*, Vestervoldgade 106, B.
- Hærje, Aug., Ingeniør, Aldersrogade 6, Str.
- Høeg-Christensen, Christine, Frue, Aaboulevard 24, N.
- Høeg-Hansen, M., Frue, Viktoriagade 17, B.
— R., Ingeniør, cand. polyt., Viktoriagade 17, B.
- Høeg-Guldberg, Poula, Frue, Ringsted.
— I., Fuldmægtig, Amaliegade 43, K.
- Høffding, Aage, Grosserer, N. Farimagsgade 15, K.
— Hans, Magister, Sofievej 33, Hellerup.
- Høhling, H. J. M., Kontorchef, Allégade 17, F.
- Højgaard, Erling, Tegner og Maler, Bergs Allé 13, Valby.
- Høm, Vilhelm, Apoteker, Forfatter, cand. pharm., Nørrebrogade 224, L.
- Høst, Rudolf, Fabrikant, C. F. Richsvej 38, F.
- Høyers, C., Repræsentant, Dragør.

- Ibsen, Erik, Murer, Aabenraa 33, K.
 Ingemann, Bernh., Architekt, R*, Boldshøj, Rungsted.
 Ingwersen, I., Architekt, Willemoesgade 47, Ø.
 (Aarskontingent 8 Kr.)
 Ipsen, T., Bankkasserer, Frederiksberg Allé 54, V.
 — Svend, Sekretær, Amager Fælledvej 7, C.
 — G., Skrædermester, Palægade 2, K.
 Irgens, Fru Minister, Stockholmsgade 43, Ø.
 Ishøj, Chr., Malermester, Lyøvej 3, F.
 Israel, Edmund, Grosserer, Trondhjems Plads 3, Ø.
 Iversen, Tage, Dr. med., Amalievej 8, V.
 — Carl, Tandlæge, Dannebrogsgade 1, B.
- Jacob, S., Hovedrevisor ved Statsbanerne, Nyvej 10 A, V.
 Jacobsen, Erik, Adjunkt, Frederiksborggade 19, K.
 — Fridlev, Architekt, Falkonerogaardsvej 7, V.
 — Holger, Architekt, Aaboulevard 12, N.
 — Leo, Assistent, Æblevej 12, Brønshøj.
 — Edmund, Boghandler, Giese's Eft., Østergade 17, K.
 — Hendrik, Bogholder, Læderstræde 12, K.
 — Ove, cand. phil., A. F. Ibsensvej 7, Hellerup.
 — J. C., Direktør, Frederik VI Allé 10, F.
 — Vagn, Direktør, Brygger, Langgade 1, Valby.
 — Carl, Fabrikant, St. Kannikestræde 18, K.
 — Peter, Forretningsfører, Østergade 3, Middelfart.
 — L., Forstander, R*, Kjøbmagergade 55, K.
 — Fru Direktør, Kastelsvej 18, Ø.
 — Chr. S., Frue, Bredgade 36, K.
 — Vagn, Frue, Langgade 1, Valby.
 — Aage, Grosserer, Herluf Trollesgade 18, K.
 — Chr. S., Grosserer, Bredgade 36, K.
 — Ingolf, Grosserer, Hambroesgade 4, B. (Aarskontingent 10 Kr.)
 — Poul, Grosserer, cand. jur., Linnésgade 16, K.
 — F., Handelsgartner, Løjtnant, Hallsallé 9, V.
 — Ludvig, Kontorchef i Finansministeriet, R*, Dbm., V. Boulevard 45, B.
 — Aage, Korrespondent, Skaanesgade 10, S.
 — Harald, Modehandler, Østergade 15, K.
 — J., fhv. Murermester, Søllested.
 — I. E., Sagfører, Peter Bangsvej 2, F.
 — C., Sekretær, Hambroesgade 8, B.
 — Frits, Stabslæge i Søetaten, R*, Søkvæsthuset, Overgaden o. V. 60, C.
- Jacobson, D. E., Professor, Overlæge, Dr. med., Frederiksberg Allé 42, V.
 Jacobæus, cand. mag. og theol., Skoleinspektør, Dosseringen 95, Ø.
 — H., Grosserer, Sortedamsdosseringen 95 B, Ø.
 Jahnsson, K. A., Disponent, Hallbergs Fabrik, Stockholm.
 Jakobsen, J., Architekt, Hjørring.
 — E. S. J., Ingeniør, cand. polyt., Brogade 3, C.
 — Einer, Konstruktor, Emilievej 9, V.
 Jakobson, Albert, Kemigraf, Nørrebrogade 62 A, N.
 Janssen, Luplau, Figurmaler, Kastrupgaard, Kastrup.
 — Børge, Forfatter, Professor, R*, Skjoldsgade 11, Ø.
 — Agnes Børge, Frue, Skjoldsgade 11, Ø.
 — Bodil Børge, Frøken, Skjoldsgade 11, Ø.
 Jantzen, A. V., Oberst, K., Dbm., Tordenskjoldsgade 24, K.
 Janus, Chr., Toldassistent, Amagerfælledvej, 7, C.
 Jarding, I. P., Forretningsfører, Sundholmsvej 43, S.
 — Alfred, Grosserer, Reventlowsgade 32, B.
 Jærner, Hakon, Architekt, Borgerbo 7, C.
 Jensen, V. H., Apoteker, Gjørding.
- Jensen, C. P. M., Arbejdsinspektør, Thingvalla Allé 12, S.
 — Andreas, Architekt, Strandvej 8, Svendborg.
 — Carl, Architekt, Bustrupsgade 11, B.
 — F., Architekt, Nylandsvej 41, F.
 — L., Architekt, Tagensvej 44, L.
 — L., Architekt, Strandboulevard 146, Ø.
 — Viggo Rørdam, Architekt, Frederiksvej 27, F.
 — Gunnar, Billedhugger, Medailleur, Jømsborgvej 35, Hellerup.
 — R., Billedhugger, Høyensgade 20, Ø.
 — Hermann, Boghandlermedhjælper, Gyldendalske Boghandel, Klareboderne 3, K.
 — Victor, Bogholder, Kontoret Ny Vestergade 13, B.
 — Vilhelm, Bogholder, Kongedybet 9, C.
 — J., Borgmester, Vesterbrogade 125, V.
 — August, Broncestøber, Lyngbyvej 3, Str.
 — L. Th., Bygningskonstruktør, Raadmandsgade 17 A, L.
 — C., Bygningskonstruktør, Linnésgade 24, K.
 — Poul, cand. phil., Svinget 3, C.
 — Anders, Direktør, R*, Dbm. p. p., Paladshotellet, B.
 — Chr., Direktør, Amagertorv 18, K.
 — E., Gersonsvej 21, Hellerup.
 — Magnus, Fabrikant, Vesterbrogade 82, B.
 — Nicolai, Fabrikant, Østerbrogade 132, Ø.
 — Bibow, Fabriksbestyrer, Sukkerraffineriet Phønix, Langebrogade, C.
 — H. P., Fiskehandler, Uraniavej 13, V.
 — Michael H., Forlagsboghandler, Fiolstræde 28, K.
 — H. Chr., Forretningsfører, Henningsens Allé 42, Hellerup.
 — Ingvard, Fotograf, Rosenvængets Allé 1, Ø.
 — Sigrød, Frue, Norske Huset, Vedbæk.
 — E., Frøken, Kassererske, Brolæggerstræde 11, K.
 — K., Frøken, Adr.: Boghandler H. Christensen, Gl. Kongevej 105, V.
 — Willy, Fuldmægtig, Th. Linds Eft., Nørregade 2, K.
 — Carl, Grosserer, Amaliegade 7, K.
 — Søren, Grosserer, Norske Huset, Vedbæk.
 — Theodor, Grosserer, Bjergaards Sidevej 3, Valby. (Aarskontingent 20 Kr.)
 — Valdemar, Grosserer, Reventlowsgade 16, B.
 — Vilhelm, Grosserer, Violvej 11, Gjentofte.
 — Clemen, Inspektør for de offentlige Lysthaver, Frederiksberg Runddel 3, F.
 — Julius, Herreekviperingshandler, Nyvej 25, Gjentofte.
 — S., Hypothekforeningsdirektør, Aaboulevard 50, N.
 — Gottlieb, Højesteretsassessor, SK., Dbm., Nørre Farimagsgade 13, K.
 — J. L., Guide i Generalstaben, Vestre Fælledvej 15, V.
 — J. P., Kommunelærer, cand. phil., Odensegade 11, Ø.
 — L. C., Kunstsmid, Sct. Knudsvej 41, V.
 — Axel, Kunsthandler, Blegdamsvej 80, Ø.
 — Carl N., Købmand, Frederiksborggade 21, K.
 — N. F., Landinspektør, Pileallé 29, F.
 — Jørgen, Litograf, Eckersberggade 11, Ø.
 — A., Lotterikollektor, Slagelsegade 22, Ø.
 — Georg, Maler, Holger Danskesvej 88, F.
 — Enevold, Maler, Prinsesse Charlotttegade 15, N.
 — Asger, Maler, Falkonerallé 31, F.
 — Amelie, Malerinde, »Studio«, Palægade 3, K.

- Jensen, Ingeborg, Malerinde, Tordenskjoldsgade 5, K.
- Anthon, Malermester, Howitzvej 25, F.
 - Carl S., Malermester, Sofievej 22, V.
 - Ernst, Murermester, Rosbæksvej 15, Str.
 - P., Murermester, Hallingsgade 5, Ø.
 - Carl, Murermester, Jernbanevej 35, Gjentofte.
 - Chr. Axel, Museumsinspektør, mag. art., Islands Brygge 3, B.
 - P., Møbelfabrikant, Kongens Nytorv 21.
 - Carl, Pianofortefabrikant, Vesterbrogade 70, B.
 - Søren, Pianofortefabrikant, Bredgade 33, K.
 - I. K., Rentier, Onsgaardsvej 35, Hellerup.
 - A. P., Sekretær, R* pp., Stormgade 8, B.
 - N., Skræder, Raadmandsgade 24 A, L.
 - V. I., Smedemester, Sct. Pederstræde 10, K.
 - Georg, Sølvsmid, Haraldsgade 118, Str.
 - Dybdal, Tegnelærer, Holsteinsgade 51, Ø.
 - Tegner, Fyensgade 21, Fredericia.
 - Julius, Tømrermester, Holsteinsgade 57, Ø.
 - Chr., Vægtfabrikant, Classensgade 7, Ø.
 - I. P. Chr. & Sønner, Firma, Sct. Pederstræde 10, K.
- Jensenius, Herluf, Tegner, Njalsgade 38, B.
- Jeppesen, Louis, Arkitekt, Aaboulevard 16, N.
- Mathilde, Frue, Snekkersten.
 - M. K., Grosserer, Ny Vestergade 18, B.
- Jepsen, Ove, cand. jur., Gl. Kongevej 125, V.
- Jersild, V., Fuldmægtig, cand. jur., Kronprinsessegade 16, K.
- Julius, Kunstmaler, Højbroplads 15, K.
 - O., Læge, Dr. med., Kronprinsessegade 2, K.
- Jespersen, Einar, Direktør, Østerbrogade 5, Ø.
- H., Forlagsboghandler, Walkendorfgade 22, K.
 - W. Aage, Maler, Fælledvej 5, N.
 - A., Murermester, Maglekildevej 15, V.
- Jessen, Carl Georg, Ass. i Nationalbanken, Valby Langgade 10, Valby.
- J. C., Forretningsfører, Bülowsvej 26, V.
 - Jonna Chr. P., Frøken, Raadhusvej 26, Charlottenlund.
 - Carl, Grosserer, Strandgade 12, C.
 - C. C., Læge, Professor, Gothersgade 137, K.
 - Olaf, Malermester, Griffenfeldtsgade 25, N.
 - L. Raadmand, Overretssagfører, Vestergade 1, B.
 - A. Chr., Skomagermester, Lyngbyvej 30, Str.
- Joensen, Hjalmar, Tegner, Drogdensgade 5, C.
- Johannsen, Fr., Telefondirektør, R*, Dbm. pp., Nørregade 21, K.
- Johansen, Poul V., Firmaet C. B. Hansens Etabl., St. Kongensgade 29, K.
- Th., Antikvarboghandler, Fiolstræde 12/14, K.
 - Axel, Dekorationsmaler, Tycho Krabbesvej 5, S.
 - P., Docent, R*, Sølvgade 30, K.
 - I., Fabrikant, Vingaardsstræde 5, K.
 - Chr., Fabrikejer, Martensens Allé 2, V.
 - O. V., Grosserer, Nørregade 31/33, K. (Aarskontingent 5 Kr.)
 - J., Ingeniør, Vodrofsvej 48, V.
 - L. R. M., Malermester, Nansensgade 43, K.
 - Jac., Murermester, Frederiksholms Kanal 28 A, B.
 - Lauritz, Restauratør, Prinsesse Maries Allé 12, V.
 - G., Snedkermester, Prinsessegade 18, C.
 - Chr., Snedkermester, Haraldsgade 61, Str.
- Johnsen, Kaare, Agenturforretning, Skindergade 21, K.
- M., Fuldmægtig, Østervoldgade 26, K.
- Johnsen, Bjarne, Overretssagfører, Bankdirektør, Viborg.
- Jorck, Mary, Frue, Vimmelskaftet 45, K.
- Knud, Overretssagfører, Vimmelskaftet 45, K.
- Jordan, Olga, Frue, Lundevej, Kalundborg.
- Jornering, Harald, Assistent, Under Elmene 6, C.
- Robert, Expedient, Kattesundet 2, B.
 - Chr. V., Fuldmægtig, Küchlersgade 18, V.
- Juel, N., Kammerherre, Hofjægermester, R*, Dbm., Meilgaard pr. Tranehus.
- Juel - Brockdorff, Oversygeplejerske, Sygehuset, Svendborg.
- Juel-Christensen, Ove, Grosserer, Adolphsensgade 6², Str.
- Juhl, J. F., cand. polit., Hauchsvej 5, V.
- Junglov, F., Overretssagfører, Sct. Pederstræde 38, K.
- Just-Rasmussen, Stentrykker, Frederiksborggade 1, K.
- Juul, Asger, Kantor, Svanholmsvej 4, V.
- W., Smedemester, Raadmandsgade 9, L.
- Juul-Hansen, Chr., Kolonialhandler, Pr. Maries Allé 17, V.
- Juul-Petersen, N., Murermester, Sortedamsdosse-61 Ø.
- Jürgensen, Ruth, Frue, Carls Minde, Søllerød, Holte.
- Jæger, P., Fuldmægtig, Havnegade 13, K.
- Jøhnke, Gerda, Frøken, Marineministeriet K.
- Jørgen-Jensen, Erik, Arkitekt, Bredgade 63, K.
- Elna, Solodanserinde, Frue, Bredgade 63, K.
- Jørgensen, Aage, Præstegaards Allé 15, Brønshøj.
- Otto, Duevej 110, F.
 - Alfred, Arkitekt, Frederiksgade 12, K.
 - C., Arkitekt, Lundevej, Kalundborg.
 - Henning, Arkitekt, Svinget 23, C.
 - Jens, Arkitekt, Gl. Kongevej 92, V.
 - Thorvald, Arkitekt, kgl. Bygningsinspektør, R*, Dbm. pp., Christiansborg, K.
 - Erik, Assistent Nørre Sideallé 2, N.
 - M. E., Billedhugger, Rudersdal, Holte.
 - I. P. F., Branddirektør, Gl. Kongevej 86 A, V.
 - Axel, cand. pharm., Harsdorffsvej 6 A, V.
 - Georg, Dekorator, Vesterbrogade 194, V.
 - Alb., Direktør, Nørresøgade 33, K.
 - A. D., Frue, Fiolstræde 40, K.
 - Waldemar, Frue, Henrik Ibsensvej 4, V.
 - N. O., Fuldmægtig, Kongens Nytorv 19, K.
 - Carl, Gartner, Raadmandsgade 30, L.
 - Alfred, Grosserer, Borberggade 140, K.
 - Fritz, Grosserer, Nørregade 13, K.
 - P. L., Grosserer, Torvegade 2, C.
 - Adolf, Ingeniør, C. F. Richsvej 51, F.
 - Kai Hornemann, Ingeniør, Nyhavn 35, K.
 - Albert, Kommunalærer, Solitudevej 4, N.
 - Alfred, Laboratoriedirektør, Frydendalsvej 30, V.
 - L., Landinspektør, Afdelingschef, Egholmsvej, Holte.
 - Ludvig, Litograf, Thorsgades Forl. 109, L.
 - Johan, Møbelfabrikant, Østerlars.
 - Jens K., Overgartner, Frederiksberg Runddel, F.
 - H. S., Overintendant, R*, Sortedamsdosseringen 23, N.
 - V., Postexpedient, Gammeltoftsgade 4, K.
 - J. F., Prokurist, Østersøgade 96, Ø.
 - Chr., Snedkermester, Sølvgade 32, K.
 - Aage, Tegner, Solitudevej 4, N.
 - G., Trykkerimedhjælper, Strandgade 1, C.
 - P. E., Urtekræmmer, Strandboulevard 31, Ø.

- Kaae, Esther, Frøken, Fredensvej 22, Charlottenlund.
— Peter, Grosserer, Vestergade 16, B.
- Kaarsberg, Uffe, stud. med. & chir., Frederiks Hospital, Bredgade, K.
- Kalko, Johannes, Overretssagfører, Krystalgade 22, K.
- Kamla, F., Bogbinder, St. Kongensgade 1, K.
- Kampmann, Hack, Architekt, kgl. Bygningsinspektør, R*, Dbm., FM., Harsdorffsvej 3, V.
— N., Ingeniør, Tranegaardsvej 4, Hellerup.
— Niels, stud. art., Søndre Fasanvej 16, F.
- Kampmann-Jørgensen, Karen, Frøken, I. E. Ohlsensgade 4, Ø.
- Kannik, E. P., Postexpedient, Christiansvej 18, Charlottenlund.
- Kanneworff, Poul, Kunstmaler, Rahbeks Allé 32, V.
- Kaper, Erna, Frue, Søvej 21, Hellerup.
- Karsten, A. C., Afdelingsingeniør, R*, Dbm., Gl. Kalkbrænderivej 5, Ø.
- Kattentid, Jens, Partikulier, Jacobys Allé 12, V.
- Kaufmann, Emma, Frk., Gl. Kongevej 172, V.
— J. C. Munthe, Løjtnant, Under Elmene 2, C.
- Kehlet, Dagmar, Bogholderske, Frøken, Nørregade 26, K.
- Kemp, I. A., Ingeniør, Vestervoldgade 11, B.
— S., Læge, Dr. med., Frederiksberg Allé 32, V.
— Frithjof, Overretssagfører, Frederiksberg Allé 32, V.
- Keyper, Chr., Fabrikant, Vodrofsvej 8, V.
— Chr. von, Oberst, K*¹, Dbm. pp., Antoinettevej 7, Valby.
- Kierner, Lærer, Skjalm Hvidesgade 15, B.
- Kier, Karen, Frøken, Adr: Lehns greve Molkte, Bregentved, Haslev.
- Kierulff, Otto, Ingeniør, cand. polyt., Rahbeks Allé 24, V.
- Kihl, C. N. W., Bogtrykker, Graabrødretorv 8, K.
- Kihlstrøm, Vilhelm, Fotograf, Østerbrogade 27, Ø.
- Kirketerp, M. V., Højesteretsassessor, R*, Dbm., Forchhammersvej 23, V.
- Kirschner, A. M., Frue, Gjentofte.
— Aage, Inspektør, cand. polyt., Tagesmindevej Gjentofte.
- Kirstein, E., Læge, Rømersgade 7, K.
- Kiær, Gottlieb, Dr. med., Raadhusplads 14, B.
- Kjorboe, Henning, cand. polit., Strandboulevard 27, Ø.
- Kjeldgaard, M., Bygningskonstruktør, Frederiksborggade 34, K.
- Kjeldsen, Ove, Landinspektør, Møllegaardsvej 11, Emdrup.
- Kjelland, Karsten, Bankbestyrer, Skansøre pr. Helsingør.
- Kjerulf, Charles, Komponist, Kristiansgade 18, K.
- Kjær, Hjalmar, Architekt, Filsofgangen 15, Odense.
— M., Direktør, Nyelandsvej 82, F.
— C. V., Grosserer, Christiansvej 2, Hellerup.
— Harald, Maler, Bernhardsvej 10, Charlottenlund.
— C., Malermester, Gl. Kongevej 89, V.
— Iwan, E., Repræsentant, Sophievej 15 B, V.
— A., Snedkermester, Palægade 6, K.
- Kjærulff, Agnete, Kassererske, Frøken, Jacob Danefærdsvej 2, V.
- Kjøbenhavns Kommunes Folkebiblioteker, Griffenfeldtsgade 4, N. (Aarskontingent 7 Kr.)
- Klamer, Robert, Kontorist, Kjærs Alle 5, Søborg.
- Klein, Max, Fuldmægtig, Bernstorffsvej 5, Hellerup.
— Johannes M., Grosserer, V. Boulevard 47, B.
— Sofus, Murermester, Maribo.
— E., Oberstløjtnant, R*, Ribegade 13, Ø.
- v. Klenow, Aage, Grosserer, Kjøbmagergade 18, K.
- Klepsch, Olga, Frøken, Sortedamsdosseringen 59 C, Ø.
- Klink, Christian, Architekt, Falkonerallé 8, F.
- Klint, P. V. J., Architekt, Pileallé 17 A, F.
- Klixbüll, S. A. L., pens. Kaptajn af Søetaten, Forhaabningsholms Allé 49, V.
- Klaugart, P. N., Anlægsgartner, Rungsted.
- Kluge, Harry, Maler, Sundholmsvej 41, S.
- Klüver, Inger, Frøken, St. Kongensgade 60, K.
— H., Vicefængselsinspektør, Vestre Fængsel, Vesterfælledvej, V.
- Klæning, Svend, Kunstmed, Erik Menvedsvej 6, V.
- Knudsen, Thora, f. Fiedler, Frue, Bredgade 40, K.
— C., Frøken, Forhaabningsholms Allé 27, V.
— Andreas, Grosserer, Heibergsgade 16, K.
— Chr., Maler, N. Farimagsgade 78, K.
— Ludvig, Professor, Architekt, R*, N. Farimagsgade 63, K.
— Johannes, Redaktør, cand. mag., Lindeallé 8, Vanløse.
— Niels P., Smedemester, Skolehjemmet »Prøven, Rødovre, Valby.
- Knuth, E., Lensgreve, Knuthenborg, Banholm.
- Knutzen, Sylvius, Architekt, Slagelsegade 18, Ø.
- Koch, Hans, Architekt, Borgergade 144, K.
— Mogens, Architekt, Ceresvej 18, V.
— E., cand. jur., Fuldmægtig i Kultusministeriet, Kongensvej 28, F.
— Julie, f. Muus, Enkefrue, V. Boulevard 33, B.
— Augusta, Frue, Segelckesvej 6, F.
— Elisabeth, Frøken, Ny Aaboulevard 8, L.
— P. O., Ingeniør, Halls Alle 11, V.
— Svend, Ingeniør, cand. polyt., MF., R*, Ceresvej 18, V.
— P. F., Læge, Kochsvej 24, V.
— J. H., Overlærer, R*, Dbm., Gl. Kongevej 80, V.
— J. H., Retsformand, R*, Dbm., V. Voldgade 133, B.
- Kock, L. F., Sagfører, R*, Dbm., Vesterbrogade 2 B, B.
- Koefoed, Emma, Frue, Almegaard pr. Rønne.
— B., Fuldmægtig, Margrethevej 1, V.
— K., Fuldmægtig, Viggo Røthesvej 5, Charlottenlund.
— H. J., Kommune-læge, Malmøgade 9, Ø.
— V. F. Kontreadmiral, K* Dbm. pp., Amaliegade 3, K.
— Emil, Bankassistent, Absalonsgade 17, Odense.
- Kofoed, J. Chr., Architekt, Frederiksborggade 18, K.
- Kohl, Aage, Gymnastiklærer, Østerbrogade 54, Ø.
- Koldbye, E. A., Æskefabrikant, Bernstorffsvej 9, V.
- Kolderup-Rosenvinge, L., Professor, Dr. phil., Odensegade 11, Ø.
- Kollat, W., Dyr-læge, Østergade 16, K.
- Kondrup, V., Architekt, Vesterbrogade 66, B.
- Kopp, H. A., Grosserer, Rysenstengade 4, B.
- Koppel, Valdemar, Redaktør, cand. mag., MB., Lunds-gade 8, Ø.
- Korèn, Fru Vicekonsul, Bredgade 63, K.
- Korfitzen, Anna, Frue, Amtmandsboligen, Sorø.
- Kornerup, I., Afdelingschef, Adolphsensgade 4, Str.
— Jørgen, Direktør, Bülow'svej 44, V.
— H. C., Forretningsfører, H. C. Ørsted'svej 39 C, V.
- Kornerup-Koch, H. J., Tømrermester, Upsalagade 18, Ø.
- Krabbe, J., Overretssagfører, Rosenvængets Allé 39, Ø.

- Krabbenhøft, Thorv. Charles, Bogholder, Vexeller I. M. Levin & Co., Østergade 3, K.
- Kragh, Erik, Arkitekt, Odensegade 5, Ø.
— Sofie, Frue, Vestervoldgade 100, B.
— Frantz, Grosserer, Vestervoldgade 100, B.
- Krag-Juel-Vind-Frijs, Frederik, Greve, Hofjægermester, St. Annæplads 5, K.
- Krarup, J. C., Dr. med., Gl. Kongevej 120, V.
— C. E., Manufakturhandler, Østerbrogade 92, Ø.
- Krarup-Nielsen, N. Aa., stud. med., Gammeltoftsgade 12 A, K.
- Kraul, Fritz, Kunstmaler, I. E. Ohlsensgade, 11, Ø.
- Krause, R., Ekspeditionssekretær, cand. jur., St. Annæplads 13, K.
— I. V., Godsfuldmægtig, Hyldetoft, Rødby.
— E., Kunstmaler, Farum.
- Krebs, Carl, Fuldmægtig, Anker Heegaardsgade 1, B.
- Krenchel, Ove, Kontorchef, R*, Jacobys Allé 16, V.
- Krestensen, L. M. W., Stenhuggermester, Jagtvej 183, Str.
- Kretzschmer, H., Værkfører, Lipkesgade 30, Ø.
- Kristensen, V. F., Prokurist, Hillerødgade 26, L.
- Kristiania Magistrat, Tilsynsraadet med Byens Utseende, Kristiania.
- Krog, Arnold, Professor, R* pp., Steen Blichersvej 25, F.
- Krogh, K., cand. phil., H. C. Ørstedesvej 14, V.
— Aug. Murermester, Gartnergade 9 B., N.
- Krogh-Johansen, H., Bogholder, Aldersrogade 6, Str.
- Kromann, H. Chr., Kontorchef, Arendalsgade 1, Ø.
- Kruse, Christian, Boghandler, Vesterbrogade 30, B.
— J., Malermester, Svanevej 1, L.
— Th., Malermester, St. Kannikestræde 18, K.
— Vinding, Professor, Dr. jur., Bülowvej 32, V.
— Johan, Repræsentant, Christiansvej 20, Charlottenlund.
- Kruuse, Fritz, cand. pharm., Ved Stranden 6, K.
— Lauritz, Grosserer, Amagertorv 20, K.
- Krüger, W., Overretssagfører, Nytorv 17, B.
- Krøyer, Vibeke, Frue, Strandgade 32, C.
- Kuhn, C. F., Overretssagfører, »Søbakken, Humlebæk.
— Frederik, Redaktør, Willemoesgade 16, Ø.
- Kuhnert, Julius, Rentier, Kastelvej 23, Ø.
- Kunst, Aage, Grosserer, Vendersgade 32, K. (Aarskontingent 6 Kr.)
- Kyhne, Frue, Bredgade 58, K.
— Georg, Operasanger, Bredgade 58, K.
- Købke, P., Ekspeditionssekretær, cand. jur., R*, Jagtvej 229, Str.
- Köhler, Viggo, Beeville, Texas, U. S. A. (Aarskontingent 10 Kr.)
- Laage, G., Arkitekt, Fuglebakkevej 77, F.
- Lachmann, Julius, Litograf, Hestemøllestræde 6, B.
- Lamberg-Petersen, H., Billedhugger, Glentevej 57, L.
- Lambertsen, L. F., Kaptajn, R*, Classensgade 25, Ø.
- Lammers, A., Købmand, Allégade 4, F.
- Lanchow, G. A., Fabrikant, Schleppegrellsgade 9, N.
- Lander, P., Fuldmægtig, »Dana«, Tordenskjoldsgade 16, K.
- Landorph, Thorkild, Frydendalsvej 25, V.
- Landsberg, O. H., Stadsträdgårdsmästare, Helsingborg.
- Langballe, Chr., Overretssagfører, Bülowvej 11, V.
— P. E., Skoleinspektør, cand. mag., Teglgardsvej 47, Charlottenlund.
- Langdal, J. P., stud. jur., Fredensgade 10, Randers.
- Lange, H. O., Direktør, Poul Ankersgade 2, K.
- Langebæk, C. H., Tandlæge, Kongens Nytorv 16, K.
- Langemark, Viola, Frue, Vingaardsstræde 12, K.
- Langgaard, I. P. T., Etatsraad, fhv. Kontorchef, Lundsgade 9, Ø.
- Langkjær, H., Bogtrykker, R*, Kjøbmagergade 55, K.
- Langsted, Elise, Frøken, Papirhandler, Koldinggade 19, Ø.
- Langwagen, A., Kunst-Kobbertrykker, Kong Georgsvej 6, F.
- Larsen, Michael, Anlægsgartner, Jomsborgvej 31, Hellerup.
— Knud, Architektelev, Lipkesgade 26, Ø.
— Knud, Assistent, Voltersgade 1, S.
— Hans V., Billedhugger, Kalkbrænderivej 27, Ø.
— Carl, Bog- & Papirhandler, Gammel Mønt 4, K.
— Albinus, Direktør, V. Boulevard 48, B.
— V. I., Direktør, Duevej 102⁴, F.
— Kaj, Ekspedient, Vodroffsvej 41, V.
— L., Fabrikant, R*, Aaboulevard 32, N.
— Karl, Forfatter, Professor, R* pp., Gl. Strand 40, K.
— Frue, Chr. Winthersvej 7, V.
— Helene, Geheimeetatsraadinde, Kongens Nytorv 28, K.
— Axel V., Grosserer, Tordenskjoldsgade 16, K.
— Knud, Grosserer, Kristiansvej 14, Charlottenlund.
— N. W., Grosserer, Rømersgade 7, K.
— Poul, Ingeniør, Chr. Winthersvej 7, V.
— Søren, Ingeniør, Jægersborggade 43, L.
— H., Installatør, Gl. Kongevej 140, V.
— Augusta, fhv. Kommunelærerinde, Wiedeweltsgade 7, Ø.
— Alfred, Kontorchef, Sundevedsgade 2, V.
— Knud, Kunstmaler, Gothersgade 143, K.
— Carl, Maler, Istedgade 65, B.
— Ove, Maler, Bregnevej 28, Gjentofte.
— Johanne, Malerinde, Dr. Olgasvej 15, F.
— Fred., Malermester, Lille Colbjørnsensgade 9, B.
— H. P., Malermester, Dannebrogsgade Allé, 15, Vanløse.
— Joh. Malermester, Rysenstengsgade 1, B.
— Knud, Manufakturhandler, Ingerslewsgade 106, B.
— J. A., Maskinfabrikant, St. Annæplads 44, C.
— Jul., Murermester, Reventlowsgade 22, B.
— Carl, Overretssagfører, Fiolstræde 14, K.
— Mogens, Prokurist, Dr. Olgasvej 2 A, F.
— O., Restauratør, Godthaabsvej 8, F.
— Henry, Snedkermester, Bredgade 65, K.
— Hans & Jørgen, Stenhugger & Entreprenør, Griffenfeldsgade 37, N.
— A., Stenhuggermester, Kalkbrænderivej 27, Ø.
— Henry C., Stenhuggermester, H. C. Ørstedesvej 17, V.
— Bertram, Taarnuhrfabrikant, Lykkesholms Alle 8, V.
— W. Ø., Tobakshandler, Amagertorv 9, K.
— V., Tømmerhandler, Dr. Olgasvej 19, F.
- Larsson, L. P., Snedkermester, Gothersgade 41, K.
- Lassen, O. T. E., Arkitekt, Niels Ebbesensvej 24, V.
— A., Fuldmægtig, Jagtvej 85, L.
— Emil, Grosserer, Nicolaj Plads 30, K.
— C. Katrup, Læge, St. Kongensgade 83, K.
— L., Frue, Herluf Trollesgade 7, K.
— Thyge, Murer, Egegade 6, N.
— Jul., Professor, Dr. jur., K., Dbm. pp., Livjægergade 41, Ø.
- Laudrup, Aage, Prokurist, Gothersgade 28 (Hagerups Boghandel), K.

- Lauesgaard, A., Ekspeditionssekretær, R*, Bredgade 36, K.
- Laurberg, Julie, Frk., kgl. Hof-Fotograf, Kongens Nytorv, 13, K.
- Lauridsen, Maren, Frue, V. Boulevard 47, B.
— P., Købmand, Direktør, Vejen.
— Joh., Nationalbankdirektør, Fabrikant, R*, Dbm., V. Boulevard 47, B.
- Lauritsen, L., Maler, Elmegade 5, N.
- Lauritzen, A. S., Architekt, Poul Møllersvej 7, F.
— C., Fuldmægtig, Danasvej 7, V.
— Chr., Redaktør, Købmagergade 26, K.
- Laursen, Martin, Assistent, Kastanievej 14, V.
— Julius, Malermester, Ny Vestergade 17, B.
— Jørgen, Malermester, Falkonerallé 112, F.
- Lausen, Erni, Etatsraadinde, Sct. Annæplads 3, K.
- Lausten, Jens, Architekt, N. Farimagsgade 55, K.
- Lauterbach, F., Overretssagfører, Vimmelskafet 42, K.
- Leche, Gunnar, Architekt, Köpmantorget 1, Stockholm.
- Leerbeck, Otto, Læge, Amagerbrogade 102, S.
- Leffland, Charles, Korrespondent, Havrevej 8, Brønshøj.
- Lefolii, I. A., Grosserer, Palægade 5, K.
- Lehmann, Carl, fhv. Borgmester, R* pp., Upsalagade 20, Ø.
- Leisner, Einer, Fuldmægtig, Værnedamsvej 18, V.
— S., Telegrafist, Svanemosegaardsvej 9^a.
- Lemche, Søren, Architekt, Vangehusvej 13, Str.
- Lemming, Axel, Overretssagfører, Holmens Kanal 22, K.
- Lemvig-Møller, A. C., Grosserer, Krønprinsessegade 26, K.
— Vald., Grosserer, Vendersgade 33, K.
- Lendorf, Chr. H., Grosserer, Nørregade 34, K.
- Lerche, Otto, Ingeniør, cand. polyt., Baron, Kastelsvej 25, Ø.
— Lehnsgravinde, Lerchenborg pr. Kalundborg.
- Leschly, M., Generalløjtnant, SK., Dbm. pp., Gl. Kongevej 162 A, V.
- Lester, Max, Grosserer, Havnegade 9, K.
- Levin, Karen, Frue, Frederiksgade 19, K.
— Joseph, Grosserer, Direktør, Ryesgade 48, Ø. (Aarskontingent 20 Kr.)
— Hugo, Læge, Korsgade 45, N.
— Axel L., Maskinfabrikant, Chr. Høyrups Allé 9, Hellerup.
— Johan, Vekselerer, R*, Østergade 3, K.
— Martin, Vekselerer, Platanvej 6, V.
- Levinsen, I. Chr. T., Grosserer, Amagertorv 14, K.
— T., Provst, R*, Valdemarsgade 27, B.
- Levison, Louise, Frue, Købmagergade 50, K.
- Levy, Hans, Højesteretssagfører, Ny Vestergade 13, B.
— Herman N., Grosserer, Nyhavn 31, K. (Aarskontingent 10 Kr.)
— Alfred, Ingeniør, Frederiksborggade 43, K.
— Fritz, Læge, Professor, Dr. med., R*, Friheden, Hørsholm.
- Levysohn, Carl, Direktør, Højbroplads 4, K.
— Hilda, Frøken, Toldbodgade 18, K.
— Villiam, Grosserer, Vestervoldgade 7, B.
— S., Operarepetitor, R* pp., Stockholmsgade 49, Ø.
- Leyssac, M., Ass. i Kriminalretten, cand. jur., Gothersgade 137, K.
- Licht, C., Murermester, Philippavej 5, V.
- Liebe, Mimi, Frøken, Borgergade 134, K. (Aarskontingent 10 Kr.)
- Liebst, Aage, cand. pharm., Ved Linden 9, C.
- Liisberg, H. C. Bering, Slotsforvalter, Musæumsinspektør, R* pp., Rosenborg, K.
- Lilienberg, Ingrid, Frue, Store Gårda, Gøteborg.
- Lind, Chr., Direktør, Godthaabsvej 72, F.
— Helmer, Redaktør, Harsdorfsvej 10, V.
— Th., Redaktør, Fjords Allé 13, V.
- Lindahl, S., kgl. Hofgravør & Medailleur, Dronningens Tværgade 42, K.
- Lindberg, Fr., Sagfører, Ny Vestergade 1, B.
- Linde, Inger, Kommunelærerinde, Schacksgade 8, K.
- Lindhard, O. Oxelberg, Murermester, Norgesmindevej 8, Hellerup.
— Thorvald, Murermester, Bernstorffsvej 5, V.
— Holger, Tegner, Stockflethsvej 3, F.
- Lindhardt, Valdemar, stud. jur., Holsteinsgade 5, Ø.
— S., Stukkatør, N. Farimagsgade 35, K.
- Linnæ, Anton, Kaffehandler, Islands Brygge 19, B.
— P., Overretssagfører, Skindergade 29, K.
- Lohmann, Hans, Fabrikant, Amagerbrogade 309, S.
- Lohse, Knud, Havearchitekt, Tranegaardsvej 4, Hellerup.
- Lorentzen, Kai, Bogtrykker, Pustervig 4, K.
— A., Kontorchef, N. Frihavnsgade 17, Ø.
- Lorenzen, Thomas S., Grosserer, Puggaardsgade 2, B.
- Lorenzen-Reuter, P. P., Architekt, Gl. Kongevej 127, V.
- Lose, Carl Johan, cand. jur., Svanemøllevej 48, Str.
- Lublin, Mozart, Bestyrer, Ravnsborggade 16, N.
- Ludvigsen, Henriette, Enkefrue, Sortedamsdosseringen, 59, Ø.
— E. H., Fabrikant, Nebbegaard, Hørsholm.
— H. V., Fabriker, Konsul, R*, Svanemøllevej 41, Hellerup.
— Augusta, Frue, Nebbegaard, Hørsholm.
— C., Fængselspræst, Vridsløse pr. Glostrup.
- Lumbye, H. P., Købmand, Direktør, Kolding.
- Lund, V., Amtstuefuldmægtig, Vejle.
— W., Bankdirektør, Hauchsvej 20, V.
— Jens, Billedhugger, Statens Musæum f. Kunst, Sølvgade, K.
— Bernt, Dampskibsekspeditor, Puggaardsgade 4, B.
— Ludvig, Direktør, Kastelvej 21, Ø.
— Carl, Driftsbestyrer, Vestre Elektricitetsværk, V.
— Amalie, Frue, Pilestræde 35, K.
— Augusta, cand. polyt., Frøken, Thorvaldsensvej 8, V.
— J. V., Grosserer, Østbanegade 15, Ø.
— P., Grosserer, Frederiksberg Alle 45, V (Aarskontingent 5 Kr.)
— Valdemar, Grosserer, Havnegade 7, K.
— H., Konsulinde, Store Taffelbay, Strandvej 213, Hellerup.
— Carl C., Student, Strandboulevard 109, Ø.
— Carl, Teatermaler, R*, Platanvej 14, V.
— Aage, Tegner, Aaboulevard 1, V.
- Lundbeck, Hans, Grosserer, Bagerstræde 5, B.
- Lundbye, O., Frue, Classensgade 13, Ø.
— A., Ingeniør, Classensgade 13, Ø.
- Lundsteen, P., Ingeniør, cand. polyt., Stormgade 27, B.
— H., Birkefuldmægtig, cand. jur., Frydendalsvej 18, V.
- Lundstrøm, Assistent, Blegdamsvej 24, N.
- Lunn, Erik, Fuldm. v. Statsbanerne, cand. jur., Dr. Abildgaards Allé 7, V.
— Gustav, Ingeniør, Strandboulevard 62, Ø.
— Viggo, Ingeniør, cand. polyt., Dorthealyst pr. Knabstrup.

- Lunn, L., Oberstinde, Rosenvængets Sideallé 9, Ø.
 — V. H., Overretsassessor, R*, Dbm., Jacobys Allé 16, V.
- Lüchow, H., Prokurist, Dronningens Tværg. 14, K.
- Lyders, E., Boghandlermedhjælper, Klareboderne 3, K.
 — Herman, Isenkræmmer, Falkonerallé 45, F.
- Lykkeberg, O., Fabrikant, Judithsvej 6, Hellerup.
 — Kristine, Kommuneleærerinde, Nørresøgade 27 A, K.
 — Aage, Tegner, Nørresøgade 27 A, K.
- Lyngbye, Bøggild, Direktør, Abel Kathrinesgade 1, B.
 — H. P. J., Konferensraad, K*, Dbm. pp., Vester Boulevard 45, B.
- Lyngbe, Herman, Boghandler, R*, Løvstræde 7, K.
 — V., Postexpedient, Ved Linden 9, C.
- Lütken, Pauline, Frøken, Nørresøgade 49, K.
- Lützen, Ellen, Frue, Thorshavn, Færøerne.
- Lützhøft, Nicolaus, Journalist, Sanglærer, Maler, Stormgade 25, B.
 — Holten, Assurandør, Gjentofte Allé 8, Hellerup.
- Løhr, Harry, Assistent, Ryesgade 108, Ø.
- Løfting, Chr., Statskonsulent, mag. scient, Lykkesholms Allé 3 A, V.
- Lønberg, P. E. V., Direktør, cand. polyt., Vestre Boulevard 34, B.
- Lønborg-Jensen, Harald, Architekt, Døsseringen 48, N.
- Løvenørn, P. de, Kammerherre, Geheimekonferensraad, K*, Dbm. pp., Amaliegade 12, K.
- Løvgreen, L., Architekt, Forhaabningsholms Allé 15, V.
- Løvstrøm, Faktor, Lindeallé 24, Glostrup.
- Maar**, Axel, Architekt, Frederiksvej 3, F.
- Madsen, H. P., Apotheker, R*, Dbm. pp., Vesterbrogade 72, B.
 — C. V., Bogholder, Dybbølsgade 35, B.
 — Viggo, Dameskræder, Østergade 60, K.
 — Th., Dr. med., Direktør, R* pp., Serums Institut, Amagerboulevard, C.
 — Axel, Frue, Blytsvej 8, F.
 — Axel, Fuldmægtig, Gl. Kongevej 105, V.
 — Johannes, Fuldmægtig u. Magistraten, Gl. Torv 16, B.
 — Emil, Grosserer, Ehlersvej, Hellerup.
 — Heinrich, Grosserer, Østbanegade 21, Ø.
 — O., Krigsassessor, Vesterbrogade 48, B.
 — E., Læge, Aakirkeby.
 — Carl, Malermester, Nørre Allé 23, N.
 — P. R., Murermester, Gl. Kongevej 136-138, V.
 — Axel, Prokurist, Nørrebrogade 213 C, L.
 — Th., Rodemester, Assistent, Islands Brygge 13, B.
- Madsen-Wiesneck, J., Maler, Aaboulevard 10, N.
- Madvig, Einar, Architekt, Frederiksberg Allé 12, V.
- Magdahl-Nielsen, kgl. Bygningsinspektør, Architekt, R*, Lundevangsvej 3, Hellerup.
 — Anna, Frue, Lundevangsvej 3, Hellerup.
- Magnussen, Rikard, Billedhugger, Kunstnerhjemmet, Gothersgade 143, K.
 — P., Kunsthandler, Højbroplads 7, K.
 — Albert, Maskinmontør, Brogade 10, C.
- Mahler, Frue, Østerbrogade 112, Ø.
- Malberg, Henrik, Skuespiller, Falkonergaardsvej 13, V.
- Maltby, Ole Christensen, Direktør, Tietgensgade 62, B.
- Mandal-Berthelsen, M., Sagfører, Ny Vestergade 17, B.
- Marchman-Hansen, G., Bankfuldmægtig, Amagerbank, Amagerbrogade 190, S.
- Mariussen, K., Enkefrue, Collinsgade 6, Ø.
- Marke, Waldbuhm, Architekt, Amalievej 19, V.
 — A. W., Magister, Fjords Allé 12, V.
- Marks-Jørgensen, Liefka, Frk., Gobelinvæverske, Fælledvej 25, N.
- Markussen, Otto, Boghandler, Gl. Kongevej 132, V.
- Marnus, L., Architekt, Strandboulevard 27, Ø.
- Marstrand, Jacob, Borgmester, V. Glyphoteket 6, B.
 — Thyra, Frue, Vodrofsplads 8, V.
 — Wilh., Ingeniør, cand. polyt., Amaliegade 23, K.
 — Mette, Tandlæge, Frue, Hovedgaden 76, Lyngby.
- Martens, C., Direktør, Frederiksberggade 26, B.
 — H. E., Ingeniør, Vesterbrogade 208, V.
- Martensen-Larsen, A., Overretssagfører, Bredgade 30, K.
- Martin-Hansen, Carl, Billedhugger, Amaliegade 27, K.
- Mathiasen, Chr., Architekt, I. E. Olsensgade 13, Ø.
- Mathiesen, A. M., Frøken, Strandgade 23, C.
 — F., Inspektør v. Sct. Johannes Stiftelse, Ryesgade 11, N.
 — C. F., Malermester, Overg. o. V. 94, C.
 — I. P., Restauratør, Kammerraad, kgl. Skydebane, Vesterbrogade 59, B.
 — Th., Slagtermester, Bagerstræde 3, K.
 — Axel, Tegner, Strandboulevard 103, Ø.
- Mathisen, Henry, Architekt, »Søfryd«, Holte.
- Matthias, V., Skomagermester, Frederiksberggade 10, K.
- Matthiesen, Oscar, Professor, Maler, Amaliegade 27, K.
- Matthiessen, Heinr. G., Fabrikant, Frederiksberggade 1, K.
- Matthissen, A., Tømrermester, Marielystvej 9, Vanløse.
- Matzen, H., Professorinde, Gothersgade 135, K.
- Max-Olsen, Adjunkt, Kong Georgsvej 44, F.
- Meinert, Nanna, Enkefrue, Madvigs Allé 5, V.
- Meineche, P. L., Grosserer, Jægersborg Allé 45, Charlottenlund.
- Mejsel, C. A., Repræsentant, Brabrand.
- Meister, Jens, Billedhugger, Grundtvigsvej 5, V.
- Melbye, Anton, Forfatter, Stockholmsgade 39, Ø.
- Melchior, Axel, Bogbindermester, Aabenraa 15, K.
 — Lauritz, Dr. med., N. Farimagsgade 7, K.
 — Louise, Frøken, Strandgade 34, C.
 — Victor, Violinist, Vesterbrogade 53, B.
- Meldal, Axel, Landinspektør, Løjtnant, Under Elmene 10, C.
 — C., Stadskonduktør, R*, Puggaardsgade 13, B.
- Mellin, Jul., Disponent, Frederiksberg Bredgade 5, F.
- Melnik, J. Forfatter, Schlegels Allé 9, V.
- Melson, Frue, Rosenvængets Sideallé, 3, Ø.
 — H. P., Grosserer, Rosenvængets Sideallé 3, Ø.
- Mertins, V., Tømrermester, Forchhammersvej 28, V.
- Messerschmidt, John, Fabrikant, Antoinettevej 5, Valby.
- Meyer, Mogens, Jens Koføedgade 1, K.
 — Fr. V., Afdelingsingeniør, Carl Johansgade 15, Ø.
 — Vilh., cand. jur., Fælledvej 15, N.,
 — Emil, Fabrikant, R* pp., Østerbrogade 50, Ø.
 — Ernst, Grosserer, Kvæsthusgade 6, K.
 — Ernst, Grosserer, Chr. IX. Gade 8, K.
 — Holger, Grosserer, Hestemøllestræde 6, B.
 — Ivan, Grosserer, Thorvaldsensvej 22, V.

- Meyer, Louis, Grosserer, R*, Dbm, Kvæsthusgade 6, K.
- S. N., Grosserer, Strandvej 16 A, Str.
 - V., Grosserer, Dronningens Tværgade 22, K.
 - William, Grosserer, Ny Kongensgade 18, B.
 - Otto, Ingeniør, Badstuestræde 18, K.
 - Ove, Ingeniør, Marstrandsvej 10, Ø.
 - Philip M., Kontorchef, Gl. Kongevej 116, V.
 - Richard, Kontorchef, R*, Rathsacksvej 3, V.
 - Karsten, Overretssagfører, Ny Vestergade 13, B.
 - Helge Fugl, stud. polyt., Kastelsvej 21, Ø.
 - N., Telegrafdirektør, K*, Dbm. pp., Sigridsvej 4, Hellerup.
 - H., Vekselerer, Holmens Kanal 18, K.
- Michaëlis, Sofus, Forfatter, cand. mag., R*, Ahlmanns Allé, 4, Hellerup.
- Michelsen, C. V. A., Adjunkt, Jacob Danefærdsvej 3, V.,
- J., Direktør, Frederiksberggade 13, B.
 - C., Hofjuveler, K*, Dbm. pp., Bredgade 11, K.
 - F., Læge, Strandboulevard 77 A, Ø.
 - A., cand. jur., Sct. Annæplads 13, K.
- Mika, Rudolf, Architekt, Ryesgade 125, Ø.
- Mikkelsen, P., Forretningsfører, M. B., Lyongade 9, S.
- Asta, Kommunelærerinde, Reberbanegade 10 A, S.
 - Axel, Sløjdinspektør, R* pp., Værnedamsvej 13 B, V.
- Mogensen, Thorvald, Billedhugger, »Villa Alfa«, Espergærde.
- Fritz, cand. pharm., Strandgade 22, C.
 - Niels, Fabrikant, Strandgade 22, C.
 - V., Fabrikant, Hambrosgade 4, B.
- Mogensens Eft., Alex W., kgl. Hofforgylder, Palægade 5, K.
- Mohr, H. Chr., Grosserer, Havnegade 39, K.
- Sophus, Handelsgartner, Tesdorfsvej 84, F.
 - Aug., Kunsthandler, Nørresøgade 37, K.
- Mollerup, H. A., cand. jur., Overgaden o. Vandet 50, C.
- Otto H., Rektor, Bagsværd Kostskole, Bagsværd.
- Moltke, Erik, cand. phil., Greve, »Villa Moltke«, Helsingør.
- I. L., Greve, Kammerherre, K., Dbm. pp., Bredgade 41, K.
 - F. C., Lensgreve, Kammerherre, Hofjægermester, K., Dbm. pp., Bredgade 41, K.
- Moltved, C. O., Undernotar, cand. jur., Nytorv 5, B.
- Monberg, Emanuel, Architekt, Willemoesgade 54, Ø.
- Fru Etatsraadinde, Kristianiagade 19, Ø.
- Monrad-Aas, Fru Ritmester, Krathuset, Charlottenlund.
- Monty, A., Manufakturhandler, Jægersborg Allé 25, Charlottenlund.
- Moresco, C., Godsejer, Ordstrupvej, Charlottenlund.
- Mortensen, H., Bibliotekskustode, Kgl. Bibliotek, Slotsholmen, K.
- Carl, Billedhugger, Almevej 7, Hellerup.
 - E. H., cand. pharm., Marstalsgade 1, Ø.
 - Elna, Frøken, Klerkegade 12, K.
 - Charlotte, Frøken, Lærerinde, Willemoesgade 61, Ø.
 - J., Murermester, Englandsvej 39, S.
 - Carl, Stenhuggermester, Frederiksvej I, F.
- Moth-Lund, O., Direktør, Skindergade 41, K.
- Mourier, Axel, Fabriksbestyrer, cand. polyt., Sukkerkogeriet, Odense.
- C., Underdirektør, Ingeniør, Odensegade 5, Ø.
- Munch-Petersen, A., Overretssagfører, Jarmersgade 2, B.
- Munck, P. G., Grosserer, Vestergade 16, B.
- Viggo, stud. med. & chir., Regensen, St. Kanikestræde, K.
- Mundt, I. H., Overretsprokurator, R*, Dbm., Sortedamsdosseringen 95 B., Ø.
- Munk-Jensen, A., Grosserer, Rømersgade 3-5, K.
- Muus, Frøken, V. Boulevard 33, B.
- O. B., Grosserer, K., Dbm. pp., Ø. Farimagsgade 16 Ø.
 - Niels, Læge, Dr. med., Maribo.
- Muusfeldt, O. J., Ingeniør, Baggersvej 10, Charlottenlund.
- Muxoll, E. von Wylich, Frøken, Mynstersvej 12, V.
- Myhlertz, A., Kontorchef, R* pp., Kjøbmagergade 64, K.
- Mülertz, C. A., Brandchef, R* pp., Hovedbrandstationen, V. Voldgade 80, B.
- Mylius, E. de, Oberstløjtnant, Østerbrogade 56 A, Ø.
- Müller, Otto, Apotheker, R*, Østergade 58, K.
- Rich., Fabrikant, Raadmandsgade 9, L.
 - M., Frøken, H. C. Ørstedesvej 51 B, V.
 - Harald, Grosserer, Frederiksgade 5, K.
 - P. Læssøe, Mag. art., Rathsacksvej 8, V.
 - Max, kgl. Operasanger, Ny Toldbodgade 15, K.
- Münster, Andreas, Forlagsboghandler, Reventlowsgade 10, B.
- Møhl, O., Bankfuldmægtig, cand. jur., Holsteinsgade 5, Ø.
- Møldrup, J. V., Højesteretssagfører, R*, Alhambravej 3, V.
- Møller, Bent, Helweg, Architekt, Allégade 15 A, F.
- Helge, B., Architekt, Vangehusvej 17, Str.
 - Conrad, Assistent, Prinsessesgade 1, C.
 - Anton, Bogholder, Sortedamsdosseringen 65 B, Ø.
 - H. C. V., Borgmester, K*, Dbm. pp., Østerbrogade 74, Ø.
 - Chr. J., Direktør, Kbhns. Klichéfabrik, Vimmelskaftet 43, K.
 - Jørgen, Dr. med., Lykkesholms Allé 8, V.
 - Adolph, Fabrikant, Dronningensgade 73-75, C.
 - Carl, Frue, Nørregade 40, K.
 - Carl, Glarmester, Nørregade 40, K.
 - Frantz, C. E., Grosserer, Strandgade 21, C.
 - Johan, Grosserer, Bülowesvej 48 A, V.
 - M. C., Grosserer, Haderslevsgade 25, B.
 - Svend, Grosserer, Forhaabningsholms Allé 22, V.
 - Fr., Hofpianoortefabrikant, R*, Rosenvængets Tværv. 5, Ø.
 - H. V. T., Ingeniør, cand. polyt., Johannevej 25, Hellerup.
 - I., Isenkræmmer, Gothersgade 42, K.
 - Aage d'Andrade, Kunsthandler, Gothersgade 133, K.
 - Juul, Kunstmaler, Smallegade 56, F.
 - V., Kunstsmid, Guldborgvej 17³, F.
 - Ferd. A., Malermester, Studiestræde 10, K.
 - Kristen, Overingeniør, cand. polyt., Vodrofslund, Vodrofsvej 2, V.
 - Holger, Papirhandler, H. C. Ørstedesvej 35, V.
 - Knud, Pianofabrikant, Østbanegade 15, Ø.
 - Poul, Restauratør, Central-Hotel, Raadhusplads 16, B.
 - Chr., Skibsmægler, Amaliegade 33, K.
 - Aage, Sygehuslæge, Hørsholm.
 - Alf, Tegner, Kompagnistræde 18, K.

- Møller & Co., Em., Vinhandler, Sct. Pederstræde 34, K.
- Møller-Jensen, Sigrid, Frue, Jernbanevej 44, Gjentofte.
- Jens, Maler, Jernbanevej 44, Gjentofte.
- Møllmann, Laura, Frue, Gothersgade 137, K.
- C., jun., Malermester, Sølvgade 36, K.
- C. C. senior, Malermester, R* pp., Gothersgade 137, K.
- Otto, Malermester, Niels Ebbesensvej 25, V.
- Mønniche, C. Carsten, Bogholder, Amagertorv 25, V.
- Mørch, Gudrun, Frue, Esthersvej 18 A, Hellerup.
- Inger, Frøken, Willemoesgade 48, Ø.
- J. P., Møbelfabrikant, Vesterbrogade 15, B.
- A. E., Snedkermester, Vesterbrogade 15, B.
- Mørk-Hansen, V. J., Architect, Sortedamsdosseringen 59 A., Ø.
- Mørup, E., Grosserer, Gardes Allé 21, Hellerup.
- Mansen, I. J., Kontorchef, cand. jur., Sortedamsdossering 77, Ø.
- Nathan, Joseph, Grosserer, Vesterbrogade 2 C, B.
- Louis, Grosserer, Blaagaardsgade 23, N.
- Nathansen, David, Forretningsfører, Vodrofsvej 43, V.
- Naver, L. A. P., Assistent, Ny Kongensgade 15, B.
- J. P. P., Toldmedhjælper, Ny Kongensgade 15, B.
- Neckelmann, Hother, Grosserer, Sct. Thomas Allé 12, V.
- Neiendam, Carl, Hof-Hotelejer, R* pp., Hotel Phoenix, Bredgade 37, K.
- de Neergaard, Holger, Ingeniør, M. F., Stockholmsgade 31, Ø.
- Neergaard-Møller, V., Overretssagfører, Amagertorv 2, K.
- Neerskow, P., Branddirektør, Lundsgade 6, Ø.
- Nellemann, L., Skovrider, Hesnæs pr. Stubbekjøbing.
- Neruda, Dagmar, Professorinde, Gl. Torv 14, B.
- Netterstrøm, Axel, Ekviperingshandler, Vesterbrogade 17, B.
- Neumann, C., Boghandler, Vejle.
- Nexøe-Larsen, H., Expedient, Stockholmsplads 1, Ø.
- Neye, Knud, Expedient, Jacobys Allé 16, V.
- Johs., Grosserer, Klosterstræde 1, K.
- Nicolaysen, Otto, Bankfuldmægtig, Sigbrits Allé 2, S.
- O. H., Ingeniør, Henrik Rungsgade 5, N.
- Nielsen, Børge, Vesterbrogade 98, B.
- Algot, Architect, Grønnegade 25, K.
- Johan, Architect, Aaboulevard 18, N.
- Michael Rossing, Architect, Nørregade 43, K.
- Chr., Assistent, Jens Munksgade 3, Ø.
- N. I., Assistent v. D. S. B., Jernbanestationen, Klampenborg.
- Rasmus, Auktionsholder, Nordisk Kunst- & Møbeletbl., Nørregade 41, K.
- Vald., Bageriejer, Frederiksberggade 23, B.
- Niels, Billedhugger, Bredgade 65, K.
- Niels, Bogholder, Christianshavns Torv 6, C.
- Thyra, Bogholderske, Frøken, Nansensgade 96, K.
- A., Bygmester, Justitsraad, Gl. Kongevej 127, V.
- Lauritz W., Bygningskonstruktør, Lundevej, Kalundborg.
- Arthur, Direktør, Dosseringen, 14, N.
- Edv., Direktør, Villa Rose, Lyngby.
- J. C., Direktør, Henningsens Allé 52, Hellerup.
- Nielsen, Julius, Direktør, R* pp., Dagmar Hotellet, V. Boulevard, B.
- Vilhelm, Direktør, Gl. Carlsbergvej 8, Valby.
- Johs. Brøndum, Dr. phil., Sortedamsdosseringen 37, N.
- Agnes, Enkefrue, f. Carstensen, Nordre Fasanvej 38, F.
- C. P. W., Enkefrue, Aaboulevard 9, V.
- A., Fabrikant, cand. pharm., H. C. Ørstedesvej 18, V.
- H. A., Fabrikant, Svanemosegaardsvvej 6 B, V.
- L. C., Forfatter, R*, Vesterbrogade 116, V.
- Th., Fotograf, Vesterbrogade 67, B.
- Bjørn, Frue, Stavanger.
- Anna, Frøken, Blaagaardsgade 33, N.
- Anna Maria, Frøken, Nordre Fasanvej 38, F.
- Gerda, Frøken, Horsensgade 19, Aarhus.
- Inger, Frøken, Nørregade 4, K.
- C. J., Fuldmægtig, Finlandsgade 26, S.
- A. L. B. J., Grosserer, Gothersgade 14, K.
- Carl E., Grosserer, Palægade 5, K.
- Heinrich, A., Grosserer, Bianco Lunos Allé 5, V.
- Vm., Grosserer, Fiolstræde 17, K.
- Frode, Ingeniør, Thorvaldsensvej 28, V.
- Gynther, Ingeniør, Nøjsomhedsvej 5, Ø.
- H. P. K. Th., Ingeniør, Vesterbrogade 98 A, B.
- L. P. Justitsraad, »Thule«, Østergade 22, K.
- Otto Christian, Kasserer, Akkordforeningen, Kjøbmagergade 64, K.
- Bernhard, Kontorchef, Kastelsvej 17, Ø.
- Niels J., Kontorchef, Forchhammersvej 7, V.
- Karen, Kontorist, Frøken, Mathildevej 10, F.
- Carl, Maler, Tordenskjoldsgade 31, K.
- Georg, Maler, Østersøgade 98, Ø.
- H. M., Maskinfabrikant, Finsensvej 29, F.
- C., Maskintrykker, Egilsgade 57, B.
- Jens, Murermester, Prinsessegade 59, C.
- Alfred, Musikhandler, Aarhus Plads 6, Ø.
- F. W. F., Overkonstruktør, St. Regnegade 5, K.
- Georg, Postmester, Kastrop.
- R. Ø., Professor, R* pp., Amagerfælledvej 9, C.
- Hans P., Prokurist, Brobergsgade 1, C.
- Carl, Rentier, Vesterbrogade 17, B.
- R., Stenhuggermester, Nørrebrogade 44, N.
- S. P., Stenhuggermester, Skjoldsgade 3, Ø.
- Evald, Sølvmed, Raadhuststræde 11, B.
- Oluf, Tegner, Haderslevgade 31, B.
- V., Tegner, Oldenborggade 68, Fredericia.
- N. C., Tobaksfabrikant, Amagertorv 33, K.
- Chr. P., Tobakshandler, Strandvej 183, Hellerup.
- V., Toldforvalter, Nysted.
- Fr., Tømremester, Martensens Allé 8, V.
- H. P., Tømremester, Gothersgade 139, K.
- N., Tømremester, Trestjernegade 1, S.
- Nielsen-Kolding, F. J., Direktør, Søvej, Bagsværd.
- Niemann-Christensen, stud. polyt., Fjords Allé 12, V.
- Nienstædt, H., Ingeniør, V. Boulevard 20, B.
- Nimb, Carl, Architektelev, Upsalagade 4, Ø.
- Nissen, Fru Premierløjtnant, Chr. Winthersvej 4, V.
- Aug., Grosserer, Westend 33, B.
- Nobel, Camilla, Frue, Frederiksberg Allé 36, V.
- Caroline, Frøken, Mynstersvej 1, V.
- Nonboe, L. Chr., Overretssagfører, Vejle.
- Nordholm, N. G., Fabrikant, Ryesgade 21, N.
- Nordlien, E., Fru Generaldirektør, Nørrebrogade 168, L.

- Nordquist, Axel, Assistent v. Kbhvns. Sporveje, Gothersgade 53, K.
- Nordrup, B., Grosserer, Nikolaj Plads 34, K.
- Norgaard, A., Kaptajn, R*, C. F. Richsvej 62, F.
- Normann, A., Bankdirektør, R*, St. Kongensgade 62, K.
- Nordstrøm, Rich., Inspektør, Svanemosegaardsvej 2 A, V.
- Nyborg, A. W., Boghandler, Vesterbrogade 2 D, B.
- Nyebølle, Victor, Architekt, R*, Pilestræde 36, K.
— Ellen, Frue, Blaagaardsgade 31, N.
- Nygaard, Vilh., Bagermester, Amagerbrogade 148, S.
— Fr., Boghandler, Bergen.
— Georg, Redaktionssekretær, Østervoldgade 10, K.
- Nyholm, Nic., Proprietær, Lindely, Hørsholm.
- Nylund, Frue, »Christianslyst«, Bagsværd.
- Nyrop, Michael, Ingeniør, cand. polyt., V. Voldgade 86, B.
— Einar, Læge, Kjøbmagergade 43, K.
— K. R., Professor, Dr. phil., R*, Dbm. pp., St. Kannikestræde 11, K.
- Nystrøm, Arne, Architektelev, Godthaabsvej 426, Vanløse.
- Nærum, J., Læge, Strandvej 161, Hellerup.
- Næser, Vincent, Læge, Sortedamsdosseringen 81, Ø.
- Næss-Schmidt, Maria, Frue, Østergade, Ringkjøbing.
- Nørgaard, P., Konsul, R*, Dbm. pp., Carolinevej 14, Hellerup.
- Nørgaard-Hansen, Repræsentant, Nyhavn 42, K.
- Nørholt, Georg Grosserer, H. C. Ørstedesvei 66, V.
- Nørlem, A., Skrædermester, Nansensgade 3, K.
- Nørredam P., Fabrikant, Gl. Kongevej 15, B.
- Nørregaard, Kai, Direktør f. Kbhvns Sporveje, Hambroesgade 4, B.
— Anna Sofie, Fru Sporvejsdirektør, Hambroesgade 4, B.
- Odland, V.**, Architekt, Strandboulevard 29, Ø.
- Oehlenschläger, V., Gymnasielærer, cand. mag., Kastelsvej 27, Ø.
- Ohlsen, E., Grosserer, Linnésgade 14, K.
- Olesen, Chr. H., Direktør, Amagerterov 11, K.
— C. A., Etatsraad, Direktør, K. p. p., Østerbrogade 4, Ø.
— H., Maskinmester, Bangkok.
— Niels, Overretssagfører, Trondhjems-gade 7, Ø.
- Olin, A. V., Bogholder, Aabenraa 31, K.
- Olrik, Chr., Architekt, Strandboulevard 112, Ø.
— Poul B., Billedhugger, Strandvej 112, Hellerup.
— Ejvind, Højesteretsassessor, R*, Østerbrogade 106, Ø.
— Harald, Kunstmaler, Odensegade 20, Ø.
— Sigurd, Kunstmaler, Karl Johansgade 105, Ø.
- Olsen, Vilhelm, Architekt, Holbæk.
— E. L., Assistent, Tingvej 19, S.
— Henry, Assistent, Njalsgade 15, B.
— Henry, Assistent, Kochsvej 7, V.
— Munk, Ivan, Assistent i Kbhvns. Magistrat, Nørre Søgade 23, K.
— Ulrich, Assistent, Vedbækgade 2, L.
— Eugen, Blad- & Cigarhandler, Kiosken, Glostrup.
— Ewald, Blikkenslagermester, H. C. Ørstedesvej 11, V.
— P. O., Bogbinder, R*, Dbm., Pilestræde 51, K.
— Christian, Bogholder, Rolighedsvej 17, V.
— P. Chr., Direktør, R*, Grønningen 23, K.
- Olsen, Harald, Driftsinspektør, Sofievej 27, Hellerup.
— Christa, Enkefrue, Falkonerallé 77, F.
— A. J., Fabrikbestyrer, Svinget 4, C.
— Ivan, Willemoesgade 42, Ø.
— Einar, Fuldmægtig, Nyvej 10, Gjentofte.
— Th., Fuldmægtig, Jagtvej 199, Str.
— Axel, Gravør, Saxogade 11, B.
— Alfred, Grosserer, Kvæsthusgade 3, K.
— Chr., Grosserer, Gothersgade 103, K.
— Chr. A., Grosserer, Admiralgade 16, K. (Aarskontingent 6 Kr.)
— Hans, Grosserer, Hauchsvej 12, V.
— Jac., Grosserer, Amagerterov 19, K.
— Otto Harth, Grosserer, Amaliegade 41 K.
— H. A., Hovedkasserer, Østerbrogade 154, Ø.
— Ole, Inspektør, Tømrermester, Tietgensgade 30, B.
— O. E., Justitsraad, R*, Linnésgade 22, K.
— Alf B., Kasserer i Landmandsbanen, Griffenfeldts-gade 38, N.
— Viggo, Konditor, Labæk 19, Holbæk.
— August, Kontorchef, Vodrofsplads 10, V.
— William, Kunsthandler, St. Kongensgade 45, K.
— Claus J., Malermester, Oldemand, Nørresø-gade 21, K.
— Carl, Murermester, Frederiksberg Allé 13, V.
— S., Murermester, A. N. Hansens Allé 6, Hellerup.
— Ole Fr., Overretssagfører, Gl. Kongevej 98, V.
— Bertrand, Prokurist, Løjtnant, Bredgade 10, K.
— Vald. H., Prokurist, Nørrebrogade 24, N.
— I. I., Skorstensfejermester, St. Kongensgade 90, K.
— K., Skriver i Magistraten, Nyelandsvej 1, F.
— Fr., Tobaksfabrikant, Borgerrepræsentant, R*, Nørrebrogade 24, N.
— Vilh., Tømrermester, N. Frihavsgade 58, Ø.
- Olsson, J., Skrædermester, Badstuestræde 20, K.
- Olufsen, P., Proprietær, Landstingsmand, Qvistrup, Struer.
- Oppermann, A., Professor, Ejvindesvej 37, Chlund.
- Ording, V., Architekt, Broderskabsvej 14, F.
- Ostenfeld, C. M., Frue, Bülovsvej 18 C, V.
- Oswald, M., Murermester, Lundsgade 4, Ø.
- Otbo, J., Architekt, Grundtvigsvej 5, V.
- Otendal, E., Billedhugger, Rosenvej 2, Ø.
- Ottesen, Chr., Forstander ved d. kgl. Vajsenhus, cand. theol, N. Farimagsgade 51, K.
— Gustav, Læge, Amagerbrogade 133, S.
- Ottosen, Ingemann, mag. art., Thorvaldsensvej 9, V.
- Outzen-Schmidt, Nicolai, Støbemester, Baldersgade 77, L.
- Overgaard, C. A., Kunstmaler, R*, Amaliegade 3, K.
- Owen, A. C., Direktør, Frederiksgade 1, K.
- Oxholm, Cay, Fabrikant, Vodrofsplads 8, V.
- Pade, Sophus**, Grosserer, Puggaardsgade 8, B.
- Palsø, J. Chr., Bogholder, Jagtvej 85, Str.
- Paludan, H. Fr., Overretssagfører, R*, Dbm., Tordenskjoldsgade 25, K.
— C. F., Slotsgartner, R* pp., Bernstorff, Gjentofte.
- Pangel, Jens, Assistent, Centralarbejdsanvisningen, Kristiansgade 22, B.
- Pantmann-Hansen, H., Architekt, Norgesgade 50, S.
- Park, N. V. B., Apotheker, Platanvej 9, V.
- Parsbo, Ernst, Prokurist, Frydendalsvej 8, V.
- Poul-Petersen, A., Architekt, Carl Johansgade 3, Ø.

- Paulli, S., Forstander, Kaptajn, R* pp., Ahlefeldts-
gade 2, K.
— S., Professor, Dr. med., Madvigs Allé 13, V.
- Paulsen, Holger, Detailhandler, St. Strandstræde
20, K.
— Julius, Figurmaler, Professor, Ny Kongens-
gade 9, B.
— C., Grosserer, Nørregade 41, K.
— Peter, A., Inspektør, Monradsvej 2, F.
- Pay, C. M., Generalkonsul, Grosserer, R*, Højris,
Nykjøbing J.
- Pedersen, Victor, Apotheker, R*, Torvegade 19, C
— Knud, Billedskærer, Gl. Kongevej 173 o. G.
V,
— Axel, Fabrikant, Dronningensgade 3, C.
— Ingeborg, Frøken, Sygeplejerske, Amagerbro-
gade 255, S.
— Vivi, Frøken, Sct. Thomas Allé 7, V.
— Axel, Grosserer, Frederiksberg Allé 18, V.
— Jens, Grosserer, Knippelsbrogade, C.
— O., Grosserer, Torvegade 62, C.
— Jac. O., Ingeniør, cand. polyt., Sct. Marcus
Allé 6, V.
— Axel F., Kommiss, Arkonagade 1, B.
— Viggo, Maler, Strandvej 61, Str.
— Inger, Porcelænsmalerinde, Stockholmsgade
55, Ø.
— P. O., Professor, F. M., Amalievej 1, V.
— Georg, Snedker, Carlsbergvej 10, Valby.
— Viggo, Sætterfaktor, Bryggerivej 8, Valby.
— Wald., Tegner, Lipkesgade 12, Ø.
- Pens, Chr., Spejlfabrikant, St. Kongensgade 92, K.
— Cicco, Spejlfabrikant, St. Kongensgade 92, K.
- Penther, Qvitta, Frue, Stockholmsgade 3, Ø.
- Perch, O., Læge, Tistrup Station.
- Permin, Chr., Broderihandler, Gothersgade 17, K.
- Pers, Alfred, Læge, Dr. med., Platanvej 22, V.
- Person, G., Installatør, Tietgensgade 66, B.
- Petersen, Aage V., Architect, Sct. Poulsvej 2, Hel-
lerup.
— Axel A., Architect, S. Boulevard 48, B.
— Axel Erhard, Architect, Havnegade 17, K.
— C. E. O., Architect, Egilsgade 2, B.
— C. V., Architect, Gl. Kongevej 157, V.
— Ernst H., Architect, Schiønningsvej 4, Kolding.
— H. L., Architect, Ribegade 6, Ø.
— K. Arne, Architect, Direktør, R*, Dbm. pp., V.
Boulevard 49, B.
— Thorning, Architect, Tordenskjoldsgade 25,
K.
— Carl V., Bankassistent, Overgaden o. V. 30,
C.
— Sophus, Billedskærer, Strandgade 50, C.
— Th., Billedskærer, Laggade 114, Valby.
— Niels, Bogbindermester, Holbergsgade 15, K.
— Thorv., Bogbindermester, Holbergsgade 15, K.
— A. Mørup, Fabrikant, Forchhammersvej 15, V.
— Hermann, Fabrikant, Bredgade 23, K.
— John, Fabrikant, Stockholmsgade 37, Ø.
— P., Formand, Heisesgade 32, Str.
— Johanne, Forstanderinde, Frøken, F. M., Samf.
for Vanføre, Toldbodvej 34, K.
— Egmont H., Frue, Engskiftevej 1, Str.
— Eugenie, Frue, Fredericiagade 4, K.
— Magdalene, Frue, Frederiksberg Allé 42 A, V.
— Augusta, Frøken, Bülowvej 50 B, V.
— Marie, Frøken, Kastрупvej 77, S.
— Wanda, Frøken, Aaboulevard 9, V.
— Ludv., Fuldmægtig, Fredericiagade 4, K.
— Anton, Grosserer, Frederiksberg Allé 52, V.
— F., Grosserer, Puggaardsgade 15, B.
— Frederik, Grosserer, Frederiksborggade 20, K.
- Petersen, I. C., Grosserer, Østbanegade 15, Ø.
— Otto, Grosserer, R*, Nørregade 1, K.
— P., Grosserer, Fabrikant, R*, Østerbrogade 4,
Ø.
— Rich., Grosserer, Gothersgade 8, K.
— H. C., Ingeniør, Direktør, Adolphsensgade 2,
Str. (Aarskontingent 5 Kr.)
— L., Kaptajn, Direktør, R*, Ny Kongensgade
11, B.
— Ejnar, Kommunelæge, Absalonsgade 5, B.
— Niels, Kontorchef, Frederiksberggade 13, B.
— Elias, Kunstmaler, Dragør.
— E., Købmand, »Tomsbo«, Hamletsvej, Hel-
singør.
— Peter, Købmand, Nylandsvej 20, F.
— Angelo, Maler, Vester Fælledvej 76, V.
— Carl, Malermester, Brøndsteds Allé 4, V.
— Thorvald, Malermester, Julius Blomsgade 37,
L.
— H., Maskinmester, Sindssygehospitalet, Ny-
købing, Sjælland.
— Einer, Modellør, Jagtvej 115, L.
— Fritz, Muremester, Godthaabsvej 22, F.
— C. C., Regnskabsfører, N. Frihavsgade 80,
Ø.
— Steen P., Regnskabsfører, Lille Marstrandsvej
4, Ø.
— Anton, Restauratør, Wiwels Terrasse, Tivoli,
B. (Aarskontingent 50 Kr.)
— C., Restauratør, Linnèsgade 12, K.
— G. K., Sagfører, cand. jur., Nykøbing, Mors.
— A. N., Skibsrheder, Frederikshaldsgade 23, Ø.
— C. M., Smedemester, Lykkesholms Allé 24,
V.
— P. K., Sølvmed, Webersgade 7, Ø.
— J. A., pens. Telegrafbestyrer, Kirsteinsgade 7,
Ø.
— Henr. D., Vognmand, Ny Vestergade 19, B.
— P., Værkfører, Thurøvej 2, F.
- Petersen-Gundstrup, N. P., Architect, Nordre Fa-
sanvej 42, F.
- Petersen-Studnitz, Alexis, Professor, Vesterbrogade
140, V.
- Petri, A., Tandlæge, Vesterbrogade 19, B.
- Petterson, G., Bogholder, H. C. Ørstedesvej 14, V.
- Phillip, Louis, Grosserer, Pilestræde 41, K.
- Philipsen, Ludv., Smedemester, St. Kongensgade
85, K.
— Emil, Overretssagfører, Kronprinsensgade 1,
K.
- Pihl, E., Muremester, Vendersgade 24, K.
- Pingel, Hans, Grosserer, Edlevej 8, Hellerup.
- Pitzner, John, Bagermester, Oldemand, R* pp.,
Nørrebrogade 28, N.
- Platz, Valborg, Frøken, 305 South 11th Str., Phila-
delphia, Pa., U. S. A.
- Plesner, Ulrik, Architect, R*, Svanholmsvej 3, V.
- Plum, Fr., Architect, Vesterbrogade 145, V.
— I. M., Frøken, Jagtvej 213, Str.
— Aage, Læge, Vilhelmshaabsvej 5, Charlotten-
lund.
- Ponsaing, G., Architect, Forchhammersvej 10, V.
- Pontoppidan, Knud, Malermester, Godthaabsvej
24, F.
- Poppel, G. J., Blikkenslagermester, Aaboulevard 29,
V. (Aarskontingent 5 Kr.)
- Porst, Carl L., cand. pharm., Vesterbrogade 36, B.
- à Porta, Stephan & Co., Konditor, Kg. Nytorv 17,
K.
- Poss, Louis, Tapetserer, Holsteinsgade 54, Ø.
- Poulsen, Alex., Grosserer, Rathsacksvej 30, V.
— Georg, Grosserer, Nørrevoldgade 6, K.

- Poulsen, Poul, Grosserer, Viggo Rothesvej 45, Charlottenlund.
- Bertha, Gymnastiklærerinde, Sortedamsdosseringen 71, Ø.
 - Ludvig, Handelsgartner, Rødovre, Valby.
 - Kr., Professor, Dr. med., Rosenborggade 2, K.
 - Johannes, kgl. Skuespiller, Kastelsvej 20 B, Ø.
- Prahl, J., Grosserer, Bjerregaards Sidevej 1, Valby.
- Preisler, Bahne, Malermester, Paradismark, Holte.
- Prior, Alexis, Architect, Ny Tolbodgade 15, K.
- Ferdinand, Bankdirektør, R*, Raadhusstræde 4, B.
 - H., Frue, Bredgade 33, K.
 - Otto, Overretssagfører, Raadhusstræde 4, B.
- Præstrud, Chr., Direktør, Thorvaldsensvej 21, V.
- Puck, V., junior, Architect, Nørre Allé 42, Aarhus.
- Puggaard, Chr., stud. juris, Villa »Skovly«, »Fortunen«, Klampenborg.
- Pyndt, Knud, Architect, Brandes Allé 12, V.
- Quist-Jessen, G., Architect, Dybbølgade 61, B.**
- Raaberg, N., Grosserer, Farvergade 10, B.**
- Raabye-Nielsen, E., Malerinde, Korsgade 62, N.
- Raadhusbiblioteket, Raadhuset, B.
- Raagaard, J., Fuldmægtig, Chr. Sylows Allé 3, S (Aarskontingent 5 Kr.)
- Raaschou, Theodor, Generalkonsul, R., Dbm. pp., Niels Juelsgade 8, K.
- Raben-Levetzau, S., Komtesse, Aalholm pr. Nysted.
- Raffel, Alfred, Grosserer, cand. phil., Kejsergade 2, K.
- Rafn, Aage, Architect, Sortedamsdosseringen 63 C, Ø.
- Johs., Frøhandler, Falkonerallé 3, F.
- Raft, Carsten, stud. med. & chir., Kathrinevej 14, Hellerup.
- Rahbek, Ove, cand. pharm., Apotheket, Hørsholm.
- Rahlff, Emil, Grosserer, Sophievej 22, Hellerup.
- Chr., Proprietær, Skovshovedvej 5, Charlottenlund.
- Ramsøe, Orla, Oplæser, Wildersgade 17, C.
- Ramm, G. F., Frue, Emiliegade 6, V.
- Rammel, C., Grosserer, Rostrupsvej 5, F.
- Randers Bys Forskønnelse, Foreningen til, Randers.
- Rantzau, V., Kontorchef, R* pp., Linnésgade 28, K.
- Rasch's Eft., C. I. F., Firma, Graabrødretorv 14, K.
- Rasch, C., Overlæge, Dr. med., Amaliegade 13, K.
- Rasmér, Mary, Frøken, Rosenvej 3, Ø.
- Rasmussen, Holger, Afdelings-Architekt, Cort Adellersgade 12, K.
- Georg, Architect, Frederiksholms Kanal 30, B.
 - Jens P., Architect, Fuglegaardsvej 28, Gjentofte.
 - Kai, Architect, Sct. Thomas Allé 2, V.
 - Chr., Bogholder, Nyhavn 10, K.
 - Willy, cand. pharm., Strandboulevard 145, Ø.
 - Robert, Dekorationsmaler, Nørrebrogade 45, N.
 - Dagmar, Frue, Niels Brocksgade 6, B.
 - M., Frue, V. Boulevard 42, B.
 - Christiane, Frk., Nørrevoldgade 54, K.
 - Chr., Fuldmægtig, Kalkbrænderivej 12, Ø.
 - Axel, Grosserer, Holmens Kanal 5, K. (Aarskontingent 5 Kr.)
 - L., Grosserer, Ny Østergade 10, K.
 - William, Grosserer, Gl. Kongevej 147, V.
 - N. H., Gymnastikdirektør, cand. polyt., R*, Vodrofsvej 51, V.
 - Lauritz, Hof-Zinkstøber, Raadmandsgade 16, L.
- Rasmussen, Aage, Kontorchef, Ny d. Brandforsik., Stormgade 2, B.
- Hans, Maler, Adelgade 31, K.
 - Henrik, Maler, Bartholinsgade 15, K.
 - N. P., Malermester, R*, Nørregade 18, K.
 - E. M., Postmedhjælper, Annexstræde 12, Valby.
 - Chr., Snedkermester, Gormsgade 23, L.
 - Holger, stud. art., Skjoldsgade 10, Ø.
 - Gustav, stud. jur., Vendersgade 29, K.
 - Aksel, stud. polyt., Nørrebrogade 168, L.
 - Viggo, Sølvsmed, Brohusgade 35, N.
 - J., Tapetserer, St. Kongensgade 69, K.
- Rathje, Aug., Frisør, Frederiksberggade 3, B.
- Ravnkilde, P., Direktør, Jagtvej 213/215, Str.
- Redder-Laursen, L., Tegner, Gedved pr. Horsens.
- Ree, Lorentz Harboe, Elisenbergvej 26, Kristiania.
- Reedtz-Thott, T., Lensbaron, Gehejmekonferensraad, Kammerherre, Hoffjægermester, Dbm. pp., F. M., Kg. Nytorv 4, K.
- Reffs, Vilhelmine, Enke efter Kaptajn, Smallegade 2 B, F.
- Regensens Læsestue, St. Kannikestræde 2, K
- Regeur, Jan, Direktør, Ribegade 6, Ø. (Aarskontingent 10 Kr.)
- Reimann, Vald., Bankier, Gl. Strand 44, K.
- Reimann-Hansen, Bredgade 69, K.
- Reinhardt, Th., Murermester, Strandgade 5, C.
- Reinholdt, Th., Tømrermester, Gl. Kongevej 105, V.
- Reinwald, V., Direktør, Christiansvej 3, Hellerup.
- Rentzmann, P. N., Departementschef, K., Dbm., Christiansgade 2, K.
- Reymann, G. C., Assistent, Islands Brygge 3, B.
- H., Fabrikant, H. C. Ørstedesvej 17, V.
 - Elisabeth, Frøken, Mynstersvej 19, A.
- Ricard, Olfert, Sognepræst, R*, F. M., St. Kongensgade 55, K.
- Richter, M. B., Fabrikant, Amaliegade 7, K.
- J. C. L., Sognepræst, Vejen.
- Rieneck, G. L., Grosserer, Vældegaardsvej 7, Gjentofte.
- Rietbergen, G. M., Generalkonsul, St. Kongensgade 59, K.
- Rievers, Vilhelm, Overretssagfører, Colbjørnsensgade 28, B.
- Riis-Hansen, K., Departementschef i Finansministeriet, Margretevej 6, V.
- Riis-Sørensen, P., Prokurist, Strandvej 187, Hellerup.
- Riise, Fr., Generalkommissær, R* pp., Hollænderdybet 31, C.
- Ring, Carl, Papirhandler, Vesterbrogade 18, B.
- Ringberg, Erik, Overretssagfører, Christian IX Gade 2, K.
- Ringsted, H. C., Læge, Dr. med., Østerbrogade 72, Ø.
- Risom, Svend, Architect, Svinget 28, C. (Aarskontingent 5 Kr.)
- Inger, Frue, Svinget 28, C.
- Rist, P. Fr., Oberst, K., Dbm. pp., Toldbodvej 46, K.
- Risum, J. N., Overgartner, Zoologisk Have, F.
- Rode, Ove, Indenrigsminister, Aaboulevard 6, N.
- Erik, Overretssagfører, V Boulevard 29, B.
- Rodenberg, Annemarie, Frøken, Dragør.
- Frieda, Frøken, Dragør.
- Rohde, Aage D., Architect, Annasvej 3, Hellerup.
- Henry, Direktør, Esperanceallé 15, Charlottenlund.
 - I. G., Etatsraad, Grosserer, R*, Malmøgade 6, Ø.

- Rohde, Julie, Fru Etatsraadinde, Malmøgade 6, Ø.
— Johan, Maler, Ny Vestergade 13, B.
- Rolsted, Karl, Boghandler, Vesterbrogade 75, B.
- Rosen, Anton, Architect, Professor, Rosenvængets Allé 9, Ø.
- Rosenberg, A., Bogbinder, Studiestræde 10, K.
— P. A., Censor, Holbergsgade 13, K.
— A. T., Toldassistent, Ahlefeldtsgade 31, K.
- Rosendahl, Ellen, Frøken, Kingosgade 13, V.
— Emil, Kontorchef i Skifteretten, Paralelvej 5, Klampenborg.
- Rosenhoff, Alice Hendel, Frue, Skovvej 25, Gjentofte.
— Poul, Lærer, Magister, Skovvej 25, Gjentofte.
- Rosenkilde, J., Bygartner, Bergens Beplantningsvæsen, Bergen.
- Rosenkjær, Niels, Architect, Kronprinsensgade 6, K.
— H., cand. pharm., Askov, Vejen.
— J., Højskolelærer, Mag. scient, Askov, Vejen.
- Rosenkrantz, Hans, Lensbaron, R*, Dbm. pp., Rosenholm, Hornslet.
- Rosenstand, H., Kontorchef, Aurehøjvej 15, Hellerup.
- Rosenthal, Israel, Professor, R*, Kronprinsessegade 8, K.
- Rosman, G., Sagførerfuldmægtig, Brohusgade 16, N.
- Rosznercki, Jusa, Frøken, Ordrup, Jagtvej 42, Charlottenlund.
- Rottwill, S., Tegner, Sjællandsgade 64, Fredericia.
- Rothe, C., Dr. phil., R*, Dbm. pp., Sct. Jacobs Plads 4, Ø.
— Tyge J., Grosserer, Stoltenbergsgade 1, B. (Aarskontingent 10 Kr.)
- Rothenborg, Max, Overretssagfører, Jacobys Allé 14, V.
— N., Overretssagfører, Skindergade 38, K.
- Rousell, R., Manufakturhandler, Vesterbrogade 57, B.
- Rude, Peter, Dekorator, Lykkesholms Allé 12, V.
— Victor, Dekorator, Lykkesholms Allé 12, V.
- Rump, J., Ingeniør, Borgerrepræsentant, Puggaardsgade 2 C, B.
- Rundberg, Louis, Architect, Colbjørnsensgade 12, B.
- Ryder, Johanne, Frue, Nytorv 5, B.
— Vilhelm, Læge, Nytorv 5, B.
- Rye, Holger, Architect, Amagerbrogade 145, S.
- Ryngner, H. V., Stadsingeniør, Odense.
- Ryling, H. Severin, Assistent, Kildevældsgade 60, Str.
- Ræder, Hans, Dr. phil., Dronningensvej 7, F.
- Røgind, Sven, cand. polit., Solsortsvej 79, F.
- Rømeling, Henry, cand. pharm., Ved Stranden 6, K.
- Rønberg, O., Grosserer, Nørrevoldgade 48, K.
- Rønne, Gerhard, Architect, Lipkesgade 5, Ø.
— Adolf, Boghandler, Østerbrogade 35, Ø.
- Rønne Haandværker- og Industrif.s tekniske Skole, Adr.: Forstander M. Bidstrup, Rønne.
- Rønnenkamp-Holst, Margrethe, Fru Assessorinde, Nørrevoldgade 8, K.
- Rønnow, E. F., cand. phil., Henrik Rungsgade 19, N.
- Rørdal, E. F., Grosserer, Løngangsstræde 37, B. (Aarskontingent 10 Kr.)
- Røsnæs, Sigrid, Frue, Lynæs.
- S**achs, Henrik, Overretssagfører, Nytorv 19, B.
- Sadolin, G. A., Direktør, Vestgrønningen, Dragør.
- Sally, A., Overretssagfører, Etatsraad, R*, Amaliegade 13, K.
- Salomon, Aug. M., Grosserer, Holmens Kanal 16, K.
— F. E., Grosserer, Vimmelskiftet 34, K.
- Salomon-Schiødte, Mette, Læge, Margrethevej 28, Hellerup.
- Salomonsen, U., Frue, Graabrødretorv 11, K.
— Suzanne, Frøken, Nørre Farimagsgade 13, K.
— Alfred, Grosserer, Uraniavej 20, V.
— L., Overretssagfører, Platanvej 7, V.
— C. J., Professor v. Universitetet, K., Dbm. pp., M. V. S., Juliane Mariesvej 22, Ø.
- Salto, Max, Ostehandler, Faaborggade 1, Ø.
- Samson, M., Grosserer, Direktør, Gl. Kongevej 99, V.
— S., Grosserer, Frederiksberg Allé 10, V.
- Samuel, L., Grosserer, Vimmelskiftet 30, K. (Aarskontingent 6 Kr.)
- Samuelsen, S., Architect, Adr.: Architect Banke, Classensgade 17, Ø.
- Sander, Steffen, Assistent, Jagtvej 87, L.
— J., cand. pharm., Nøjsomhedsvej 8, Ø.
- Sarup, Chr., Rentier, Vangehusvej 15, Str.
- Sass, Chr., Skibsreder, Amaliegade 36, K.
- Saxild, Georg, Landsarkivar, Viborg
— V., Overlæge, R* af Dbg., Korsgade 45, N.
- Scavenius, Knud, Direktør, Helleruplunds Allé 21, Hellerup.
- Schachner, Thure, Fabrikant, Søborg.
- Schade, D., Assistent, Grenaagade 9, Ø.
- Schaldemose, G., Architect, Sct. Annæplads 20, K.
- Schaloffsky, Carl, Holsteinsgade 56, Ø.
- Schannong, P., Stenhuggermester, Øster Farimagsgade 42, Ø.
- Scharling, C., cand. theol., Vodrofsvej 10, V.
— J., Professorinde, Vodrofsvej 10, V.
- Scheller, Carl, Stenhuggermester, Nørrebrogade 52, N.
- Schepeleyn, V., Professor, Dr. med., R*, Villa »Medici«, Kalundborg.
- Scheving, A., Fuldmægtig, Nytorv 18, K.
- Schierbeck, H. P., Læge, Toldbodgade 18, K.
- Schierning, K., Frøken, Rahbeks Allé 24, V.
- Schilling, W., Repræsentant, Lykkesholms Allé 5 D, V.
- Schioldann, B. G., Murermester, Gl. Kongevej 136-138, V.
- Schiødte, N., Overlæge, Bredgade 77, K.
- Schiørring, Johs., Koncertmester, Fredericiagade 16, K.
- Schiøtz, Holger, Ingeniør, cand. polyt., Lindevej 12 B, V.
— Carl, Murermester, Bülowvej 28, V.
- Schjær, I. Gottlieb, Detailhandler, Valdemarsgade 26, B.
- Schleisner, Malermester, Falkoner Allé 24, F.
- Schlichtkrull, A., cand. pharm., Østerbrogade 92, Ø.
— A. C., Departementschef, K., Dbm. pp., Nørresøgade 7, K.
— Aage, Expeditionssekretær i Indenrigsministeriet, Ved Glyptoteket 6, B.
— A. P., Fuldmægtig i Finanshovedkassen, Sct. Knudsvej 4, V.
— Oluf, Fuldmægtig i Finansministeriet, Ministerialbygningen, Slotsholmsgade, K.
- Schlüter, C. J., Grosserer, Peder Skramsgade 26, K.
- Schmahl, Ferd., Grosserer, Bredgade 25 A, K.
- Schmidt, Vald., Architect, Forchhammersvej 2, V.
— C. C. A., Bankfuldmægtig, Nordre Frihavsgade 25, Ø.
— V., Direktør, Nylandsvej 88, F.

- Schmidt, O., Fabrikant, Pilestræde 40, K.
 — Th., Fabrikant, Maglekildevej 4, V.
 — Ebba, Frue, Dronningens Tværgade 12, K.
 — Else, Frøken, Edlevej 2, Hellerup.
 — Fuldmægtig, H. P. Pios Forlag, Nørregade 28, K.
 — H. F., Handelsfuldmægtig, Carl Plougsvej 8, V.
 — Ludv., Landinspektør, Frederiksberg Allé 48, V.
 — D., Løjtnant, Frederiksgave pr. Eberup.
 — Karen, Malerinde, Falkoner Allé 124, F.
 — H. H., Overretssagfører, Vestre Boulevard 29, B.
 — Augusta, Porcelænsmalerinde, Aaboulevard 18, V.
 — Robert, Skuespiller, Lykkesholms Allé 3 A, V.
 — F., Snedker, Sjællandsgade 18, Fredericia.
 — J. N., Tegner, Villa »Rolighed«, Valbyvej, Valby.
- Schmidth, C. F. S., Kriminalretsassessor, Stockholmsgade 53, Ø.
- Schmith, C., Enkefrue, Borgergade 144, K.
- Schmiegelow, E., Læge, Dr. med., Professor, R* pp., Nørregade 18, K.
- Schnedler-Petersen, Fr., Kapelmester, R*, Tordenskjoldsgade 27, K.
- Schneider, G., Repræsentant, Herluf Trollesvej 12, V.
- Schoppe, Axel, Grosserer, V. Boulevard 37, B.
- Schou, H., cand. polyt., Mellempvang 25, Brønshøj.
 — Axel, Direktør, Frederiksberg Allé 56, V.
 — H. H., Direktør, cand. polyt., R*, Pileallé 27, F.
 — A., Fabrikant, Nørrebrogade 50, N.
 — Max, Fotograf, Firmaet Alb. Schou, jun., Frederiksborggade 1, K.
 — Ella, Frøken, Adr.: Billedskærer Fr. Schou, Linnésgade 26, K.
 — Ph., Konferensraad, K., Dbm. pp., Østbanegade 9, Ø.
 — Wald., Kunsthandler, Gl. Kongevej 143, V.
 — Sven, Maler, Godsejer, Kongensvej 24, F.
- Schoumann, Rich., Grosserer, Vesterbrogade 29, B.
- Schouw, Henrik, Kunsthandler, Maglekildevej 7, V.
- Schov, E., Godsejer, Grønningen 23, K.
- Schow, Carl, Forretningsfører f. A/S Faxe Kalkbrud, Vestergade 2, B.
- Schroeder, Rolf, Architekt, Carl Plougsvej 9, V.
- Schrøder, Kay, Architekt, Carl Johansgade 11, Ø.
 — F. C., Departementschef, R* pp., Østerbrogade 104, Ø.
 — J., Enkefrue, Laxegade 30, K.
 — Vilh. P., Fuldmægtig, Borgergade 134, K.
 — Alfred C., Grosserer, Østbanegade 11, Ø.
 — I. N., Malermester, R*, N. Farimagsgade 67, K.
 — Aage, Murermester, Architekt, Sortedamsdosseringen, 65 A, Ø.
- Schultz, Jul., Billedhugger, Professor v. Kunstakademiet, R* pp., Charlottenborg, K.
- Schülein, Florentine, Frøken, Kriminalrettens Justitskontor, Domhuset, Hestemøllestræde.
- Schüth, Ludv., Boghandler, Chr. Winthersvej 11, V.
- Schwartz, H., Fabriker, Madvigs Allé 9, V.
- Schäffer, Aage, cand. pharm., Kvæsthusgade 5, K.
 — H., Fru Dr., Nørrebrogade 168, N.
 — Gerda, Frøken, Sortedamsdosseringen 29, N.
 — Soph., Stukaturfabrikant, Vester Kirkegaardsvvej 18 D., V.
- Schøning, Hans A. B., Forretningsfører, Lykkesholms Allé 4 A, V.
- Sebbelov, H., Fabrikant, Brolæggerstræde 11, K.
- Secher, Vilh., Grosserer, Rømersgade 9, K.
 — Hilmar, Ingeniør, cand. polyt., Vendersgade 14, K.
 — N. A., Stadskonduktør, R*, Margrethevej 1, V.
 — J. L., Tandlæge, Østerbrogade 138, Ø.
- Seehusen, A., Malermester, Fuglebakkevej 63, F.
- Seemann, Chr., Architekt, Murermester, R*, Dbm., Lundsgade 4, Ø.
- Seerup, Emil, Falkoner Allé 43, F.
- Segelcke, Ida, Frøken, Skagen.
- Sehested, Steen, cand. polyt., Adr: Grosserer Chr. Hennings, Dronningensvej 3, Odense.
- Seiberg, Johan, Bademester, Helsingørgades Badeanstalt, K.
- Seidel, A. J., Ingeniør, Hauserplads 18, K.
- Seifenfaden, K. K., Direktør, Sortedamsgade 5, N.
 — V., Fuldmægtig, Henrik Steffensvej 5, V.
 — Vald., Urtekræmmer, Frederiksborggade 17, K.
- Seifert, C., Smedemester, Badstuestræde 18, K.
- Seligmann, Povl, Grosserer, Blaagaardsgade 23, N.
- Setoft, V., Tegner, Sundbyvester Boulevard, 8, S.
- Semler, E. S., Grosserer, Nørrevoldgade 10, K.
 — Johannes, Grosserer, Nørrevoldgade 10, K.
- Sensius, Kai, Højskolelærer, Almindingen.
 — G., Kommuneleærer, Lille Strandvej 25, Hellerup.
- Serritslev, O., Handskefabrikant, Larsbjørnstræde 21, K.
- Shaw, Agnes, Frue, Terrasserne, Fredensborg.
- Sibbernens, A. E., Apoteker, Vester Skerninge.
- Sielle, J. P., Kaptajn, fhv. Intendant, Amagertorv 14, K.
- Siesby, A., Overretssagfører, Nørresøgade 25, A, K.
- Sigurdsson, H., Tandlæge, Østerbrogade 36, Ø.
- Sigvardsen, Carl, Grosserer, Bülovsvej 38, V.
- Sigvardt, P. A., Revisor, Johnstrups Allé 9, V.
- Siiger, H. C., Grosserer, N. Voldgade 54, K.
- Simmelkiær, Axel, Bogtrykker, Forchhammersvej 22, V.
 — Frue, Margrethevej 8, V.
- Simonsen, A., Assistent, Delfingade 24, K.
 — Jacob, cand. polyt., Sortedamsdosseringen 63 A, Ø.
 — Alfred, Ejendomshandler, Amagerbrogade 153, S.
 — Julie, Frk., Nørregade 31, K.
 — Axel, Overretssagfører, Nørregade 36, K.
 — D., Professor, Skindergade 28, K.
- Siversleth, Chr. P., Grosserer, Vestre Boulevard 48, B.
- Sjolin, S., Dekorationsbilledhugger, Zinnsgade 3, Ø.
- Skovgaard-Petersen, V., Grosserer, Holmens Kanal 9, K.
- Skyum-Olsen, Jernbaneassistent, Lillerød.
- Smedegaard-Pedersen, O., Bagerstræde 7, B.
- Smidt, Claus L., Konferensraad, K., Dbm. pp., Bredgade 25, K.
 — Elisabeth, Konferensraadinde, Bredgade 25, K.
- Smidth, Philip, Architekt, Stormgade 20, B.
 — Hans, Kunstmaler, Amalievej 3, V.
- Smith, Jul., Architekt, Kochsvej 26, V.
 — Olga M., Malerinde, Frk., Svanholmsvej 5, V.
 — Anna, Musiklærerinde, Frk., Svanholmsvej 5, V.
 — Aage, Overretssagfører, Nørregade 6, K.
- Snedkermestrenes Træ- & Finérskæveri, A/S, ved Nielsen, Chr., Direktør, Nansensgade 61, K.
- Sode, A., Stenhuggermester, H. C. Ørstedsvvej 32, V.

- Soele, Holger, cand. polyt., Fuldmægtig i Finansministeriet, Østbanegade 15, Ø.
- Soldath, Chr. C., Grosserer, Gl. Mønt 12, K.
- Sommer, A., Islands Brygge 3, B.
— Julius, Fuldmægtig, Gothersgade 151, K.
- Sonne, Ferd., Blikkenslagermester, Ravnsborggade 6, N.
— Hj. J., Lloyds Konsulent, R* pp., Upsalagade 20, Ø.
- Sonne-Hansen, H., Architekt, Bartholinsgade 7, K.
- Spangenberg, J. P., Ingeniør, cand. polyt., Raadhuspl. 77, B.
- Sparrebo, Emil, Anlægsgartner, Bredegade 19, F.
- Spendrup, C., Handelsfuldmægtig, Nørrebrogade 43, N.
- Spener, Anna, Frøken, Gothersgade 5, K.
- Speyer, Johan, Architekt, Sorgenfrigaard Villakvarter, Lyngby.
— C., Læge, Amagertorv 33, K.
- Spliid, Hakon, Maler, Hollændervej 16, V.
- Sponneck, G. L., Kaptajn, Greve, K., Dbm., Østerbrogade 1 B, Ø.
- Sporvejsreklamen, A/S, Nørrevoldgade 62, K.
- Staal-Zimmermann, E., Repræsentant, Thorvaldsensvej 12, V.
- Stadfeldt, Fru Overlæge, Nørregade 31, K.
- Stadsgartneren, Aarhus.
Stadsingeniøren, Odense.
- Stahl, V., Boghandlermedhjælper, Gieses Eft., Østergade 17, K.
- Stallknecht, Kai, Grosserer, Stockholmsgade 25, Ø.
- Stampe, Vilhelmine de, Frue, Marianehøj, Fredensborg.
- Stangenberg, A., Grosserer, Tolbodvej 5, K.
- Stausholm, Henry, Prokurist, Bredgade 32, K.
- Steen, Johs., Konditor, R*, Østbanegade 1, Ø.
— P. W., Husejer, Rosenvængets Allé 2, Ø.
- Steenberg, Georg, Architekt, Rygaards Allé 10, Hellerup.
- Steenstrup, Axel, Fabrikant, Kjøbmagergade 18, K.
- Steffensen, Cornelius, Cyklehandler, St. Kongensgade 40, K.
- Stein, Olga, Fru Redaktør, Ceresvej 24, V.
— Johannes, Højesteretssagfører, Raadhusstræde 1, B.
- Steinthal, Harald, Overretssagfører, Moltkesvej 4, F.
- Stender, W., Kunstforlægger, Platanvej 28, V.
- Stephensen, Knud, cand. mag., Holsteinsgade 55, Ø.
— K. J., Forretningsfører, Østergade 6, K.
— Otto, Ingeniør, Lundbyesgade 11, V.
- Sternow, Aage, Frederiksgade 7, K.
- Sthyr, Sophie, Frue, Rathsacksvej 18, V.
— Selgen, Grosserer, R*, Sølvgade 26, K.
- Stieper, Chr., Barbermester, Slagelsegade 11, Ø.
- Stelling, Erwin, Fabrikant, Dr. phil., Helsingør.
— Walther, Grosserer, Hotel Kongen af Danmark, Holmens Kanal, K.
- Stilling, V., Kaptajn, Mogensgade 23, Viborg.
- Stilling-Andersen, B., Grosserer, Kalvebod Brygge 2 A, B.
— C., Grosserer, Amagerbrogade 26, C.
- Stockfleth, Viggo, Læge, Prof. Schous Klinik, Martinsvej 8, V.
- Stockholms Stads Byggnadskontor, Stockholm.
- Storck, Jørgen, Kunstmaler, Ryesgade 105, Ø.
Storm, Edv., Assistent, Lykkesholms Allé 7, V.
— C., Fuldmægtig, Østergade 24, K.
- Strandgaard, Aage, Architekt, Rømersgade 7, K.
- Strubberg, A., cand. mag., Havnegade 49, K.
- Struckmann, Erick, Maler, Sortedamsdosseringen 63 A, Ø.
- Strunge, A., Malermester, Fjords Allé 22, V.
- Strøbeck, Chr., Afdelingschef, Dragør.
- Strøm, E., Frøken, Naboløs 4, K. (Aarskontingent 5 Kr.)
— R. N., Nationalbankdirektør, Etatsraad, K., Dbm., Lundsgade 6, Ø.
- Strøyberg, V., mag. scient., Gjentofte Stationsvej 4, Gjentofte.
- Stuckenberg, T. F., Papirhandler, Bülowvej 26, V.
Studerforeningen, Vestre Boulevard, B.
- Suell, I. E., Fuldmægtig, Villa »Nybo«, Dr. Margrethesvej 83, Aarhus.
- Suenson, Kay, Direktør, Kammerjunker, R* pp., Kg. Nytorv 26, K.
- Suhr, Frue, Annasvej 7, Hellerup.
— J. M., Frøken, Gl. Torv 22, B.
— P. O., Veksellerer, Annasvej 7, Hellerup.
- Sundorph, H. P., Thehandler, Ved Stranden 10, K.
- Sundstrup, Arthur, Bogholder, Melchiorpl. 6, Ø.
- Svejstrup-Madsen, C. H., Billedhugger, Frederiksgade 10, K.
- Svensen, A., Assistent, Toldbodgade 7, K.
— Holger Gade, Boghandler, Thaning & Appel, Kjøbmagergade 16, K.
— Sigfred, B., Bogtrykker, Jagtvej 2, L.
— Søren, Manufakturhandler, Torvegade 20, C.
— A. E., Overretssagfører, Fiolstræde 14, K.
— Anton, Professor, R*, Dbm., Østersøgade 32, K.
- Svensgaard, Frøken, stud. med., Sorøgade 6, K.
- Svenson, Ove Carl, Tegner, Rantzausgade 2, N.
- Svenstrup, Oscar, Stenhuggermester, Amagerbrogade 186 A, S.
- Sæbye, Poul, Maler, Borberggade 91, K.
- Søbjerg, Chr., Murermester, C. V. E. Knuthsvej 10, Hellerup.
- Søborg Forskønnelsesforening, Mars Allé, Søborg.
- Søby, Emil, Kommunelærer, Christian II Allé 6, S.
- Sødring, N. F., Papirhandler, Kjøbmagergade 11, K.
- Sørensen, A. V., Architekt, Maglekildevej 15, V.
— Mich. S., Direktør, Lægaardsvej, Holstebro.
— E., Frue, Sct. Jørgens Allé 7, B.
— A., Frøken, Ny Østergade 4, K.
— M. Frøken, Leifsgade 9, B.
— Holger, Grosserer, Direktør, V. Boulevard 11, B.
— S. L., Ingeniør, Allégade 37, F.
— N. Mikkelsen, Murermester, Solsortvej 55, F.
— Johs., Overassistent, Vognmagergade 8, K.
— A. Brumpton, Stukkator, Engelstedsg. 23, Str.
- Tafdrup, Julius, Grosserer, Vesterbrogade 9 B, B.
— Carl, Skrædermester, Silkegade 6, K.
- Tang, O., Architekt, Aaboulevard 5, V.
— Leonhard, Grosserer, R*, Gersonsvej 22, Hellerup.
— E., Jernbaneassistent, Klampenb. Jernbanestation, Klampenborg.
- Taylor, Anna, Frue, Vestervoldgade 104, B.
- Tegne- & Kunstindustriskolen f. Kvinder, V. Boulevard 10, B.
- Tegner, Rudolf, Billedhugger, Lemchesvej 6, Hellerup.
— P. M., Direktør, R* pp., Bredgade 32, K.
— Hedvig, Fru Generaldirektør, Onsgaardsvej 12, Hellerup.
— Hans, Professor, Kunstmaler, F. M., Sølvgade 20, K.
- Teilmann, Kaare, Gymnastikdirektør, Løjtnant, Jernbanevej 42, Gjentofte.
- Teisen, Johs. Strøm, Architekt, Herluf Trollesgade 4, K.

- Teisen, Gustav, cand. jur., Østerbrogade 1, Ø.
— H. Chr., Grosserer, Gl. Kongevej 31, V.
- Termansen, Vald., Havearchitekt, Asmussens Allé 1, V.
— Jul., Landinspektør, Bjørnsonsvej 57, Valby, Terpager-Holm, Konsulent.
- Tetens, H. W., Sognepræst, Tistrup.
- Theilgaard, C., Ingeniør, Falkoner Allé 60, F.
- Therkildsen, J. F. Staugaard, Assistent, Gunløsgade 27, B.
- Therp, Julius, Broderihandler, Gl. Kongevej 80, V.
- Thiele, Margrethe, Frk., cand. mag., Vestmannagade 6, B.
- Thiess, Axel, Tegner, Gl. Kongevej 9, B.
- Thisted, Vald., Architekt, Fælledvej 21, N.
— H., Brandinspektør, cand. polyt., Brandstationen, Østbanegade, Ø.
- Tholle, Marie, Frk., Kbhv.s Sygehus, Rolighedsvej 23, V.
— Johannes, Havearchitekt, Mariendalsvej 62, F.
- Thomasen, P. C., kgl. Hofsnedkermester, Klerkegade 17, K.
- Thompson, H., Kommuelærer, cand. phil., Amalie Skrams Allé 23, Valby.
- Thomsen, Alfred, Architekt, Gl. Kongevej 15 B, B.
— Hannibal C., Blikkenslagermester, H. C. Ørstedesvej 46, V.
— Niels P., Bogtrykker, Holstebro.
— Th., Direktør, Grosserer, Islands Brygge 21, B.
— C. G., Fabrikant, Blaagaardsgade 49, N.
— Frede, Forfatterinde, Gl. Kongevej 178 A, V.
— Laura, Fru Skibsmægler, Nyhavnsgade 9, Aalborg.
— D., Konsul, Overgaden o. V. 90, C.
— Aage, Overretssagfører, Puggaardsgade 14, B.
— Louis, Tømmerhandler, Strandvej 61, Str.
— Thomas, Visitor, Turesensgade 6, K.
- Thoregaard, Assistent, Strandvej 334, Klampenborg.
- Thorkelsen, Axel, Boghandlermedhj., Arkonagade 1, B.
- Thorsager, H. A., Grosserer, Brandes Allé 16, V.
- Thorsen, Chr., Malermester, Villa »Birkehøj«, Oldfuxvej, Bisbebjerg Villaby.
— Fritz M., Muremester, Dronningens Tværgade 56, K.
- Thorsteinson, Th., cand. jur., Rahbeks Allé 18, V.
- Thorsøe, E., Grosserer, Prinsesse Maries Allé 5, V.
- Thorup, Chr. J., Ingeniør, Pilealle 21, F.
— Th., Rigsdagsstenograf, Vesterbrogade 114, V.
- Thrige, J., Overlærer, Nyhavn 53, K.
- Thuesen, Jens, Grosserer, Madvigs Allé 16, V.
- Thuren, Einar, Architekt, Madvigs Allé 3, V.
- Thygesen, Hjalmar, Kasserer, Vesterbrogade 117, V.
- Thyme, Otto, Malermester, Glostrup.
- Tidemand-Dal, J., Architekt, Næstved.
- Tillge, Alexander, Oberst, K., Dbm. pp., Svanholmsvej 1, V.
- Tilling, Jul., Vognfabrikant, Classensgade 7, Ø.
- Tillisch, E., Frøken, Holsteinsgade 30, Ø.
- Tilly, L., Grosserer, Frederiksberggade 28, B.
- Tischmann, J., Bogtrykker, Bernstorffsgade 21, B.
- Tofte, Olaf, Grosserer, Holmens Kanal 22, K.
— Axel, Læge, Juliane Mariesvej 10, Ø.
— Knud, Prokurist, Holmens Kanal 22, K.
- Topp, Orla, Fabrikant, Falkonergaardsvej 1, V.
— Faglærer v. Teknologisk Institut, Nordre Fasanvej 44, F.
- Topsoe, Haldor, Direktør, Dr. phil., K., Dbm., F. M., Frederiksberg Allé 12, V.
- Torkildsen, D. Alme, Bergens Vejvæsen, Strømmen, Bergen.
- Torm, E., Frue, Østerbrogade 154, Ø.
— F. E., Professor v. Universitetet, Dr. theol., N. Frihavnsgade 27, Ø.
- Tornøe, Holger, Architekt, Frederiksberg Bredegade 18, F.
- Torp, Wm., Boghandler, Graastensgade 3, B.
— Carl, Professor, Dr. jur., K., Dbm. pp., Palægade 2, K.
- Toxværd, Hans, Købmand, Cort Adelersgade 8, K.
- Trier, A., Grosserer, Amagertorv 8, K.
— Louis, Veksellerer, V. Boulevard 33, B.
- Trock-Jansen, Poul, Assistent, Stockholmsgade 33, Ø.
- Trolle, P., Grosserer, Østerbrogade 114, Ø.
- True, I. C., Frisør, Østergade 33, K.
- Truelsen, Poul, Boghandlermedhj. Bartholinsg. 11, K.
— Martius, Bogtrykker, Soldenfeldtsgade 3, B.
— Vm., Grosserer, Nørrevoldgade 12, K.
- Tryde, Boghandler, M. P. Madsens Boghandel, Nørregade 4, K.
— Ove, Boghandler, cand. theol, Østergade 3, K.
- Træden, Svend, Skriver i Magistraten, Ny Carlsbergvej 21, B.
- Tuxen, J., Direktør v. Orlogsværftet, K., Dbm. pp., Grønningen 17, K.
— S. C. A., Forstander, R*, Amagerbrogade 16, C.
— L., Professor, Maler, R* Dbm. pp., Østervoldgade 4, K.
- Tvede, Gotfred, Architekt, R* pp., Nybrogade 18, K.
— Hans, Architekt, Carit Etlarsvej 11, V.
— P. V., fhv. Direktør, Carit Etlarsvej 11, V.
— Bodil, Frue, Nybrogade 18, K.
— O., Frue, Platanvej 25, V.
- Tybjerg, E., Højesteretsassessor, Dr. jur., Rosenvængets Sideallé 9, Ø.
- Tøndering, Wm., Læge, Vesterbrogade 19, B.
- Tørring, Vald., Ingeniør, Odense.
- Udesen, Knud, Repræsentant, Løgstorgade 23, Ø.
- Uldall, Vita, Frue, Frederiksberggade 42, K.
- Ullstad, Joh., Papirhandler, Kompagnistræde 10, K.
- Ulrich, M., Fru Overlæge, Niels Juelsgade 13, K.
- Ulrichsen, H. F., Overretssagfører, Sundholmsvej 5, S.
- Ulrik, Axel, Stadslæge, R*, Lundsgade 3, Ø.
- Ulsøe, M., Skrædermester, Teglgårdsstræde 2, K.
- Ungersen, C., Toldassistent, Pr. Maries Allé 14, V.
- Unman, John., Frue, Karlbergsvägen, 40, Stockholm.
- Uphoff, Eduard, Bankfuldmægtig, Cort Adelesgade 12, K.
- Utzon, N. P., Fabrikant, Mariendalsvej 55, F.
- Utzon-Frank, Einar, Billedhugger, Professor v. Kunstakademiet, V. Amagerport 5, C.
- Waagepetersen, S. T., Ingeniør, Fælledvej 21, N.
- Wad, C. D., Stationsforstander, Vejen.
- Wahl-Bau, H. A., Faktor, Rigsdagens Trykkeri, Christiansborg.
- Wahlberg, Jørgen, Snedker, Oehlenschlägersgade 44, B.
- Wahlstrøm, Oluf, Grosserer, Kjøbmagergade 50, K. (Aarskontingent 10 Kr.)
- Valders, L., Lagerchef, Maglekildevej 11, V.

- Valentiner, Axel, Bankbestyrer, Gl. Kongevej 13 B, B.
- Valentiner-Branth, Alma, Frue, Schlegels Allé 1, V.
- Valentiner-Larsen, Karen, Malerinde, Adr: Hallendorf, Holsteinsgade 3, Ø.
- Wallberg, A. W., Fabrikant, Direktør for Hallands Museum, Halmstad.
- Walløe, Marie, Frøken, Frederiksberg Allé 40, V.
- Walter, Josef, Lærer, Helsingborg.
- Wamberg, Helge, Journalist, Dannebrogsgade 1, V.
- N. J., Sognepræst, Vanløse.
- Wandall, I. S., Overlæge, Nørregade 28, K.
- Vang, Niels, Ingeniør, Stockholmsgade 4, Ø.
- Warburg, Erik, Læge, Palægade 5, K.
- Varming, K., Architekt, R*, Trianglen 4, Ø.
- Warthoe, Henry, Grosserer, Lille Strandstræde 20, K.
- Wasmann, R., Papirhandler, Admiralgade 6, K.
- Wathne, Alf, Grosserer, Malmøgade 4, Ø.
- Vedel, A. S., Sekretær, Frederiksberggade 2, B.
- Vefling, Ingolf, cand. jur., Øster Farimagsgade 12, Ø.
- Agnes, cand. mag., Frue, Øster Farimagsgade 12, Ø.
- J., Tandlæge, Storehedinge.
- Wegrzynski, Bruno, Korrespondent, Gernersgade 11, K.
- Weidemann, Conrad, fhv. Amtsforvalter, R*, Dbm., St. Kongensgade 67, K.
- Weilbach, I. C., Fabrikant, Østbanegade 11, Ø.
- A. M., Frue, Vinkelvej 23, V.
- Weimann, W., Direktør, St. Nord. Telegrafelskab, Kongens Nytorv 26, K.
- Weinberg, J., Assistent, V. Boulevard 33, B.
- Veit, Simon, Grosserer, Havnegade 41, K.
- Wenck, H., Architekt, Professor, K., Dbm. p. p., F. M., Baggervej 1, Charlottenlund.
- Wendelboe, Frisor & Barber, Bredgade 10, K.
- Vendelbo-Larsen, L., Fabrikant, Enighedsvej 1, Charlottenlund.
- Weng, Knud, Grosserer, Gothersgade 8, K.
- Wennerholm-Petersen, Eyvind, Ingeniør, Kapelvej 46, N.
- Vennike, O., Architekt, Bygningsinspektør, Wiehesvej 9, Hellerup.
- Wentorf, Emma, Frue, V. Voldgade 86, B.
- Wenzel, Kurt, litogr. Tegner, Valby Allé 11, Valby.
- Vermehren, Frue, Frederiksgade 17, K.
- Werner, Hans, cand. phil., Rygaard pr. Hellerup.
- Fritz, Direktør, Kjøbmagergade 22, K.
- Inger, Frue, Kultorget 4, K.
- S., Grosserer, Kultorget 4, K.
- Viggo, Grosserer, Hausergade 11, K.
- Wesenberg, Marcus, Kontorchef, Havnegade 47, K.
- G. H., fhv. Købmand, St. Kongensgade 103, K.
- Wessel, Elise, Enkefrue, Christianiagade 7, Ø.
- Westenholtz, Fru Godsejer, Refsnæs pr. Komdrup St.
- Vestergaard, Niels, Architekt, Sortedamsdosseringen 65 C, Ø.
- West-Hansen, Poul, Fuldmægtig, Vigerslev Allé 7, Valby.
- Westphall, Oscar, Boghandlermedhj., Rømersgade 9, K.
- Westrup, A., Bankbestyrer, Sortedamsgade 1, N.
- Vett, Carl, Direktør, A. F. Ibsensvej 22, Hellerup.
- Wetterkvist, Frederik, Architekt, Panualaregatan, 13, Stockholm.
- Wexoe, B., Musiklærer, Classensgade 7, Ø.
- Vibe-Hastrup, Fabrikant, cand. pharm., Vodrofsplads 17, V.
- Wibrand, Joh., Ingeniør, Skipper Clements Allé 7, S.
- E., Snedker, Thingvalla Allé 24, S.
- Vidal, Emmy, Frk., Amagervej 3, K.
- Videbæk, J., Bygningskonduktør, Forhaabningsholms Allé 18, V.
- Widemark, G. W., Architekt, Amagerbrogade 18, C.
- Wiene, Søren, Boghandler, Østerbrogade 23, Ø.
- Wieth, C., Trafikassistent, Strandvej 112, Hellerup.
- Clara, Frue, Frederiksgade 21, K.
- Vieth, O. M., Veksellerer, Norgesmindesvej 18, Hellerup.
- Wiinholt, F. P., Architekt, Fyensgade 1, N.
- Wildt, Andr., Murermester, Oldemand, R*, Norgesmindevej 17, Hellerup.
- Vilhelmi, C. J., Kaptajn, Amaliegade 3, K.
- Wilhjelm, M. H., Kontorchef i Finansministeriet, cand. jur., Nørregade 20, K.
- Wilken-Hansen, Dekorationsmaler, Bianco Lunos Allé 5, V.
- Wilkens, Cl., Professor, Dr. phil., R*, Dronningensvej 28, F.
- Willadsen, P., Østerbrogade 88, Ø.
- Willadsen-Nielsen, Heinrich, Sølvsmed, Istedgade 114, B.
- Willer, H., Grosserer, Bredgade 28, K.
- Wilstrup, Rich., Kunsthandler, Vimmelskafte 34, K.
- Wimmer, L., Direktør, Taffelbays Allé 27, Hellerup.
- Vincent, J., Direktør, Søgaardsvej 11, Gjentofte.
- B., Frue, Palægade 7, K.
- Wind, Holger, Dekorationsmaler, Amagerbrogade 173, S.
- Wind, E., Postkontrollør, Vesterbrogade 26, B.
- Winkel, R. W., Amtsvejinspektør, R* pp., Østerbrogade 5, Ø.
- V., Kunsthandler, Højbroplads 7, K.
- Winsløw, Direktør, R*, Dronning Olgasvej 12, F.
- C., Fuldmægtig, cand. jur., Skjoldsgade 9, Ø.
- Winstrom, H., Fabrikant, Fælledvej 19, N.
- Vintergaard, L. J. L., Bankfuldmægtig, Kaligraf, Svanemosøgaardsvej, 2, V.
- Wirenfeldt, L., Direktør, Nørregade 31, K.
- Wisemann, Karen, Frøken, Østerbrogade 60, Ø.
- L., Malermester, Duevej 88, F.
- With, C., Frk., Klareboderne 3, K.
- I. H. B., Kontorchef, R*, Dbm. pp. Livjægerallé 26, Ø.
- With-Petersen, G., Sagfører, cand. jur., 5te Juni-plads 15, F.
- Witting, Charles, Assistent, Ole Suhrsgade 21, Ø.
- Wittmack, Arthur, Architekt, Løgstørgade 23, Ø.
- Wittrup, Hjalmar, Postexpedient, Ingemannsvej 5, V.
- Wittus, C., Rodemester, Nørrebrogade 61, N.
- Witzke, W., Direktør, R*, Østerbrogade 6, Ø.
- Wivel, C., Kammerraad, R*, Kalvebod Brygge 2, B.
- Voigt, Einar, Grosserer, Finsensvej 35, F.
- Vold, L., Grosserer, Nørresøgade 33, K.
- Wolf, Louis, Grosserer, Upsalagade 26, Ø.
- Wolff, J. F. C., Frue, f. van Deurs, Graabrødre Torv 16, K.
- Otto, Ingeniør, cand. polyt., Brolæggerstræde 5, K.
- Wolthagen, Fr., Oberstløjtnant, R*, Dbm., Frederikshaldsgade 21, Ø.
- Wolmar, C., Architekt, N. Frihavnsgade 23, Ø.
- Worm, Chr., Grosserer, Soldenfeldtsgade 1, B.
- V., Kontorchef i Finansministeriet, R*, V. Boulevard 13, B.

- Voss, V., Kunsthandler, Gothersgade 10, K.
 Wright, Albert, Konsul, Helsingør.
 — H., Stadsarchitekt, Nørrebrogade 168, L.
 Wulff, Emma, Frue, Strandboulevard 60, Ø.
 — Hertha, Frue, Mariendalsvej 79, F.
 — R., Kammerjunker, Premierløjtnant, Hambroesgade 6, B.
 — H., Læge, N. Farimagsgade 29, K.
 Wulsten, O., cand. mag., Magister, Sortedamsdosseringen 65, Ø.
 Würtz, A., Cigarhandler, Toldbodvej 2, K.
 Würtzen, C. K., Overlæge, Dr. med., Østerbrogade 21, Ø.
- Yhman, P. H.**, Trafikassistent, Skovvej 2, Klampenborg.
- Zachariae, F.**, Grosserer, Kulturvet 16, K.
 Zachrisson, Wald., Direktør, Gøteborg.
 Zangenberg, Odin, Assistent i D. F. D. S., Burmeistergade 1, C.
- Zeitlin, L., Frøken, Privatsekretær, Kalvebod Brygge 2 A, B.
 Zeltner, O., Architekt, Tøjhusgade 17, K.
 — Valdemar, Tømrermester, Gl. Kongevej 25, B.
 Zieler, Chr., Kaptajn i Sæetaten, R*, Olfert Fichersgade 19, K.
 Zierau, Th., Bogholder, St. Knudsvej 15, V.
 Zimmerdahl, Frantz, Typograf, Rigensgade 25, K.
 Zöllner-Johansen, Carl, Prokurist, Borups Allé 110, L.
- Øilgaard, Karen**, Tandlæge, Livjægerallé 6, Ø.
 Ørdahl, V., Fuldmægtig i Handelsbanken, Gjentoftegade 4, Gentofte.
 Ørsted, H. C., Herredsfoged, Viborg.
 Østergaard, Jens, Havearchitekt, Smallegade 1, F.
 Østrup-Jepesen, Rasmus, Grosserer, Sølvgade 38, K.
 Øvregaard, Lars, Stavanger, Norge. (Aarskontingent 5 Kr.)

TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE
(ÅXEL SIMMELKJÆR)